

မစိုးရိမ်

ပထမကနေ့ယုပဒေသကျမ်း

(မစိုးရိမ်ဆရာတော်)

မန္တလေးမြို့
မရိုးရိမ်ကျောင်းတိုက်

မဟာနာယက-ဆရာတော်

ဦးကောသလဒွတ္တ

ဖိရင်ရေးသားတော်မူအပ်သော

မုခ်ခိုးရိမ် ခေတ္တကထာ နှိယူပဓာသကျမ်း

— နှင့် —

မုခ်ခိုးရိမ် ယဇ္ဇက နှိယူပဓာသကျမ်း

အကယသုခဆေးတိုက်ပိုင်ရှင်

လူပျံတော်ပတ္တမြား “ဦးမောင်မောင်-ဘေဘေဦး” ဟိုက ကာဝန်ယူ၍

၁၃၁၅-ခုနှစ်၊ ဝါခေါင်လဆန်း (၈) ရက်နေ့တွင်

စက်တင်ပုံနှိပ်ပြီးစီးပါကြောင်း။

[တဆင့်ကူးယူချက်နှိပ်ထုတ်ဝေရောင်းချခြင်းခွင့်ပြု။]

ပဌပစက်တင်ပုံနှိပ်ခြင်း

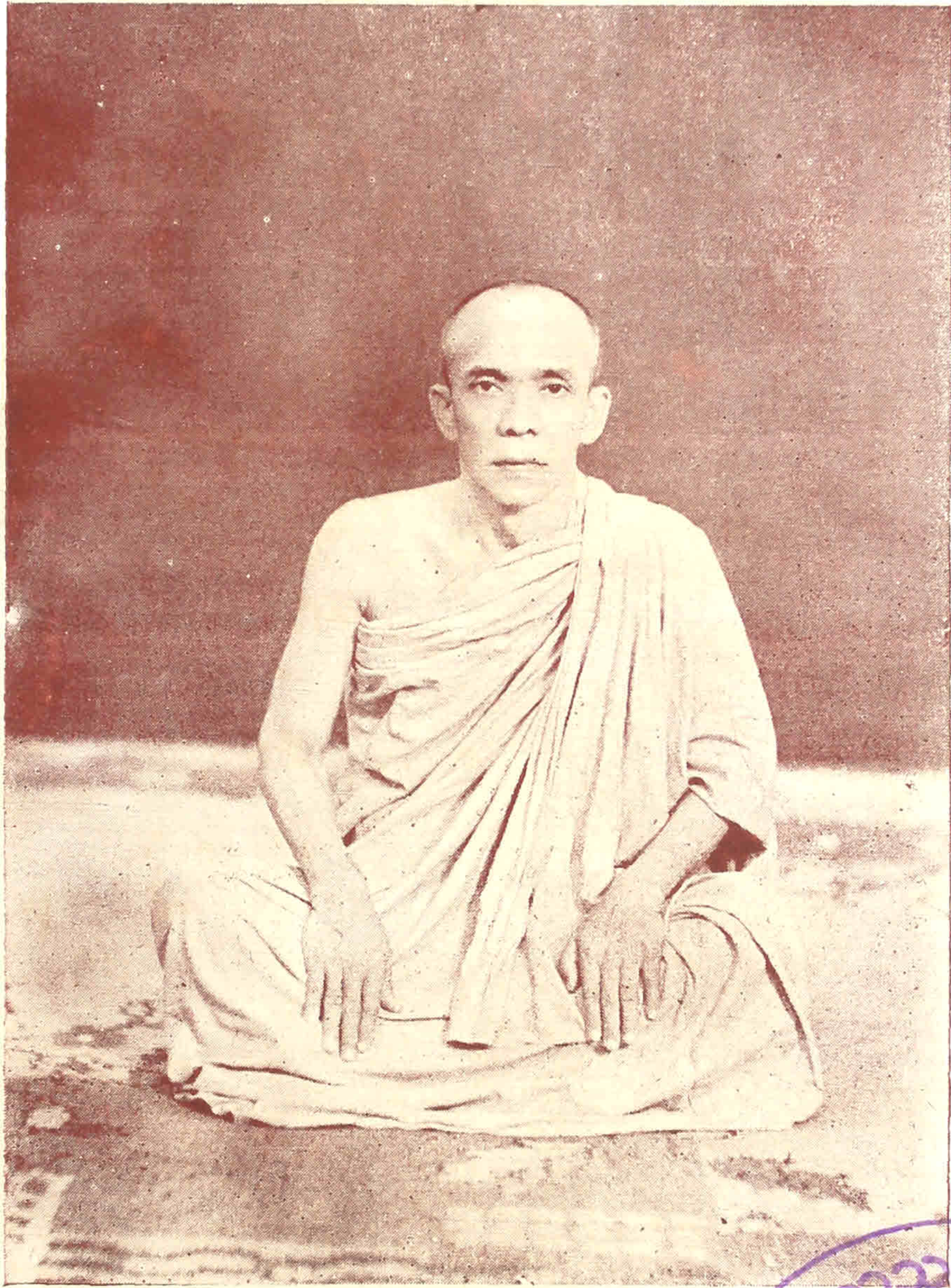

စာအုပ်ငရ (၃၀၀၀)။

လူပျံတော်ပတ္တမြားစာပုံနှိပ်တိုက်

အမှတ်-၈၄၀၊ ခါလဟိုဗီလမ်းနှင့် မော်တင်လမ်းထိပ်၊

ရန်ကုန်မြို့။

ဆရာတော် ဦးကောသလ္လ

ဆရာတော်“ဦးကောသလ္လ”စာပို့ချဆဲအခါ
ရေးသားထားသောကျမ်းများ

- ၁.....မစိုးရိမ် မာတိကာ နယူပဒေသကျမ်း
- ၂.....မစိုးရိမ် ဓာတုကထာ နယူပဒေသကျမ်း
- ၃.....မစိုးရိမ် ယမက နယူပဒေသကျမ်း
- ၄.....မစိုးရိမ် သဒ္ဒတ္တဘေဒစိန္တာအကောက်ကျမ်း
- ၅.....မစိုးရိမ် ဝစနတ္ထဇောတိဋ္ဌိကာနိဿယကျမ်း
- ၆.....မစိုးရိမ် အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ နယူပဒေသကျမ်း
- ၇.....မစိုးရိမ် နာမပဒမာလာ နယူပဒေသကျမ်း
- ၈.....မစိုးရိမ် နာမသုတ္တ လိင်္ဂါဒိ နယူပဒေသကျမ်း
- ၉.....မစိုးရိမ် အာချာတပဒမာလာ နယူပဒေသကျမ်း
- ၁၀.....မစိုးရိမ် မူလသိက္ခာ နယူပဒေသကျမ်း

နိဒါန်း

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ တို့ဆရာသည်၊ သဗ္ဗညူ စင်စစ်၊ ဘုရား ဖြစ်တော်မူပြီးသည့် နောက်၊ ခုနစ်ဝါမြောက်၊ အခါ ရောက်လတ်သော်၊ သာဝတ္ထိပြည်မဝယ်၊ ကဏ္ဍမ္မ အမည်ရ သည့်၊ သရက်မြို့ပင် ပတ်ဝန်းကျင်၌၊ စုံလင် “ရေ၊ မီး တန်းခိုး အသီးသီး” တို့ကို ပြ၊ တော်မူပြီးရာ၊ သိကြားရိပ်သာ တာဝတိံသာ နတ်နန်းသို့၊ နှစ်လှမ်း၊ သုံးဘဝါး မြင့်၊ ကြွမြန်းတော်မူပြီးလျှင်၊ ပင်လယ်ကသစ်ပင်ရင်း၊ ခင်းထားသည့်ပဏ္ဏ၊ ကမ္ပလာ မြေ၊ ကျောက်ဖျာပေါ်ဝယ်၊ ရောင်တော်ခြောက်သွယ်၊ လွန်တင့်တယ်လျက်၊ စံပယ် နေတော်မူခါ၊ ဘဝဟောင်းမှ အမိ “သန္တု သိတနတ်သား” ကို အကြီးအမှူးထား ပြီး၊ စကြာဝဠာတိုက်တသောင်းမှ၊ ဝုပေါင်း ရောက်လာကြသည့်၊ နတ်၊ မြဟ္မာထု အား၊ အဘိဓမ္မာဒေသနာ ခုနစ်ကျမ်းကို ရှင်လန်းစွာ ဟောတော်မူခဲ့လေသည်။

ထိုအဘိဓမ္မာ ခုနစ်ကျမ်းတွင်၊ အပါအဝင် ဓာတုကထာကျမ်းနှင့် “ယမိုက်” ကျမ်းတို့၏ အဓိပ္ပါယ် အသွယ်သွယ်ကို၊ ရှေး၊ ဆရာတော်ကြီးများ၊ ရေးသားခဲ့ကြ စေကာမူ “အဆိုပါကျမ်း” များ၏ ပြကတော့အားဖြင့်၊ သိမ်မွေ့၊ ခက်ခဲ၊ နက်နဲ ဆန်းကျယ်လှသဖြင့်၊ ဓာတုကထာ ဆိုင်ရာမှာ အနက်မျှ မမြိုင်၊ ‘ယေ’ စွဲကိုလည်း မပိုင်ကြ၍၊ လက်မှိုင်ချရတော့မလိုလို၊ “ယမိုက်” ဆိုပြန်ကလည်း၊ သန္တုဌာန်၊ သံသယမျှ မရှင်းလင်း၊ ဝိဘင်းကိုလဲ မထုတ်နိုင်၊ ကြံအားတော် ခွေယိုင်ကျကာ၊ လက်မြောက်ရလှ နီးနီး၊ စာသင်သား လောကကြီးမှာ၊ မလွဲသာ၊ မရှောင်သာ၊ ရင် ဆိုင်တိုးကာ နေကြရလေပြီ။

ဤအချက်ကို ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း၊ အရှင်းသား သိမြင်တော်မူသည့်၊ ကျွန်ုပ် တို့၏ ကျေးဇူးရှင်၊ ဆရာအရှင် ဖြစ်တော်မူသော၊ မန္တလေးမြို့ “ပရိယတ္တိသာသန ဟိတ မူလဓမ္မာစရိယ၊ ဆဋ္ဌသံဂါယနာတင်” ပါဠိဝိသောဓကအဖွဲ့ဝင်၊ စာမူပြင် ပါဠိဝိသောဓက။ နိုင်ငံတော်အစိုးရ “ပါဠိတက္ကသိုလ် မဟိုအဖွဲ့ဝင်” အမှုဆောင် မစိုးရိမ် “ပါဠိတက္ကသိုလ် ကျောင်းအုပ်” ကိုယ်စားလှည်၊ မစိုးရိမ် မဟာနာယက တိုက်အုပ်ဆရာတော် “ဦးကောသလ္လ” သည်၊ နှစ်ပေါင်း (၃၀) ကျော် ကိုယ်တော်တိုင် ပို့ချဆဲအခါ၊ ရေးသားလာသည့်၊ နည်းနာနာ အဖုံဖုံ၊ “ယေ” စွဲနည်း အစုံတို့ဖြင့်၊ တရားအပုံပြုကာ ဓာတုကထာဆိုင်ရာ၊ အဓိပ္ပါယ်တို့ကိုရှင်း၊ သန္တုဌာန် သံသယ ‘ဝိဘင်း’ ထုတ်နည်း၊ အရကောက်နည်းနှင့် တကွ “ယမိုက်” နှင့် သက်ဆိုင်ရာ အဓိပ္ပါယ်တို့ကိုရှင်း၊ မပေ၍ တိမ်မြုပ် ငုပ်လျှိုးကွယ်ဝှက်၊ အသိခက် သည့် အဓိပ္ပါယ်တို့ကို၊ လွယ်လွယ်နဲ့ သိရလေအောင်၊ တိကျပြတ်သားစွာ၊ ထင် ရှားသော စကားလုံး၊ ဆောင်ပုဒ်တို့ဖြင့် သုံးနှုံးကာ၊ “မစိုးရိမ် ဓာတုကထာ နယူပဒေသကျမ်း” “မစိုးရိမ် ယမက နယူပဒေသကျမ်း” တို့ကို တအုပ်ထည်း ပူးတွဲကာ.....

မစိုးရိမ်ညဝါနယူပဒေသကျမ်း

ဟူသော အမည်ဖြင့် တခမ်းတနားကြီးထုတ်ဝေဖြန့်ချိလိုက်ပါပြီ။

ဤကျမ်းများမှာ၊ ခုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး မဖြစ်ပေါ်မီကပင်၊ ရေးသားပြီး ကော်ဖီမူ အသင့်ရှိနေပြီး ဖြစ်သော်လည်း၊ ပုံနှိပ်စာအုပ်အဖြစ်သို့ မရောက်လာသေးဘဲ၊ ဤကျမ်းပါ မူအတိုင်း၊ မစိုးရိမ်ကျောင်းတိုက်ကြီးအတွင်း၌၊ နှစ်စဉ် ပို့ချလာခဲ့ရာ၊ နောင်၊ တချိန်အခါကာလ၊ မပျောက်ပျက်ရလေအောင်၊ သာသနာစောင့်ရှောက်ချီးမြှောက်ပြုစုသော အနေမျိုးဖြင့်၊ စက်တင်၊ ပုံနှိပ်ထားပါရန်၊ အတန်တန်သော တပည့်ကြီး၊ ငယ်၊ အသွယ်သွယ်တို့၏ လျှောက်ထား တောင်းဆိုချက်အရ၊ ‘‘ဤကျမ်းပြု ဆရာတော်ဘုရား၏တပည့်၊ ရန်ကုန်မြို့ ဘါလဟိုဇီလမ်းနှင့် မော်တင်ထိပ်၊ ‘‘လူပျံတော်ပတ္တမြားဆေးတိုက်’’ပိုင်ရှင် ‘‘ဦးမောင်မောင်-ဒေါ်ဒေါ်ငြိမ်း’’တို့က ‘‘လူပျံတော်ပတ္တမြားစာပုံနှိပ်တိုက်’’တွင်၊ ယခုအခါ စက်တင်ပုံနှိပ်နေပြီ ဖြစ်ရာ၊ ‘‘ညဝါ’’အရာ ဆရာတစ်ဆူ ပါရဂူမြောက် ဖြစ်ပေါ်ပေါက်လိုသူများနှင့် သက်ဆိုင်ရာ စာတော်ပြန်၊ ဗိုလ်လုပွဲမှာ ‘‘တစ်စွဲ’’လိုသူ၊ အရှင်မြတ်တိုင်းတို့သည်၊ ဤ မစိုးရိမ် ‘‘ညဝါ’’ နယူပဒေသကျမ်းကို အဖော်လုပ်ကာ၊ ဝမ်းပန်းတသာ လေ့ကျက် ပျော်ပိုက်နှိုင်းကြပါစေသော။

မဟာ နာယက ဘာဝေသီ

ကော သန္တံ အပနောတွာ ယေ

သ က ဉာဏေ နိမံ ဂန္တံ

လ္လ ဟံ တျာ ရဗ္ဘ ဇာနန္တံ၊

ဝတ္တဂါထာ

ကော ဝိဒါ ယုတ္တ ဂဏေယျံ၊

သ ဘာဝတော ဝိစာရေတွာ

လ္လ ဒွကံ စေ အယုတ္တံ နော

ဓမ္မာစရိယ ဓိပ္ပာယော

ဝတ္တဂါထာ

ဆရာတော်၏ အန္တေဝါသိက

‘‘ဦးကောသလ္လ’’

သာသန ဓဇ သိရိပဉာရ ဓမ္မာစရိယ

မစိုးရိမ်ကျောင်းတိုက်

စာမျက်နှာ	စာကြောင်း ရေ	အမှား	အမှန်
၁	၃	ဥဘယ ‘‘ဘ’’ယကဘရ	ဥဘယ ‘‘ဘ’’ကဘရ
၁	၁၇	ရွှင်လမ်း	ရွှင်လန်း
၂	၁၀	ရွက်ခါ	ရွတ်ခါ
၂	၁၂	တိုက်လျက်	တိုက်လျက်
၂	၁၄	ရပ်စဲလျက်	ရပ်စဲလျက်
၂	၂၂	ကြံစီ	ကြံစည်
၂	၂၅	ပို့ချလျက်	ပို့ချလျက်
၃	၈	မလုပ်တက်ကြ	မလုပ်တတ်ကြ
၃	၉	အင်္ဂလံ	အင်္ဂလန်
၃	၁၇	ရည်သန်လျက်	ရည်သန်လျက်
၃	၁၇	ပြင်ကြယ်	ပြင်ကျယ်
၃	၁၇	ဖန်ချောင်း	ဖလ်ချောင်း
၄	၁၃	တတင်းနှစ်ခွဲ	တတင်းနှင့်နှစ်ခွဲ
၇	၁၉	မုံးလိမ့်	မုန်းလိမ့်
၇	၂၃	ဝေဒနာက္ခန္ဓာ	ဝေဒနာက္ခန္ဓာ
၈	၆	ဟင်းလျှာ	ဟင်းလျှာ
၈	၁၀	ဟင်းလျှာသည်	ဟင်းလျှာသည်
၈	၁၈	ပုဂ္ဂုတိ	ပုဂ္ဂုတ္တိ
၁၂	၁၅	ခြင်းကိုလိုက်၍	ခြင်းသို့လိုက်၍
၁၂	၁၇	ဇိဝိတ	ဇိဝိတ
၁၂	၁၅	နေဝသညီနာသညီ	နေဝသညီနာသညီ
၁၃	၂၃	နာမခန္ဓာ	နာမက္ခန္ဓာ
၁၄	၁	ခငယ်	ခဏငယ်
၁၄	၄	ရုပ်၏	ရုပ်၏
၁၄	၁၁	ရင့်ဆဲဦ	ရင့်ဆဲဦ
၁၅	၆	ဤသို့ (လက္ခဏာ၀န္တ သို့လိုက်၍) ဟုထည့်ပါ	
၁၅	၁၂-၁၃-၁၄	တရားကိုယ် (လ) နောတက္ခောစကားရပ် အပိုဟုမှတ်	
၁၆	၁	သတိ ပဌာန	သတိပဌာန
၁၇	၇	မဟောမီ	မဟောမီ
၁၈	၇	ဓာတုဟိသင်္ဂဟိတာ	ဓာတုဟိအသင်္ဂဟိတာ

ဘေတုကထာ ပြင်ဆင်ချက်များ

စာမျက်နှာ	စာကြောင်းရေ	အမှား	အမှန်
၁၈	၁၂	ဘေတုဟိသင်္ဂဟိတာ	ဘေတုဟိသင်္ဂဟိတာ
၂၁	စာခေါင်း၌	ပဌမနိဋ္ဌေသ	ပဌမနယနိဋ္ဌေသ
၂၂	၉	ပေါင်း ၁၆-ပါး	ပေါင်း ၂၈-ပါး
၂၃	စာခေါင်း၌	ပဌမနိဋ္ဌေသ	ပဌမနယနိဋ္ဌေသ
၂၄	၃	ပျောမယုံ	ပြောမယုံ
၂၅	၁	ပုဂ္ဂိုလ်	ပုဂ္ဂိုလ်
၂၅	၁၇	ဆင့်လျက်	ဆင့်လျက်
၂၅	၂၂	အဋ္ဌရသ	အဋ္ဌာရသ
၂၆	၁၀	ဝေဒနက္ခန္ဓာ	ဝေဒနာက္ခန္ဓာ
၂၆	၁၅	ဝေဒနက္ခန္ဓာ	ဝေဒနာက္ခန္ဓာ
၂၆	၂၀	ကေမူလအရ	ကေမူလအရ
၂၇	၁၀	ဝိဘက်သို့	ဝိဘက်သို့
၂၈	၄	ဆိုခြင်းရာ	ဆိုချင်ရာ
၂၈	၉	သညက္ခန္ဓာ	သညာက္ခန္ဓာ
၃၀	စာခေါင်း	ဘေတုထကော	ဘေတုကထာ
၃၀	စာခေါင်း	နယူပဒေသကျမ်း	နယူပဒေသကျမ်း
၃၀	၇	မကျက်ခြင်း	မကျက်ချင်
၃၀	၁၃	ပေးခြင်း	ပေးချင်
၃၂	၉	သံနှစ်	သံနှစ်ခု
၃၂	၁၀	တွေးသိအခါ	တွေးသိကာ
၃၂	၁၉	ရခြင်း	ရချင်
၃၃	၄	ဝိညာဏ်ဘေတု	ဝိညာဏဘေတု
၃၃	၂၀	သော	သော
၃၅	၈	မတူသောတရား	တူသောတရား
၃၅	၁၅	ယေဝ္ဗေဒရ	ယေဝ္ဗေဒရ
၃၆	၆	၁၆ ထည့်က	၁၆ ထည့်က
၃၈	၁	ယုံလိုက်	ယုန်လိုက်
၃၈	၁၆	ပယ်ရှား	ပယ်ရှား
၄၀	၉	ဂစ္ဆိတိ	ဂစ္ဆိတိ
၄၀	၁၂	သတိပဋ္ဌာန်	သတိပဋ္ဌာန်

ဓာတ်မျက်နှာ	ဓာတ်ကြောင်းရေ	အမှတ်	အမှတ်
၄၀	၁၅	ဂေါ့ဆီကေသု	ဂေါ့ဆီကေသု
၄၁	၇	ဥန	ဥန
၄၁	၁၁	ဝေဒနာက္ခန္ဓန	ဝေဒနာက္ခန္ဓန
၄၅	၃	တမန်	တမန်
၄၅	၂၄	စွဲရပါတယ်	စွဲရပါတယ်
၄၆	၅	စွဲရသော	စွဲရသော
၄၇	ဓာတ်ခေါင်း၌	မဉ္ဇမ	မဉ္ဇမ
၄၇	၁၉	စိတ်ရသော	စိတ်ရသော
၄၈	၂၅	ကိုနုတ်ကျန်	ကိုနုတ်ကျန်
၄၉	ဓာတ်ခေါင်း၌	မဉ္ဇမ	မဉ္ဇမ
၄၉	၁	ပုဒ်ကိုနုတ်	ပုဒ်ကိုနုတ်
၅၀	၁	မှားကား	မှားကား
၅၀	၁၉	ရှာတော်ပုံကြီး	ရှာပုံတော်ကြီး
၅၁	၁၉	အစိတ်စိတ်	အစိတ်အစိတ်
၅၆	၇	ဝေဒနာက္ခန္ဓာ	ဝေဒနာက္ခန္ဓာ
၅၆	၁၆	သို့ကြောင့်	သို့ကြောင့်
၅၇	၁၁	ဗြူ	ဗြူ
၅၇	၁၃	ယူဆလျက်	ယူဆလျက်
၅၈	၃	၂၂၃	၁၂၃
၅၉	၄	ယှဉ်ဘက်	ယှဉ်ဘက်
၆၀	၁၃	ရှင်ဗွာန်	ရှင်နိဗ္ဗာန်
၆၃	၈	ခုကေသုဆ	ခုကေသုဆနဝ
၆၃	၉	နဝမဿ	မဿပန

ဓာတုကထာ ပြင်ဆင်ချက်ပြီး၏။

စာမျက်နှာ	စာကြောင်းရေ	အမှား	အမှန်
၇၀	၁၂	မှတ်သားဘွယ်	မှတ်သားဘွယ်
၇၀	၂၅	ပဉ္စခေါကာရ	ပဉ္စခေါကာရ
၇၁	၅	မူလေန	မူလေန
၇၁	၂၁	ထူပြန်ပါလျှင်	တူပြန်ပါလျှင်
၇၇	၁၂	တတ္ထ	တတ္ထ
၇၈	၁	ပဿိာ	ပဿိာ
၇၉	၁၆	ဝိသဇ္ဇနာ	ဝိသဇ္ဇနာ
၈၀	၇	(န)ဟု	(နော)ဟု
၈၃	၁၀	မူလဝါ	မူလဝါရ
၈၃	၂၃	မူလကနယ	မူလမူလနယ
၈၃	၂၄	မူလမူလနယ	မူလကနယ
၈၇	၃	စိတ္တရုပ်	စိတ္တဇရုပ်
၈၈	၄	ကြိမ	ကြိမှ
၉၁	၁၉	အကုသိုလ်မမည်	အကုသိုလ်ကမူလမမည်
၉၇	၁၁	ဒွေးပညာသ	ဒွေပညာသ
၉၇	၁၅	မောဟကြဉ်သော	မောဟကြဉ်သော
၉၇	၁၆	ဒွေးပညာသ	ဒွေပညာသ
၉၇	၁၇	စုတိကြဉ်သော	စုတိကြဉ်သော
၉၇	၂၂	မောဟကြဉ်သော	မောဟကြဉ်သော
၁၀၂	၃	ကောက်တပ်မည်	ကောက်တတ်မည်
၁၀၂	၂၂	ဒွေးပညာသ	ဒွေပညာသ
၁၀၃	၂	ထိုတရားလထုတ်	ပိုနေသည်
၁၀၄	၂-၄	ထိုတရားကိုလထုတ်	ပိုနေသည်
၁၀၄	၅-၆	ထိုတရားကိုလထုတ်	ပိုနေသည်
၁၀၄	၂၆	ထိုတရားကိုလထုတ်	ပိုနေသည်
၁၀၅	၁၅	ထိုတရားကိုလထုတ်	ပိုနေသည်
၁၀၆	၁၇	ထိုတရားကိုလထုတ်	ပိုနေသည်
၁၀၆	၅	လေးချက်ခွဲ	၄-ချက်ခွဲ
၁၀၈	၈	ရှုတ်နေ	ရှုပ်နေ
၁၀၈	၁	ဟရား	တရား

စာမျက်နှာ	စာကြောင်းစရ	အမှား	အမှန်
၁၁၄	၁	ပါယ်ခြင်း	ပါယ်ခြင်း
၁၁၄	၁၁	စဝတ္ထိ	စဝတ္ထိ
၁၁၄	၁၃	စဝတ္ထိ	စဝတ္ထိ
၁၁၄	၁၄	စဝတ္ထိ	စဝတ္ထိ
၁၁၄	၁၅	စဝတ္ထိ	စဝတ္ထိ
၁၁၄	၁၆	စဝတ္ထိ	စဝတ္ထိ
၁၁၄	၂၄	ဟောတောမူ	ဟောတော်မူ
၁၁၆	၉	ဘာဘဲ	ပါဘဲ
၁၁၆	၁၁	တူဘာဘဲ	တူပါဘဲ
၁၁၆	၁၀	အားလျော်စွာ	အားလျော်စွာ
၁၁၇	၁-၂	ဖြစ်နိုင်က	ဖြစ်နိုင်က
၁၁၇	၁၅	ပုဂ္ဂိုလ်	ပုဂ္ဂိုလ်
၁၁၇	၁၉	နိဗ္ဗာန်	နိဗ္ဗာန်
၁၁၈	၁၂	ပါလျက်	ပါလျက်
၁၁၉	၁၅	ရမည်	မည်
၁၃၆	၁-၂	အာမန္တာ(လ)ထုတ်	ပိုနေသည်
၁၃၆	၂၂	သုခဝါရ	သုခဝါရ
၁၃၉	၃	ဌာန, ဌာနီ	ဌာန, ဌာနီ
၁၄၀	၆	ဘာဘဲ	ပါဘဲ
၁၄၁	၁၅	ဝတ္ထိ	ဝတ္ထိ
၁၄၅	၅	ဒုဂ္ဂတိ	ဒုဂ္ဂတိ
၁၄၅	၂၂	ဒုဂ္ဂတိမှာ	ဒုဂ္ဂတိမှာ
၁၄၉	စာခေါင်း၌	ပဏ္ဍိတဝါရ	ပဏ္ဍိတဝါရ
၁၅၁	၄	ဖြစ်ဘူးပြီ	ဘူးပြီ
၁၇၉	၉	စိတ် ၇-တို့၏	စိတ် ၇၇-တို့၏
၁၈၃	၁၀	တပါးတုံ	တပါးတုံ
၁၈၄	၁၇	မဖြစ်ဘူးချင်း	မဖြစ်ဘူးခြင်း
၁၉၅	၄	ဇောဇော၍	ဇောဇောဘဇောဇော၍
၁၉၇	စာခေါင်း၌	ဝါရပဏ္ဍိတ	ဝါရအနာဂတ
ပြင်ဆင်ချက်	က	ဘေတုကယာ	ဘေတုကထာ

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
နိဒါန်း		ကျက်ရန်လက်ခံများ	၆၉
အမှားအမှန်ပြင်ချက်	က	ဝိဘင်း ၆ မျိုး	။
ဇဏာမ	၁	ဝိဘင်း ၆ မျိုးလက်ခံ	၇၀
ဣန္ဒြိယဥဒ္ဓေသ	၄	အာမန္တာထွက်ရန်နေရာ	၇၀
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဥဒ္ဓေသ	၉	ထွက်ပုံဥပါဟရုဏ်	၇၀
ဗဿသတ္တကရာသီ	၁၆	ဝိဘင်းရှည်ထွက်ရန်နေရာ	၇၁
နိဒ္ဓေသမိဿက	၁၇	အဖြောင့်အကောက်	၇၂
ဝိဒ္ဓကသင်္ချာယူနည်း	၁၉	ထွက်ပုံဥပါဟရုဏ်	၇၂
ဒုပ္ပိရတ္ထိဂါဂါထာအနက်	၂၀	နတ္ထိထွက်ရန်နေရာ	၇၁
ပထမနယ		ထွက်ပုံဥပါဟရုဏ်	၇၃
‘‘ကောသလာ’’အရယူပုံ	၂၁	ပါဠိဂတိထွက်ရန်နေရာ	၇၃
ဒုတိယနယ	၂၆	ထွက်ပုံဥပါဟရုဏ်	၇၄
တတိယနယ	၃၆	နောဝိဘင်းထွက်ရန်နေရာ	၇၄
စတုတ္ထနယ	၄၂	ထွက်ပုံဥပါဟရုဏ်	၇၄
ပဉ္စမနယ	၄၇	အမေးလေးပါး	၇၄
ဓာဋ္ဌနယ	၅၁	အဖြေငါးပါး	၇၅
သဗ္ဗယုတ်လေးပါး	၅၂	ပဉ္စာဝိသဇ္ဇနာတွဲပုံ	၇၅
ဝိပ္ပယုတ်ခြောက်ပါး	၅၂	ဝိဘင်း ၆ မျိုးဇယားပုံ	၇၆
နှစ်ပါးစုံမဟုတ်သော		ကျက်ရန်လက်ခံများ	၇၆
တရား-နှစ်ပါး	၅၂	ဇယားအရ ဝိဘင်းထွက်ပုံ	၇၇
ဇာတိစသောဝိပ္ပယုတ်လေးပါး	၅၅	ဝိဘင်းလွှည်လည်ကောက်ပုံ	၈၁
သတ္တမနယ	၆၁	လေးချက်သေစက်	
အဋ္ဌမနယ	၆၂	ဝိဘင်းနေထိုင်ပုံကိန်းသေနည်း	၈၁
နဝမနယ	၆၃	အနုလုံပစ္စနိကဝိဘင်းလွှည်နေပုံ	၈၂
ဒသမနယ	၆၃	မူလယမက	၈၃
ကောဒသမနယ	၆၄	ဝါရကြီး ၁၀ ပါး	၈၃
ဒွါဒသမနယ	၆၅	ပဒ ၄ ပါး	၈၃
တေရသမနယ	၆၅	နယ ၄ ပါး	၈၃
စုဒ္ဓသမနယ	၆၆	ယမက ၃ ပါး	၈၄
ဝ.သီကရုဏကဏ္ဍ	၆၇	ကုသလပဒမူလနယ	၈၄

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
မူလယမက	၈၄	ပုဂ္ဂလောကဘသ	၁၂၁
လေးမျိုးခွဲပုံ	၈၄	ပုဂ္ဂိုလ်ဘုံသတ်ပုံ	၁၂၁
သုံးပုံပုံထားနည်း	၈၅	အဇီတဝါရ	၁၂၂
စက်လှည့်ပုံဆိုရိုး	၈၅	အနာဂတဝါရ	၁၂၄
သုံးပုံထဲသွင်းပုံ	၈၅	မိဿကဝါရ အရတူပုံ	၁၂၇
ကေမူလယမက	၈၆	ပစ္စုပ္ပန္နာဇီတဝါရ	၁၂၈
အညမညမူလယမက	၈၆	ပစ္စုပ္ပန္နာနာဂတဝါရ	၁၂၉
အကုသလပဒ	၈၉	အတိတာနာဂတဝါရ	၁၃၁
အမျာကတပဒ	၉၂	ပရိညာဝါရ	၁၃၂
နာမပဒ	၉၇	ပုဂ္ဂိုလ် ၁၀ ယောက်	၁၃၂
ခန္ဓယမက	၁၀၁	ကိန်းသေကောက်နည်း	၁၃၃
နိဒ္ဒေသ ပဒသောဓနဝါရ	၁၀၁	ဩကာသနှင့်ပုဂ္ဂလောကဘသ	
ရူပက္ခန္ဓာ၌လေးချက်	၁၀၂	မဟောခြင်းအကြောင်း	၁၃၃
စက်လှည့်နည်းဆိုရိုး		အာယတနယမက	၁၃၄
ပဒသောဓနမူလစက္ကဝါရ	၁၀၇	ပဏ္ဏတ္တိဝါရဥဒ္ဒေသ	၁၃၄
သုဒ္ဓခန္ဓဝါရ	၁၀၉	ပဏ္ဏတ္တိဝါရနိဒ္ဒေသ	၁၃၅
သုဒ္ဓခန္ဓမူလစက္က	၁၀၉	ပဒသောဓနဝါရ	၁၃၅
ပဝတ္တိဝါရ	၁၁၄	အထူးမှတ်သားရန်	၁၃၆
ပုဂ္ဂိုလ် ၁၂ ယောက်	၁၁၄	ပဒသောဓနမူလစက္ကဝါရ	
မဂ္ဂဋ္ဌာန် ၄ မဟောကြောင်း	၁၁၄	မူလီစက်လှည့်ပုံ	၁၃၇
အရှင် ၇ ယောက်	၁၁၅	ပဝတ္တိဝါရ	၁၃၈
အသေ ၈ ယောက်	၁၁၅	ပဋိသန္ဓေ ၄ မျိုး	
ဘုံခန္ဓာပုဂ္ဂိုလ်ရ	၁၁၅	ပဋိသန္ဓေ ၃ မျိုး	၁၃၉
လေးပုံပုံသွင်းနည်း	၁၁၆	ယထာလာဘယူနည်း	၁၄၀
ပစ္စုပ္ပန္နဝါရပုဂ္ဂိုလ်		ချိုကောင်းသော	၁၄၄
၆ မျိုး ခွဲပုံ	၁၁၇	အာယတန ၃ ပါး	
ဩကာသဝါရ	၁၁၉	မမြစ်မီစုတေကောင်း	၁၄၄
ဘုံပဓာနထားခွဲပုံ	၁၂၀	ရသောအာယတန ၄ ပါး	
ခန္ဓာပဓာနထားခွဲပုံ	၁၂၀	အာယတနချို့ကောင်း	၁၄၄
ပုဂ္ဂိုလ် ၃ မျိုးခွဲပုံ	၁၂၀		

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
ရသောဘုံ ၆ ဘုံ		ဓာတုယမက	၁၆၉
သံသေဒဇ ၂ မျိုး	၁၄၅	သဒ္ဓဓာတ်နှင့်ဆိပ်ညာဏ	
ဂဗ္ဘသေယျက ၂ မျိုး	၁၄၅	ဓာတ်မဟောခြင်းအကြောင်း	၁၇၀
ဥပပတ် ၂ မျိုး	၁၄၅	သစ္စယမက	၁၇၀
ကျက်ရန်လက်ခံ	၁၄၅	ပဒသောဓနဝါရ	၁၇၁
ပစ္စုပ္ပန်ဝါရ	၁၄၆	သစ္စာလေးချက်	
အစက္ခက ၃ မျိုး	၁၄၆	စက်လှည့်ပုံ	၁၇၁
အသောတက ၃ မျိုး	၁၄၇	ပဒသောဓနမူလစက္ကဝါရ	၁၇၄
အဃာန ၂ မျိုး	၁၄၇	သုဒ္ဓသစ္စဝါရ	၁၇၅
အဇိဝ္ဗက ၁ မျိုး	၁၄၇	ပဝတ္တိဝါရ	၁၇၆
စက္ခာယတနမူ	၁၄၇	ပုဂ္ဂိုလ် ၁၂ ယောက်	၁၇၇
ဩကာသဝါရ	၁၅၀	ပစ္စုပ္ပန်ဝါရပုဂ္ဂလ	၁၇၇
ဘုံနှင့်အာယတန	၁၅၀	ဩကာသဝါရ	၁၇၉
အာယတနနှင့်ဘုံ	၁၅၁	သစ္စာနှင့်ဘုံ	၁၇၉
ပုဂ္ဂလောကာသ	၁၅၂	ဘုံနှင့်သစ္စာ	၁၇၉
ပဋိသန္ဓေနှင့်ပုဂ္ဂိုလ်	၁၅၂	အဇိတဝါရ	၁၈၀
ရှေးရေး ‘လေးချိုး’	၁၅၂	သံသရာကြီးကို	
ဘုံသတ်ပုံ	၁၅၃	၉ ပိုင်း ပိုင်းပြပုံ	၁၈၀
အတိတဝါရ	၁၅၃	အနာဂတဝါရ	၁၈၄
အနာဂတဝါရ	၁၅၄	ပရိညာဝါရ	
ပစ္စုပ္ပန်ဘိတဝါရ	၁၅၈	နိဂုံး	
ပစ္စုပ္ပန်နာဂတဝါရ	၁၆၂		
အတိတနာဂတဝါရ	၁၆၆		

နတ်ပြည်တွင် ဘိုးတော်သိကြား
 လူ့ပြည်တွင်
 “လူပျိုတော်ပစ္ဆိမ္မခြား”
 ယနေ့ စားကြည့်၊ သောက်ကြည့်၊ သုံးကြည့်
 “လူပျိုတော် ပစ္ဆိမ္မခြား အားတိုးဆေးမို့”

—နှင့်—

“သွေးဆေးဆေး” များကို ခိုဝံပါ

—ဖြန့်ဖြူးရေးဌာန—

၈၄၀၊ ခါလဟိုဇိလမ်းနှင့် မော်တင်လမ်းဆုံ၊ ရန်ကုန်မြို့။

မစိုးရိမ် ဓာတုကထာ နယူပဒေသကျမ်း

နမော ဗုဒ္ဓါယ သိန္နံ။

သုဂတ္တိရံ ဓာတုကထံ၊ ဗုဒ္ဓံ ဝိဒ္ဓိယ ဒေသကံ။
ဝိရစိသံ ဓာတုကထာ၊ နယူပဒေသ ဉာပကံ။

ဥဘယ “ဘ” ကာရ ဝိပလ္လာ ဂါထာ။

ဧတံ ဗုဒ္ဓါ ‘န’ သာသနံကဲ့သို့ နယူပဒေသဝယ်၊ ‘သ’၌ ဆန္ဒာ
နုရက္ခဏနိဂ္ဂဟိတ လောပကြံ။ အနက်သမ္ပန်သောအခါ နိဂ္ဂဟိတ်ကို
ဆောင်ပြန်။

ဆန်းကြောင့်ပျက်ကြ၊ ယွင်းကွက်သွေ၊ ဆောင်လေနက်ပေးခါ။ (နိယံ)

(မြန်မာဘာသာ ပဏာမ နှင့် ပဋိညာဏ်။)

မစိုးရိမ် မဟာနာယက ကောသလ္လဟု နာမတင်ချီ ငါးမထေရ်သည်၊ သမုဒ္ဒရာ
ပမာ သက်ရာခက်ခဲ နက်နဲသော နည်းရှိသော ဓာတုကထာ သညာတင့်ဆန်း ဤသည့်
ကျမ်းကို (ခန္ဓာအစ အ၊ ရဏ အဆုံးရှိသော တရားတို့ကို၊ ဟောရာဟောကြောင်း
ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ‘‘ဓာတုကထာ’’ဟု ခေါ်ဆိုသော သင်္ဂဟော အသင်္ဂဟော
စသော သဒ္ဓါ အစဉ်ကို) ဝေနေယျကြာ သတ္တဝါအများတို့အား ကရုဏာရှေ့ထား
ဉာဏ်စိန်သွားဖြင့်၊ ဟောကြားတော်မူပေသော သစ္စာလေးပါး မြတ်တရားကို
ပိုင်းခြားသိမြင် ဘုရားရှင်ကို၊ ဂုဏ်အင်ရည်စူး စိတ်ရှင်မျိုးလျက်၊ ကြည်နူးသဒ္ဓါ
ရှိခိုးပါ၍၊ ဓာတုကထာ ‘ညဝါ’ဟောဆို စာသင်ပျို့တို့ကို၊ မညိုမညင်၊ မပင်မပန်း
ရှင်လန်းစွာ သိစေနိုင်သော ဓာတုကထာ နယူပဒေသကျမ်းကို (တောင်
မြောက်မသိ အိမ်မြှောင်ကြည့်က တိတိကျကျ သိရှိရသကဲ့သို့ ‘‘ဓာတုကထာ’’
ကျမ်းရှေ့စာဝယ်၊ သင်ယူလွယ်အောင် အိမ်မြှောင်သဖွယ် နည်းသွယ်ညွှန်ပြ သကတ္ထ

ကြောင့် နာမတင့်ဆန်း ‘‘ဓာတုကထာ နယူပဒေသကျမ်း’’ကို) စည်းကမ်းကျန ပို့ချစဉ်လာ နည်းဖြင့်သာလျှင် မြန်စွာသိစေ ရေးသားစီရင်ပေအံ့။

အဘိဓမ္မာ ‘‘ညဝါ’’များသည် နည်းမရှိ၊ နည်းမသိ၊ နည်းမပြ၊ နည်းမရလျှင်၊ လွန်စွာပင် သင်ကြာ၊ ပို့ချရန် ခဲယဉ်းသော ကျမ်းစာဒေသနာပင် ဖြစ်ပေသည်။ ယင်းသို့ ခဲရင်းလေသောကြောင့်။ မန္တလေးမြို့-စာသင် တိုက်ကြီးတွေမှာပင်၊ ‘‘ညဝါ’’စာပေ၊ သင်ကြားပို့ချ နည်းပါးခဲ့ကြလေသည်။ နေ့၊ စာဝါကိုမူ စာသင် တိုက်ကြီးတိုင်းလိုပင်၊ သင်ယူပို့ချနေသော ပုဂ္ဂိုလ်များ ရှိကြ၊ ပေါကြပါပေသည်။ နေ့ဝါကိုမူ ပေစာ၊ စာအုပ်ကို ကြည့်၍ ကိုင်၍ သင်ယူပို့ချကြသဖြင့်၊ ဝန်မလေးလှ ပေ၊ ‘‘ညဝါ’’မှာကား သမာဓိရရှိရန် မီးရောင်လွတ်ကင်း ညဉ့်မှောင်တွင်းဝယ်၊ စာအုပ်မပါ ဗလာအလွတ်၊ နှုတ်ဖြင့် ရွတ်ခါ သင်ကြား ပို့ချမြဲ အစဉ်အလာရှိခဲ့ရာ ကား။ ဆရာမပြ၊ နည်းမရလျှင် အာဂုံနှုတ်တက် အရကျက်၍၊ ပါဠိလျှောက်သာ ပို့ချသင်ယူတတ်ကြပေမည်။ ယင်းသို့ နေ့စဉ်၊ နေ့တိုင်း အာပူတိုက်လျက် ရအောင် ကျက်ခါ ပို့ချရန်မှာလည်း၊ တာဝန်မသေး၊ ကြီးလေးလှသဖြင့်၊ အာပူနှုတ်တက် မကျက်လိုကြတော့ဘဲ၊ ‘‘ညဝါ’’ပို့ချခြင်းမှ ရပ်စဲလျက်၊ နေ့ဝါဘက်သို့သာ ရွှေ့ ပြောင်းသွားကြလေတော့ရာ နေ့ဝါနှင့် နှိုင်းစာလျှင် ‘‘ညဝါ’’အပို့အချ အလွန် ပင် နည်းပါးခဲ့ကြလေသည်။ ။

မန္တလေးမြို့၊ မစိုးရိမ် ကျောင်းတိုက်ကြီးမှာမူ အစဉ်မပျက်၊ ဆက်ခါဆက်ခါ ‘‘ညဝါ’’ပို့ချလာခဲ့ကြသဖြင့် ‘‘မူဆိုး စိုင်းသင်’’ ဥပမာ အလုပ်က သင်ပြလာသ ဖြင့်၊ စာသင်သားတို့ နားလည်လွယ်သော ပို့ချနည်းကို၊ တဖြည်းဖြည်း (တဖြေး ဖြေး) ရရှိလာရာကား ပို့ချခြင်းငှါ မခဲယဉ်းကြပေ။ ။

ထိုထက်ပင် စာသင်သားတို့ နားလည်လွယ်သောနည်းကို ရရှိစေရန် ‘‘ညဝါ’’ ပို့ချတိုင်းပင်၊ ကြံစည်စဉ်းစား၍ ရရှိထားသော နည်းများဖြင့် ပို့ချပေးရာ စာလိုက် သံဃာများ နားလည်သဘောပေါက်လွယ်ကြသဖြင့်၊ အနီးအနားရှိ ကျောင်းတိုက် များမှပင် စာသင်သားတို့က အဘိဓမ္မာ ‘‘ညဝါ’’များ ပို့ချရန် တောင်းဆို လျှောက်ထားကြသဖြင့် အမြဲတစေ ‘‘ညဝါ’’များ ပို့ချလျက်ပင် ရှိနေခဲ့ပေသည်။

အဘိဓမ္မာ ဒေသနာတော်သည် ဟောရန်နည်းကို သိရှိပါက လွယ်ကူစွာ ဟော နိုင်ကြပေမည်။ သို့ရာတွင် အသျှင် အနုရုဒ္ဓါဆရာ စီစဉ်ရေးသားထားသော သင်္ဂြိုဟ် ကျမ်းဟု ခေါ်ဆိုကြသော အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟကျမ်းလာ သရုပ်ရိုးရိုးကိုမျှ နားမလည် သူများအဘို့မှာ အထူး ပြောဆိုရန်မလိုတော့ပေ။ နားလည်ပြီးသူများမှာကား ဝေဒနာကွနွော ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ သမ္ပယုတ္တော၊ ဝေဒနာကွနွာသည် အဘယ်မျှ

လောကသော ခန္ဓာတို့နှင့် ယှဉ်သနည်းဟူသော အမေးစကား၌၊ ဝေဒနာသည်စိတ် ၈၉၊ ဝေဒနာကြည်သောစေတသိက် ၅၁ နှင့် ယှဉ်သည်ကို သိပြီးဖြစ်၍၊ ဝေဒနာနှင့် ယှဉ်သော တရားများကို ခန္ဓာဖွဲ့လျှင် သင်္ဂြိုဟ်သမုစ္စည်းပိုင်းအရ၊ စိတ်သည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၊ စေတသိက်သည် သညာ၊ သင်္ခါရ ခန္ဓာ ၂-ပါး၊ ပေါင်း သုံးပါးရသဖြင့် တိဟိ ခန္ဓေဟိ သမ္ပယုတ္တောဟု အဖြေထုတ်တတ်ပေမည်။ ။

မည်သို့ ဟောရမည်ဟု နည်းသိထားလျှင်၊ သရုပ် အရကောက်မှာ သင်္ဂြိုဟ်ကျမ်း လာတိုင်းသာ ကောက်ယူပါက မှန်ကန် ပြီးစီးတော့သည်ပင်၊ ငါတို့ မြန်မာနိုင်ငံ သူ၊ နိုင်ငံသားများသည်၊ ဝေဟင်ယံသို့ တက်ရန် လေယာဉ်ပျံ မလုပ်တတ်ကြသေးချေ၊ ဆရာမပြု၊ နည်းမရသေးသောကြောင့်ပင်တည်း။ အမေရိကံ၊ အင်္ဂလန် စသော နိုင်ငံသူ၊ နိုင်ငံသားတို့သည်ကား။ ဝေဟင်ယံသို့ တက်ရန် လေယာဉ်ပျံ လုပ်တတ်ကြသဖြင့်၊ လေယာဉ်ပျံလုပ်၍ ရောင်းချ၊ စားသောက် သုံးစွဲနေကြလေပြီ။

လေယာဉ်ပျံ လုပ်နည်း ရရှိပြီးသောကြောင့် ပင်တည်း။ ဤပုံကို ထောက်ဆ၍ ‘‘ ဝံသင်ကြရာ၌’’ အရေးအကြီးဆုံး လိုရင်းအချက်မှာ ‘‘ နည်းရရန်သာ’’ ဖြစ်ပေသည်။

သို့ဖြစ်သောကြောင့် ငါတို့သည်၊ အကောက်ဆိုရိုးကြီးမှာ စာအုပ်ကြီးရှိနေပြီ ဖြစ်ရကား ‘‘ ဆိုရိုးအကောက်ကြီး’’ ကို မရေးဘဲ။ ဤအရကောက် ကျမ်းကြီးကို လွယ်ကူသောနည်းဖြင့်၊ သင်ယူပို့ချနိုင်စေရန် ရည်သန်လျက်။ သမုဒ္ဒရာပြင်ကျယ် ပင်လယ်ခရီးသို့ သင်္ဘောကြီးဖြင့်၊ သွားလာသော မာလိမ်မှုသည်၊ ကမ်းစပ်မမြင် သမုဒ္ဒရာဧကပြင်သို့ရောက်လျှင်။ အရှေ့-အနောက်၊ တောင်-မြောက်တည့်တည့် မသိ နိုင်သောအခါ ပြဿနာတိုင် ဖလ်ချောင်းရှိ၊ အိမ်မြောင်ကို ကြည့်က တောင်ဘဲ၊ မြောက်ဘဲ၊ မလွဲအောင်သိရသကဲ့သို့ နိကာယ် ငါးရပ် ဝိဋ္ဌကတ်ဝယ် ကျမ်းကြီး ပဋ္ဌာန်း— ကျမ်းဝယ် ဆန်း— ကျမ်းလတ် ဓာတုကထာ ဟူသော အခက်သုံးမျိုးတွင် တမျိုး အပါအဝင်ဖြစ်သော သမုဒ္ဒရာကြီးပမာ လွန်စွာနက်နဲ၊ ခက်ခဲသော ‘‘ ဓာတုကထာ’’ ကျမ်းကို သင်္ဘောတည်းဟူသော ဉာဏ်စွမ်းဖြင့်၊ ကူးသန်းသင်ကြား ပို့ချစဉ် တောင်၊ မြောက် အထင်လွဲသလို၊ ယေခွဲ၊ တေခွဲ-မဝေခွဲ နိုင်က၊ အိမ်မြောင် နှင့် တူစွာဤ ‘‘ ဓာတုကထာ နယူပဒေသကျမ်း’’ ၌ လာသော နည်းကိုကြည့်က မှန်ကန်စွာ သိနိုင်ရန် နည်းကိုသာ ညွှန်ပြ ရေးသားပေအံ့။ ။

အဘိဓမ္မာ ဓာတုကထာ လိုက်စား ရဟန်း-ရှင်-လူ များသည် ဤနည်းကို လက်ကိုင်ထား၍ သင်ကြား ပို့ချနိုင်ကြပါစေသောင့်။ ။

ဤဓာတုကထာကျမ်းသည်၊ ဥဒ္ဓေသ-နိဒ္ဓေသ ဟူ၍ နှစ်မျိုး ရှိ၏။

ဥဒ္ဓေသ အကျဉ်း၊ နိဒ္ဓေသ အကျယ်၊ အကျဉ်း၊ အကျယ် နှစ်မျိုးတို့တွင်။ အကျဉ်းကို ရှေးဦးစွာပြု၍၊ အကျယ်ကို နောက်မှပြု၍၊ အစဉ်အလာရှိသည့်အတိုင်း၊ အကျဉ်း ဥဒ္ဓေသကို ရှေးဦးအစထား၍ ဟောကြားတော်မူသည်။

ကျဉ်းရာကကျယ်၊ ငယ်ရာက ကြီးဟု ရှေးသူကြီးများ ဆိုနှိုးစကားရှိ၏။

အသျှင်-အနုရုဒ္ဓါဆရာရေး ‘‘အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ်ကျမ်း’’၌ကား၊ အကျယ်ကို ရှေးဦး ပြုပြီးလျှင်၊ အကျဉ်း သင်္ဂဟဂါထာကို နောက်မှ ပြထားသည်ကို တွေ့ရသေး၏။

ဆောင်လွယ်ရန် သင်္ဂဟဂါထာကို နောက်မှတဖန် ပြထားခြင်း ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ ။

ထိုဥဒ္ဓေသကို မာတိကာဟုလည်း ခေါ်ဆိုပြန်၏။ ဥဒ္ဓေသအကျဉ်း၊ မာတိကာအကျဉ်း၊ အနက်တူ-သဒ္ဓါကွဲ၊ အဆံတူ-အသံကွဲ။ တရုတ်နှင့် ပေါက်ဖေ၊ ယာဂနှင့် ထမင်းနဲ့၊ တတင်းနှင့် နှစ်ခွဲ အခေါ်သာ လွဲသလိုမှတ်လေ။

အကျဉ်း မာတိကာ ၅-ပါး။

- ၁။ နယမာတိကာ..... ဓာတုကထာကျမ်း၌ ဟောရန်နည်းကို အကျဉ်းပြသည်။
- ၂။ အန္တိန္ဒရမာတိကာ ခန္ဓ ဥဒ္ဓေသ စသည်များဖြင့်၊ ဤဓာတုကထာကျမ်း၏ အတွင်းမှာသာ ဟောသည့် ၁၂၅-ပုဒ်ကို အကျဉ်းပြထားသည်။
- ၃။ နယမုခမာတိကာ..... ဓာတုကထာနိဒ္ဓေသ၌ ဟောပုံ နည်းအမြွက်ကို အကျဉ်းပြသည်။
- ၄။ လက္ခဏမာတိကာ..... ဓာတုကထာနိဒ္ဓေသ၌ ဟောရန် အမှတ်အသားကို အကျဉ်းပြသည်။
- ၅။ ဗာဟိရမာတိကာ ဓာတုကထာကျမ်းမှအပ ဓမ္မသင်္ဂဏီကျမ်း၌ ဟောတော်မူ အပ် ပြီးသော တိက်၊ ခုက် ၂၆၆-ပုဒ်ကို အကျဉ်းပြသည်။

ဓမ္မသင်္ဂဏီကျမ်းလာ မာတိကာ နှင့် ဓာတုကထာကျမ်းလာ
မာတိကာ နှစ်မျိုး ခြားနားပုံ။

ဓမ္မသင်္ဂဏီ မာတိကာမှာ.....မာတိကာ အစဉ်အတိုင်း အကျယ်ချဲ့၍ ဟော
တော်မူသည်။

ဓာတုကထာ မာတိကာမှာ.....မာတိကာ အစဉ်အတိုင်း အကျယ် ချဲ့၍
ဟောတော်မူ၊ မာတိကာ ထားရှိမျှသာ
ထားသည်။

အဋ္ဌကထာရ မာတိကာ၌ ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓာတ် သစ္စာတို့ကို၊ သမုစ္စည်းပိုင်
သဗ္ဗသင်္ဂဟအတိုင်း ကျက်မှတ်ပါ။ မာတိကာ ဆိုပြီးဖြစ်၍ မရေးတော့ပါ။

ဣန္ဒြိယ-၂၂-ပါးကို သမုစ္စည်းပိုင်း၊ မိဿကသင်္ဂဟအတိုင်း အရကျက်ထားပါ။

(ဣန္ဒြိယ-၂၂-ပါး၏ တရားကိုယ်ကောက်ရန်။)

စက္ခု၊ သောတံ ယာနံ ဇိဌာ၊ ကာယော ပသာဒ ဂ္ဂပိနာမ၊
ဣတ္တိတ္တံ ပုရိသတ္တံ ဘာဝဂ္ဂပိနာမ။ [ဂ္ဂပသမုဒ္ဓေသ။]

ပသာဒဘာဝ ဇိဝိတသင်္ခါ တံ အဋ္ဌဝိဓပ္ပိ ဣန္ဒြိယဂ္ဂပိနာမ၊
ဇိဝိတဉ္စ ဂ္ဂပါ ဂ္ဂပဝသေန ဒုဝိဓိဟောတိ။ [ဂ္ဂပဝိဘာဝ။]

ဤသင်္ဂြိုဟ်ပါဠိများကို ထောက်ထား၍၊ စက္ခု၊ စသော ဣန္ဒြိယ ၈-ပါး၏ တရား
ကိုယ်ကိုကောက်။

မနိန္ဒြိယအရ မန၊ စိတ်ဟောဖြစ်၍ စိတ်ကိုကောက်။

(ဝေဒနိန္ဒြိယ ၅-ပါး၏ တရားကိုယ်။)

တတ္ထ သုခသဟဂတံ ကုသလဝိပါကံ ကာယဝိညာဏ မေကမေဝ၊
စသော ပါဠိ ၅-ပုဒ်အရ အစဉ်အတိုင်းကောက်။

[ပကိဏ်းပိုင်း-ဝေဒနာသင်္ဂဟ။]

မစိုးရိမ် ဓာတုကထာ နယူပဒေသကျမ်း

(သဒ္ဓါန္တေ-သတိန္တေတို့၏ တရားကိုယ်။)

သောဘဏေသု ပန သောဘဏသာ ဓာရဏာတာဝ ကျေနဝိသတိမေ
စေတသိကာ သဗ္ဗေသုပိ ကျေနသဋ္ဌိ သောဘဏစိတ္တေသု သံဝိဇ္ဇန္တိ။ ။

[သောဘဏ်ရာသီ သဗ္ဗယောဂနည်း။]

ဤသင်္ဂဟပါဠိကို ထောက်ထား၍ သဒ္ဓါ,သတိ,စေတသိက်တို့၏ တရားကိုယ်
များကိုကောက်။

ဝိရိယံ ပဉ္စ ဌာနရာဝဇ္ဇန ဝိပဉ္စဝိညာဏ သဗ္ဗဒိဋ္ဌိန
သန္တိရဏ ဝဇ္ဇိတစိတ္တေသု။ [အညသမာန်းရာသီဝိရိယသဗ္ဗယောဂနည်း]

ဤသင်္ဂဟပါဠိကိုထောက်၍၊ ဝိရိယ တရားကိုယ်ကိုကောက်။

က။ သတ္တိမေ စေတသိကာ သဗ္ဗေသုပိ ကျေန နဂုတိ
ဝိတ္တုပ္ပါဒေသု လန္တန္တိ။ [အညသမာန်းရာသီသဗ္ဗဝိတ္တသဗ္ဗယောဂနည်း]

ခ။ တထာ ဝိစိကိစ္ဆာစိတ္တေစ ကေဂ္ဂတာ မဂ္ဂိန္ဒြိယ
ဗလဘာဝံ နဂစ္ဆတိ။ [သမုစည်းပိုင်း မိဿကသင်္ဂဟ]

ဤသင်္ဂဟပါဠိများကိုထောက်၍၊ သမာဓိန္တေ၏ တရားကိုယ်ကိုကောက်။

[အထက်ပါ သင်္ဂဟပါဠိများအရ ဆိုလိုရင်းမှာ။]

က။ ကေဂ္ဂတာစေတသိက်သည်၊ သဗ္ဗဝိတ္တသဓာရဏဖြစ်၍၊
ဝိတ်-၈၉-၌ ယှဉ်သော်လည်း။.....

ခ။ တထာ သဒ္ဓါက ဆွေခေါ်လာသော၊ ဝိရိယ၊ မဖြစ်သောဝိတ် ၁၆၊
ဝိစိကိစ္ဆာဝိတ်-၁၊ ဤ-၁၇-ပါးသော ဝိတ်၌ ယှဉ်ခိုက်၊ မဂ္ဂင်၊
ဇုန္တေ၊ ဗိုလ်မထိုက်။ မဂ္ဂင်၊ ဇုန္တေ၊ ဗိုလ် ဟူသော နာမည်မရ။
မဂ္ဂင်၊ ဇုန္တေ၊ ဗိုလ်ဟုမခေါ်ရ။ ကေဂ္ဂတာဟူသောခေါ်ဆိုရသည်။

ပြဆိုခဲ့ပြီးသော သင်္ဂဟ ပါဠိများအရ၊ ဝိစိကိစ္ဆာစိတ် ပွားပဉ္စဝိညာဏ်-၁၀၊
မနောဓာတ်-၃၊ သန္တရဏ-၃၊ ကြည်သောစိတ် ၇၂-ပါး၌ ယှဉ်ခိုက်၊ ကေဂ္ဂတာ
စေတသိက်သည် သမာဓိမြေ့မည်၏။ ။

(သင်္ဂဟပါဠိ သတိရှိစေ။)

ထို့ကြောင့်- သင်္ဂြိုဟ်ပါဠိ ရရှိစေရမည်ဟု ကျမ်းဦး အစက၊
ငါတို့ မှာထားပြဆိုခဲ့ပြီ။

[ဤနေရာဝယ် စကားစပ်သွယ်နေသဖြင့် စိတ်ရှင်ဘွယ် ပြောပြဦးမည်။]

လွန်ခဲ့သော ရှေးခေတ်ဟောင်းတွင်၊ ဘုန်းတော်ကြီး တပါး ကျောင်းမှာ၊
ရဟန်းသမဏေများ ‘‘မာတိကာ-ဓာတုကထာ’’ စသော အဘိဓမ္မာ ‘ညဝါ’
များကို ဆိုကြရာ၊ တောထွက် ရဟန်းကြီးတပါးလဲ ပါသတဲ့။ (အသက်ရင့်ရော်-
သေလုသော်မှ၊ မပျော်လူ့ဘောင်-သံဝေဆောင်၍၊ ရဟန်းဘောင်မှီး-တောထွက်
ကြီးသည်။) (ငါတို့ ပခုက္ကူနက် တောထွက်။)

အများရဲ့ပေ အနားခွေ၊ မခိုင်ပြတ်ခါမှ မြိုင်ရပ်ကိုမှီး။ ဆင်မြန်းရာ သင်္ကန်းမှာ
မုံရည်ကွက်တွေနဲ့၊ တောထွက်ခင်ကြီး။ (ရှေးခေတ်ဟောင်း မန္တလေး ရတနာပုံ
နေပြည်တော် ကောင်းစားစဉ်က၊ သီလရင်မယ်ကင်း၏ စာချိုးတောထွက်။)
တောထွက်လက္ခဏာပြ စာနှစ်မျိုး ရှိနေရာ၊ ဘယ်စာက မှန်မည်နည်း။ စာပြန်
ပွဲဝင် စာသင်သားတွေ ဖြေကြပေတော့။ ။

ဤမေးခွန်းထုတ် ပုစ္ဆကသည်၊ ငယ်မြူအစစ် ရေမရောဘဲ ဖြစ်နေရာ
ဝိသဇ္ဇနာမပေးတတ်။

စကားကျော ရှည်နေလျှင်၊ စာဘတ်သူတွေ မုန်းလိမ့်မယ်
ရှေ့ဆက်ကြအုံးဖို့။

မျဉ်းနီပေစာကို ကြည့်၍၊ ကုသလာ ဓမ္မာ- အကုလာ ဓမ္မာ- အဗျာကတာ
ဓမ္မာ၊ ကုသလာဓမ္မာအရ ကုသိုလ်ဗိတ်-၂၁၊ စေတသိက်-၃၈-ရ၏။ ။ ကုသိုလ်
စိတ်ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာသညာက္ခန္ဓာ၊ ကြွင်းစေတသိက်
၃၆၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာစသည်ဖြင့်၊ မာတိကာ ‘‘ညဝါ’’ စာကျက် ရှက်ဆိုနေကြရင်း

တောထွက် ကိုယ်တော်ကြီးက စာသဘောကျလာသဖြင့်၊ ဟင့်အင် ဘယ့်နှယ်လဲ
 ‘‘ညဝါ-ညဝါ’’နဲ့ ‘‘သဂြိုဟ်’’ထဲကချည်းပါကလားဟု အားရဝမ်းသာ ပြော
 ဆိုသော ဟူသတတ်။ ။

အဘိဓမ္မာ ‘‘ညဝါ’’ဆိုရာ၌ သဂြိုဟ်စွက်မှ၊ လေးလေးနက်နက် မြက်မြက်က
 လေး အရသာပေါ်မည်။ သဂြိုဟ်မစွက်လျှင် တသက်လုံး ပေါ့ပျက်ပျက် နေမည်။

စားဘွယ်၊ သောက်ရာ၊ ဟင်းလျာဟူသမျှ၊ ဆားစွက်မှ မြက်မြက်ကလေး အရ
 သာ ပေါ်လာသည်။ ဆားမစွက်လျှင် ပေါ့ပျက်ပျက် အရသာမထွက် အစားရ
 နေသည်။ ။

အလောဏကံတု ဗျဉ္ဇနံ နရသံ။

ဆားမပါသော စားဘွယ် ဟင်းလျာသည်၊ အရသာမရှိဟု လောကနီတိဆရာက
 မိန့်မှာခဲ့သည်။

ရှေး ခေတ်ဟောင်း ပေါ်ရာဏအလို၊ အဘိဓမ္မတ္ထ သဂြိုဟ်သည် ဆားနှင့်တူ၏။
 ယခု ခေတ်သစ် ဝေါဟာရအလို၊ အဘိဓမ္မတ္ထ သဂြိုဟ်သည် ဇာတ်လိုက်မင်းသားနှင့်
 တူ၏။

(သောဘဏရာသီ ပညာစေတသိက် သဗ္ဗယောဂနည်း။)

က။ ပညာ ပန ဝှါဒသသု။ လ။ သဗ္ဗယောဂံ ဂစ္ဆတိ၊

ခ။ သောတာပတ္တိ မဂ္ဂဉာဏံ အနညာတညဿာမိတိန္ဒြိယံ၊

ဂ။ မဇ္ဈိမဉာဏာနိ အညိန္ဒြိယာနိတိ ပရစ္စန္တိ၊

ဃ။ အရဟတ္တဖလဉာဏံ အညာတာ ဝိန္ဒြိယံ၊

[သမုစ္စည်းပိုင်း ဓိဿက သင်္ဂဟ။]

အထက်ပါ သင်္ဂဟပါဠိများကို ထောက်ထား၍။

က။ ပညာ စေတသိက်သည် တိဟိတ်စိတ်-၄၇-ပါး၌ ယှဉ်သော်လည်း။
 ပါရိသေသနည်းအားဖြင့်၊ လောကီ တိဟိတ်စိတ်-၃၉-ခု၌ ယှဉ်ခိုက်
 ပညိန္ဒြိယံ။

- ခ။ သောတာပတ္တိ မက်စိတ်၌ ယှဉ်ခိုက် အနညာတညဿာမိတိန္ဒြေ။
- ဂ။ အထက်မက်-၃၊ အောက်ဖိုလ်-၃-၌ ယှဉ်ခိုက် အညိန္ဒြေ။
- ဃ။ အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်၌ ယှဉ်ခိုက် အညာတာဝိန္ဒြေ။ ။

ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ ဥဒ္ဓေသ

တတ္ထ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ။လ။သမ္ဘဝန္တိ။

[သမုစ္ဆည်းပိုင်း-ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒနယ။]

ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သင်္ဂြိုဟ်နိဿယအတိုင်း၊ အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ စသည်တို့၏ တရားကိုယ်ကိုကောက်ပါ။

ထို့ကြောင့် သင်္ဂြိုဟ်အတိုင်း တရားကိုယ်ကို ကောက်ရသည်ဟု နောက်က မှာထားခဲ့ပြီ။

ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ သရုပ် အရေအတွက် ခြားနာပုံကား။

- { ဥဒ္ဓေသ၌ အင်္ဂါအားဖြင့် ရေတွက်သည်-၁၂၊
- { နိဒ္ဓေသ၌ ဘေဒအားဖြင့် ရေတွက်သည်-၂၀၊ }

ဥဒ္ဓေသ အန္တက္ကရ မာတိကာ-၁၂၅-ပုဒ်ကို ရေတွက်ရာ၌ အင်္ဂါ-၁၂-ပါးကိုသာ ယူရသည်။ ။

နိဒ္ဓေသ ပဌမနယ သမူဟာ ပန ‘‘ကောသလာ’’အရ ရေတွက်ရာ၌မူ၊ နိဒ္ဓေသ ပါဠိတော်ရှိသည့်အတိုင်း အဝံကြီး-၁၀၊ မရဏ၊ သောက၊ ပရိဒေဝ၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿ၊ ဥပါယာသ ဤ-၁၆-ပုဒ်ကို အင်္ဂါ-၁၂-ပါးတည်းထည့်၍ ဘေဒအားဖြင့်-၂၀-ပါးရှိသည်။ [သတိပြု၍ ဩဉ္ဇရုဏ္ဏသေဝံ။]

သင်္ဂြိုဟ်မှာ မပါသော ‘‘ဘဝ’’ကြီး-၉-ပါး၏ တရားကိုယ်ကို ပြဆိုဦးမည်။

လောကီဝိပါက်-၃၂၊ စေတသိက်-၃၅၊ ကမ္မရုပ်-၂၀-သည် ဥပပတ္တိ ဘဝ မည်၏။ ။

အချို့အရကောက်စာအုပ်များ၌ ဥပပတ္တိဘဝ၏ အရကို မပြကြပေ။ (သတိပြု။)

ဤ ဥပပတ္တိဘဝကမ္မ ဘဝကြီး-၉-ပါး ပြားထွက်လာသည်။

ဘဝကြီး-၉-ပါး။

- ၁။ ကာမဘဝ..... ကာမဝိပါက်-၂၃၊ စေတသိက်-၃၃၊
ကမ္မဇရုပ်-၂၀။
- ၂။ ရူပဘဝ..... ရူပဝိပါက်-၅၊ စက္ခုဝိညာဏ်ခွေ၊
သောတဝိညာဏ်ခွေ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒြိယခွေ
သန္တိရဏ သုံးခု၊ စေတသိက်-၃၅။
ဣတ္ထိဘော ပုဗ္ဗော ဃာန ဇိဝှါ
ကာယကြည် ကမ္မဇရုပ်-၁၅။
- ၃။ အရူပဘဝ..... အရူပဝိဘက်-၄၊ စေတသိက်-၃၀။

မှတ်ချက်။ ။ ကမ္မ ဘဝသည် အကြောင်း၊ ဥပပတ္တိ ဘဝသည် အကျိုး၊ လောကီ
ကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံ အကြောင်းကြောင့် လောကီကုသလ
ဝိပါက်၊ အကုသလဝိပါက် အကျိုးရင်းဖြစ်ပေါ်လာရသည်။ ။
အကြောင်းနှင့် မတူသော ကမ္မဇရုပ်လဲဘဲ ရုပ်ဖြစ်ရာ ကာမရူပ
ဘုံမှာဖြစ်သေးသည်။

ဤသို့ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းကို ဥပပတ္တိ ပဋိသန္ဓေဟု ခေါ်သည်။

ဥပပတ္တိဘဝဟု ခေါ်ဆိုသော လောကီဝိပါက်စိတ်-စေတသိက်-ကမ္မဇရုပ်သည်
“ဘုံအားလျော်စွာ” ဘဝ-၃-မျိုးဖြစ်လာပုံ။

- ၁ ကာမဝိပါက်စိတ်-၂၃၊ စေတသိက် ကမ္မဇရုပ်သည် ကာမဘုံသား၏ ဥပ
ပတ္တိ ပဋိသန္ဓေ ဖြစ်သည်။
- ၂ ရူပဝိပါက်စိတ်-၅၊ စေတသိက် ကမ္မဇရုပ်-၁၅-သည်၊ ရူပဘုံသား၏
ဥပပတ္တိ ပဋိသန္ဓေ ဖြစ်သည်။
- ၃ အရူပဝိပါက်စိတ်-၄၊ စေတသိက်သည် အရူပဘုံသား၏ ဥပပတ္တိ ပဋိ
သန္ဓေဖြစ်သည်။

ကာမဝိပါက်-၂၃၊ ရူပဝိပါက်-၅၊ အရူပဝိပါက်-၄၊ ပေါင်း=၃၂-ပါးသည်။
ဥပပတ္တိဘဝ၏ အရ-လောကီဝိပါက်-၃၂-ပါးပင် ဖြစ်သည်။ ။

၂။ ရူပလောကေ ပန ဃာန ဇိဝှါ ကာယ ဘာဝ ဒသကာနိစနလန္တိ။
[ရှင်ပိုင်း ရူပ ပဝတ္တိက္ကမ။]

ဤပါဠိထောက်၍ ရူပဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေအခါ ဃာန ဇိဝှါ ကာယ ဣတ္ထိဘာဝ ပုပ္ဖာဝ ရုပ်-၅-ခု မရ၍ ကမ္မဇရုပ်-၁၅-ဟု ဆိုသည်။

၃။ အရူပေ နတ္ထိ ကိပ္ပိဒိ။ [ရှင်ပိုင်း ရူပ ပဝတ္တိက္ကမ။]

ဤပါဠိတော်ထောက်၍ အရူပ ပဋိသန္ဓေအခါ ရုပ်မကောက်ရ။ ။
ဥပပတ္တိ ဘဝတခုတည်းက ဘုံလိုက်၍ ဘဝကြီးသုံးမျိုး ဖြစ်လာပုံတည်း။

ဥပပတ္တိ ဘဝတခုတည်းက သညာရှိ-မရှိ လိုက်၍
ဘဝ-၃-မျိုး ဖြစ်ပေါ်လာပြန်ပုံ။

၁။ သညီဘဝ..... နေဝသညာ နာသညာယတန ဝိပါက် ကြည်သော
လောကီဝိပါက်-၃၁၊ စေတသိက်- ၃၅၊ ကမ္မ
ဇရုပ်-၂၀။ ။

၂။ အသညီဘဝ..... ဇိဝိတနဝကလာပ်ရုပ်။ ။

၃။ နေဝသညီ နာသညီဘဝ နေဝသညာ နာသညာယတန
ဝိပါက်-၁၊ စေတသိက်-၃၀။ ။

၁ ဤ ပဋိသန္ဓေစိတ်၌ ‘‘သညာ’’ ရှိခြင်း ယှဉ်ခြင်းကြောင့် သညီဘဝဟု
ခေါ်ဆိုသည်။ ။

သညာကိုသာ ဥပလက္ခဏနည်းအားဖြင့် မှတ်သား၍ ဆိုသည်၊ စေတနာစသည်
တို့လည်း ရှိသည်ဟု မှတ်ပါ။ ။

၂ ဤ ပဋိသန္ဓေသည် ဇိဝိတ နဝကလာပ် ရုပ်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် သညာမရှိ-
မယှဉ်၊ ထိုကြောင့် အသညီဘဝဟု ခေါ်ဆိုသည်။

အသညာ သတ္တာနံ ပန ဇိဝိတ နဝကမေဝ ပဋိသန္ဓိဘာဝေန ပတိဋ္ဌာတိ။
(ဘုံပိုင်း မရဏုပ္ပတ္တိဝတုက္က။)

အထူးမှတ်ချက်

ဤ ပဋိသန္ဓေသည် ဝဏ္ဏ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ သြဇာ၊ ပထဝီ၊ အာပေါ၊ တေဇော၊
ဝါယော၊ ဇိဝိတရုပ်ပေါင်း=၉-ပါး။ သင်္ဂြိုဟ် သမုစ္စည်းပိုင်း သဗ္ဗသင်္ဂဟအတိုင်း

အာယတနဖွဲ့လျှင် ဝဏ္ဏ-ရူပါယတန၊ ဂန္ဓ-ဂန္ဓာယတန၊ ရသ-ရသာယတန၊ ပထဝီ၊
တေဇော၊ ဝါယော၊ ဖေါဋ္ဌဗ္ဗာယတန၊ ဩဇာ၊ အာပေါ၊ ဇီဝိတ-ဓမ္မာယတန
ဤ ၅-ပါး ရသင့်သည်။ ။

သို့ရာတွင် အသညသတ်ဘုံ၌ ဝဏ္ဏ၊ ဂန္ဓ၊ ရသတို့သည် အာရုံကိစ္စမတတ်၊ မိမိ
တို့ကို အာရုံပြုနိုင်သော အာရမဏိကလည်း မရှိခြင်းကြောင့် အာယတန မဖွဲ့ရ။

ရူပါရုံကိုမူ ကားအသညသတ်ဘုံနှင့် တပြိုင်တည်း၊ တတန်းထည်း တည်နေသော
ဝေဟဒ္ဓါလိ ဗြဟ္မာကြီးတို့၏ အာရုံဖြစ်နိုင်သောကြောင့် အာယတန ဖွဲ့ရသည်။ ။

ထို့ကြောင့် ရူပါယတန ဓမ္မာယတန-၂-ပါးသာ ဖွဲ့ရသည်။ ။

(ဓာတ်မှာလည်း နည်းတူ။)

ရူပလောကေ ပန သာနာ ဝိတ္တယံ နတ္ထိ။ ။ (ပဏိဏ်းပိုင်း၊ ဝတ္ထုသင်္ဂဟ။)

အသညသတ် ကြင်သော ရူပဗြဟ္မာဘုံများ၌ သာန၊ ဇိဝှါ၊ ကာယ၊ ပသာဒရုပ်
မရှိကြ။ နှာခေါင်း၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ သဏ္ဌာန်များသည် လူများလိုပင် ရှိကြသတဲ့။

၂ ဤ ပဋိသန္ဓေစိတ်၌ ရုံ့ရင်းသော သညာကား မရှိပေ၊ သိမ်မွေ့သော
သညာ ရှိခြင်းကြောင့် နေဝသညီ၊ နာသညီဘဝဟု ခေါ်ဆိုသည်။ ။

ဤသည်ကား သညီ စသော ဘဝ-၃-ပါး ပြားလာပုံတည်း။

ဥပပတ္တိဘဝတရတည်းက ‘‘ခန္ဓာဖြစ်ပုံ ခြားနား’’ ခြင်းသို့လိုက်၍
ဘဝ-၃-စား ပြားလာပြန်ပုံ။

၁။ ကေဝေါကာရဘဝ.....ဇီဝိတနဝကလာပ်ရုပ်။

၂။ စတုဝေါကာရဘဝ.....အရူပဝိပါက်စိတ်- ၄ -စေတသိက်-၃၀။

၃။ ပဉ္စဝေါကာရဘဝ.....ကာမဝိပါက်-၂၃၊ ရူပဝိပါက်-၅၊
စေတသိက်-၃၅၊ ကမ္မဇရုပ်-၂၀။

၁။ ကေ-၁၊ ဝေါကာရ ခန္ဓာ၊ ဇီဝိတနဝကလာပ်ရုပ်ကို ခန္ဓာဖွဲ့လျှင်
ရူပက္ခန္ဓာ တပါးသာ ရခြင်းကြောင့်၊ ကေဝေါကာရဘဝဟု ခေါ်
ဆိုသည်။

၂။ နာမက္ခန္ဓာ-၄-ပါးသာ ရခြင်းကြောင့်၊ စတုဝေါကာရဘဝဟု ခေါ်ဆိုသည်။

၃။ ခန္ဓာ၅-ပါးလုံးရခြင်းကြောင့်၊ ပဉ္စဝေါကာရဘဝဟုခေါ်ဆိုသည်။
ဤသည်ကား ခန္ဓာအားဖြင့် ဘဝ-၃-ပါး ပြားလာပြန်ပုံတည်း။

(ဘဝကြီး-၉-ပါး တို့တွင် တူရာဘဝများ)

၁	အရူပဘဝ	}	တရားကိုယ်တူ။
၂	စတုဝေါကာရဘဝ		
၁	အသညီဘဝ	}	တရားကိုယ်တူ။
၂	ကေဝေါကာရဘဝ		
၁	ကာမဘဝ	}	ခန္ဓာ-၅-ပါးတူ။
၂	ရူပဘဝ		
၃	သညီဘဝ		
၄	ပဉ္စဝေါကာရဘဝ		
၁	အရူပဘဝ	}	ခန္ဓာ-၄-ပါးတူ။
၂	နေဝသညီ၊ နာသညီဘဝ		
၃	စတုဝေါကာရဘဝ		
၁	အသညီဘဝ	}	ခန္ဓာ-၁-ပါးတူ။
၂	ကေဝေါကာရဘဝ		

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ ဥဒ္ဓေသ၌ ဘဝကြီး-၉-ပါးသည် နာမည်ကြီး ဖြစ်လေသောကြောင့် သိသာထင်ရှားစေရန် အကျယ်ရေးသားလိုက်သည်။

(ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏ)

- ၁။ ရုပ်၏ ဇာတိ..... နိပ္ပန္နရုပ်-၁၈-ပါးတို့၏ ဖြစ်ဆဲ။
၂။ နာမ်၏ ဇာတိ..... နာမက္ခန္ဓာ-၄-ပါးတို့၏ ဖြစ်ဆဲ။

(ရုပ်သက်သည် ခဏငယ်-၅၁-ခု ရှိ၏။)

ထို-၅၁-ချက်တို့တွင် အစ, ခဏငယ်တခုသည် ရုပ်၏ဖြစ်ဆဲ ဇာတိ။
အလယ် ခဏငယ်-၄၉-ခုသည် ရုပ်၏ ရင့်ဆဲ ဇရာ။
အဆုံး, ခဏငယ် တခုသည် ရုပ်၏ ပျက်စီးချုပ်ပျောက်ဆဲ မရဏ။

(နာမ်သက်သည် ခဏငယ်-၃-ခုသာ ရှိ၏။)

အစ, ခဏငယ် တခုသည် နာမ်၏ ဖြစ်ဆဲ ဇာတိ။
အလယ်, ခဏငယ် တခုသည် နာမ်၏ ရင့်ဆဲ ဇရာ။
အဆုံး, ခဏငယ် တခုသည် နာမ်၏ ပျက်ဆဲ မရဏ။

ဤ ဇာတိ, ဇရာ, မရဏ ရုပ်များသည် သဘာဝရုပ်မဟုတ် သဘောသီးခြား
မရှိ၊ သဘောသီးခြားရှိသော သဘာဝရုပ်၊ နိဗ္ဗန္ဓရုပ်တို့ ဖြစ်ပေါ်လာသောအခါ
ဖြစ်ဆဲ ဥပါဒ်အခိုက်အတန့်ကို ဇာတိ၊ ရင့်ဆဲ ဦး, ၄၉-ချက် အခိုက်အတန့်ကို
ဇရာ၊ ပျက်ဆဲ ဘင်, အခိုက်အတန့်ကို မရဏဟု အခိုက်အတန့်မျှကို ဖွဲ့၍ ဇာတိ,
ဇရာ, မရဏ ခေါ်ဆိုရသည်။

စက္ခုပသာဒ စသော ရုပ်များလို ပရမတ်အစစ် မဟုတ်သဖြင့် အထည်ဝတ္ထု၊
သီးခြားမရှိပေ အခိုက်အတန့်မျှ ဖြစ်ပေသည်။ (အနေကန္တ ပရမတ္ထ)

မေး။ ။ ပရမတ်အစစ် ဓာတ်အနှစ်တရား ဘယ်နှစ်ပါး ရှိပါသနည်း။

ဖြေ။ ။ ပရမတ်အစစ် ဓာတ်အနှစ်တရား ခုနစ်ဆဲ့နှစ်ပါး ရှိပါသည်။

ဒွါသတ္တတိဝိဓာရတ္တာ၊ ဝတ္ထုဓမ္မာ သလက္ခဏာ။

(သင်္ဂြိုဟ် သမုစ္စည်းပိုင်း အစဂါထာ)

(တေ, ပညာနာမ်၊ ရုပ်နိဗ္ဗာန်၊ နိဗ္ဗာန်ယူဘိ ဒွါသတ္တတိ။)

စေတသိက်.....	၅၂။	}
စိတ်.....	၁။	
နိဗ္ဗန္ဓရုပ်.....	၁၈။	
နိဗ္ဗာန်.....	၁။	

ပေါင်း=၇၂။

အာရုံကို သိခြင်းသဘော တူသောကြောင့်
စိတ်ကို ပေါင်း၍ တခုတည်းယူသည်။

(ဇာတိ,ဇရာ,မရဏ)

ဤတရားများကို ခန္ဓာ,အာယတန,ဓာတ်ဖွဲ့လျှင် နိဗ္ဗန္ဒရုပ် ၁၀-က,ရူပက္ခန္ဓာ, ဩဋ္ဌာရိကာယတန,ဓမ္မာယတန၊ဩဋ္ဌာရိကဓာတ်,ဓမ္မဓာတ်။

နာမက္ခန္ဓာ-၄-ပါးသည်၊ဝေဒနာ,သည,သင်္ခါရ,ဝိညာဏ ခန္ဓာ-၄-ပါး၊ မနာယတန,ဓမ္မာယတန၊သတ္တဝိညာဏဓာတ်,ဓမ္မဓာတ်။

ဤသို့ (လက္ခဏာဝန္တသို့လိုက်၍) ခန္ဓာ,အာယတန,ဓာတ် အကုန်လုံး ဖွဲ့သင့် သော်လည်း ဇာတိ,ဇရာ,မရဏတို့သည် ရုပ်နာမ်တို့၏ ဖြစ်ဆဲ,ပျက်ဆဲ,ရင့်ဆဲ အခိုက်အတန့် အဝတ္ထမျှသာဖြစ်၍ အနေကန္တ ပရမတ္ထ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အနေ ကန္တကိစ္စဖြစ်သော ရူပက္ခန္ဓာ,သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဓမ္မာယတန,ဓမ္မဓာတ်တို့ဖြင့်သာ ဖွဲ့ရသည်။

ကေန္တ ပရမတ္ထ ကိစ္စဖြစ်သော ဝေဒနာက္ခန္ဓာ, စက္ခာယတန စသည်တို့ဖြင့် မဖွဲ့အပ်။

သောက။ ဒေါသမူဌေး၌ ရှိသော ဒေါမနဿဝေဒနာ။

မှတ်ချက်။ ။အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟကျမ်း၏ အဖွင့် သံဝဏ္ဏနာ သင်္ခေပဋီကာ၌ ‘‘သောကော’’ကို ‘‘ဒေါသော’’ဟု ဖွင့်ဆိုထား၏။ ။

ယင်းကိုထောက်၍ ရှေးဆရာကြီးများက သင်္ခေပဝဏ္ဏနာဋီကာ ဆရာသည် သောကမှန်း, ဒေါသမှန်းလောက်မျှ မသိကွဲသဖြင့် အဘိဓမ္မာမတတ်ဟု ဆိုကြောင်း အဆင့်စကား ကြားရဘူး၏။ ။

သောကသည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာ
ဒေါသသည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ } ခြားနားပုံ

ပရိဒေဝ စသည်များမှာ အကောက် စာအုပ်ကြီး ဖြင့်ပင် သိသာထင်ရှားနေ လေပြီ။

သတိပဋ္ဌာန စသော ဥဒ္ဓေသ-၉-ပါး၏ သရုပ်တရားကိုယ်။

စက္ကာရော သတိပဋ္ဌာနာ။ ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာနံ (လ) သမ္မာသတိ
သမ္မာသမ္မာဓိ။ ။ [သမုစ္ဆည်းဝိုင်း ဗောဓိပက္ခိယသင်္ဂဟ။]

ဤပါဠိအစဉ်လိုက် ၉-ဌာန၏ သရုပ် တရားကိုယ်ကို ကောက်ရသည်။

(ညပါဆိုလျှင် သင်္ဂြိုဟ်ကျေရသည်။)

သတိပဋ္ဌာန် စသည်တို့ကို ဥဒ္ဓေသပါဠိတော်မှာ စက္ကာရော စသည်ဖြင့် သင်္ချာ
တတ်၍ ဟောတော်မူသည်။ ပဋ္ဌမနယ နိဒ္ဓေသ ပါဠိတော်မှာမူ သင်္ချာ မတတ်ဘဲ
သာမညအားဖြင့် သတိပဋ္ဌာနံ, သမပဋ္ဌာနံ စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူသည်။

ထို့ကြောင့် အဋ္ဌန္တရ မာတိကာ၌ -၁၂၅-ပုဒ်ကို ရေတွက်သောအခါ သတိ
ပဋ္ဌာန်-၄-ပါး၊ သမ္မပဋ္ဌာန်-၄-ပါး စသည်ဖြင့် သင်္ချာရှိသည့်အတိုင်း ရေတွက်
ရသည်။

ပဋ္ဌမ နယ နိဒ္ဓေသ၌ သမူဟာ ပန ကောသလာအရ ရေတွက်သောအခါ သတိ
ပဋ္ဌာန်-၁၊ သမ္မပဋ္ဌာန်-၁-စသည်ဖြင့် တပါးစီသာ ရေတွက်ရသည်။

ဤနေရာက သတိပြုထားပါ။

ဗဿသတ္တကရာသီ

သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏာ တာဝသတ္တိမေ စေတသိကာ သဗ္ဗေသုပ္ပိ ဧကေန နရုတိ
စိတ္တုပ္ပါဒေသု လက္ခန္တိ။ ။ [သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏသမ္ပယောဂနည်း။]

ဤ သင်္ဂဟပါဠိအရ ဗဿ, ဝေဒနာ, သညာ, စေတနာ, မနသိကာရတို့၏
တရားကိုယ်ကို ကောက်ရသည်။

စိတ္တံ, အရသည် မနိန္ဒြေအရနှင့် တူပြီ။

အဓိမောက္ခော ခွိပဉ္စဝိညာဏ ဝိစိကိစ္ဆာ သဟဂတ ဝဇ္ဇိတ စိတ္တေသု။

[အဓိမောက္ခ သမ္ပယောဂနည်း။]

ဤ သင်္ဂဟပါဠိအရ အဓိမောက္ခ တရားကိုယ်ကို ကောက်ရသည်။

ဓာတုကထာ ဥဒ္ဓေသ နယူပဒေသကို ပြဆိုရာ စကားရပ် အပြီးသတ်။

(ဓာတုကထာ နိဒ္ဒေသ)

- ၁။ ပ,ဆ,နယ၊ ယေ,မရ၊ ကြွင်းက-ယေ,စွဲပါ။
 ၂။ ဒု,တ,အ,ဝေ၊ ခွါ,တေ,စုဒ္ဒ၊ ဤနယ၊ စွဲကြ ယေ,တခုသာ။
 ၃။ စ,ပ,သ,န၊ ဒသမ၊ စွဲကြ ယေ,နှစ်ခုသာ။
 ၄။ ဆဋ္ဌ,အဋ္ဌ၊ ဒသမ၊ စုဒ္ဒ ဤနယ။
 ၅။ မဟောသောတရား၊ ဥဒါန်းထား၊ မှတ်သားမြဲသေချာ။

ဓာတုကထာနိဒ္ဒေသကို မဟောမှီ ရှေးဦးစွာ ဤသံပေါက်လင်္ကာ-၅-ပုဒ်ကို ရရှိထားရမည်။

(ဤလင်္ကာ-၅-ပုဒ်၏ ဆိုလိုရင်းမှာ)

၁။ ဓာတုကထာနယ မာတိကာ၌ နယပေါင်း-၁၄-ပါး ရှိသည့်အနက် ပထမနယ နှင့် ဆဋ္ဌ နယ တို့သည် ‘‘ယေ’’မစွဲရသော နယ။ ။

ကြွင်းသော နယ-၁၂-တို့သည် ‘‘ယေ’’စွဲရသော နယ။

(ယေစွဲရသောနယ-၁၂-တို့တွင်)

- ၂။ ဒုတိယ,တတိယ,အဋ္ဌမ,ဧကောဒသမ,ခွါဒသမ,တေရသမ,စုဒ္ဒသမ
 ဤနယ-၇-တို့သည် ‘‘ယေ’’တခုသာ စွဲရသောနယ။
 ၃။ စတုတ္ထ,ပဉ္စမ,သတ္တမ,နဝမ,ဒသမ ဤနယ-၅-တို့သည် ‘‘ယေ’’
 နှစ်ခု စွဲရသော နယ။ ။
 က။ ‘‘ယေ’’ မစွဲရသော နယ။ ၂။
 ခ။ ‘‘ယေ’’ တခု စွဲရသော နယ။ ၇။
 ဂ။ ‘‘ယေ’’ နှစ်ခု စွဲရသော နယ။ ၅။

ပေါင်း=၁၄-နယ။

(ယေ မစွဲရသော နယ ပုံစံ)

ဝေဒနက္ခန္ဓော ကတိဟိခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ ကတိဟိဓာတူဟိ သင်္ဂဟိ
တော။ ။ [ပထမနယ]

(ယေ-၁-ခုသော စွဲရသော နယ ပုံစံ)

စက္ခာယတနေန ယေဓမ္မာ ခန္ဓသင်္ဂဟေန သင်္ဂဟိတာ အာယတန သင်္ဂဟေန
အသင်္ဂဟိတာ ဓာတုသင်္ဂဟေန အသင်္ဂဟိတာ၊ တေဓမ္မာ ကတိဟိခန္ဓေဟိ ကတိဟာ
ယတနေဟိ ကတိဟိဓာတူဟိ သင်္ဂဟိတာ။ ။ [ဒုတိယနယ]

(ယေ-၂-ခုစွဲရသော နယ ပုံစံ)

သမုဒယသစ္စေန ယေဓမ္မာ ခန္ဓသင်္ဂဟေန သင်္ဂဟိတာ အာယတန သင်္ဂဟေန
သင်္ဂဟိတာ ဓာတုသင်္ဂဟေန သင်္ဂဟိတာ၊ တေဟိ ဓမ္မေဟိ ယေဓမ္မာ ခန္ဓသင်္ဂဟေန
သင်္ဂဟိတာ အာယတန သင်္ဂဟေန သင်္ဂဟိတာ ဓာတုသင်္ဂဟေန သင်္ဂဟိတာ၊ တေဓမ္မာ
ကတိဟိခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ ကတိဟိဓာတူဟိ အသင်္ဂဟိတာ။ ။
[စတုတ္ထနယ]

၄.....၅..... ဆဋ္ဌ, အဋ္ဌ, ဘသမ, စုဒ္ဓသမ, ဤနယ-၄-ပါးတို့၌ မဟောရသော
“ပုဒ်”များကို ဥဒါန်းစဉ် ဂါထာဖြင့် ဖြထားသည်။

ကြွင်းကျန်သော-နယ-၁၀-ပါးတို့၌ ဟောအပ်သော ဟောရသော “ပုဒ်”
များကို ဥဒါန်းစဉ် ဂါထာဖြင့် ဖြထားသည်။ ။

မှတ်ချက်။ ။ ပထမနယ၌ ဟောတော်မူအပ်သော “ကောသလာ” အရ
(၃၇၁)ပုဒ်တို့တွင် ဒုတိယနယ၌ ဥဒါန်းစဉ် ဂါထာတွင် ပါရှိသော-၄၂-ပုဒ်
ကိုသာ ဟောရသည်။ ဥဒါန်းစဉ် ဂါထာတွင် မပါသော-၃၂၉-ပုဒ်တို့ကိုမဟောရ
ဟု မှတ်ပါ။ ။ [တတိယနယ စသည်တို့၌ ဤနည်းတူ]

ဆဋ္ဌနယ၌ ဥဒါန်းစဉ် ဂါထာတွင် ပါရှိသော-၁၂၃-ပုဒ်ကို မဟောရ။
ဥဒါန်းစဉ် ဂါထာတွင် မပါသော-၂၄၈-ပုဒ်ကိုသာ ဟောရသည်ဟု မှတ်ပါ။ ။

(အဋ္ဌမ နယ စသည်တို့၌ ဤနည်းတူ)

ဒုမ္မိ ရန္တိ၊ ဂါထာ၌ အနက်ပေးတတ်ရန် ဝိဇ္ဇကသင်္ချာ ယူနည်းကို ပြဆို
ဦးအံ့။ ။

{ ကာဒိ၊ ဋာဒိ၊ ယကာရာဒိ၊ နဝသင်္ချာ ပကာသိတာ။ }
{ ပဉ္စသင်္ချာ ပကာရာဒိ၊ သုညာနာမ သရညနာ။ }

က၊ မှစ၍ ဈ၊ အထိ ၉-လုံးကို အစဉ်အတိုင်း ၁-၂-၃-၄-၅-၆-၇-၈-၉-ဟု
မှတ်ပါ။ ။

ဋ၊ မှ စ၊ အထိ ၉-လုံးကိုလဲ အစဉ်အတိုင်း ၁-၂-၃-၄-၅-၆-၇-၈-၉-ဟု
မှတ်ပါ။ ။

ယ-ရ-လ-ဝ-သျှ-သျှရဋ္ဌံ-သ-ဟ-ဇ္ဇ-မာဂဓ အက္ခရာထဲ၌ သက္ကဋ အက္ခရာ သျှ
သျှရဋ္ဌံ-၂-လုံးထည့်၍-၉-လုံးကိုလဲအစဉ်အတိုင်း ၁-၂-၃-၄-၅-၆-၇-၈-၉-ဟု
မှတ်ပါ။ ။

ပ-ဖ-ဗ-ဘ-မ-အစဉ်အတိုင်း ၁-၂-၃-၄-၅-ဟု မှတ်ပါ။ ။

ည-န၊ အ-အာ၊ ဣ-ဤ၊ ဥ-ဦ၊ ဧ-ဩ၊ ဤအက္ခရာများကို သုညဟုမှတ်ပါ။ ။

မှတ်လွယ်အောင် ဇယားချပြမည်။

၁	၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈	၉	၀
က	ခ	ဂ	ဃ	င	စ	ဆ	ဇ	ဈ	ည
ဋ	ဌ	ဒု	ဗ	ဏ	တ	ထ	ဒ	ဓ	န
ယ	ရ	လ	ဝ	သျှ	သျှရဋ္ဌံ	သ	ဟ	ဇ္ဇ	အ-အာ အိ-ဤ ဥ-ဦ ဧ-ဩ
ပ	ဖ	ဗ	ဘ	မ	★	★	★	★	

ဂါထာကို နှုတ်တက်အောင် ကျက်၍ ဇယားကို မှတ်မိအောင် ကြည့်ထားမှ
ဒုမ္မိရန္တိ၊ ဂါထာကို မှန်မှန်နဲ့ မြန်မြန် အနက်ပေးနိုင်မည်။

ဒုမ္မိ ရုဏ္ဏိ၊ နဠာ တမ္မိ၊ စမ္မိ ဂူတာ၊ သမာ ရာမေ၊
 ဒေဝရာဆ၊ နိမက္ခာဝါ၊ သဂ္ဂါသမ္မိ၊ ဝိရာဂါ၊ ဌ။ ။
 နဝါရိယာ၊ ဒသာဒိသု၊ ကမာ ဆ၊ စ နဝေ သွေဝ၊
 တေ နဂ္ဂိယာ၊ ဘက္ခိလာ၊ ဩ၊ သမူဟာ ပန ကောသလာ။ ။

ဤဂါထာပါ ရုဏ္ဏိ နဠာ စသည်တို့ကို မြန်မာပြန် ဂဏန်းဖြင့် ရေးသောအခါ
 နောက်မှစ၍ ပြောင်းပြန်ရေးပြီး ဘတ်ပါ။ ။

ရေးဘတ်ရန် ပုံစံ။

ဒုမ္မိရုဏ္ဏိ.....	ဒုမ္မိ၊ ဒုတိယနယဉ္စ၊ ရုဏ္ဏိ။	၄၂-ပုဒ်။
နဠာတမ္မိ.....	တမ္မိ၊ တတိယနယဉ္စ၊ နဠာ။	၉၀-ပုဒ်။
စမ္မိဂူတာ.....	စမ္မိ၊ စတုတ္ထနယဉ္စ၊ ဂူတာ။	၆၉-ပုဒ်။
သမာရာမေ.....	မေ၊ ပဉ္စမ နယဉ္စ၊ သမရာ။	၂၅၇-ပုဒ်။
ဒေဝရာ ဆ.....	ဆ၊ ဆဋ္ဌနယဉ္စ၊ ဒေဝရာ။	၂၄၈-ပုဒ်။
နိမက္ခာ ဝါ.....	ဝါ-တနည်း၊ နိမက္ခာ၊	၂၅၀-ပုဒ်။
သဂ္ဂါ သမ္မိ.....	သမ္မိ၊ သတ္တမ နယဉ္စ၊ သဂ္ဂါ။	၃၇-ပုဒ်။
ဝိရာဂါ ဌ.....	အဋ္ဌ၊ အဋ္ဌမ နယဉ္စ၊ ဝိရာဂါ။	၃၂၄-ပုဒ်။
နဝါရိယာ.....	နဝ၊ နဝမ နယဉ္စ၊ အရိယာ။	၁၂၀-ပုဒ်။
ဒသာဒိသု.....	ဒသမ နယ ဆဋ္ဌလို၊ ဒေဝရာ။	၂၄၈-ပုဒ်။
ကမာဆစ.....	ကောဒသမ စတုတ္ထလို၊ ဂူတာ။	၆၉-ပုဒ်။
နဝေသွေဝ.....	ခွါဒသမ နဝမလို၊ အရိယာ။	၁၂၀-ပုဒ်။
တေ နဂ္ဂိယာ.....	တေ၊ တေရသမဉ္စ၊ နဂ္ဂိယာ။	၁၃၀-ပုဒ်။
ဘက္ခိလာ ဩ.....	ဩ၊ စုဒ္ဒသမဉ္စ၊ ဘက္ခိလာ။	၃၂၄-ပုဒ်။
သမူဟာပန.....	သမူဟာပန၊ ပဋ္ဌမ နယပုဒ်ပေါင်း=	
ကောသလာ.....	ကောသလာ၊	၃၇၁-ပုဒ်။

ဘက္ခိလာ ဩဉ္စ၊ ဩသာန အဆုံးဟော၊ ဩသာနဟု ဆိုလိုလျက်၊ သာနပုဒ်ကို
 ချေ၍ ဩ၊ ဟု ဆိုသည်။ ။

ဤဉ္စ စုဒ္ဒသမနယဟုတိုက်ရိုက်မပြဆိုသော်လည်း အဆုံးနယဟူသည်-၁၄-နယ
 တို့တွင် စုဒ္ဒသမပင်၊ မြစ်နေသောကြောင့် စကားကျအားဖြင့် ‘‘ဩ’’ စုဒ္ဒသမ
 နယဟု မြန်မာပြန်။ ။

နိဒ္ဒေသကို မဟောမီ ပြခဲ့ပြီးသော ပုဗ္ဗကိစ္စများကို ကျေကျေပွန်ပွန် ရှိထားရသည်။ ။

ပ ဌ မ န ယ။

သမူဟာ ပန ကောသလာ (၃၇၁)။

၁။ ပရမတ္ထတရား လေးပါးလုံးကို ဟောတော်မူ၏။ ။

၂။ ခန္ဓာ အာယတနဓာတ်တို့ဖြင့် ရေတွက်ရသော တရားနှင့် မရေတွက်ရသော တရားမျိုးကို ဟောတော်မူ၏။ ။

ဤပဌမနယ၌ နိဒ္ဒေသပါဠိတော် ရှိတိုင်းကိုသာယူ၍ ကောသလာ-၃၇၁-ပုဒ် ဟု ဆိုသည်။ ။

ဤ၃၇၁-ပုဒ်ကို တပုဒ်စီတပုဒ်စီ ခန္ဓာ, အာယတန, ဓာတ်ဖွဲ့၍ ဟောရသည်။ ။
မာတိကာ၌ ဟောခဲ့သည့် အတိုင်း ဟောကြလေ။ ပါဠိ ထည့်ဆိုရုံမျှသာ ထူးတော့သည်။ ။

ကောသလာ } ၃၇၁-ပုဒ်အရ ရေတွက်ပုံကို
၃ ၇ ၁- } ပြဆိုပေအံ့။ ။

အန္တိရမာတိကာ၌..... ၁၂၅-ပုဒ်။
မာတိရ မာတိကာ၌..... ၂၆၆-ပုဒ်။

နှစ်ရပ်ပေါင်း=၃၉၁-ပုဒ်။

ဤသည်ကား ဥဒ္ဒေသ လာရှိတိုင်းပင်တည်း။

ပဌမ နယ နိဒ္ဒေသ ပါဠိတော်ကို ကြည့်ပါ။

ဤပါဠိတော်မှာ-၃၇၁-ပုဒ်သာရှိသည်။ ။ ဥဒ္ဒေသနှင့် နိဒ္ဒေသ-ပုဒ်ပေါင်း ၂၀-ကွာခြား နေသည်။

ဤပဌမ နယ၌ လည်း အတ္တိရ မာတိကာ နှင့် ဗဟိရမာတိကာရှိ ပုဒ်များ
ကိုသာ ဟောတော်မူသည်။

ဥဒ္ဓေသအောက်, နိဒ္ဓေသက ပုဒ်-၂၀-လျှော့ပုံကို ရေတွက်ပြပေအံ့။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဥဒ္ဓေသ-၂၀-ပုဒ်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ အင်္ဂါ-၁၂-ပါးကိုသာ မယူဘဲ အေဒအားဖြင့် ဟောသော
၂၀-ပုဒ်လုံးကို ယူရသည်။ ။ [၁၆-ပုဒ်ပိုလာသည်]

ဥဒ္ဓေသ ကမ္ဘာထားခဲ့ပြီးအတိုင်း အင်္ဂါ-၁၂-ပါးထည်း၌ မရဏ, သေက,
ပရိဒေဝ, ဒုက္ခ, ဒေါမနဿ, ဥပါယာသ, အကြီး-၁၀-ပါး ထည့်၍
ပေါင်း=၁၆-ပါး ရသည်။ ။

သတိပဋ္ဌာန စသော-၉-ဌာနမှ-၉-ပုဒ်။

သတိပဋ္ဌာန	၄။	ဣန္ဒြေ	၅။
သမ္မပ္ပဓာန	၄။	မိုလ်	၅။
ဣဒ္ဓိပင်္ဂါ	၄။	ဗောဇ္ဈင်	၇။
ဈာန်	၄။	မဂ္ဂင်	၈။
အပ္ပမညာ	၄။		

ပေါင်း=၄၅-ပုဒ် ရှိသည်။

ဥဒ္ဓေသ၌ စက္ကာရော သတိပဋ္ဌာနာ စသည်ဖြင့် သင်္ချာတပ်၍ ဟောတော်မူသည့်
အတိုင်း ရေတွက်ရာ-၄၅-ပုဒ် ရရှိပါသည်။ ။

နိဒ္ဓေသ၌ သတိပဋ္ဌာန စသည်ဖြင့် သင်္ချာမတပ်ဘဲ ဟောတော်မူသည့်အတိုင်း
ရေတွက်လျှင်-၉-ပုဒ်သာ ရရှိသည်။

ဤ၌ပဌမ နယ နိဒ္ဓေသ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်-၉-ပုဒ်သာ ယူရသည်။ ။

ကလံ ဒေသံ အပ္ပိ ဓနံ ဆိုသလို နေရာဌာနလိုက်၍ ယူရသည်။ ။

ထို့ကြောင့် ဥဒ္ဓေသလာ-၄၅-ပုဒ်ထည်းမှ နိဒ္ဓေသလာ-၉-ပုဒ်ကိုနှုတ်ယူလျှင်
၃၆-ပုဒ် ကျန်ရှိနေသည်။ ဤ-၃၆-ပုဒ်ကို နိဒ္ဓေသ၌ မယူဘဲ-၉-ပုဒ်ကိုသာ
ယူသဖြင့်-၃၆-ပုဒ် လျော့သွားသည်။ ။ [၃၆-ပုဒ်လျော့]

ဤသတိပဋ္ဌာန်စသော ဌာနက-၃၆-ပုဒ်လျော့ သော်လည်း ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်
က-၁၆-ပုဒ် ပိုနေသဖြင့် အပိုနှင့်အလို ထေလိုက်-ချေလိုက်လျှင်-၃၆-မလျော့
တော့ဘဲ-၂၀-သာ လျော့တော့သည်။ ။

အထက်ပါ အဋ္ဌန္တရ မာတိကာ-၃၉၁-ပုဒ်ထည်းမှ နိဒ္ဓေသမှာ
မပါသော-၂၀-ကို နှုတ်လိုက်လျှင် ကောသလာ အရ-၃၇၁-ပုဒ် ဖြစ်လာသည်။

ရှင်းရှင်းနှင့်ကျဉ်းကျဉ်းမှတ်ရန်။

ဥဒ္ဓေသ-၃၉၁-ပုဒ်ထဲမှ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်က အင်္ဂါ-၁၂-ပါးကိုသာ မယူဘဲ
အေဒအားဖြင့်-၂၀-ပါးကိုယူ။ ။ [၁၆-ပုဒ်]

သတိပဋ္ဌာန်စသော-၉-ဌာနမှ-၄၅-ပုဒ်လုံးကို မယူဘဲ-၉-ပုဒ်ကိုသာယူ။ ။
[၃၆-လျော့]

ဤသို့ယူလျှင် အဋ္ဌန္တရ မာတိကာ-၁၂၅-ပုဒ်မှ-၂၀-လျော့သဖြင့်-၁၀၅-
ပုဒ်သာ ကျန်တော့ရာ ကောသလာ အရ-၃၇၁-ပုဒ်မယုတ် ကေ “ပုဒ်လေးပစ်”
မှန်ပေသတည်း။ ။

အဋ္ဌန္တရမာတိကာ..... ၁၂၅-ပုဒ်။

တိုက်-ဒုက် မာတိကာ..... ၂၆၆-ပုဒ်။

နှစ်ရပ်ပေါင်း=၃၉၁-ပုဒ်။

ကောသလာအရ-၃၇၁-ပုဒ်။

ဤ အရှုပ်ကို ဘယ်လိုလုပ်၍ရှင်းရဘူးမလဲဟု စိတ်ထည်း၌ မဝေခွဲ နှိုင်းလို့၊
အရကောက်စာအုပ် ပဌမနယ နိဒ္ဓေသ အဆုံးရှိ အမှာနှင့် အဓိပ္ပါယ်ရေးသော

အချို့ဆရာတို့ အမှာစာကိုကြည့်လျှင် မရှင်းလင်းသည့်အပြင် ပို၍ပင် ရှုတ်နေမည် လား။ (ပေါ့စေလိုလိုကြောင်ရှုပ်ထိုး ဆေးအတွက်လေး) ဆိုသလို ဖြစ်နေမည်။ ။

ပျော့မယုံ၊ ကြံမှသိ-မယုံလျှင်၊ ကြည့်ကြတော့။

အချို့စာအုပ်များ၌ ကောသလအရ ယူပြပုံ နည်းမကျခြင်းသည် စာရေး ဆရာ၏အပြစ်မဟုတ် ‘‘သတိ’’ ၏ အပြစ်သာ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ အကြောင်းကို ရှာသော် (ပဌမနယ နိဒ္ဒေသ ပါဠိတော်) ကို ရှုမျှော်သတိ မပြုမိခြင်းသာတည်း။

ပဌမ သူ့အသည်းမှာ၊ မှတ်ဖွယ်နည်း မခက်ပါ။

မာတိကာ တထေဝ၊ ဟောကြ လေရာ။

ခုက်လွမ်းချိုးဆရာ မှာတော်မူခဲ့သည့်အတိုင်း၊ မာတိကာ၌ တိက်ပုဒ်-၆၆၊ ခုက်ပုဒ်-၂၀၀-တို့ကို တပုဒ်စီ ခန့်-အာ-ဓာတ်ဖွဲ့၍ ဟောခဲ့သလို ဤဓာတ်ကထာ ပဌမနယ နိဒ္ဒေသမှာလည်း-၃၇၁-ပုဒ်ကို အစဉ်လိုက် တပုဒ်စီ ခန့်-အာ-ဓာတ် ဖွဲ့၍ ဟောကြပါတော့ အထူးပြောပြရန် မလိုပေ ဟူလို။ ။

သို့ပေမယ့်လို့ တိကမာတိကာနှင့် ခုက မာတိကာရှိ-၂၆၆-ပုဒ်၊ ပါဠိတော် အကောက်သရုပ်ကို နှုတ်တက်နေမှသာလျှင် မာတိရ မာတိကာမှာ ဟောရန် လွယ်ပါလိမ့်မည်။

မာတိကာနှင့် ဓာတ်ကထာ ဘာဆိုင်သလဲ မာတိကာမရဘဲနဲ့ ဓာတ်ကထာ ဟောလျှင် ဖြစ်ထာဘဲဟု စောဒကဝင်ကြလိုက်လျှင် အောက်ပါ ဥပမာ ပုံစံနဲ့ဘဲ ဖြေကြပေတော့။ ။

ဥပမာ ပုံစံပြ။

အပထယ ဂါမိနော ဓမ္မာ ကတိဟိခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ
ကတိဟိဘေတုဟိ သင်္ဂဟိတာ။

[မေးခွန်းပုစ္ဆာ]

ကဲ-မာတိကာမရဘဲနဲ့ အဖြေဝိသဇ္ဇနာ ပေးနှိုင်းပမလား၊ မပေးနှိုင်းပါဘူး။

ဘာကြောင့်လဲ အပထယ ဂါမိနော ဓမ္မာ ပုဒ်အရ ဘာကောက်ရမှန်းမှမသိဘဲ ဘယ်နည်းနဲ့ ပေးနှိုင်းပမလဲ။ ။

မာတိကာရထားသူကမူ အပစယဂါမိနောဓမ္မာပုဒ်ရ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း တရားဆိုတာ မဂ်စိတ်-၄-ခု စေတသိက်-၃၆-ဘဲဟု အစကတည်းက သိထားပြီး သားဖြစ်နေသဖြင့်—

(အပစယဂါမိနော ဓမ္မာ စတူဟိ, ခန္ဓေဟိ, ဝိဟာယတနေဟိ, ဝိဟိ, ဓာတူဟိ, သင်္ဂဟိတာ) ဟုမြန်မြန်နဲ့-မှန်မှန် အဖြေပိသဇ္ဇနာပေးလိုက်မှာပေါ့။

ကဲ-မာတိကာနဲ့ ဓာတုကထာ ‘‘ဘာဆိုင်’’ သလဲဆိုတဲ့ စောဒနာဟာ လျှော ကွာသွားရော့ပေါ့။

တို့-ပဉ္စင်းတွေအပျင်းပြေအောင်
ဤစာနှစ်ပုဒ်ကို နှုတ်ဆော့ လိုက်ကြစမ်းပါ။

- ၁။ တိက်, ခုက် နှစ်ဖြာ၊ နှုတ်မလာ၊ ဓာတုကထာကျမ်းဝယ်၊ ဟောမလွယ်။
- ၂။ တိက်, ခုက် နှစ်ဖြာ၊ နှုတ်၌လာ၊ ဓာတုကထာကျမ်းဝယ်၊ ဟောလို့လွယ်။

တို့-ဓမ္မာစရိယ လောင်းကလေးတွေ၊ ကဗျာ, လင်္ကာ, ရွတ်ပုံ သိရအောင် ‘‘ရိတိတိ’’ ညွှန်ပြရလျှင် အရပ်ထဲမှာ ယပ်လွဲ ကထိကတွေ ည, တရားမဟောမီ ‘‘ဇာတ်သဘင်ပွဲ ဘိုးစိန်ကြီး အထဲက ပွဲဦးထွက် ယိမ်းသမ မိန်းမလှ ကလေး တွေ အတူ’’ သီလရင် အမြူ-အနီ၊ ယောဂီ, ဘီးဆံပတ်၊ သံခိပ်မယ်, ဆံပင်ပြတ် တို့က မပြတ်မစဲ အသံကို ဆွဲဆွဲပြီး လေချွဲကလေးမှာ နှာသံစွက်၍ ထက်အောက် နိမ့်မြင့် ဘယ်သံညာသံ အရာသံဆင့်လျှက် မပွင့်တပွင့် နှုတ်ခမ်းဖျားနဲ့ ကြားရသူ စိတ်နှစ်လုံး မြောင်းဆံအောင် တရားတောင်းပန်ရွတ်သလို အဖျား ကျောင်းကံမှာ စုပြီး ရွတ်ကြည့်ကြစေခလို။ ။

လိ-ဝုဓ် ထားရန်။

၁။	ဣတ္ထိလိ	ဧကဝုဓ်	သင်္ဂဟိတာ	‘‘စက္ခုဓာတု’’
၂။	၎င်း	ဗဟုဝုဓ်	၎င်း	‘‘အဋ္ဌရသဓာတုယော’’
၃။	ပုလ္လိ	ဧကဝုဓ်	သင်္ဂဟိတော	‘‘ရူပက္ခန္ဓော’’
၄။	၎င်း	ဗဟုဝုဓ်	သင်္ဂဟိတာ	‘‘ပဉ္စက္ခန္ဓော’’

- ၅။ နပုလ္လိ ကေဂုဏ် သင်္ဂဟိတံ “စက္ခာယတနံ”
- ၆။ ရင်း မဟုဂုဏ် သင်္ဂဟိတနိ “ဒွါဒသာယတနာနိ”

ဤနမူနာကြည့်ပြီးလျှင် ဟောပုဒ် လိဂုဏ်သို့ လိုက်၍ သင်္ဂဟိတော, သင်္ဂဟိတော
 စသည်ဖြင့် ရှုတ်ဆိုကြရသည်။

ကိတကာ ဘိဓေယျလိင်္ဂါ။ ။ [ကစ္ဆာယနသရကိတနိဒ္ဒေသ]

မူလီ, မူလ, စက်လှည့်ပုံ ညွှန်ပြအုံးမည်။

ခန္ဓ, အာယတန, ဓာတု, သစ္စ, ဣန္ဒြိယ ဤ နိဒ္ဒေသငါးပါးကိုသာလျှင် မူတည်
 မူလီ သွတ်ဟောရသည်။

ခန္ဓနိဒ္ဒေသကိုနည်းညွှန်ပြမည်။

- ၁။ ဘေဒ ခန္ဓာ-၅-ပါးကို ရူပက္ခန္ဓော ဝေဒနက္ခန္ဓော စသည်ဖြင့်
 ခွဲခြား၍ ဟောသည်။ ။ [ခွဲရေး]
- ၂။ အဘေဒ ခန္ဓာငါးပါးကို မခွဲခြားဘဲ တပေါင်းတည်း ပဉ္စက္ခန္ဓာဟု
 ဟောသည်။ ။ [တွဲရေး]

ဘေဒ-၂-မျိုး။

- ၁။ သုဒ္ဓ ရူပက္ခန္ဓာသက်သက် ဝေဒနက္ခန္ဓာသက်သက်ဟော။ ။
- ၂။ ကေမူလာဒိ ခန္ဓာတပါးမူတည် ကျန်လေးပါး မူလီသွတ်၊ နှစ်ပါး
 မူတည် ကျန်သုံးပါး မူလီသွတ် စသည်ဖြင့်ဟော။ ။

သုဒ္ဓ-၅-မျိုး။

ခန္ဓာငါးပါးကို တပါးစီခွဲဟောသဖြင့် သုဒ္ဓ-၅-မျိုး ဖြစ်သည်။ ။
 ကေမူလာဒိ၌ ကေမူလာအရ ကေမူယူ၊ အာဒိအရ ဒွိမူ, တိမူ, ဓတုမူ ထိရုံယူ၊
 ဆံတစလယ်မောက်မောက်ဆိုသော်လည်း မိုဃ်းထိအောင် မမောက်ရ၊ မောက်
 သင့်သလောက်သာ မောက်ရသည်။ ။
 အာဒိအရ ယူဆိုသော်လည်း ယူသင့်သလောက်သာ ယူရသည်။ ။

ဘာကြောင့်ဆိုသော် ဤစက်များသည် ခန္ဓ ယမိုက် ပဏ္ဏတ္တိဝါရ စက်များလို
ဖွဲ့မိ ပြန်စပ်မိသော စက်မျိုးမဟုတ်၊ ပဏ္ဏတ္တိဝါရ စက်များလို ပြတ်သွားသော
“ခဏ္ဍ”စက်မျိုး ဖြစ်ခြင်းကြောင့်ဟု မှတ်။ ။

(အထူးမှတ်စရာ။)

ရူပက္ခန္ဓာ၊ မူတည်၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ မူလီသွတ်။

ရူပက္ခန္ဓာဝေဒနာက္ခန္ဓာဝေဒနာက္ခန္ဓာဝေဒနာက္ခန္ဓာဝေဒနာက္ခန္ဓာဝေဒနာက္ခန္ဓာဝေဒနာက္ခန္ဓာ
ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ
ကတိဟိ ဓာတုဟိဟု ဟောရာ၌၊ ခန္ဓာ-၂-ပါး ဖြစ်နေခြင်းကြောင့်။ ဗဟုမှ
ဝတ္ထဗ္ဗေဗဟုဝေဒနံ၊ အများဆိုလိုက ဗဟုဝေဒနံ ဆိုရမည် ဟူသော ပရိဘာသ
အမှာဝကားအရ “သင်္ဂဟိတာ” ဟု ဗဟုဝေဒနံ ရွတ်ဆိုကြမလား။

သို့မဟုတ် ရူပက္ခန္ဓာဝေဒနာက္ခန္ဓာဝေဒနာက္ခန္ဓာဝေဒနာက္ခန္ဓာဝေဒနာက္ခန္ဓာဝေဒနာက္ခန္ဓာ
ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ
ကတိဟိ ဓာတုဟိဟု ဟောရာ၌၊ ခန္ဓာ-၂-ပါး ဖြစ်နေခြင်းကြောင့်။ ဗဟုမှ
ဝတ္ထဗ္ဗေဗဟုဝေဒနံ၊ အများဆိုလိုက ဗဟုဝေဒနံ ဆိုရမည် ဟူသော ပရိဘာသ
အမှာဝကားအရ “သင်္ဂဟိတာ” ဟု ဗဟုဝေဒနံ ရွတ်ဆိုကြမလား။

(မေးခွန်းပုစ္ဆာ။)

{ ရူပက္ခန္ဓာဝေဒနာက္ခန္ဓာဝေဒနာက္ခန္ဓာဝေဒနာက္ခန္ဓာဝေဒနာက္ခန္ဓာဝေဒနာက္ခန္ဓာ
ရူပက္ခန္ဓာဝေဒနာက္ခန္ဓာဝေဒနာက္ခန္ဓာဝေဒနာက္ခန္ဓာဝေဒနာက္ခန္ဓာဝေဒနာက္ခန္ဓာ }

နှစ်မျိုးလုံးရွတ်ဆိုနိုင်သည်။

အစိတ်ငဲ့လျှင်၊ ဗဟုဝေဒနံ၊ အပေါင်းငဲ့လျှင်၊ ကေဝလံ၊
ငဲ့လိုရာ ငဲ့နိုင်ခြင်းကြောင့်တည်း။

ဥပမာပုံမှန် ယုံကြည်ရန် ပြဆိုဦးမည်။

{ သတ္တဝါသမာရိပုတ္တောဝေဒနံ “ဒေသေန္တိ”
သတ္တဝါသမာရိပုတ္တောဝေဒနံ “ဒေသေတိ” }

ဤပြယုဂ်ပုံစံ၌ သတ္တဝါသမာရိပုတ္တော ဟူသော အစိတ်အစိတ်ကို ငဲ့လျှင်-၂-ပါး
ဖြစ်၍ များသောကြောင့် “အင်္ဂါသိတ” သင်္ချာအားဖြင့်၊ ဒေသေန္တိဟု ဗဟုဝေဒနံ
ရွတ်ဆိုရသည်။

သတ္တဝါ သာရိပုတ္တော ဟူသော အပေါင်းကိုးလျှင် ပေါင်းလိုက်က၊ တခုတည်း ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ‘‘ဒေသေတိ’’ ဟု ကေဂုဏ် ရှုတ်ဆိုရသည်။ ။

{ စယာသိတသင်္ချာဒေလျှင် ကေဂုဏ်၊ } ဝတ္တိန္ဒြိယအားဖြင့်
{ အင်္ဂါသိတသင်္ချာဒေလျှင် ဗဟုဂုဏ်၊ } ဆိုခြင်းရာဆိုနိုင်သည်။

နာမာနုဉ္ဇေ စယေ ဝါကျံ၊ ဂေါဏသင်္ချာ စယင်္ဂသာ။

(ကစ္စာယနသာရသမညနိဒ္ဒေသ။)
(အဖြေဝိသဇ္ဇနာ။)

ကေမူ-၄-မျိုး။

၁။	ရူပက္ခန္ဓာမူတည်	ကျန်-၄-ပါး	မူလီသွတ်။
၂။	ဝေဒနာက္ခန္ဓာမူတည်	-၃-	။
၃။	သညက္ခန္ဓာမူတည်	-၂-	။
၄။	သင်္ခါရက္ခန္ဓာမူတည်	-၁-	။

ခဏ္ဍစက်ဖြစ်၍ မူတည်ပြီးပုဒ်ကို ပြန်လှန် မူလီသွတ်ရခြင်းကြောင့်၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာသည် နောက်ဆုံးဖြစ်နေရာ၊ မူလီသွတ်စရာ ခန္ဓာမရှိတော့သဖြင့်၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာကို မူတည်၍ မဟောရဟု မှတ်ကြလေ။

ကေမူ-၄-ပါး ပြားသလို ဦးမူ၊ တိမူ၊ စတုမူတို့၌ ၄-ပါးစီမပြားရ၊ တပါးစီသာ ဟောရသည်။ ။

ခဏ္ဍစက်ဖြစ်၍ မူတည်ပြီးပုဒ်ကို ပြန်လှန် မူလီသွတ်ရခြင်းကြောင့်တည်း။ ။

အာယတန နိဒ္ဒေသ စသည်တို့ကိုလည်း ဤနည်းတိုင်း သိကြ၊ ဟောကြလေ။ ။

ဤစာအုပ်ကြီး ‘‘ကြီးလေး’’ သော ဂစ္ဆ ဂုရုဒေါသကို ပယ်ချရန် အကျယ်မပြုတော့ဘဲ ‘‘နယူပဒေသကျမ်းမည်’’ ကျအောင် နည်းကိုသာ ညွှန်ပြလိုက်သည်။ ဓာတုကထာ ‘‘ညဝါ’’ လိုက်စား ပုဂ္ဂိုလ်များတို့ သတိ၊ ဉာဏ်ရှေ့ထား၍ ဟောကြားနိုင်ကြပါစေသောစင်။ ။

ပဋ္ဌမ နယ နိဒ္ဒေသ နယူပဒေသ ကောင်းရပ် အပြီးသတိ။

ဒုတိယ နယ

၁။ ဤနယပုဒ်ပေါင်း ဒုမ္မိ၊ရဒ္ဒါ-၄၂-ပုဒ်။

၂။ စစ်တတ်ရန်ဥဒါန်းစဉ်ဂါထာ။

ဒဿယတနာ သတ္တရသ ဓာတုယော၊
သတ္တိန္ဒြိယာ အသညိဘဝေါ ကေဝေါကာရဘဝေါ။
ပရိဒေဝေါ သနိဒဿန သပ္ပဋိသံ အနိဒဿနံ၊
ပုန ဒေဝ သပ္ပဋိသံ ဥပါဒါတိ။ ။

၃။ အကျဉ်းဆောင်ပုဒ်-၈။

စ-ဖေ-၁-စ-ဣ-အ-အ-သ-ဥ။

၄။ ဥဒါန်းစဉ်ဂါထာ အနက်ပေးရန်။

- (က) ဒုတိယ နယ၌ ‘‘ ရုပ် နှင့် စိတ် ’’ ပရမတ္ထတရား-၂-ပါးကိုသာ ဟောတော်မူသည်။ (စေတသိက် နှင့် နိဗ္ဗာန်ကို မဟော။)
- (ခ) ရုပ်တစိတ်၊ စိတ်တစိတ် ရသော ‘‘ ပုဒ် ’’ မျိုးကိုသာ ဟောတော်မူသည်။ (ရုပ်ကုန်၊ စိတ်ကုန်ရသောပုဒ်၊ ရုပ်ရော၊ နာမ်ပါ ပုဒ်တို့ကို မဟော။)

၅။ ယေဝွံတတ်ရန်။

(သင်္ဂဟိတေန-အသင်္ဂဟိတံ။)

ခန္ဓာတူ၊ အာယတနကွဲ၊ ဓာတ်ကွဲတရားမျိုးကို ဟောတော်မူသည်။
(ရုပ်အတို့။)

- (က) ရုပ်ကို သဘောတူရာပေါင်း၍ ‘‘ အာယတနနွဲ့ ’’ ပုံလျှင် ‘‘ ၁၁ ’’ ပုံ ရသည်။
- (ခ) တပုံ ကတ္တာ၊ နေက ကျန် ‘‘ ၁၀ ’’ ပုံကို ယေဝွံ၊ နှစ်ပုံစသည် ကတ္တာ၊ နေက ‘‘ ၉ ’’ ပုံစသည် ကိုဝွံ။

ခန္ဓာ, အာယတနတူ, ဓာတ်ကွဲတရားမျိုးကို ဟောတော်မူသည်။
(စိတ်အဖို့။)

(ဂ) စိတ်ကို သဘောတူရာပေါင်း၍ ‘‘ ဓာတ်ဖွဲ့ ’’ ပုံလျှင် ‘၇’ ပုံ ရသည်။

(ဃ) တပုံ ကတ္တားနေက ကျန် ‘၆’ ပုံကို ယေစွဲ၊ နှစ်ပုံစသည် ကတ္တား နေက ကျန် ‘၅’ ပုံ စသည်ကိုစွဲ။

ဤဒုတိယ နယမှစ၍ နယတိုင်း ၁-၂, စသော အမှတ်များ ပြထားသည်။ ဤအမှတ်ပါ စာများကို ရအောင်ကျက်ထားရမည်။ ရအောင်မကျက်ခြင်းလဲ မှတ် မိအောင် ကြည့်ထားပေ။

စာသင်သားမဟုတ် စာချပုဂ္ဂိုလ်လုပ်ရင်လဲ။ ဝါ၊ တပည့်မဟုတ် ဆရာလုပ်ရင်လဲ အဓိပ္ပါယ်မပြောမီ အရင်တရက်ကကြိုတင်၍ စာတပုဒ်၊ စကား တရပ်တရပ်ကို ၄-ခေါက် ၅-ခေါက်လောက် ချပေးလိုက်ရမယ်။ ချပေးစရာစာ ဆရာမှာလဲ ရှိအုံးမှနော်၊ အေး-ပေးပေး ဆိုပေမယ်လို့ လွယ်ကူတာမဟုတ်ဘူး၊ ကိုယ့်မှာ ပေးစရာရှိမှ ပေးဖြစ်တာ၊ ပေးခြင်ရင်လဲ ပေးစရာရှိအောင် လုပ်ထားရမယ်။

အမှတ်စဉ်အတိုင်း နားလည်အောင် (နားလည်) အကျယ်ရေးပြထားအုံးမည် အာရုံတပါး စိတ်မသွားဘဲ မှတ်သားကြည့်ရှုကြပါကုန်။

အတ္တန္တရဗာဟိရမာတိကာနှစ်မျိုးတွင်ပါသောကောသလာစာရ(၃၇၁)ပုဒ် တို့တွင်၊ ဤဒုတိယ နယမှစ၍ နယအားလျော်စွာ ရသင့်ရထိုက်သော ပုဒ်အချို့ကို သာ ဟောရသည်။ ၃၇၁-ပုဒ်လုံး မဟောရဟု သဘောကျထားပါ။

အမှတ် (၁)

ဤဒုတိယ နယ၌ ၄၂-ပုဒ် ဟောတော်မူသည်။

အမှတ် (၂)

၄၂-ပုဒ် သရုပ်ကို ဥဒါန်းစဉ် ဂါထာအတိုင်း ထုတ်၍ ရေတွက်ရသည်။

[စက္ခာယဓန။လ။ဥပါဒစမ္ပ။]

၎င်းပြင်။ ။ဤ နယကို စစ်သော အခါမှာလဲ ဥဒါန်းစဉ် ဂါထာအတိုင်း စစ်ရသည်။

စစ်နည်း ညွှန်ပြဦးအံ့။

ပထမ။ ဥဒါန်းစဉ်ဂါထာ၌၊ ‘‘အဗ္ဘန္တရ မာဟိရမာတိကာ’’ နှစ်မျိုး လုံးပါ၊ မပါကြည့်၊ နှစ်မျိုးလုံးပါလျှင် နှစ်မျိုးလုံးစစ်၊ တမျိုး ပါလျှင် တမျိုးသာစစ်။ ။

ဒုတိယ။ အဗ္ဘန္တရ မာတိကာမှာလဲ ခန္ဓာဒိ နိဒ္ဒေသ ဖဿသတ္တကရာသီ နိဒ္ဒေသ နှစ်မျိုးရှိရာ၊ နှစ်မျိုးလုံး ပါ၊ မပါကြည့်၊ ပါလျှင်စစ်၊ တမျိုးပါလျှင် တမျိုးသာစစ်။ ။

တတိယ။ ခန္ဓာဒိ နိဒ္ဒေသမှာလဲ ခန္ဓ၊ နိဒ္ဒေသ အာယတန၊ နိဒ္ဒေသ အစ ရှိသောအားဖြင့်၊ ၁၅-ပါးရှိရာ ဥဒါန်းစဉ်ပါ နိဒ္ဒေသကိုသာစစ်။

ဤဥဒါန်းစဉ် ရှုတ်စစ်၊ ဒသာယတနာ သတ္တရသ ဓာတုယော (ခန္ဓာမပါဘူး) အာယတနက စစ်ပါ။ အာယတနဓာတု။ သတ္တိန္ဒြိယာ (သစ္စာ မပါဘူး) ဣန္ဒြိယ၊ အသညီဘဝေါ ကေဝေါကာရဘဝေါ ပရိဒေဝေါ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ။

ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသ ၁၅-ပါးက၊ ၄-ပါးသာ ရသည်။

ဖဿသတ္တကရာသီနိဒ္ဒေသလဲ မရ။

အဗ္ဘန္တရ မာတိကာ နိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

မာဟိရမာတိကာ နိဒ္ဒေသမှာလဲ တိက၊ ငှက် နှစ်မျိုးတို့တွင်၊ သ နိဒ္ဒဿန သပ္ပန္နိယံ အနိဒ္ဒဿနံ (ကုသလာ ဓမ္မာ စသောပုဂ္ဂိုလ်များမပါ) သ နိဒ္ဒဿန သပ္ပန္နိယံ၊ အ နိဒ္ဒဿန သပ္ပန္နိယံ၊ ပုန ဒေဝ သပ္ပန္နိယံ (အ နိဒ္ဒဿနသပ္ပန္နိယပုဂ္ဂိုလ်မပါ) တိကမာတိ ကာနိဒ္ဒေသပြီး၏။

ခုကမာတိကနိဒ္ဒေသ (သပ္ပစ္စယစသော ပုဒ်များမပါ) သနိဒဿနပုဒ် (အနိဒဿန မပါ) သပ္ပဋိဃပုဒ်။ ဥပါဒါတိ (အပ္ပဋိဃစသော ပုဒ်များ မပါ) ဥပါဒါပုဒ် (အနုပါဒါ အစ အရဏ အဆုံးရှိသော ပုဒ်များ မပါ။)

ကဲ-တိက်, ခုက် နှစ်ဖြာ၊ နှုတ်မလာလျှင်၊ ဤပုဒ်တွေ ဘယ်နေရာကလို့ သိကြရဲ့လား။

ဥပါဒါပုဒ်ဟာ တိက်ကလား, ခုက်ကလား ဘယ်ကလဲ၊ ခုက်ကပေါ့၊ ခုက်ပုဒ် ၂၀၀-ရှိနေရာ၊ မဟန္တရခုက်-၁၃-ခုမြောက်ခုက် ‘‘ ဥပါဒါဓမ္မာ ’’ ဟူသော ပထမပုဒ်ပါ။

ရံစိစေသံ နှစ်။ လ။ အဇ္ဈ, ပါ, ဒိဏ္ဏော စုဒ္ဓသ ခုက်မဟာ၊
တွေ့သိအခါ ဉာဏ်ရေး နှင့် ဟော။ ။

ဤလင်္ကာ ရုတ်ကြည့် သိရော့ပေါ့။

ဥပါဒါ ဓမ္မာပုဒ်အရ ဘာကိုကောက်ကြမလဲ။ ဥပါဒါရုပ် စတုရိသ ကောက်ပေါ့။

စတုဉ္စဉ္စ မဟာဘူတနံ ဥပါဒါယ ရူပံ။ [ရုပ်ပိုင်း ရူပသမုဒ္ဓေသ။]

ဥပါဒါနိးစဉ် ဂါထာရလျှင်။

၁။ ဟောပုဒ်ကိုလဲ ရေတွက်ပြနိုင်သည်။

၂။ အစစ်ကိုလဲ မှန်မှန်စစ်နိုင်သည်။

ဥပါဒါနိးစဉ် မရဘဲနဲ့ စာအုပ်ကြီးရှိ စစ်တမ်းတွေကိုသာ အာပူတိုက်ကျက်နေလျှင်၊ တခု, နှစ်ခုလောက်တော့ မှန်မှန်ရခြင်းရပါလိမ့်အုံးမယ်။ များလာလျှင် မှန်မှန်ရမည်မထင်။

ဥပါဒါနိးစဉ် ရအောင်ကျက်၍ စစ်နည်းစည်းမျဉ်း သိထားလျှင်၊ အချိန်လဲမကုန် အစစ်လဲမှန်၊ အသိဉာဏ်လဲပွားတိုး အမျိုးမျိုးအကျိုးရှိနိုင်သည်။ ။

အမှတ် (၃)

၁။	စ,စက္ခာယတန	၂၆။
၂။	ဖေ၊ဖေ၊ဌဗ္ဗာယတန	၂။
၃။	စ,စက္ခ၊ဝိညာဏဓာတ်	၇။
၄။	ဇု,ဇုတ္တိန္ဒြေ	၂။
၅။	အ,အသညီဘဝ	၂။
၆။	အ,အနိဒဿန သပ္ပဋိယ	၁။
၇။	သ,သပ္ပဋိယ	၁။
၈။	ဥ,ဥပါဒါ ဓမ္မ	၁။

ပေါင်း=၄၂-ပါး။

အမှတ် (၄)

(က) ပရမတ္ထတရားလေးပါးတို့တွင်၊စိတ် နှင့် ရုပ်နှစ်ပါးကိုသာ ဟောတော်မူသဖြင့်၊ဥပါဒ်းစဉ် ဂါထာအနက်ပေးရာ၌ စိတ်,ကောက်ရသောပုဒ်၊ရုပ်,ကောက်ရသောပုဒ်ကိုသာ ယူပါ။

စေတသိက်,နိဗ္ဗာန် ကောက်ရသောပုဒ်ကို မယူရဟု အမြဲ မှတ်ထားပါ။

(ခ) စိတ်ကို ဟောတော်မူသော်လည်း၊ စိတ်-၈၉-ပါးလုံးကိုရသည့် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ မနာယတန,စသော ပုဒ်မျိုးကို မယူရပါ။

စိတ်,အချို့အဝက်ကိုသာ ရသည့် စက္ခ၊ဝိညာဏဓာတ် စသော ပုဒ်များကိုသာ ယူရသည်။ ။

ရုပ်ကို ဟောတော်မူသော်လည်း၊ ရုပ်-၂၈-ပါးလုံးရသည့် ရူပက္ခန္ဓာ စသော ပုဒ်မျိုးကို မယူရပါ။

ရုပ် အချိုအဝက်ကိုသာရသည့် စက္ကယတနစသော ပုဒ်မျိုးကိုသာယူရသည်။ ။
ရုပ် နှင့် နာမ် ရောကောက်ရသည့် ဓမ္မာယတနစသော ပုဒ်မျိုးကိုလဲ မယူရပါ။

ကဲ-ဥဒါန်းစဉ်ဂါထာ နိဿယမပါဘဲ၊ မြန်မာပြန်ကြစို့ဖြစ်မှဖြစ်ပလားကရို့။

ဒဿာယတနာ၊ အာယတန ဆယ်ပါးတဲ့၊ အာယတနက ၁၂-ပါးရှိ
နေရာ ဘယ်ဟာကို ယူရမလဲ။ ရုပ်, အာယတန ၁၀-ပါးကိုယူ။

စိတ်ကုန်ရသောပုဒ်ကို မဟောလို့၊ မနာယတန မယူရဘူး။ ယူတော့ ဘာဖြစ်
လို့လဲ၊ ဤနယက ဟောပုဒ် နှင့် ခန္ဓာအာယတနတူ, ဓာတ်မတူသောပုဒ်ကို ယေဝွံရ
မှာမို့၊ မနာယတန, အရက စိတ်-၈၉-လုံး ကုန်နေတော့၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာနဲ့,
ဝိညာဏက္ခန္ဓာ-မနာယတနချင်း တူသောတရားကိုရသော ပုဒ်စွဲစရာမရှိသဖြင့်၊ ဟော
လို့မဖြစ်တာပေါ့။

ဓမ္မာယနကိုတော့ ဘာကြောင့် မယူရသလဲ။ စေတသိက်, သုခုမရုပ်, နိဗ္ဗာန်,
ရုပ်, နာမ် ရောနေသဖြင့်၊ ခန္ဓာ, အာယတနတူ ယေဝွံစရာ မရှိသဖြင့်၊ ဟောမဖြစ်လို့
မယူရတာပေါ့။

အေး..... ဥဒါကြောင့်- ဒဿာယနာဟု သာမညဆိုပေမဲ့၊ ရုပ်, အာယတန
၁၀-ပါး ယူရမယ်ဆိုတာ လယ်ပြင် ဆင်သွားသလို ထင်ရှားရောပေါ့။

သတ္တရသ ဓာတုယော၊ ဓာတ်-၁၈-ပါး ရှိသော်လည်း၊ ဓမ္မဓာတ်မှာ
ရုပ်ရောနာမ်ပါ ဖြစ်၍ မယူရ၊ ကျန် ဓာတ် '၁၇' ပါးကိုသာယူ။

သတ္တိန္ဒြိယာ၊ ဣန္ဒြေ ၂၂-ပါး ရှိသော်လည်း၊ ရုပ်, ဣန္ဒြေ ၇-ပါးကို
သာယူရသည်။

ဇိဝိတိန္ဒြေမှာ ရုပ်, နာမ် ရောနေသည်။ မနိန္ဒြေမှာ စိတ်ကုန်ရနေ
သည်။

သုခိန္ဒြေစသော ဣန္ဒြေ ၁၃-ပါးတို့မှာ စေတသိက်ဖြစ်နေသည်။ ယေ
ဝွံစရာမရှိခြင်းကြောင့် မယူရ။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တိုက်, ချက်တို့၌ ဟောပုဒ်နာမည် ဥဒါန်းစဉ်ကပေ၍
ပေ၍နေပြီ။ ။

အမှတ် (၅) (က)

ဤ နယမှာ ဟောပုဒ်က ရုပ်ဖြစ်လျှင် ဤရုပ်ကို ‘‘ခန့်-အာ-ဓာတ်’’ ဖွဲ့ပါ။
၎င်းနှင့် ခန္ဓာသာတူ၍၊ အာယတန ဇာတ် ‘မတူ’သော တရားကိုရှာပြီး ယေဝွံပါ။

ဘယ်မှာ ရှာရမှာလဲ ပရမတ္ထတရား ၄-ပါး ထည်း၌ ရှာရမှာပေ။

ရှာပုံနည်းကို ညွှန်ပြပေအံ့။

ပုံပမာ။ စက္ခာယတနက ဟောပုဒ်နေတယ်ဆိုကြပါစို့။၎င်းစက္ခာယတနကို
‘‘ခန့်-အာ-ဓာတ်’’ ဖွဲ့လျှင်၊ ရူပက္ခန္ဓာ၊ စက္ခာယတန စက္ခာဇာတ်ရ၏။

ဤ စက္ခာယတနနှင့် ရူပက္ခန္ဓာချင်း မတူသော တရားကို ပရမတ္ထတရား ၄-ပါး
ထည်းမှာရှာလျှင်၊ စက္ခာပသာဒ ကြည်သော ရုပ်-၂၇-ပါးကိုသာရ၏။

ဤ ရုပ်-၂၇-ပါးကို ‘‘ခန့်-အာ-ဓာတ်’’ ဖွဲ့လျှင်၊ ရူပက္ခန္ဓာ သောတ စသော
သြဋ္ဌာရိကာယတန-၉-ဓမ္မာယတန၊ သောတ စသော သြဋ္ဌာရိကဇာတ်-၉-
ဓမ္မဇာတ်ကိုရ၏။

ကဲ-ယေဝွံကြည့်လိုက်စမ်း၊ စက္ခာယတနေန၊ စက္ခာယတနသည်။ ယေဓမ္မာ၊
အကြင် စက္ခာယတန ကြည်သော ရုပ်-၂၇-ခုတို့ကို၊ ဤလိုစွဲလျှင် ဟောပုဒ် စက္ခာ
ယတနနှင့် ယေဝွံအရ ရုပ်-၂၇-တို့သည်၊ ရူပက္ခန္ဓာချင်း တူ၍၊ စက္ခာ၊ သောတ၊
စသည်ဖြင့်၊ အာယတနဇာတ် ကွဲပြား ကြခြင်းကြောင့်၊ ခန္ဓာတူ၊ အာယတန
ဇာတ်ကွဲ စွဲရမည်ဟူသော စည်းမျဉ်းနှင့် ညီရောပေ။

စိတ်၊ စေတသိက်၊ နိဗ္ဗာန်ကို ခန္ဓာ မတူခြင်းကြောင့် မစွဲရ။

အဲတာ ယေဝွံနည်း နယူပဒေသပါဘဲ။

လှေနှံခါးထစ် ကိန်းသေနည်းသစ်ကို ပြအုံးမယ်။

ရုပ်ကို သဘောတူရာပေါင်း၍ အာယတနဖွဲ့ပုံလျှင်၊ သြဋ္ဌာရိကရုပ်-၁၂-ပါးက

စက္ကယတန တပုံ။လ။ဖေါဋ္ဌဗ္ဗာယတန တပုံ၊ သုရမ ရုပ်-၁၆-ပါးက မ္ဗောယတန တပုံ၊ ပေါင်း (၁၁) ပုံ ရရှိသည်။

တပုံ ကတ္တားဟောပုဒ်နေလျှင် ကျန်-၁၀-ပုံကိုစွဲ။ ၂-နှစ်ပုံ ကတ္တားနေလျှင် ကျန်-၉-ပုံကိုစွဲ။

ဤနည်းတူ ကတ္တားပုံချန်ထား၍ ကျန်အပုံကိုသာ စွဲပါ။

မှတ်ချက်။ သုရမရုပ်-၁၆-ထည့်ကဏ္ဍိန္ဒြေကတ္တားနေလျှင်၊ ဩဇ္ဇာရိကာယ တန-၁၀-ပုံကိုသာစွဲ။ ကတ္တားနေသော သုရမရုပ်ပုံထည်းက ပုရိ သိန္ဒြေစသော။ ရုပ်များကိုမစွဲရ။ စွဲခဲ့သော် မ္ဗောယတန မ္ဗောဓာတ် ချင်း တူနေလိမ့်မည် သတိပြုပါ။

က- လှေနှံခါးထစ်-ကိန်းသေစွဲကြစို့။

စက္ကယတနနေ၊ စက္ကယတနသည်။ ယေဓမ္မာ၊ စက္ကယတန ကြဉ်သော အာယတန-၁၀-ပါးတို့ကို၊ ဤလိုစွဲလဲ ရုပ်-၂၇-စွဲနှင့် အတူတူပါသည်။

ဘာတွေ့၊ ညာတွေ့ ရှုပ်မနေနဲ့ ဟောပုဒ်ကိုသာကြည့်။ ၁-ပုံ ကတ္တား နေလျှင် ကျန်အပုံကိုစွဲ။

၂-ပုံ စသည် ကတ္တား နေလျှင်လဲ၊ ကတ္တားပုံတွေချန် ကျန်အပုံများ ကိုသာစွဲ။

စ-ဖေါ-စ-ဇူ-တပုံ ကတ္တားနေ။

အ.....အသညီ ဘဝ၊ ရူပါယတန မ္ဗောယတန ၂-ပုံ ကတ္တားနေ။

အ.....အနိဒဿနသပ္ပဋိယ၊ ရူပါရုံ ကြဉ် ဩဇ္ဇာရိကာယတန ၉-ပုံ ကတ္တားနေ။

သ.....သပ္ပဋိယ၊ ဩဇ္ဇာရိကာယတန ၁၀-ပုံ ကတ္တားနေ။

ဥ.....ဥပါဒါဓမ္မ၊ ဥပါဒါရုပ် စတုရိသ၊ ဖေါဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ကြဉ် ဩဇ္ဇာရိကာယတန-၉-ပုံ၊ မ္ဗောယန-၁-ပုံ၊ ပေါင်း ၁၀-ပုံ ကတ္တားနေ။ ။

ယခုပြခဲ့ပြီးသည်ကား ရုပ်အဘို့။

မိတ်အဘို့ကို ပြဆိုဦးအံ့။

(ခ) တနည်း။ ခန္ဓာအာယတနတူ၊ ဓာတ်ကွဲ တရားမျိုးကို ဟော
တော်မူသည်။

မိတ်-၈၉-ကို သဘောတူရာပေါင်း၍ ဓာတ်ဖွဲ့ပုံလျှင်၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်
တပုံ၊ သောတဝိညာဏဓာတ် တပုံ။ လ။ မနောဝိညာဏဓာတ် တပုံ၊ ပေါင်း
၇-ပုံရ၏။

ဤ-၇-ပုံတို့တွင် စက္ခုဝိညာဏဓာတ် ကတ္တားနေလျှင် ကျန်-၆-ပုံကိုစွဲ။
သောတ ဝိညာဏဓာတ် စသည်တို့၌လည်း ဤနည်းအတိုင်းစွဲ။

ယေစွဲနည်း ပြဦးအံ့။

စက္ခုဝိညာဏဓာတ်ယာ၊ သည်။ ယေဓမ္မာ၊ အကြင်စက္ခုဝိညာဏဓာတ်
ကြည့်သော ဆ၊ ဝိညာဏဓာတ်တို့ကို။

ဤလိုစွဲလျှင် စက္ခုဝိညာဏဓာတ်က၊ ‘ဝိညာဏက္ခန္ဓာ မနာယတန
စက္ခုဝိညာဏဓာတ်’ ဆ၊ ဝိညာဏဓာတ်က၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၊ မနာယတန
သောတ ဝိညာဏဓာတ်။ လ။ မနောဝိညာဏဓာတ်၊ ဤသို့ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ
မနာယတနချင်းတူ၍၊ ဓာတ်ကွဲနေသဖြင့်၊ ခန္ဓာအာယတနတူ ‘ဓာတ်ကွဲ’
သော တရားကို စွဲရသည်ဟူသော စည်းမျဉ်းနှင့် တသွေ(တသဝေ)မလွဲဘဲ
သဝေထိုးမလွဲဘဲ၊ တထပ်ထည်းကျနေသည်။

စစ်နည်းနဲ့၊ စစ်တမ်းထုတ်ပြီးလျှင်၊ ရသင့်သောတရားကို ယေစွဲက
အကြံဉာဏ်ပွားမည်။

ဤနယမှာ ယေစွဲတတ်လျှင် ပြီးရော့ဟု ဆိုလျှင်လဲ၊ အပုံအတိုင်း ကိန်းသေနည်း
သာပုံကြပေတော့။

ရှုပ် အာယတန(၁၁)ပုံ၊ မိတ်ဓာတ်(၇)ပုံ။

ရှုပ် ယေစွဲမှာ ကတ္တားပုံချန်၊ ကျန်အပုံ အကုန်စွဲ။

မိတ် ယေစွဲမှာ တပုံသာကတ္တားနေ၊ ကျန်-၆-ပုံကိုစွဲ။

ယုံလိုက်သမားများလို။ ခွေးကိုက်လို့ရရ၊ ခုက်ရှိက်လို့ရရ၊ စားရတာသဘင်ရင်း
ဘဲ ဆိုသလို 'ယေ' ဝွံတတ်ရန်သာ လိုရင်းပါဘဲ။

ယခုပြခဲ့ပြီးသည်ကား စိတ်အဘို့ပင်တည်း။

အရကောက်များကိုကား၊ အကောက်စာအုပ်ကြီးတွင် ရှိထားပြီးဖြစ်၍၊ ထင်မ
ရေးသားရန် မလိုတော့ပါ။

ဤကျမ်း၌ ညွှန်ပြထားသော နည်းကိုကြည့်ရှုပြီးမှ အကောက်စာအုပ်ကြီးကို
ကြည့်လျှင်၊ အခေါက်များစွာ မကျက်ရဘဲ၊ လျှင်မြန်လွယ်ကူစွာ ယေဝွံပုံကို နား
လည် သဘောပေါက်လာပါလိမ့်မည်။

ဤနယမှာ ယေဝွံနည်းကို အကျဉ်း၊ အကျယ် နှစ်မျိုးပြထားပါသည်။ မိမိတို့
ဉာဏ်လိုက်၍ ကြိုက်နှစ်သက်ရာ ယူနိုင်ကြပါသည်။

(အကျဉ်းတိက္ခ၊ ကျယ်မန္တ၊ ရေးပြဤကျမ်းမှာ။)

ဓာတုကထာ၌ အပုံပုံပြီးမှ ယေဝွံရသည်။

ယမိုက်၌ ပုဂ္ဂိုလ် ခွဲထားပြီးမှ သဒ္ဓိဋ္ဌာန် သံသယအရကောက်ရသည်။

အမှာစကားရပ်။

ဤ ဒုတိယ နယ၌ အပြည့်အစုံ အကျယ် ရေးပြထားပါသည်။ နောက်နယ
များ၌ ယေဝွံပုံ စသည်များကို ဂန္ထ ဂရုဒေါသပါယ်ရှားခြင်းငှါ အကျဉ်းအား
ဖြင့်သာ ပြဆိုပေတော့အံ့။

ဒုတိယ နယ နိဒ္ဒေသ နယူပဒေသ စကားရပ် အပြီးသတ်။

တတိယ နယ နိဒ္ဒေသ။

၁။ ဤနယဟော ပုဒ်ပေါင်း နဋ္ဌာတမှိ-၉၀-ပုဒ်။

၂။ ဟောပုဒ်သိရန် နှင့် စစ်တတ်ရန် ဥဒါန်းစဉ် ဂါထာ။

တယော ခန္ဓာ တထာ သဗ္ဗာ၊ ဣန္ဒြိယာနိစ သောဠသ။

ပဒါနိ ပဠယာ ကာရေ၊ ဖုဒ္ဓ သူပရိ ဖုဒ္ဓသ၊

သမတိံသ ပဒါဟောန္တိ၊ ဂေါစ္ဆကေသုဒသသ္မထ၊

ဗုဝေဂူဠန္တရဗုကာ၊ အဋ္ဌဟောန္တိ မဟန္တရာတိ။

၃။ အကျဉ်းဆောင်ပုဒ် (၈)။

ဝေ,သဉ်,သင်,နိ,ဣ,ဇိ,ဈာ,စေ,မိ ၉။

၄။ ဥဒါန်းစဉ် ဂါထာ အနက်ပေးနိုင်ရန်။

(က) စေတသိက်၊ သုခုမရုပ်၊ နိဗ္ဗာန် ဤပရမတ္ထတရား ၃-ပါးကိုသာ
ဟောတော်မူသည်။

[စိတ်နှင့် ဩဇာရိက္ခရုပ်ကို မဟောဟုမှတ်။]

(ခ) ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ် တစ်ရသော ပုဒ်မျိုးကိုသာ ဟော
တော်မူသည်။

(ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်-၆၉-ပါးလုံးရသော ဓမ္မာယတန စသော
ပုဒ်မျိုးကို မဟောဟုမှတ်။)

ဥဒါန်းစဉ် ဂါထာ၌ စေတသိက် သုခုမရုပ်၊ နိဗ္ဗာန်ရသော ပုဒ်ကို
သာ အနက်ပေးပါ။

၅။ ယေစွဲတတ်ရန်။

အသင်္ဂဟိတေန သင်္ဂဟိတံ။

(က) ခန္ဓာကွဲ, အာယတနတူ, ဓာတ်တူ တရားမျိုးကို ဟောတော်မူသည်။

(ခ) ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ် ထိုက်သောတရားကို တူရာပေါင်း၍ ခန္ဓာဖွဲ့ပုံ ရသည်။

၁။	ဝေဒနာ.....	၁-ပုံ	} ဤ ၅-ပုံတို့တွင် တပုံကတ္တာ၊ နေလျှင် ကျန်-၄-ပုံကိုခွဲ။
၂။	သညာ.....	၁-ပုံ	
၃။	သင်္ခါရ.....	၁-ပုံ	
၄။	သုခုမရုပ်.....	၁-ပုံ	} နှစ်ပုံစသည် ကတ္တာ၊နေလျှင် ကျန်-၃-ပုံစသည်ကိုခွဲ။
၅။	နိဗ္ဗာန်.....	၁-ပုံ	

စေတသိက သုခုမ ရူပ နိဗ္ဗာန် ဝသေန ကျေန သတ္တတိဓမ္မာ၊
ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတုတိ သင်္ခါရတ္ထတိ။

[သမုစ္ဆည်းပိုင်း-သဗ္ဗသင်္ခါဟ။]

အမှတ်-၁-မှာ လွယ်ပါပြီ။

အမှတ်-၂-ဥပရိရဒ္ဓသ၌ ဥပရိအရယူရန်မှာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒမှ အထက်
သတိပဋ္ဌာန်း စသော ၉-ဋ္ဌာန၊ သေ သတ္တကရာသီ ဤနိဗ္ဗေသ '၁၀' ပါးကိုယူ။

ဣဒ္ဓိပါဒ နှင့် စိတ္တပုဒ်ကို ဤနယ်၌ မယူဘဲ၊ ရဒ္ဓသဟု ဆိုသည်။ စိတ် နှင့် အာယတ
နတူ၊ ဓာတ်တူတရား မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။

သမတိ သပဒါဟောန္တိ၊ ဂေါစ္ဆကေသု ဒသ သွထ။

ခုကမာတိကာ ဂေါစ္ဆက-၁၀-ပါးတို့တွင်၊ ပရာမာသ ဂေါစ္ဆက ကိလေသ
ဂေါစ္ဆက ကြဉ်သော ဂေါစ္ဆက-၈-ပါးတို့၌ ဂေါစ္ဆက တပါးလျှင်-၆-ခုက်
၁၂-ပုဒ်ရှိရာ ပဌမခုက်၊ စတုတ္ထခုက်၊ ပဉ္စမခုက်များက ပဌမပုဒ်များကိုယူ။ ရှစ်သုံး
လီ-၂၄-ပုဒ်ရသည်။

ပရာမာသ ဂေါစ္ဆက၌ ၅-ခုက်သာရှိရာ ပဌမ၊ စတုတ္ထခုက်များက ပဌမပုဒ်ကို
ယူ။ ၂-ပုဒ်သာရသည်။ ။

(ပရာမာသအရ ဒိဋ္ဌိတပါးတည်းဖြစ်၍၊ ယှဉ်ဘက်ဒိဋ္ဌိမရှိခြင်းကြောင့်။ ပဉ္စမ
ဖြစ်သော ပရာမာသ ပရာမာသ သမ္ပယုတ္တခုက်ကို ဟောတော်မူ။

ကိလေသဂေါဇ္ဈကန္တိ ‘‘ဂ’’ဒုက်ရှိရာ ပဌမ, ပဉ္စမ, ဆဌ, သတ္တမ ဒုက်များက
 ‘‘ပဌမ’’ပုဒ်များကို ယူ-၄-ပုဒ် ရသည်။ ။

(ပေါင်း ၂၄, ၂, ၄, ရ၍ ပုဒ်-၃၀-ဖြစ်သည်)

သမတိသ ဂေါဇ္ဈကတိုင်း-၃-ပုဒ်စီ အညီအမျှ ရမှ ‘‘သမ’’ဟု ဆိုသင့်
 သော်လည်း၊ အနည်းငယ် အလို အရှိသည်ကို မရေတွက်
 မပြောပလောက်သဖြင့် ‘‘သမတိသ’’ဟု ဆိုသည်။ ။

(အပ္ပကဉ္စနမဓိကဝါဂဏန္တပဝနဟောတိ]

နောက်နယများမှာလဲ ဤနည်းမှီသိလေကြ ခဲရင်းမည်ထင်သော ပုဒ်များကို
 သာလျှင် ရေးသားတော့မည်။ ။

အမှတ်-၅-ယေဝ္ဇနည်း ပြဦးမည်။

ဝေဓနက္ခန္ဓန ယေဓမ္မာ၊ ဝေဓနက္ခန္ဓန၊ သည်။ ယေဓမ္မာ၊ အကြင် သညာ၊
 သင်္ခါရ, သုခုမရုပ်, နိဗ္ဗာန်တို့ကို ဤသို့ဝှဲလျှင် ခန္ဓာကဲ့, ဓမ္မာယတန ဓမ္မဘေဇ်ချင်း
 ဟူ၍ အသက်တိတေန သက်တိတံဟူသော ဥဒ္ဓေသပါဠိတော်နှင့်လျော်ရော့ပေ။ ။

တတိယနယ နိဒ္ဒေသ နယူပဒေသ စကားရပ် အပြီးသတ်။

စတုတ္ထနိဿယ။

၁။ ဤနိဿယဟောပုဒ်ပေါင်း စဉ် ရူတ (၆၉) ပုဒ်။

၂။ ဟောပုဒ်သိရန်နှင့် စစ်တတ်ရန် ဥဒါန်းစဉ် ဂါထာ။
 ဓမ္မသစ္စာ ပဉ္စရသိန္နိယာ၊ ကောဒသ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒါ၊
 ဥဒ္ဓိ ပုန ကောဒသ၊ ဂေါစ္ဆကပဒ မေတ္ထတိသ ဝိဓံ။ ။

၃။ အကျဉ်းဆောင်ပုဒ် (၅)။

သ,မ,ဇု,သု,ပ။

၄။ ဥဒါန်းစဉ်ဂါထာ အနက်ပေးနိုင်ရန်။

(က) ဝေဒနာ, သင်္ခါရ, သုခမရုပ်, ပရိဒေဝသဒ္ဓ ဤပရမတ္ထ တရားကိုသာ
 ဟောတော်မူသည်။

(သညာ,စိတ်,ဩဋ္ဌာရိကရုပ်,နိဗ္ဗာန်ကို မဟော)

(ခ) ဝေဒနာတစိတ်, သင်္ခါရတစိတ်, သုခမရုပ်တစိတ် သဒ္ဓတစိတ်ရသော
 ပုဒ်မျိုးကိုသာ ဟောတော်မူသည်။

(ဝေဒနာကုန်,သင်္ခါရကုန်,သုခမရုပ်ကုန်,သဒ္ဓကုန်ရသောပုဒ်မျိုးကိုမဟော)

(ဂ) ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်တပါးစီရသော ပုဒ်မျိုးကိုသာ ဟောတော်
 မူသည်။

(ခန့်,အာ,ဓာတ်-၂-၃-စသည့် ရသော ပုဒ်မျိုးကို မဟော။)

၅။ ယေစွဲတတ်ရန်။

သင်္ဂဟိတေန သင်္ဂဟံ။

(က) ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်-၃-ပါးလုံးတူသော တရားမျိုးကို ဟောတော်
 မူသည်။

(ခ) ဤနိဿယ၌ ဟောသော ပရမတ္ထ တရားများကို သာမည အပုံ-၄-ပုံ
 ပုံရသည်။

- ၁။ သင်္ခါရ တပုံ။
- ၂။ သုခုမရုပ် တပုံ။
- ၃။ ဝေဒနာစေတသိက် တပုံ။
- ၄။ သဒ္ဓရုပ် တပုံ။

ဝိသေသအပုံ ထပ်ပုံ။

- ၁။ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ငါးဆယ်ကို တပါးစီခွဲ၍ အပုံ ‘‘၅၀’’ ပုံထားပါ
တပုံကတ္တားနေက ကျန်-၄၉-ပုံကိုသာခွဲ။ ။
(ကိုယ့်အပုံထည်းတွင်သာခွဲ၊ သူများအပုံ မခွဲရ)

မှတ်ချက်..... သမုဒယသစ္စာ စသည်ကဲ့သို့ အပြားမရှိ တမျိုးတည်း ဖြစ်က
သင်္ခါရက္ခန္ဓာ-၄၉-၄၀-စသည် ‘‘လျှော့’’ခွဲ။ ။

မဂ္ဂသစ္စာစသည်ကဲ့သို့ တရားကိုယ် တပါးတည်း အခိုက်အတန့်-၂-မျိုးရလျှင်
သင်္ခါရက္ခန္ဓာ-၅၀-အပြည့်ခွဲ။

(ဤနယမှာ လျှော့ခွဲ အပြည့်ခွဲ-၂-မျိုး ရှိသည်)

- ၂။ သုခုမရုပ်-၁၆-ကို တပါးစီခွဲ၍ ‘‘၁၆’’ပုံ ပုံထားပါ။
တပုံ ကတ္တားနေက ကျန်-၁၅-ပုံကိုခွဲ။
- ၃။ ဝေဒနာကို ဣန္ဒြိယ ဘေဒ အားဖြင့် ‘‘၅’’ပုံ ပုံထားပါ။
တပုံ ကတ္တားနေက ကျန်-၄-ပုံကိုခွဲ။

(သုခံ ဒုက္ခံ သောမနဿံ ဝေါမနဿံ ဥပေက္ခာတိစ ဘေဒေန ပန
ပဉ္စဓာ ဟောတိ။) [ပဏိဏ်းပိုင်း ဝေဒနာ သင်္ခါရ]

- ၄။ သဒ္ဓရုပ်ကို ပရိဒေဝစိတ္တဇ သဒ္ဓ တပုံ၊ အပရိဒေဝစိတ္တဇ သဒ္ဓ တပုံ၊
ဥတုဇသဒ္ဓ တပုံ၊-၃-ပုံ ပုံထားပါ။
ပရိဒေဝ စိတ္တဇသဒ္ဓပုံ ကတ္တားနေလျှင် ကျန်-၂-ပုံကိုခွဲ။

မှတ်ချက်။ ။ ဤစတုတ္ထနယကို ကတ္တားပြန်၍ ဟောတော်မူသည်။ ။

မေး။ အဘယ်ကြောင့် ကတ္တားပြန်၍ ဟောတော်မူပါသနည်း။

ဖြေ။ ပဌမ ကတ္တားကို ဓမ္မုဒ္ဓါရ ပြုတော်မူ လိုသောကြောင့် ကတ္တား ပြန်၍
ဟောတော်မူသည်။

မေး။ ပဌမ ကတ္တားကို မေ့ခြွါရ ပြုပုံကား--အဘယ်ပါနည်း။

ဖြေ။ ကတ္တား-၂-ပုဒ်တို့တွင် ပဌမ ကတ္တားပုဒ် အရ တရားကို ထုတ်၍ ခန္ဓာ အာယတနဓာတ် ဖွဲ့ပြခြင်းပင်တည်း။

အမှတ်-၁-၂-၃-၄-များအရ လွယ်ပါပြီ။

ဒုတိယ, နယက, အကျယ် ဖြန့်ပြီး နည်းကို ခြုံကြပါ။

အမှတ်-၅-အရ ယေဝွံ နည်းကို ပြဋ္ဌိးအံ့။

သမုဒယသစ္စေန ယေ ဓမ္မော၊ ခန္ဓသင်္ဂဟေန သင်္ဂဟိတာ။ အာယတန သင်္ဂဟေန သင်္ဂဟိတာ၊ ဓာတုသင်္ဂဟေန သင်္ဂဟိတာ။ တေဟိ ဓမ္မေဟိ ယေ ဓမ္မော ခန္ဓသင်္ဂဟေန သင်္ဂဟိတာ။ အာယတနသင်္ဂဟေန သင်္ဂဟိတာ၊ ဓာတုသင်္ဂဟေန သင်္ဂဟိတာ။ တေ ဓမ္မော ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ၊ ကတိဟိ ဓာတုဟိ သင်္ဂဟိတာ။ တေ ဓမ္မော ဧကေန ခန္ဓေန ဧကေနာယတနေန ဧကောယ ဓာတုယာ သင်္ဂဟိတာ။ ။ (ပါဠိတော်)

သမုဒယသစ္စေန၊ သမုဒယသစ္စာသည် (လောဘ စေတသိက်-ပဌမ ကတ္တား) ယေ ဓမ္မော၊ အကြင် သမုဒယသစ္စာ(လောဘ) ကြည်သော သင်္ခါရက္ခန္ဓာ-၄၉-ခုတို့ကို (ပဌမ ကံပုဒ်) ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်၊ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မာယတန ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်၊ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မဓာတ် ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်၊ သင်္ဂဟိတာ၊ ရေတွက်အပ်ကုန်၏။ ။ (သမုဒယသစ္စာ ‘လောဘ’ နှင့် ကျန် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ-၄၉-တို့သည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ, ဓမ္မာယတန, ဓမ္မဓာတ်ချင်းတူကြသည်)။ ။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ထိုသင်္ခါရက္ခန္ဓာ-၄၉-တို့သည်။ ယေ ဓမ္မော၊ အကြင် သမုဒယသစ္စာ ‘လောဘ’ တို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ဖြင့်။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ ဖြင့်။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၌ ‘တ’ သဒ္ဒါက သမုဒယသစ္စေန ယေ ဓမ္မော ပုဒ်၌ ‘ယေ’ ဟူသော ကံပုဒ်အရကို ပြန်ဝွံ။ ။

‘တ’ နိယတ်သည် ‘ယ’ အနိယတ်ဝွံရာကို ထပ်ဝွံရသည်။

(ရှေ့အနိယတ်၊ ရှိတုံလတ်၊ နိယတ်နောက်နေမြဲ)။ နိယံ။ ။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ ယေဓမ္မာ၌ ‘ယေ’ သဒ္ဓါက သမုဒယသစ္စေန ယေဓမ္မာပုဒ်ရှိ သမုဒယ သစ္စေန ဟူသော ပဌမ ကတ္တာပုဒ်အရ သမုဒယ သစ္စာသည် ဟူသော ပဌမ ကတ္တာကို တဖန်ပြန်စွဲ၊ အဲသည်လို ပြန်စွဲတာကို ကတ္တာပြန်သည်ဟု ခေါ်သည်။ ။

အဲသည်လို ဒုတိယ ‘ယေ’ စွဲရသော ပဌမကတ္တာပုဒ်အရကို ထုတ်၍ ခန္ဓာအာယတနဓာတ်ဖွဲ့ ဟောတော်မူသည်ကိုပင် ပဌမကတ္တာကို ဓမ္မဒ္ဓါရ ပြုတော် မူလိုသောကြောင့် ကတ္တာပြန်ဟောတော်မူသည်ဟု ဆိုသည်။ ။

လျှော့စွဲနည်း၊ အပြည့်စွဲနည်း။

လောဘ၊ ဟူက သမုဒယသစ္စာ မထိုက်သည့်အခါ မရှိ။
အမြဲ သမုဒယသစ္စာ ထိုက်သည်ချည်းသာမှတ်။

အဲတာကြောင့် ‘လောဘ’ ကတ္တာနေလျှင် လောဘ၊ ကြင် ဖျန် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ-၄၉-ကိုသာစွဲ (၅၀--လုံး မစွဲရ)။
(အဲတာ လျှော့စွဲနည်းပါဘဲ။)

အပြည့်-၅၀-လုံး စွဲနည်း။

မဂ္ဂသစ္စေန ယေဓမ္မာ၊ မဂ္ဂသစ္စေန၊ မဂ္ဂသစ္စာသည်။ ယေဓမ္မာ၊ အကြင် မဂ္ဂသစ္စာ ကြင်သော သင်္ခါရက္ခန္ဓာ-၅၀-တို့ကို။

ဤနေရာ၌ မဂ္ဂင်တရားကိုယ် ‘ဂ’ပါးကို မဂ္ဂသစ္စာခေါ်သည်။ အဲသည်မဂ္ဂင် ‘ဂ’ပါးသည် အမြဲ မဂ္ဂသစ္စာ မထိုက်ပါ၊ လောကုတ္တရာ မဂ်စိတ်၌ ယှဉ်ခိုက်သာ မဂ္ဂသစ္စာထိုက်ပါတယ်။

မဂ္ဂေါ လောကုတ္တရာမတော [သနုစည်း၎င်း သဗ္ဗသင်္ဂဟ]

လောကီစိတ်၌ ယှဉ်ခိုက်အခါ မဂ္ဂသစ္စာ မထိုက်ပါ၊ အဲသည်တော့ မဂ္ဂသစ္စာ ထိုက်တဲ့ မဂ္ဂင်တရားကိုယ်က ကတ္တာနေသော်လဲ မဂ္ဂသစ္စာ မထိုက်တဲ့ မဂ္ဂင်တရား ကိုယ်က ရှိနေသေးတော့ မဂ္ဂင်တရားကိုယ်တွက် မလျှော့ (မရှေ့)ဘဲ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ၅၀-ဘဲ အပြည့် စွဲရပါတယ်။

(အဲတာ အပြည့်စွဲနည်းပါဘဲ။)

ဤသင်္ခါရက္ခန္ဓာ အစွဲ၌၊ မဂ္ဂသစ္စာထိုက် မထိုက် ဣန္ဒြေထိုက် မထိုက် စသည်ဖြင့်
၂-မျိုးရ မရ ကြံဆ၍၊ ၂-မျိုးရက အပြည့်စုံပါ၊ ၂-မျိုးမရက လျော့စုံပါ။ ။

ဆောင်ပုဒ်၌-သ-က လျော့စုံ။ မ-က အပြည့်စုံပါသည်။ စေတနာ-သုခု
မရပ်တိုင်-လျော့စုံချည်းမှတ်။ ။

ယေ တခုစုံရသော နယ နှင့် ကတ္တား မပြန်ရသော နယ အတူတူ။ ယေ
နှစ်ခုစုံရသော နယ နှင့် ကတ္တားပြန်ရသော နယ အတူတူပါ။

အပြည့်စုံရန်-စေတနာ-စေတသိက်ကို ပြဦးမည်။

‘စေတနာ’သည် သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏ ဖြစ်၍ စိတ်-၈၉-၌ ယှဉ်သည်။ ပဋိစ္စ
သမုပ္ပါဒ် ‘သင်္ခါရ’ပုဒ် အရကောက်လျှင် လောကီကုသိုလ် အကုသိုလ်၌ ယှဉ်သော
စေတနာ-၂၉-ခုကိုသာ ရသည်။ ။

ဝိပါက်ကြွယ်မဂ်စိတ်တို့၌ ယှဉ်ခိုက် စေတနာ-၆၀-ကျန်ရှိနေသေးသည်။

သို့ဖြစ်၍ သင်္ခါရက၊ ကတ္တားနေလျှင် သင်္ခါရကြည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ၅၀ လုံးကိုစွဲ၊
ဘာကြောင့် လျော့မစွဲရသလဲဆိုလျှင် လောကီကုသိုလ် အကုသိုလ်စိတ်၌ ယှဉ်ခိုက်
စေတနာ-၂၉-သာ သင်္ခါရအမည်ရ၍ ကျန်စိတ်၌ရှိသော သင်္ခါရအမည်မရသော
စေတနာတွေ-၆၀-တောင် ကျန်ရှိ နေသေးရာ စေတနာ မလျော့ခြင်းကြောင့်
မလျော့ဘဲ အပြည့်စုံရသည်။ ။

စတုတ္ထနယ နိဒ္ဒေသ နယူပဒေသစကားရပ် အပြီးသတ်။

ပ ဉ္စ မန ယ ။

၁။ ဤနယ ဟောပုဒ်ပေါင်း သမာရာ,မေ(၂၅၇)ပုဒ်။

၂။ ဟောပုဒ်သိရန်နှင့် စစ်တတ်ရန် ဥဒါန်းစဉ်ဂါထာ။

သဗ္ဗေ ခန္ဓာ တဏှာ ယတနာ၊ဓာတုယော သန္တတော တယော။

ဣန္ဒြိယာနိပိ သဗ္ဗာနိ၊တေဝိသတိ ပဋိန္တတော။ ။

ပရတော သောဠသ ပဒါ၊တေ စတ္တာလီသ ကံ တိကေ။

ဂေါစ္ဆကေ သတ္တတိ ခေုစ၊သတ္တ ဂုဠန္တရေ ပဒါ။ ။

မဟန္တရေ ပဒါ ဂုတ္တာ၊အဋ္ဌာရသ တတော ပရံ။

အဋ္ဌာရသေဝ ဉာတဗ္ဗာ၊သေသာ ဣဓန ဘာသိတာ။ ။

၃။ အကျဉ်း ဆောင်ပုဒ် (၆)။

ဂူ-ဝေ-ဝိ-စ-သ-အ။

၄။ ဥဒါန်းစဉ်ဂါထာ အနက်ပေးနှိုင်းရန်။

(က) ပရမတ္ထတရား လေးပါးလုံးကို ဟောတော်မူသည်။

(ခ) နာမက္ခန္ဓာ တစ်စိတ်သာ ရသောပုဒ်။

နာမက္ခန္ဓာ-၄-ပါးလုံး ရသောပုဒ်။

နာမက္ခန္ဓာ-၄-ပါးနှင့် နိဗ္ဗာန်ရသောပုဒ်။

ရုပ်ကုန် ရသောပုဒ်။

ရုပ်တစ်စိတ်သာ ရသောပုဒ်။

နာမက္ခန္ဓာ တစ်စိတ်နှင့် ရုပ်တစ်စိတ်ရသောပုဒ်။

ဤပုဒ်-၆-မျိုးကို ဟောတော်မူသည်။ ။

[ခန္ဓာ-၅-ပါးလုံးရသောဒုက္ခသစ္စာ အဗျာကတာဓမ္မာ စသော ပုဒ်မျိုးကို မဟော]

၅။ ယေဝွံတတ်ရန် အသင်္ဂဟိတေန အသင်္ဂဟိတံ။

(က) ခန့်,အာ,ဓာတ်-၃-ပါးလုံး မတူသော တရားမျိုးကို ဟောတော်မူသည်။

(ခ) မရမတ္တတရား-၄-ပါးကို ၇-ပုံ ပုံ။

၁။	ဝေဒနာ.....	တပုံ။
၂။	သညာ.....	။
၃။	သင်္ခါရ.....	။
၄။	ဝိညာဏ်.....	။
၅။	ဩဠာရိကရုပ်.....	။
၆။	သုခုမရုပ်.....	။
၇။	နိဗ္ဗာန်.....	။

ဤ-၇-ပုံတို့တွင် တပုံ ကတ္တားနေက ကျန်-၆-ပုံထည်းမှ ခန့်, အာ, ဓာတ် ၃-ပါးလုံး မတူသော အပုံကိုသာ ရှာဖွေပါ။

၂-ပုံ စသည် ကတ္တားနေက ကျန်-၅-ပုံ စသည်ထည်းမှ ခန့်, အာ, ဓာတ်-၃-ပါးလုံး မတူသော အပုံကိုသာ ရှာဖွေပါ။

အမှတ်-၁-၂-၃-တို့အရ သိလွယ်ပြီ။

အမှတ်-၄-ဥဒါန်းစဉ် အနက်ပေးရာ၌ သစ္စတော တယော၊ သစ္စာ-၄-ပါးရှိရာ အယ်သစ္စာကို ယူရမှာလဲ၊ နောက်-၃-ပါးကို ယူရမယ်။ ဒုက္ခသစ္စာကို မယူရဘူး။ အာကြောင့်လဲ၊ ခန္ဓာ-၅-ပါးလုံး ရလို့ပေါ့။ ။ (အဲတာကြောင့် ခန္ဓာ-၅-ပါးလုံးရသော ဒုက္ခသစ္စာ, အဗျာကတော ဓမ္မာ စသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို မဟော) ဟုအောက်က မှာထားခဲ့လေပြီ။ ။

ခန္ဓာ-၅-ပါးလုံးရတာနဲ့ အာကြောင့် မယူရသလဲ၊ ဤနယ်မှာ ခန့်, အာ, ဓာတ် ၃-ပါးလုံး မတူသော တရားကို ရှာဖွေရမှာ ဖြစ်တော့ ဒုက္ခသစ္စာကလဲ ခန့်, အာ, ဓာတ် အကုန် ရနေသဖြင့် ခန့်, အာ, ဓာတ်မတူသောတရား ယေဝ္ဗံစရာ မရှိခြင်းကြောင့် ဒုက္ခသစ္စာကို မယူရဟု အသင်စောဒက မသေမခြင်း ‘ဟိုဒင်း’-၉-တောင် ကျအောင် မှတ်ပေတော့။ ။

တေဝိသတိ ပဋိစ္စတော၌ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်-၂၀-ပါး ရှိရာ၊ ခန္ဓာ-၅-ပါးလုံး ရသော ဥ-ကာ-ရူ-သဉ်-ပ-ဘဝ ၅-ပါးကိုနှုတ် ကျန်-၂၃-ပုဒ်ကိုယူ။ ။

တေစတ္တာလီ သင်္က တိကေ၌ တိက်ပုဒ်-၆၆ ပုဒ်ရှိရာ၊ ခန္ဓာ-၅-ပါးလုံး ရသော

အဗျာကတော ဓမ္မာအဝ အနိဿန အပ္ပဋိယာ ဓမ္မာအဆုံးရှိသော-၂၃-ပုဒ်ကိုရှုတ်၊
ကျန်-၄၃-ပုဒ်ကိုယူ။ ။

အမှတ်-၅-ယေဝ္ဓနည်းကို ပြဦးမည်။

ရူပက္ခန္ဓေန ယေဓမ္မာ ခန္ဓသင်္ဂဟေန အသင်္ဂဟိတာ(လ)။
တေဟိ ဓမ္မေဟိ ယေဓမ္မာ ခန္ဓသင်္ဂဟေန အသင်္ဂဟိတာ(လ)။

ရူပက္ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာသည်။ ယေဓမ္မာ၊ အကြင် ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ရူပက္ခန္ဓာဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်၊ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ သြဋ္ဌာရိကာယတန ဓမ္မာယတန ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်၊ ဇောတုသင်္ဂဟေန၊ သြဋ္ဌာရိကဓာတ် ဓမ္မဓာတ် ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်၊ အသင်္ဂဟိတာ၊ မရေတွက်အပ်ကုန်။ ။

ရူပက္ခန္ဓာက၊ ရူပက္ခန္ဓာ သြဋ္ဌာရိကာယတန ဓမ္မာယတန၊ သြဋ္ဌာရိကဓာတ် ဓမ္မဓာတ်။ ၎င်းနှင့် ခန့်၊ အာ၊ ဓာတ်-၃-ပါးလုံး မတူရာကို ကျန်-၆-ပုံထည်း မှာ ရှာသော် ဝိညာဏ် တပုံသာတွေ့ရသည်။ ဝိညာဏ်က၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၊ မနာယတန၊ သတ္တဝိညာဏဓာတ် ဖြစ်၍ ခန့်၊ အာ၊ ဓာတ်-၃-ပါးလုံး ကွဲခြင်းကြောင့် ဝိညာဏ်ပုံကိုသာ ခွဲရသည်။

ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ နိဗ္ဗာန်ပုံတို့ကိုခွဲလျှင် ခန္ဓာပင် ကွဲသော်လဲ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်ချင်းက အတူတူဘဲ ဖြစ်နေခြင်းကြောင့် မခွဲရ။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ထိုဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့သည်၊ ယေဓမ္မာ၊ အကြင် ဝေဒနာသညာ သင်္ခါရ သြဋ္ဌာရိကရုပ် သုခုမရုပ် နိဗ္ဗာန်တို့ကို။

တေဟိန္တ တ၊ သဒ္ဓါက၊ ပဌမယေဝ္ဓသည့် ဝိညာဏ်ပုံကို ပြန်ခွဲရသည်။ တေဟိ ဓမ္မေဟိ ယေဓမ္မာန္တ ယေ က၊ စတုတ္ထနယလို ပဌမကတ္တာပုဒ် တခုအရကိုသာ ခွဲရသည်မဟုတ်သေး ကျန်အပုံများတွင် ရသင့်သော အပုံကိုပါ ရှာ၍ ခွဲရသည်။

စတုတ္ထနယနှင့် ပဉ္စမနယ တူပုံ၊ ထူးပုံ။

၁။ ကတ္တာပြန် ဟောရခြင်းတူသည်။

၂။ စတုတ္ထနယ၌ ဒုတိယ ယေဝ္ဓသောအခါ ပဌမယေကိုသာ ပြန်ခွဲရသည်။

ပဉ္စမနယမှားကား၊ ပဉ္စမယေကိုသာ မဟုတ်ဘဲ ကျန်အပုံများတွင် ရသင့်သော အပုံကိုပါ ရှာ၍ ခွဲရသည်။

(ဒုတိယယေခွဲပုံချင်း မတူဘဲ ကွဲလွဲထူးခြားသည်)

ဤနယမှား-၇-ပုံရှိရာ တပုံကတ္တား နေလျှင် ကျန်-၆-ပုံကို ခွဲရတာဘဲဟု အမြဲ မှတ်လို့မရပါ။

ကျန်အပုံထည်းက ခန့်, အာ, ဓာတ်-၃-ပါးလုံးမတူရာ အပုံကို မိမိကိုယ်ပိုင် ဉာဏ်ဖြင့် ရှာကြံ၍ခွဲရသည်။

ရှာနည်း ရှာပုံ ညွှန်ပြတုံအံ့။

ပုံပမာ.....ဝေဒနာပုံ, ဟောပုဒ်ဆိုကြစို့။ ဝေဒနာပုံက ဟောပုဒ် ဖြစ်နေတော့ ကျန်-၆-ပုံကို အစဉ်အတိုင်း သညာခန္ဓာကွဲသော်လဲ, အာယတနဓာတ်က တူနေ၍မရ။ သင်္ခါရ-၄င်း (ဝိညာဏ်-ခန့်, အာ, ဓာတ်-၃-ပါးလုံးကွဲသဖြင့် ရသည်။) (ဩဠာရိကရုပ်မှာ ခန့်, အာ, ဓာတ်-၃-ပါးလုံး ကွဲသဖြင့် ရသည်။) သုခုမရုပ် ခန္ဓာကွဲသော်လဲ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်က တူနေ၍မရ၊ နိဗ္ဗာန် ခန္ဓာ မဖွဲ့ရသဖြင့် ခန္ဓာ မတူဘဲ ကွဲသည်ဟု ဆိုရသော်လည်း ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်က တူနေ၍မရ။

ကျန်ဟောပုဒ်များကို ဤနည်းမှီ၍ ဤပုဒ်သည် ဘယ်အပုံထည်းကလဲ၊ ဘယ်နှစ်ပုံကတ္တားနေသလဲ၊ ဘယ်နှစ်ပုံကျန်သေးသလဲဟု ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နဲ့ ရှာကြံကြည့်၍ သိရှိသဘောပေါက်လာလျှင် မေ့ပါဆိုလို့မေ့နိုင်တော့မည် မဟုတ်ပေ။

(ကိုယ်တိုင်သိ ကိုယ်ပိုင်သိ ဖြစ်ပြီ)

အဲဒါ ရှာတော်ပုံကြီးပါဘဲ

ဤနယမျိုး ဟောရတာ ကုသိုလ်ဇောတွေ တပျော့ပျော့ကျ သမာဓိကကောင်း လှသဖြင့် ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် ရောင်ဖိတ်ဖိတ်နဲ့၊ နှစ်သိမ့်ဒီတိ ငြိမ်းချမ်းဘိလျက် မဂ်ယာဉ်ထက်သို့ တက်ဖို့အကြောင်း အလွန်ကောင်းလှသည့် “ဓာတုကထာ အဘိဓမ္မာ တရားတော်မြတ်ကြီး” ဖြစ်ပါပေသတည်း။

ပဉ္စမ နယ နိဒ္ဒေသ နယူပဒေသ စကားရပ် အပြီးသတ်။

ဆဋ္ဌနယ

၁။ ဤနယဟောပုဒ်ပေါင်း။

ဒေဝရာ၊ ဆ၊ နိမက္ခာ၊ ဝါ

အဋ္ဌကထာနည်း ၂၄၀၊ ဋီကာနည်း ၂၅၀

၂။ ဟောပုဒ်သိရန်နှင့် စစ်တတ်ရန် ဥဒါန်းစဉ်ဂါထာ

ဓမ္မာယတနံ ဓမ္မဓာတု၊ ဗုဒ္ဓသစ္စဉ္စ ဇိဝိတံ။
 သဗ္ဗာယတနံ နာမရူပံ၊ စက္ကာရောစ မဟာဘဝါ။ ။
 ဇာတိ ဇရာ မရဏဉ္စ၊ တိကေ သွေက္ကန ဝိသတိ။
 ဂေါစ္ဆကေသုစ ပညာသ၊ အဋ္ဌ ဂူဒန္တရေ ပဒါ။ ။
 မဟန္တရေ ပန္နရသ၊ အဋ္ဌာရသ တတော ပရံ။
 တေဝိသတိ ပဒသတံ၊ တေသမ္ပယောဂေ နလဗ္ဘတိ။ ။

၃။ အကျဉ်း ဆောင်ပုဒ် (၂၂)

ရူ-ဝေ-ဝိ-စ-သ-သု-ဥ-ဖ-ရူ-အ-ဇ္ဇ၊
 ဈာ-အ-သု-အ-ဝိ-နေ-အ-သ-အ-အ-ဝေ။

၄။ ဥဒါန်းစဉ်ဂါထာ အနက်ပေးတတ်ရန်

(က) ပရမတ္ထတရား လေးပါးလုံးကို ဟောတော်မူသည်။

(ခ) ၁။ ရုပ်သက်သက် ရသောပုဒ်။

၂။ နာမက္ခန္ဓာ သက်သက်ရသောပုဒ်။

၃။ ခန့်၊ အာ၊ ဓာတ် အစိတ်စိတ်ရသော ပုဒ်မျိုးကိုသာ ဟောတော်မူသည်။ ။

(ခန္ဓာ-၅-ပါးလုံးကို ရသော ပုဒ်၊ ရုပ်ရော နာမ်ပါ ပုဒ်တို့ကို များသောအားဖြင့် ဟောတော်မူမည်)။

မှတ်ချက်။ သို့ရာတွင် ဓာတုဗိပ္ပယုတ် စသည် ရကောင်းသော ရူပဘဝ
စသည်ကို ဟောတော်မူသေး၏ဟု မှတ်လေ။ ။

(ဂ) ခန္ဓာ, အာယတန, ဓာတ်, အကုန်ရသော ပုဒ်မျိုးကို အချင်းခပ်သိမ်း
မဟောဟုမှတ်။ ။

၅။ သမ္ပယုတ်, ဗိပ္ပယုတ် သိရန်
သမ္ပယောဂေါ ဗိပ္ပယောဂေါ

(က) သမ္ပယုတ် သက်သက်, ဗိပ္ပယုတ် သက်သက် ရကောင်းသော တရားမျိုး
ကိုသာ ဟောတော်မူ၏။

(ခ) သမ္ပယုတ်-၄-ပါး။

- ၁။ ဝေဒနာသည် ကျန်နာမက္ခန္ဓာ-၃-ပါးနှင့် သမ္ပယုတ်
- ၂။ သညာသည် ကျန်နာမက္ခန္ဓာ-၃-ပါးနှင့် သမ္ပယုတ်
- ၃။ သင်္ခါရသည် ကျန်နာမက္ခန္ဓာ-၃-ပါးနှင့် သမ္ပယုတ်
- ၄။ ဝိညာဏ်သည် ကျန်နာမက္ခန္ဓာ-၃-ပါးနှင့် သမ္ပယုတ်

(ဂ) ဗိပ္ပယုတ်-၆-ပါး

၁။	ဝေဒနာ	ဝေဒနာချင်း	ဗိပ္ပယုတ်
၂။	သညာ	သညာချင်း	။
၃။	သင်္ခါရ	သင်္ခါရချင်း	။
၄။	ဝိညာဏ်	ဝိညာဏ်ချင်း	။
၅။	နာမက္ခန္ဓာ နှင့် ရုပ်		။
၆။	နာမက္ခန္ဓာ နှင့် နိဗ္ဗာန်		ဗိပ္ပယုတ်

(ဃ) သမ္ပယုတ်, ဗိပ္ပယုတ် မဖြစ်သော တရား-၂-ပါး

- ၁။ ရုပ်, ရုပ်ချင်း သမ္ပယုတ် ဗိပ္ပယုတ် မဖြစ်
- ၂။ ရုပ် နှင့် နိဗ္ဗာန် ။

နာမက္ခန္ဓာချင်းပင် ဖြစ်သော်လည်း ဇာတ်, ကာလ, ဘုံ, သန္တာန်, မတူက
ဗိပ္ပယုတ် မယှဉ်ဟု ယူရမည်။

(င) ဇာတိ စသော ဝိပ္ပယုတ်-၄-မျိုး

- ၁။ ဇာတိ ဝိပ္ပယုတ် = ကုသိုလ်နှင့် ဝိပင်္ဂါနစသည်။
- ၂။ ကာလ ဝိပ္ပယုတ် = အတိတ်နှင့် ပစ္စုပ္ပန်စသည်။
- ၃။ ဘူမိ ဝိပ္ပယုတ် = ကာမဘုံနှင့် ရူပဘုံစသည်။
- ၄။ သန္တာန် ဝိပ္ပယုတ် = အဇ္ဈတ္တသန္တာန်နှင့် ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်စသည်။

ဝိညာဏဇာတ်-၇-ပါးသည် အချင်းချင်း ဓာတုဝိပ္ပယုတ် ဖြစ်သည်။
 ဝိပ္ပယုတ်-၄-မျိုးတို့တွင် ကာလ ဝိပ္ပယုတ်ထည်း သွင်းယူရသည်။

(စ) သမ္ပယုတ် ထုတ်နည်းညွှန်ပြပေအံ့

- ၁။ စေတသိက် ထည်းက ကတ္တား နေလျှင် သင်္ဂြိုဟ် စေတသိက်ပိုင်း သမ္ပယောဂနည်း၌ ပြဆိုထားသည့် အတိုင်းရသင့်သောစိတ်၊ ၎င်းစိတ်၌ ယှဉ်သော စေတသိက်တို့ကိုပါရှာ၍ သမ္ပယုတ် ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓာတ်ဖွဲ့၍ ထုတ်ရသည်။
- ၂။ စိတ်ထည်းက ကတ္တား နေလျှင် သင်္ဂြိုဟ် စေတသိက်ပိုင်း သင်္ဂဟနည်း၌ ပြဆိုထားသည့် အတိုင်းရသင့်သော စေတသိက် တို့ကိုသာ ရှာ၍ သမ္ပယုတ် ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓာတ်၊ ဖွဲ့၍ ထုတ်ရသည်။
- ၃။ ရုပ်ကဖြစ်စေ၊ နိဗ္ဗာန်ကဖြစ်စေ၊ ရုပ်ရော နာမ်ပါ ပုဒ်ကဖြစ်စေ၊ ကတ္တားနေလျှင် သမ္ပယုတ်ခန္ဓာ စသည်ထုတ် ပြစရာမရှိ၊ နတ္ထိ အမြဲထုတ်။
- ၄။ ရုပ်၊ နိဗ္ဗာန် ကတ္တားနေလျှင် နာမက္ခန္ဓာကို ဝိပ္ပယုတ်ထုတ်။
- ၅။ နာမက္ခန္ဓာ-၄-ပါးလုံး ကတ္တား နေလျှင် သမ္ပယုတ် ထုတ်စရာမရှိ၊ နတ္ထိထုတ်လေ။
- ၆။ နာမက္ခန္ဓာ-၄-ပါးတို့တွင် တပါးပါး ကတ္တား နေလျှင် ကျန် နာမက္ခန္ဓာကို သမ္ပယုတ်ထုတ်။

ကေဟိမိ သပ္ပယုတ်မှာ စေတသိက် ယှဉ်, ရသမျှကိုသာ အမြဲထုတ်။

ကေဟိမိ ဝိပ္ပယုတ်မှာ သုရမရုပ်, နိဗ္ဗာန်ကိုသာ အမြဲထုတ်။

ဓမ္မာယတန, ဓမ္မဇာတ်, ထိုက်သော တရားကိုသာ ကေဟိမိ ထုတ်ရသည်။

ကေဟိမိ ထုတ်ရခြင်းအကြောင်းမှာ

ဓမ္မာယတန ဓမ္မဇာတ်ထိုက်သော တရားသည် စေတသိက်, သုရမရုပ်, နိဗ္ဗာန်တို့ ဖြစ်၍ ရုပ်ဧရာ နာမ်ပါ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း။

ဥပမာ.....ဟောပုဒ်က ဝေဒနက္ခန္ဓာ ဖြစ်လျှင် ဝေဒနာ ကြည်သော စေတသိက် ဓမ္မာယတန ဓမ္မဇာတ် အချို့တို့နှင့်သာ ယှဉ်၏။

သုရမရုပ်, နိဗ္ဗာန် ဟူသော ဓမ္မာယတန, ဓမ္မဇာတ် အချို့တို့နှင့် မယှဉ်။

ဟောပုဒ်က ရုပ်ဖြစ်လျှင် ယှဉ်သော တရားမရှိ။ စေတသိက် ဓမ္မာယတန ဓမ္မဇာတ်အချို့တို့နှင့် မယှဉ်။

သင်္ခါရက္ခန္ဓာ-၅၀-ထည်းက ဖဿ ဟောပုဒ်နေလျှင် ဖဿသည် မိမိ ကြည်သော အချို့သော သင်္ခါရက္ခန္ဓာ-၄၉-ပါးတို့ နှင့်သာ ယှဉ်၏။ ဖဿ ဖဿချင်း မယှဉ်နိုင်။

ဖဿသည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာနှင့် ယှဉ်၏ဟု သာမညဆိုက ဖဿ ဖဿချင်း ယှဉ်ရာ ရောက်မည်။ သို့ကြောင့် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ-၅၀-ထည်းက တပါးပါး ဟောပုဒ် နေလျှင် ခန္ဓာပါ, ကေဟိမိထုတ်။

ဤဆဋ္ဌနယသည် ဆိုခဲ့ပြီးသော နယများနှင့် မတူချေ။ စည်း တမျိုး ပြောင်းသွားလေပြီ။ ယေ, စွဲလဲမပါ။ ဥဒါန်းစဉ် ဂါထာမှလဲ မဟောတာကို ပြထားသည် သတိရှိကြပါစေ။ ။

အမှတ်-၁-နှင့်-၂။

ဆဋ္ဌနယ၌.....အဋ္ဌကထာ နည်းအားဖြင့်-၂၄၈-ပုဒ်၊ ဇီကာနည်း အားဖြင့် ၂၅၀-ပုဒ်ကို ဟောသည်။-၂-ပုဒ်မျှသာ ကွာခြား နေသည်။ ကွာခြားပုံမှာ ပိဋ္ဌိ

ခုက် အဝိတက္က ပုဒ်နှင့် အဝိစာရ ပုဒ်ကို အဋ္ဌကထာ ဆရာကမယူဘဲ-၂၄၈-ပုဒ်ဟု ဆိုသည်။ မူလဋီကာဆရာကမူ၊ ၎င်း-၂-ပုဒ်ကိုပါယူ၍-၂၅၀-ဟုဆိုသည်။

အဋ္ဌကထာ ဆရာက အဝိတက္က အဝိစာရ နှစ်ပုဒ်သည် မနောဓာတ် တပါးနှင့် သာ မယှဉ်သဖြင့်-မယှဉ်သော ဓာတ်ထုတ်စရာ တပါးမျှသာ ရှိ၍ မပြောပလောက် ရကား-မယူတော့ဘဲ-၂၄၈-ပုဒ်ကိုသာ ယူတော်မူသည်။

ဋီကာဆရာကမူ အဝိတက္က အဝိစာရ နှစ်ပုဒ်သည် မနောဓာတ်နှင့် မယှဉ်သဖြင့် ဓာတုဝိပ္ပယုတ် ထုတ်စရာ မနောဓာတ်တခု ရှိနေသေး၍ နည်းတာ၊ များတာ လိုရင်းမဟုတ် ဓာတုဝိပ္ပယုတ် ထုတ်စရာရှိတာသာ လိုရင်းဖြစ်ရကား၊ ၎င်း-၂-ပုဒ်ကိုပါ ထည့်၍-၂၅၀-ပုဒ်ဟုဆိုသည်။ ။

မူလဋီကာ ဆရာသည် တခါတခါ အဋ္ဌကထာဆရာကို ငွတိုက်၏။ ငွတိုက်ပုံမှာ စိတ်တရားမှာ ဖြစ်ပေါ်ဆဲ ဥပါဒ်၊ တည်နေဆဲဋ္ဌိ ပျက်စီးဆဲဘင်ဟု အခိုက် အတန့် ၃-မျိုးရှိ၏ဟု ဆိုသော အဋ္ဌကထာ ဆရာစကားကို ဆန့်ကျင်ဘက် လုပ်၍၊ ဖြစ်ဆဲ နှင့်ပျက်ဆဲ-၂-မျိုးသာ ရှိသည်။ တည်နေဆဲမရှိဟု ယူဆလျှက် စိတ်မှာ ဥပါဒ်နှင့် ဘင်-၂-မျိုးသာရှိသည်ဟု ငွစကားပြောဆို ထားလေသည်။

၎င်းပြင် ကေနစ ဝိညေယျ ခုက်၌လဲဘဲ အဋ္ဌကထာဆရာက ကတ္တားတူ ကံ ပြား။ ဝိညာဏ်တူ ဝိညာတဗ္ဗပြား၊ အာရမ္မဏ်ကတူ အာရုံ ပြားကို ပြဆို တော်မူ ထားသည်။ ။

မူလ ဋီကာဆရာကမူ ကတ္တားပြား ကံတူ၊ ဝိညာဏ်ပြား ဝိညာတဗ္ဗတူ၊ အာရမ္မဏ်ကပြား အာရုံတူဟု၊ ဆန့်ကျင်ဘက် ပြောင်းပြန်လှန်၍ ပြဆိုတော် မူပြန်သည်။

မြန်မာနှင့် မိုဆလင်လို ပြောင်းပြန်ပေါ့

မြန်မာက အရှေ့ဂေါင်း ထားအိပ်၊ မိုဆလင်က အနောက်ဂေါင်းထားအိပ်၊ မြန်မာက ကြက်သွန် လှီးလျှင် ဓါးသွားကို အောက်စိုက်လှီး၊ မိုဆလင်က ဓါးသွား အထက်ထောင်လှီး၊

ဥပါဒ်စဉ် ဂါထာဖြင့် ဆဋ္ဌနယမှာ မဟောသော ပုဒ်များကို ပြဆိုထားရာ ဤနယဟော ပုဒ်ရေ တွက်ပြပါ ဆိုလျှင်၊ ကောသလအရ -၃၇၁- ပုဒ်မှ

ဥဒါန်းစဉ်ပါသောပုဒ်များကို ချန်လှပ်၍ ကျန်ပုဒ်များကိုသာ ရေတွက်ပြရသည်။
ဟောသောအခါမှာလည်း ၎င်းနည်းတူပင်။ ။

တေဝိသတိ ပဒသတံ၊ တေသဗ္ဗယောဂေ နလဗ္ဘတိ၊ အဋ္ဌကထာ ဆရာအလို
၂၂၃-ပုဒ် မဟောဟုမှတ်၊ ဋီကာဆရာအလိုမူ-၁၂၃-ပုဒ်ထည်းမှ အဝိတက္က
အဝိစာရ-၂-ပုဒ်ကို နှုတ်၍-၁၂၁-ပုဒ်သာ မဟောဟုမှတ်။

မေး။ ကောသလအာရ-၃၇၁-ပုဒ်တို့တွင် ဆဋ္ဌနယ၌ ပုဒ်ပေါင်း မည်မျှ
ဟော၍၊ မည်မျှ မဟောပါသနည်း။

ဖြေ။ အဋ္ဌကထာ ဆရာ အလို-၂၄၈-ပုဒ် ဟော၍ ၁၂၃-ပုဒ် မဟောပါ။
ဋီကာဆရာအလို-၂၅၀-ဟော၍ ၁၂၁-ပုဒ် မဟောပါ။ ။

အမှတ်-၅-အရ သဗ္ဗယုတ်၊ ဝိပ္ပယုတ် ထုတ်နည်းကို ပြဦးအံ့၊ ဆဋ္ဌနယ ခက်
သည်ဟု ညီးညှုကြ၏၊ သင်္ဂြိုဟ် သဗ္ဗယောဂနည်း သင်္ဂဟနည်းကို သဘောမကျက
ညီးညှုသင့်ကြပါပေသည်။ ဤနည်း ၂ ပါးကိုသဘောကျပါမူလွယ်ကူလှပေသည်။

ဇဿသည် ဖိတ်တခုယုတ်ကိုးဆယ်၊ ဇဿကြဉ်သော စေတသိက် ကေပညာသ
တို့နှင့်ယှဉ်၏။ ။

စက္ခုဝိညာဏ်ဖိတ်သည် သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏစေတသိက် ၇-ပါးတို့နှင့်ယှဉ်၏။

စေတသိက် ၅၂၊ ဖိတ်-၈၉-ကုန်အောင် တပါးစီ အထက်ပါ နည်းအတိုင်း
သရုပ်ကို နှုတ်တက်ဆိုနိုင်ရမည်။ ။

ပုံပမာ ဇဿ ဟောပုဒ် ဖြစ်က

၁။ ဇဿနှင့်ယှဉ်ဘက် ဖိတ်၊ စေတသိက်ကို ရှာရမည်။

၂။ ရှာ၍ရသော ဖိတ်၊ စေတသိက်ကို ခန့်၊ အာ၊ ဓာတ် ဖွဲ့ရမည်။

ဇဿသည် ဤ ခန့်၊ အာ၊ ဓာတ်တို့နှင့်သာ ယှဉ်သည်။ ကျန်သော ခန့်၊ အာ၊
ဓာတ်တို့နှင့် မယှဉ်။

၁။ စက္ခုဝိညာဏ်ဖြစ်က ၎င်းနှင့်ယှဉ်ဘက် စေတသိက်ကိုရှာ။

၂။ ရှာရသော စေတသိက်ကို ခန့်၊ အာ၊ ဓာတ် ဖွဲ့ရမည်။

၅၁နည်းမှတ်ချက်။

စေတသိက်က ဟောပုဒ်နေလျှင် ၎င်းနှင့် ယှဉ်ဘက်စိတ်ကိုရှေးဦးရှာ၊ ထိုနောက်
 ၎င်းစိတ်နှင့် ယှဉ်ဘက် စေတသိက်ကို ရှာရသည်။ (နှစ်ခါရှာ)
 စိတ်က ဟောပုဒ်နေလျှင် ၎င်းစိတ်နှင့် ယှဉ်ဘက် စေတသိက်ကိုသာရှာ။
 (တခါရှာ)

စေတသိက်က သဘောတမျိုးစီ ဖြစ်၍ စေတသိက်ချင်း ယှဉ်ဘက် အဖေ
 ဖြစ်နိုင်သည်။
 စိတ်က အာရုံသိခြင်း သဘောတမျိုးတည်းဖြစ်၍ စိတ်ချင်း ယှဉ်ဘက် အဖေ
 မဖြစ်နိုင်။

ဟောစမ်းကြည့်ကြစို့။

စက္ခုဝိညာဏဓာတု ကတိဟိခန္ဓေဟိ ကတိဟာ ယတနေဟိ ကတိဟိဓာတူဟိ
 သမ္ပယုတ္တာ။ (ပုစ္ဆာပါဠိတော်)
 စက္ခုဝိညာဏဓာတု တိဟိခန္ဓေဟိ သမ္ပယုတ္တာ၊ ဧကေနာ ယတနေန ကောယ
 ဓာတုယာ ကေဟိမိ သမ္ပယုတ္တာ။ (ဝိသဇ္ဇနာပါဠိတော်)

စက္ခုဝိညာဏဓာတု၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်သည်။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊
 တို့နှင့်။ အာယတနေဟိ၊ တို့နှင့်။ ဓာတူဟိ၊ တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ယှဉ်သနည်း။

စက္ခုဝိညာဏဓာတု၊ သည်။ တိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ စေတသိက်ခန္ဓာတို့နှင့်။
 သမ္ပယုတ္တာ၊ ယှဉ်၏။ ဧကေန၊ တပါးသော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်၊ ကော
 ယ၊ တပါးသော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်နှင့်။ ကေဟိမိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌
 အကျုံး ဝင်သော သမ္ပစိတ္တသာ ဓာရဏ စေတသိက်-၇-ဟု ဆိုအပ်သော အချို့တို့
 နှင့်၊ သမ္ပယုတ္တာ၊ ယှဉ်၏။

စိတ်က ဟောပုဒ်နေလျှင် စိတ်ကို သမ္ပယုတ်ခန္ဓာမသုတ်ရဟု ပုံသေမှတ်။
 စေတသိက်ကို သမ္ပယုတ်ခန္ဓာ အမြဲထုတ်ရသည်ဟုမှတ်။

စေတသိက်ကို သဗ္ဗယုတ်ထုတ်ရမည်ဟု ဆိုသော်လည်း စေတသိက်ပိုင်း သင်္ဂဟ နည်းအရ။

ယှဉ်နိုင်သော စေတသိက်ကိုသာ သဗ္ဗယုတ် ထုတ်ရသည်။ (စေတသိက်-၅၂-ပ။ လုံးဟု အမြဲမှတ်မထားရ။)

သဗ္ဗယုတ် အာယတနဓာတ် ထုတ်ရာမှာလည်း ဤနည်းတူပင် မှတ်ပါ။

စေတသိက်ကို သဗ္ဗယုတ် အာယတနဓာတ် ထုတ်ရာ၌ ဧကေနာယတနေန ကော ယ ဓာတုယာဟု သာမည မထုတ်ရ။ ကေဟိစိထည့်၍ ထုတ်ရသည်။

အကြောင်းကို ဆိုဦးအံ့

ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ် ဖွဲ့ရသော တရားက စေတသိက်-၅၂၊ သုခုမရုပ်-၁၆၊ နိဗ္ဗာန်ဟု-၃-မျိုးရှိရာ ရုပ်ဧရာ နာမ်ပါ ဖြစ်နေသဖြင့် စက္ခုဝိညာဏ်သည် ဓမ္မာ ယတန ဓမ္မဓာတ်နှင့် ယှဉ်၏ဟု သာမညဆိုလျှင် စေတသိက် သုခုမရုပ် နိဗ္ဗာန်တို့နှင့် ယှဉ်၏ဟု မှတ်ထင်စရာ ရှိနေသည်။ အမှန်မှာ စေတသိက် ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ် နှင့်သာ ယှဉ်၍ ရုပ်ဗ္ဗာန်နှင့် မယှဉ်နိုင်။

သို့ဖြစ်သောကြောင့် ကေဟိစိထည့်၍ ကေဟိစိ၊ သဗ္ဗဓိတ် သာဓာရဏ စေတ သိက် ၇ ခုဟု ဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်၊ သဗ္ဗယုတ္တာ၊ ယှဉ်၏ဟု ဝိသေသဆိုသည်။

ကေဟိစိ၊ အရ စေတသိက်ကိုလည်း ဟောပုဒ်၌ ယှဉ်သော စေတသိက်ကိုသာ ယူ၍ ၇-၃၅-၃၆-၅၁-စသည်ဖြင့် ဆိုကြလေ။

ဝိပ္ပယုတ်ထုတ်နည်း

စက္ခုဝိညာဏဓာတု ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာ ယတနေဟိ ကတိဟိဓာတူဟိ ဝိပ္ပယုတ္တာ။ (ပုစ္ဆာပါဠိတော်)

စက္ခုဝိညာဏဓာတု ဧကေန ခန္ဓေန ဒသဟာယတနေဟိ သောဠသဟိ ဓာတူဟိ ဧကေနာ ယတနေန ကောယ ဓာတုယာ ကေဟိစိ ဝိပ္ပယုတ္တာ။ (ဝိသဇ္ဇနာပါဠိ တော်)

စက္ခုဝိညာဏဓာတု၊ သည်။ ကတိဟိ၊ အဘယ်မျှလောက် ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့နှင့်။ အာယတနေဟိ၊ တို့နှင့်။ ဓာတူဟိ၊ ဓာတ်တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ မယှဉ်သနည်း။

စက္ခုဝိညာဏဓာတု၊ သည်။ ဧကေန၊ တပါးသော။ ခန္ဓေန၊ ဂူပက္ခန္ဓာနှင့်။ ဒသ
ဟိ၊ ဆယ်ပါးကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ ဩဋ္ဌာရိကာယတနတို့နှင့်။ သောဠသဟိ၊
၁၆-ပါး ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ ဩဋ္ဌာရိကဓာတ်-၁၀-ပါး စက္ခုဝိညာဏ ဓာတ်
ကြည့်သော ဆဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ မယှဉ်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတ
နေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်နှင့်။ ဧကဟိမိ၊ သုခုမ
ရုပ် သောဠသ နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ မယှဉ်။

စက္ခုဝိညာဏဓာတ်သည် ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်နှင့် မယှဉ်ဟု သာမည ဆိုလျှင်
စေတသိက် သုခုမရုပ် နိဗ္ဗာန်-၃-မျိုးလုံးနှင့် မယှဉ်ဟု မှတ်ထင်ဘွယ်ရာ ရှိ၍၊ ဧကဟိ
မိ၊ ရုပ်နိဗ္ဗာန်အချို့တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ မယှဉ်ဟု ဧကဟိမိပုဂ္ဂိုလ်သည်၍ ဟောတော်
မူသည်။

ဟောပုဒ်က စိတ်၊ စေတသိက်တို့ ဖြစ်လျှင် စေတသိက်ကို ဧကဟိမိ သပ္ပယုတ်
ထုတ်၊ သုခုမရုပ်၊ နိဗ္ဗာန်ကို ဧကဟိမိ ဝိပ္ပယုတ်ထုတ်။

ဟောပုဒ်က ရုပ်၊ နိဗ္ဗာန် ဖြစ်လျှင် ယှဉ်ဘက် မရှိခြင်းကြောင့် နတ္ထိဟု အဖြေ
ထုတ်။

စိတ်၊ စေတသိက်ကို ဝိပ္ပယုတ်ထုတ်၊ စေတသိက်ကို ဧကဟိမိ ဓမ္မာယတန ဓမ္မ
ဓာတ်ထုတ်။

ဆဋ္ဌနယ၌ သမ္ပယုတ်-၄-ပါး၊ ဝိပ္ပယုတ်-၆-ပါး၊ သပ္ပယုတ် ဝိပ္ပယုတ် မဟုတ်
သောတရား-၂-ပါး ဤ-၃-မျိုးကို နားလည် သဘော ကျအောင် အကြိမ်ကြိမ်
ထပ်ခါထပ်ခါ ကြည့်ထား ရသည်။ နောက်နယများမှာ ဤနည်း အတိုင်း သွား
တော့သည်။

ဝက်သားသည် ဝက်သားချည်း ချက်စား၍ ကောင်းမည်မဟုတ် ဆီ-ဆား-ငြို
ကြက်သွန်-ငံပြာရေ စသည့် အဆာစုံအောင် ထည့်ချက်မှ စားကောင်းသလို၊ ထို
အတူ ဓာတုကထာ စာသားဆိုရိုးချည်း ဟောနေလျှင် လွယ်မည်မဟုတ်၊ အဆာနှင့်
တူသော သမ္ပယုတ်-၄-ပါး ဝိပ္ပယုတ်-၆-ပါး ဧကဟိမိ ထုတ်ပုံ စသော အပြင်ပက
သိစရာတွေ သိထားမှ ဟောလို့လွယ်သည်။

အထူးမှတ်ရန်မှာ

သင်္ခါရက္ခန္ဓာ-၅၀-ထည်းမှ တပါးပါးဟော ပုဒ်နေလျှင် ခန္ဓာပါ ကေဟိမိ ထုတ်ရသည်။

ပုံပမာ.....ဇဿ ဟောပုဒ်နေလျှင် ဇဿသည် စိတ်-၈၉-ဇဿကြည် စေတသိက် ၅၁-တို့နှင့် ယှဉ်သဖြင့် ဇဿသည် ဘယ်ခန္ဓာတို့နှင့် ယှဉ်သနည်းဟု မေးလျှင် နာမက္ခန္ဓာ-၄-ပါးနှင့် ယှဉ်သည်ဟု သာမညဖြေလျှင် ဇဿလဲ သင်္ခါရက္ခန္ဓာဖြစ်၍ ဇဿ ဇဿချင်း ယှဉ်သည်ဟု မှတ်ထင်ရန် ရှိနေရာကား ကေန ခန္ဓေနဟု ခန္ဓာ ပါ ကေဟိမိထုတ်ရသည်။(ဇဿကြည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ-၄၉-နှင့်သာ ယှဉ်သည်။)

ဆဋ္ဌနယ နိဒ္ဒေသ နယူပဒေသ စကားရပ် အပြီးသတ်။

အမှာစကားရပ်

သတ္တမ နယမှစ၍ စုဒ္ဓသမ နယတိုင်အောင် ယေဝွံ, ဟေဝွံများမှာ အောက်က ပြဆိုခဲ့ပြီးသော နယများနှင့် တူနေပြီ။

သတ္တမ နယ

၁။ ဤ နယ ဟောပုဒ်ပေါင်း သဂ္ဂါ သမ္ဘိ (၃၇) ပုဒ်။

၂။ ဟောပုဒ် သိရန်နှင့် စစ်တတ်ရန် ဥဒါန်းစဉ် ဝါထာ။

ခန္ဓာ စတုရော၊ အာယတနဉ္စ၊ ဧကံ၊ ဘေတုသု သတ္တ၊ ဧဝံ။
ဣန္ဒြိယတော၊ တယော ပဋိစ္စ၊ တထရိဝ ဖဿ ပဉ္စမာ။
အဓိမုစ္စနာ၊ မနသိ၊ တိကေသု ဘိဏ္ဍိ၊ သတ္တန္တရာ။
ဧဝမနေန ယုတ္တာ၊ ဝိတက္က ဝိစာရနာ၊ ဥပေက္ခာယ။

၃။ အကျဉ်းဆောင်ပုဒ် (၃)

ဝေ၊ စ၊ ဥ။

၄။ ဥဒါန်းစဉ်ဝါထာ အနက်ပေးတတ်ရန်

(က) စိတ်၊ စေတသိက်၊ ပရမတ္ထတရား-၂-ပါးကိုသာ ဟောတော်မူ၏။
[ရှစ်နှင့်နိဗ္ဗာန်ကိုမဟော]

(ခ) ၁။ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ သက်သက်ဖွဲ့ရသော ပုဒ်မျိုး

၂။ ဝိညာဏဘေဒ-၇-ပါးလုံးနှင့် ယှဉ်သော စေတသိက်ကိုရသော ပုဒ်မျိုး။

၃။ ဝိညာဏဘေဒ-၇-ပါးလုံးနှင့် မယှဉ် သော်လည်း ယှဉ်သော ဝိညာဏဘေဒနှင့် အကြည် မရှိယှဉ်သော စေတသိက်ကိုရသော ပုဒ်မျိုး။

ဤပုဒ် သုံးပါးတို့ကို ဟောတော်မူ၏။ [ရှစ်ရောနာမ်ပါပုဒ်တို့ကိုမဟော]

၅။ ဇယဝွံ တတ်ရန်။

သဗ္ဗယုတ္တေန ဝိပ္ပယုတ္တံ။

(က) ယှဉ်သော တရားနှင့်မယှဉ်သော တရားမျိုးကို ဟောတော်မူ၏။

- (ခ) သုခိန္ဒြေ စသည်တို့ကို မဟောရ၊ ဗုဒ္ဓသဟဂုတ် ကာယဝိညာဏဓာတ် နှင့် မယှဉ်သောကြောင့်တည်း။

(သတိပြု မျက်စိလည်နေတတ်သည်)

မှတ်ချက်အထူး။ ပဌမ တေဝံ၌ ဟောပုဒ်ပါ ပြန်ပုံရသည်။

သတ္တမနယ နိဒ္ဒေသ နယူပဒေသ စကားရပ် အပြီးသတ်။

အဌမနယ

၁။ ဤနယ ဟောပုဒ်ပေါင်း ၈ရာဝါ၌ (၃၂၄) ပုဒ်။

၂။ ဟောပုဒ် သိရန်နှင့် စစ်တတ်ရန်ဥဒါန်းစဉ်ဝါထာ။

ဓမ္မာယတနံ၊ ဓမ္မဘေတု၊ အထ ဇီဝိတံ၊ နာမရူပံ။

သဠာယတနံ၊ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏံ၊ ပွေစ တိကေ နလဗ္ဘရေ။

ပဌမန္တရေ သတ္တစ၊ ဂေါစ္ဆကေ ဒသ အပရန္တေ။

ရဒ္ဒသ ဆစ မတ္တကေ၊ ဣစ္စေတေ သတ္တ စတ္တာလီသ ဓမ္မာ။

သမုစ္ဆေဒေ န လဗ္ဘန္တိ၊ မောယ ပုစ္ဆကေ န စ။

၃။ အကျဉ်း ဆောင်ပုဒ် (၉)

ဣ၊ ဝေ၊ စ၊ ဒု၊ သ၊ သု၊ ဥ၊ ကာ၊ ပ။

၄။ ဥဒါန်းစဉ်ဝါထာ အနက်ပေးတတ်ရန်။

(က) ဣပက္ခန္ဓာ စသော ဝိပ္ပယုတ် ရကောင်းသော ပုဒ်မျိုး။

(ခ) ဇာတိ ဝိပ္ပယုတ် စသည်ရကောင်းသော ရုပ်ရော နာမ်ပါ ပုဒ်မျိုး ကို ဟောတော်မူ၏။

အဌမနယ နိဒ္ဒေသ နယူပဒေသ စကားရပ် အပြီးသတ်။

န ဝ မ န ယ

၁။ ဤနယ ဟောပုဒ်ပေါင်း နဝါရိယာ (၁၂၀)

၂။ ဟောပုဒ်သီရန် စစ်တတ်ရန် ဥဒါန်းစဉ် ဂါထာ။

အဗ္ဗပက္ခန္ဓာ စတ္တာရော၊မနာ ယတန မေဝစ။
ဝိညာဏ ဓာတုယော သတ္တ၊ဓွေ သစ္စာ စုဒ္ဓသိန္နိယာ။
ပစ္စယေ ဝှါဒသ ပဒါ၊တတော ဥပရိ သောဠသ။
တိကေသု အဋ္ဌ ဂေါစ္ဆကေ၊တေ စတ္တာလီသ မေဝစ။
မဟန္တရ ဒုကေ သတ္တ၊ဝိဋ္ဌိ ဒုကေသု ဆ။
နဝမဿ ပဒသေတေ၊နိဒ္ဒေသေ သင်္ဂဟံ ဂတာ။

၃။ အကျဉ်း ဆောင်ပုဒ် (၁၃)

ဝေ,ဝိ,စ,သ,သု,ဥ,ဖ,ဣ,ဈာ,အ,သု,သ,စေ။

၄။ ဥဒါန်းစဉ် ဂါထာ အနက်ပေးတတ်ရန်။

နာမက္ခန္ဓာ အစိတ်အစိတ် ရသော ပုဒ်မျိုးကို ဟောတော်မူ၏။ (နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးလုံး ရသောပုဒ် ရုပ်,နိဗ္ဗာန်,ရုပ်ရော နာမ်ပါ ပုဒ်တို့ကို မဟော။)

နဝမနယ နိဒ္ဒေသ နယူပဒေသစကားရပ် အပြီးသတ်။

ဒ သ မ န ယ

၁။ ဤနယ ဟောပုဒ်ပေါင်း

ဒေဝရာ ၂၄၀

နိမက္ခာ ၂၅၀

ဆဋ္ဌနယ နှင့် တူ၏။

၂။ ဟောပုဒ် သိရန်နှင့် စစ်တတ်ရန် ဥဒါန်းစဉ် ဂါထာ
ဓမ္မာယတနံ၊ ဓမ္မဘေတု၊ ဒုက္ခ သစ္စဉ္စ၊ ဇီဝိတံ။
သဠာယတနံ နာမရူပံ၊ စတ္တာရောစ မဟာဘဝါ။
ဇာတိ ဇရာစ မရဏံ၊ တိကေသွေ ဣနဝိသတိ။
ဂေါစ္ဆကေသုစ ပညာသ၊ အဋ္ဌ ဂူဠန္တိရေ ပဒါ။
မဟန္တိရေ ပန္နရသ၊ အဋ္ဌာရသ တတော ပရေ။
တေဝိသဘိ ပဒသတံ၊ ဧတံ သဗ္ဗယောဂေ နလဗ္ဘတိ။

၃။ အကျဉ်းဆောင်ပုဒ် (၁၀)
ရူ, ဝေ, စ, ဥ, ရူ, အ, ဝိ, နေ, အ, အ။

၄။ ဥဒါန်းစဉ် ဂါထာ အနက်ပေးဟတ်ရန်
အဋ္ဌမ နယ ပုဒ်မျိုးကို ဟောတော်မူ၏။
(ဆဋ္ဌ နယ အတိုင်းဟောလေ)
ဒသမ နယ နိဒ္ဒေသ နယူပဒေသ စကားရပ် အပြီးသတ်။

ကောဒသမ နယ
၁။ ဤနယ ဟောပုဒ်ပေါင်း ရူတာ (၆၉) ပုဒ်။
စတုတ္ထ နယ နှင့် တူ၏။

၂။ ဟောပုဒ်သိရန်နှင့် စစ်တတ်ရန် ဥဒါန်းစဉ် ဂါထာ
ဒွေ သစ္စာ ပန္နရသိန္ဒြိယာ၊ ကောဒသ ပဋိစ္စ ပဒါ။
ဥဒ္ဓိံ ပုန ကောဒသ၊ ဂေါစ္ဆကပဒ မေတ္ထ တိ သဝိဓံ။

၃။ အကျဉ်းဆောင်ပုဒ် (၆) ပုဒ်
သ, မ, ဣ, သု, ဥ, ပ။
(စတုတ္ထ နယ အတိုင်း ဟောလေ)

ကောဒသမ နယ နိဒ္ဒေသ နယူပဒေသ စကားရပ် အပြီးသတ်။

ခွါဒသမနယ

၁။ ဤနယ ဟောပုဒ်ပေါင်း အရိယာ (၁၂၀) ပုဒ်
နဝမနယနှင့် တူ၏။

၂။ ဟောပုဒ် သိရန်နှင့် စစ်တတ်ရန် ဥဒါန်းစဉ် ဂါထာ

အဂ္ဂပက္ခန္ဓာ စတ္တာရော။မနာယတန မေဝစ။
ဝိညာဏ ဓာတုယော သတ္တ၊ဓွေ သစ္စာ စုဒ္ဓသိန္နိယာ။
ပစ္စယေ ခွါဒသ ပဒါ၊တတော ဥပရိ သောဠသ။
တိကေသု အဋ္ဌဂေါစ္ဆကေ၊တေ စတ္တာလီသ မေဝစ။
မဟန္တရ ဒုကေ သတ္တ၊ပိဋိ ဒုကေသု ဆ နဝ။
မဿပန ပဒသေတေ၊နိဒ္ဒေသေ သင်္ဂဟံ ဂတာ။

၃။ အကျဉ်းဆောင်ပုဒ် (၉)

ဝေ,ဝိ,သ,သု,ဥ,ဖ,အ,သု,စေ,
(နဝမနယ အတိုင်း ဟောလေ)

ခွါဒသမ နယ နိဒ္ဒေသ နယူပဒေသ စကားရပ် အပြီးသတ်။

တေရသမနယ

၁။ ဤနယ ဟောပုဒ်ပေါင်း တေ နဂ္ဂိယာ (၁၃၀) ပုဒ်

၂။ ဟောပုဒ် သိရန်နှင့် စစ်တတ်ရန် ဥဒါန်းစဉ် ဂါထာ

ဂ္ဂပဉ္စ,ဓမ္မာယတနံ,ဓမ္မဓာတု၊ဣတ္ထိ,ပုမံ,ဇိဝိတံ,နာမဂ္ဂပံ။
ဓွေဘဝါ,ဇာတိ,ဇရာစ၊မစ္ဆုစ,ဂ္ဂပီ,အနာရမ္မဏံ။
နောစိတ္တံ,စိတ္တေ နဝိပ္ပယုတ္တံ၊စိတ္တဝိသံသဋ္ဌံ,သမုဋ္ဌာနံ။
သဟဘု,အနုပရိဝတ္တိ၊ဗောဓိဂ္ဂ,ပါဒါ ဓွေ ဝိသယော။
သေနယော သုဗုဒ္ဓေါ,ဓွေ ဝိသယောတိဝါ။

၄

အကျဉ်းဆောင်ပုဒ် (၂)

ဂူ, အ"

(ပဉ္စမ နယအတိုင်း ဟောလေ)

တေရသမ နယ နိဗ္ဗေသ နယူပဒေသ စကားရပ် အပြီးသတ်။

စုဒ္ဓသမ နယ

၁။

ဤနယ ဟောပုဒ်ပေါင်း

ဘက္ခိလာ သြ (၃၂၄) ပုဒ်

၂။

ဟောပုဒ်သိရန်နှင့် စစ်တတ်ရန် ဥဒါန်းစဉ် ဂါထာ

ဓမ္မာယတနံ, ဓမ္မဓာတု၊ အထဇိဝိတံ, နာမဂ္ဂပံ။

သဠာယတနံ, ဇာတိ, ဇရာ, မတံ၊ ဝေဝတိကေ နလဉ္ဇရေ။

ပဌမန္တရေ သတ္တဝ၊ ဂေါစ္ဆကေ ဒသ အပရန္တေ။

စုဒ္ဓသ ဆဝ မတ္တကေ၊ ဣစ္ဆေတေ သတ္တ စတ္တာလီသ ဓမ္မာ။

သမုစ္ဆေဒေ နလဉ္ဇန္တိ၊ မောသ ပုစ္ဆကေ နဝ။

၃။

အကျဉ်းဆောင်ပုဒ် (၉)

ဂူ, ဝေ, စ, ဒု, သ, ဥ, ဥ, ကာ, ပ,

(အဋ္ဌမ နယအတိုင်း ဟောလေ)

စုဒ္ဓသမ နယ နိဗ္ဗေသ နယူပဒေသ စကားရပ် အပြီးသတ်။

ယေစွံ လေ့ကျင့်ခဏ်းများ။

ဝေဒနာက္ခန္ဓေန ယေ ဓမ္မာ။

- ၁။ တတိယ နယ အလို.....ယေ ,စွဲပြပါ။
- ၂။ ပဉ္စမ နယ အလို.....ယေ ,စွဲပြပါ။

စက္ခုဝိညာဏ ဓာတုယာ ယေဓမ္မာ

- ၁။ ဒုတိယ နယ အလို ယေ ,စွဲပြပါ။
- ၂။ ပဉ္စမ နယ အလို.....ယေ ,စွဲပြပါ။

ပုရိသိန္ဒြိယေန ယေဓမ္မာ

- ၁။ ဒုတိယ နယ အလို ယေ ,စွဲပြပါ။
- ၂။ တတိယ နယ အလို.....ယေ ,စွဲပြပါ။
- ၃။ စတုတ္ထ နယ အလို ယေ ,စွဲပြပါ။
- ၄။ ပဉ္စမ နယ အလို ယေ ,စွဲပြပါ။

နိရောဓ သဇ္ဇေန ယေဓမ္မာ

- ၁။ တတိယ နယ အလို.....ယေ ,စွဲပြပါ။
- ၂။ ပဉ္စမ နယ အလို.....ယေ ,စွဲပြပါ။

ဝိညာဏက္ခန္ဓေန ယေဓမ္မာ

ဤပါဠိတော်ကို အောက်ပါ နယ တို့တွင် ဖြစ်သင့်ရာ နယများအရယေစွဲပြပါ။

ဒုတိယနယ တတိယနယ
စတုတ္ထနယ ပဉ္စမနယ

သမ္ပယုတ် ဝိပ္ပယုတ် ထုတ်ရန် လေ့ကျင့်ခဏ်းများ

ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၏ သမ္ပယုတ် ထုတ်ပြပါ

ဝေဒနာက္ခန္ဓော ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ၊ကတိဟာယတနေဟိ
ကတိဟိ ဓာတုဟိ သမ္ပယုတ္တော။

ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၏ သမ္ပယုတ် ထုတ်ပြပါ။
 ဝိညာဏက္ခန္ဓာ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ၊ ကတိဟာယတနေဟိ
 ကတိဟိ ဓာတုဟိ သမ္ပယုတ္တော။

စက္ခုဝိညာဏဓာတ်၏ ဝိပ္ပယုတ် ထုတ်ပြပါ
 စက္ခုဝိညာဏ ဓာတု ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ၊ ကတိဟာယတနေဟိ
 ကတိဟိ ဓာတုဟိ ဝိပ္ပယုတ္တော။

ကာယ ဓာတ်၏ ဝိပ္ပယုတ် ထုတ်ပြပါ
 ကာယ ဓာတု ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ၊ ကတိဟာယတနေဟိ
 ကတိဟိ ဓာတုဟိ ဝိပ္ပယုတ္တော။

လေ့ကျင့်ခန်းများ

ဒုတိယနယ၌ ပရမတ္ထတရား ဘယ်နှစ်ပါးဟောပါသနည်း၊ ရေတွက်ပြပါ။
 စတုတ္ထနယ၌ ဟောတော်မူအပ်သော ပရမတ္ထတရားကို ရေတွက်ပြပါ။
 တတိယနယ၌ ယေဝွံလွယ်ရန် ဘယ်နှစ်ပုံ၊ ပုံမည်နည်း၊ အပုံ၊ ပုံပြပါ။
 ပဉ္စမနယရှိ ယေဝွံရန် အပုံများကို ရေတွက်ပြပါ။
 ဆဋ္ဌနယရှိ သမ္ပယုတ် လေးပါးကို ရေတွက်ပြပါ။
 သမ္ပယုတ် ဝိပ္ပယုတ် မဟုတ်သောတရား ဘယ်နှစ်ပါး ရှိပါသနည်း၊ ရေတွက်
 ပြပါ။

အဘယ်တရားများကို ကေဟိမိ ထုတ်ရပါသနည်း။
 အဘယ် ပရမတ္ထတရားများ ဟောပုဒ်နေလျှင် စေတသိက်ကို ကေဟိမိ သမ္ပ
 ယုတ်ထုတ်ရပါသနည်း။
 အဘယ် ပရမတ္ထတရားများ ဟောပုဒ်နေလျှင် စေတသိက်ကို ကေဟိမိဝိပ္ပယုတ်
 ထုတ်ရပါသနည်း။
 မိတ်က ဟောပုဒ်နေလျှင် ဘယ်တရားကို ကေဟိမိသမ္ပယုတ်ထုတ်၍၊ ဘယ်တရား
 ကို ကေဟိမိဝိပ္ပယုတ် ထုတ်မည်နည်း။

ဓာတုကထာ နယူပဒေသ စကားရပ် အပြီးသတ်။

မိုးရိမ် ဓာတုကထာ နယူပဒေသကျမ်း ပြီးပြီ။

မိမိရဲ့ ယမက နယူပဒေသကျမ်း။

နိနော မယုံ ဇယံ ဒေတု

ဂန္ထိရဿ ယမကဿ၊ ဗုဒ္ဓံ ဝန္တိယ ဒေသကံ။
ရဇယိဿ ယမကဿ၊ နယူပဒေသ ဉာပကံ။

- (က) ဝိဘင်းခြောက်မျိုး၊ နှုတ်ရကြိုး၊ ဟောရိုးသိနှိုင်းစေ
- (ခ) ဝိဘင်းဖြောင့်၊ ဝိဘင်းလိန်၊ ဉာဏ်ဖြင့်ချိန်၊ ကဝိန်ခေါ်လောက်စေ
- (ဂ) အမေးလေးထွေ၊ အဖြေငါးပါး၊ ရှိသည်များ၊ ယှဉ်ထားတွဲတတ်စေ
- (ဃ) ဝိဘင်းပုဆွာ၊ ဝိသန္ဓာ၊ ကောဌာတင်တတ်စေ
- (င) ပဋိ၊ အနု၊ လှည့်လည်ပြု၊ ကောက်မှုနားလည်စေ
- (စ) ဝိဘင်းနေထိုင်၊ မှတ်ပုံကိုင်၊ မြဲခိုင်ကျနစေ
- (ဆ) တဘက်ရ၊ နှစ်ဘက်ရ၊ ပစ္စနိက၊ မုချခွဲနှိုင်းစေ

(*) ဤကဲ့သို့ ခယားပွင့် ပြထားသော နေရာ စကားရပ် များကို-စာချ
ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်က အဓိပ္ပါယ်ပြောပြီးနောက် ၃-ခေါက် ဖြစ်စေ-၅-ခေါက် ဖြစ်စေ-
နှုတ်တိုက်ချပေးလိုက်ရမည်။ စာသင်သားဖြစ်က မှတ်မိအောင် ကြည့်ထားရမည်။

★ (က) ဝိဘင်းခြောက်မျိုး၊ နှုတ်ရကြိုး၊ ဟောရိုးသိနှိုင်းစေ။

ဟူသောလင်္ကာနှင့် အညီ။ ဝိဘင်းခြောက်မျိုး ဟူသော်ကား။

- (၁) အာမန္တာ ဝိဘင်း
- (၂) တဘက်ရ ဝိဘင်း
- (၃) နှစ်ဘက်ရ ဝိဘင်း
- (၄) နတ္ထိ ဝိဘင်း
- (၅) ပါဠိ ဂတိ ဝိဘင်း
- (၆) နောဝိဘင်း

အားဖြင့်၊ ခြောက်မျိုး အပြားရှိ၏။

အာဂုံနှုတ်တက်၊ အရကျက်ရန်၊ လက်ဆောင်ပုဒ် အကျဉ်းချုပ်ကား။

အာမန္တာ၊ တဘက်ရနှင့်၊ နှစ်ဘက်ရ၊ နတ္ထိပါ၊ ပါဠိဂတိ၊ နောစွက်ခါဝယ်၊
ဝိဘင်းခြောက်ဖြာ မှတ်သားပါကြလေ။

∴ (၁) ထို-၆-ပါးတို့တွင် အာမန္တာဝိဘင်း ထွက်ရသော နေရာကား နှစ်ပါး
ရှိ၏။ နှစ်ပါးဟူသော်ကား။

- က ... သဠိဋ္ဌာန်ပုဒ်နှင့် သံသယပုဒ်အရ တူသော နေရာ။
- ခ ... သဠိဋ္ဌာန်ပုဒ်ထက်၊ သံသယပုဒ်က အရသာသော နေရာ။
အားဖြင့် နှစ်ပါးရှိ၏။

ကျက်ရန်လက်

- က ... သဠိဋ္ဌာန်-သံသယ၊ လုံးတူမျှသည်ပုစ္ဆာ၊ အာမန္တာဝိဘင်းနှင့် မယွင်း
ကြရာ။ ။
- ခ ... နှစ်ပုဒ်ရအဖြာဖြာတွင်၊ သံသယာဓိပ္ပါယ်များ၍၊ မှတ်သားဘွယ်ထွေ
လာ၊ ယင်ဆန်းတဲ့ မူရာကို အာမန္တာ ဖြေလိုက်သင့်လေ။

မှတ်ရန်အချက်

သံသယပုဒ်က အရသာ၍ အာမန္တာထွက်ရသော နေရာမှာ သဠိဋ္ဌာန်ပုဒ် အရ
သို့လိုက်၍ ကောက်ရသည်။ ။ အကြောင်းကား။
အာမန္တာဝိဘင်းမှာ အရကောက် မပြားရသောကြောင့်တည်း။

ဝိဘင်းထွက်ရန် ဥပါဟရဏ် ပုံစံ

- က ယဿ ဝေဒနာက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿသညာက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ
အာမန္တာ။
- ခ ယေကေမိ ကုသလာ ဓမ္မာ သဗ္ဗေတေ ကုသလမူလေန ကေမူလာတိ
အာမန္တာ။

(က) သဠိဋ္ဌာန်-သံသယ နှစ်ပုဒ်အရ တူပုံ စီစစ်နည်း ပြဦးအံ့

ယဿ ဝေဒနာက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဟူသော သဠိဋ္ဌာန်ပုဒ် အရကား-စတုဝေဂီ
ကာရ-ပဉ္စဝေဂီကာရ ဥပပဇ္ဇန္တိ ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ ။

တသသညာက္ခန္ဓော ဥပ္ပန္နတိ-ဟူသော သံသယပုဒ်အရလည်း ၎င်းပုဂ္ဂိုလ်များ ပင်း၍။ (အရတူသည်)။ ။

(ခ) သံသယပုဒ်က အရသာပုံ စိစစ်နည်း ပြဦးအံ့

ယေကေမိ ကုသလာ ဓမ္မာ-ဟူသော သန္တိဋ္ဌာန် ပုဒ်အရကား။ ကုသိုလ်စိတ် ကေဝိသ-စေတသိက် အဋ္ဌတိံသသာရ၍၊ သဗ္ဗေတကုသလမူလေနကမူလာ-ဟူသော သံသယပုဒ် အရကား။ ကုသိုလ်စိတ် ကေဝိသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ၊ ကုသိုလ်စိတ္တဇရုပ် ရခြင် ကြောင့် သန္တိဋ္ဌာန်ပုဒ် အရထက်၊ သံသယပုဒ် အရက- ကုသိုလ်စိတ္တဇရုပ် ‘သာ’သည်။ ။

(က) ဤကား-နယူပဒေသ နည်းညွှန်ပြခြင်းပင်တည်း။ ။

(ခ) နောင်ကို ဝိဘင်းထွက်သောအခါ-ဤနည်းကိုမှီ၍ အနည်းအများစိစစ်ကြလေ။ ။

※ (၂-၃) တဘက်ရ-နှစ်ဘက်ရ ဝိဘင်းထွက်ရသော နေရာသည်လည်း၊ နှစ်ပါးရှိ၏။ နှစ်ပါးဟူသော်ကား။ ။

(က) သန္တိဋ္ဌာန်ပုဒ်က အရများ၍ သံသယပုဒ်က အရနည်းသောနေရာ။

(ခ) သန္တိဋ္ဌာန်-သံသယပုဒ်အရတမျိုးစီသာကြ၍၊ အချို့တူ၊ အချို့မတူရှိသောနေရာ။ ။

အားဖြင့် နှစ်ပါးရှိ၏။

ကျက်ရန်လက်၁

(က) သန္တိဋ္ဌာန်များ ကျယ်သာလျှင်သာသည်ကိုရှေ့ထုတ်၊ နှစ်ပုဒ်ရတူ လုံးဝ မြဲကြည်ယုံ နောက်ဝိဘင်းထုတ်။ ။

(ခ) သန္တိဋ္ဌာန် သံသယ၊ တမျိုးစီပ သာကြရာမှာ၊ နှစ်ပုဒ်ရ တူပြန်ပါလျှင်၊ သာသည်ကိုရှေ့ထုတ်၊ နှစ်ပုဒ်ရ တရားလာကို နောက်မှသာ ထုတ်ပါတော့လေ။ ။

★ (ခ) ဝိဘင်းဖြောင့် ဝိဘင်းလိန် ဥာဏ်ဖြင့်ချိန် ကဝိန် ခေါ်လောက်စေ။

ဟူသော လင်္ကာနှင့်အညီ။ သဠိဋ္ဌာန်က သာ၍၊ တဘက်ရ-နှစ်ဘက်ရ
ထွက်ရသောနေရာ၌။

၁။ ဝိဘင်းဖြောင့်
၂။ ဝိဘင်းကောက် }-အားဖြင့် နှစ်ပါးရှိကုန်၏။

ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်

- ၁။ တဘက်ရကို အရင်ထွက်၍၊ နှစ်ဘက်ရကို နောက်မှထွက်ရသော ဝိဘင်း
သည်-ဝိဘင်းဖြောင့် မည်၏။
- ၂။ နှစ်ဘက်ရကို အရင်ထွက်၍၊ တဘက်ရကို နောက်မှ ထွက်ရသော ဝိဘင်း
သည်-ဝိဘင်းကောက် မည်၏။

အကျယ်မှတ်ရန်

- ၁။ တဘက်ရက ‘အရ’နည်း၍၊ နှစ်ဘက်ရက အရမျှားလျှင်၊ အရနည်း
သော တဘက်ရကို အရင် ထွက်ရသောကြောင့် ဝိဘင်းဖြောင့်
မည်၏။
- ၂။ နှစ်ဘက်ရက ‘အရ’နည်း၍ တဘက်ရက အရမျှားလျှင်၊ အရနည်း
သော နှစ်ဘက်ရကို အရင်ထွက်ရ သောကြောင့် ဝိဘင်းကောက်
မည်၏။

ရှေ့ထွက်၊ နောက်ထွက်၊ မှတ်ရန်အချက်

- ၁။ တဘက်ရကနည်း၍၊ နှစ်ဘက်ရကမျှားလျှင်၊ တဘက်ရအရင်ထွက်။
- ၂။ တဘက်ရကမျှား၍၊ နှစ်ဘက်ရကနည်းလျှင်၊ နှစ်ဘက်ရအရင်ထွက်။

အကြောင်းကား.....အနည်း-အမျှားတို့တွင်၊ အကြွင်းကိုသိလွယ်စိမ့်သောငှါ
အနည်းအရင်ထွက်၍၊ အမျှားကို နောက်မှထွက်မြဲ ဖြစ်သောကြောင့် ပင်တည်း။

တဘက်ရသက်သက်၊ နှစ်ဘက်ရသက်သက်၊ တနေရာစီ ခွဲမထွက်ရ။ အတူတွဲဘက်
ထွက်ရသည်ဟုမှတ်။

ထွက်ရန် ဥဒါဟရဏ ပုံစံ
(က) အဖြောင့်ထွက်ပုံ

ယေဝါ ပန ကုသလ မူလေန ကေမူလာ၊ သဗ္ဗေတေ ဓမ္မာ ကုသလာတိ၊
ကုသလသမုဋ္ဌာနံ ဣပိ ကုသလမူလေန ကေမူလံ န ကုသလံ။
ကုသလံ ကုသလမူလေန ကေမူလဉ္စေဝ ကုသလဉ္စ။

(က) အကောက်ထွက်ပုံ

ယေကေဝိ ကုသလာဓမ္မာ၊ သဗ္ဗေတေ ကုသလမူလာတိ။
တိဏေဝ ကုသလမူလာနိ၊ အဝသေသာ ကုသလာဓမ္မာ န ကုသလ မူလာ။

ခ။ ယေကေဝိ အကုသလာ ဓမ္မာ သဗ္ဗေတေ အကုသလမူလေန ကေမူ
လာတိ။ အဟေတုကံ အကုသလံ အကုသလမူလေန န ကေမူလံ။
သဟေတုကံ အကုသလံ အကုသလမူလေန ကေမူလဉ္စေဝ အကုသလဉ္စ။

※ (၄) နတ္ထိဝိဘင်းထွက်ရသော နေရာသည်၊ သိဋ္ဌာန်ပုဒ်အရ မရှိသော နေရာ
အားဖြင့် တပါးသာရှိ၏။

ကျက်ရန်လင်္ကာ

ယမိုက်တော် ရွှေကျမ်းမှာ၊ နည်းဆန်းတဲ့ မှတ်စရာ၊ သိဋ္ဌာန် မရသာလျှင်
နတ္ထိမှာ မယွင်း။

မှတ်ရန်အချက်

သိဋ္ဌာန်ပုဒ်အရ မရှိလျှင်၊ သံသယပုဒ်အရလည်း မရှိဟုမှတ်။ ။
ဥပလက္ခဏ နည်းအားဖြင့်သာ သိဋ္ဌာန်ပုဒ်ကို မှတ်၍ဆိုသည်။ ။

ထွက်ရန် ဥဒါဟရဏ ပုံစံ

ယဿ ဣပက္ခန္ဓော နုပ္ပိတ္တိ၊ ဘဿ ဝေဒနာက္ခန္ဓော နုပ္ပိတ္တိတ္တာတိ၊ နတ္ထိ။

※ (၅) ပါဠိဂတိ ဝိဘင်းထွက်ရသော နေရာသည်လည်း၊ ပစ္စနိကံ သံသယအရ
မရှိသောနေရာအားဖြင့် တပါးသာရှိ၏။

ကျက်ရန်လင်္ကာ

သံသယာဓိပ္ပါယ်ကင်း၍ အလျှင်းပင်မပါ၊ ‘န’ မြစ်လိုမေးလာလျှင် ‘န’
ကိုသာ ပယ်လိုက်တော့မင်း။

မှတ်ရန်အချက်

ပစ္စနိကံ 'န'ကိုပယ်၍ အနုလုံ ပါဠိသို့လိုက်၍ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္တ၊ ဥပ္ပဇ္ဇိဿ
တိ ထွက်ရသည်ဟုမှတ်။

ထွက်ရန် ဥဒါဟရဏ် ပုံစံ

ယတ္ထ ဣပက္ခန္ဓော နုပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဟတ္ထဝေဒနာက္ခန္ဓော နုပ္ပဇ္ဇတိတိ၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

※ (၆) နောဝိဘင်း ထွက်ရသော နေရာသည်လည်း အနုလုံ သံသယ၊ အရမရှိ
သော နေရာအားဖြင့် တပါးသာ ရှိ၏။

ကျက်ရန်လင်္ကာ

သံသယအလျှင်း 'န'မသွင်း မေးပူဆွါ။ ရှေ့ဉာဏ်တော် မတွေးတောနှင့်
နောဖြေသင့်ပါ၊ စာသင်ပျိုနု မှတ်စရာကို၊ ဝိဘင်းခြောက်ဖြာ ညွှန်းသကို
ရှင့်လေး။ ။

မှတ်ရန်အချက်

ရှေ့ပုဒ်၊ နောက်ပုဒ်အရ မတူသော နေရာဟုလည်း ဆိုကြ၏။
သင်္ဃုဉာန် သံသယ အရမတူသော နေရာလည်း ဟူ၏။

ထွက်ရန် ဥဒါဟရဏ် ပုံစံ

ယော ဣပက္ခန္ဓံ ပရိဇာနာတိ၊ သော ဝေဒနာက္ခန္ဓံ ပရိဇာနိတ္တာတိ၊ နော။

★ (၇) အမေးလေးထွေ၊ အဖြေငါးပါး၊ ရှိသည်များ၊ ယှဉ်
ထားတွဲတတ်စေ။

ဟူသော လင်္ကာနှင့်အညီ၊ အမေးလေးထွေဟူသော်ကား။

၁ ပုရေပဉ္စာ

၂ ပစ္ဆိမပဉ္စာ

၃ ပရိပုဏ္ဏပဉ္စာ

၄ မောဃပဉ္စာ

အားဖြင့်လေးပါးအပြားရှိ၏။

ကျက်ရန်လက်

ပုရေ-ပစ္ဆိမ၊ ပရိပုဏ္ဏနှင့်၊ မောဃပဉ္စ၊ မေးလေးထွေကို စေ့စေ့ရေကာ
မှတ်သားပါတော့လေး။

မှတ်ရန်အချက်

မောဃပဉ္စကို တုစ္ဆပဉ္စဟူ၍လည်း ခေါ်ဆိုကြသေး၏။
မောဃ၊ အချည်းနှီး။ အခြေမရှိ ဟူလို။

✽

အဖြေ ငါးပါး ဟူသော်ကား

၁	ပါဠိဂတိဝိသဇ္ဇနာ	၂	ပတိဝစန ဝိသဇ္ဇနာ
၃	သဂ္ဂပဒဿန ဝိသဇ္ဇနာ	၄	ပဋိက္ခေပ ဝိသဇ္ဇနာ
၅	ပတိသေဓ ဝိသဇ္ဇနာ။		

အားဖြင့် ငါးပါးအပြားရှိ၏။

ကျက်ရန် လက်

ပါဠိဂတိ-ပတိဝစနနှင့်၊ သဂ္ဂပဒဿန-ပဋိက္ခေပ၊ ပတိသေဓ ဤငါးထွေကို
အဖြေပင် မှတ်ပါတော့လေး။

မှတ်ရန် အချက်

ပဋိက္ခေပနှင့် ပတိသေဓ ဝိသဇ္ဇနာ များကို မောဃပဉ္စ တပါးတည်း၏
အဖြေ ဝိသဇ္ဇနာများပင်ဟုမှတ်။

✽

အမေးလေးထွေ အဖြေငါးပါး

ဟု၍တွဲ ယူပုံကား

၁။	ပုရေပဉ္စ	ပါဠိဂတိ ဝိသဇ္ဇနာ	
၂။	ပစ္ဆိမပဉ္စ	ပတိဝစန ဝိသဇ္ဇနာ	
၃။	ပရိပုဏ္ဏပဉ္စ	သဂ္ဂပဒဿန ဝိသဇ္ဇနာ	
		ပဋိက္ခေပ	} ဝိသဇ္ဇနာ
၄။	မောဃပဉ္စ	ပတိသေဓ	

ကျက်ရန် လက်ခံ

ပုရေမှာ-ပါဠိပါပစ္ဆိမာက-ပတိဝစနေ၊ ပရိပုဏ္ဏ-သရူပေ။

မောဃပဉ္စေ- ပဋိက္ခေပနှင့်-ပတိသေဓ နှစ်ဖြာစုံ။

မေးလေးထွေ-ဖြေငါးပါးယှဉ်တွဲပုံကိုစိတ်ဇောအာရုံရှုစမ်းပါကြလေး။

★ (ဃ) ဝိဘင်း ပုဉ္ဇော၊ ဝိသဇ္ဈာ၊ ကောဋ္ဌာတင်တတ်စေ။

ဟူသော လက်ခံနှင့်အညီ၊ စာလျား(ဇယား)ချ၍ ပြပေအံ့။

အမှတ်	ထွက်ရန်နေရာများ	ဝိဘင်း	ပဉ္စာ	ဝိသဇ္ဈာ	ကောဋ္ဌာသ
၁	ပဉ္စိုက် သံသယ အရမရှိ	နိပယ်၍အနုလုံ အတိုင်းထုတ်	ပုရေပဉ္စာ	ပါဠိဂတိ	ပုရိမ
၂ က ခ	သဉ္ဇိဋ္ဌာန် သံသယတူ သံသယကများ	အာမန္တာ	ပစ္ဆိမပဉ္စာ	ပတိဝစနေ	ပစ္ဆိမ
၃ က ခ	သဉ္ဇိဋ္ဌာန်ကများ အချို့တူ-မတူ	တဘက်ရ နှစ်ဘက်ရ ဝိဘင်း ရှည်	ပရိပုဏ္ဏပဉ္စာ	သရူပ ဒဿန	ပုရိမ ပစ္ဆိမ
၄	သဉ္ဇိဋ္ဌာန်အရမရှိ	နတ္ထိ	မောဃပဉ္စာ	ပဋိက္ခေပ	ပုရိမ ပစ္ဆိမ
၅	အနုလုံ သံသယ အရမရှိ	နော	မောဃပဉ္စာ	ပတိသေဓ	ပုရိမ

စာလျားကွက်(ဇယားကွက်)ရှိ နံပါတ်စဉ်အတိုင်းကျက်ရန်လက်ခံ

၁။ သဉ္ဇိဋ္ဌာန်သာ ပုဒ်အရနှင့်၊ နောက်သံသယ မရှိချေ၊ ပုရေပဉ္စာ မေး ပါဘိရော၊ ပါဠိဂတိ အဖြေကျ၊ ကောဋ္ဌာသက ပုရိမ၊ အနုလုံ ပုဉ္ဇောတွင်း သွင်းကောက်ကြလေ။ ။

၂။ သဉ္ဇိဋ္ဌာန်ပါ၊ သံသယနှင့်၊ နှစ်ပုဒ် အရ တူပြန်ပေ၊ ပတိဝစနေ၊ သုအနေ ပစ္ဆိမပဉ္စာမေးလေမြဲ၊ ကောဋ္ဌာသကပစ္ဆိမ၊ အာမန္တာ ထုတ်တော့မလွဲ။

- ၃။ သန္တိဋ္ဌာန်မှာ အရကဲ၍ သံသယပုဒ် သူကနဲလျှင်၊ ထုတ်မြဲ ဝိဘင်း နှစ်ပါးပင်၊ ပရိပုဏ္ဏပဉ္စာတင်၍၊ ဖြေသောခါလျှင် သရူပ။
- ၄။ သန္တိဋ္ဌာန်မျှ မရှိက ပဋိက္ခေပ ပယ်၍ဖြေ၊ နတ္ထိအနေဝိဘင် ထုတ်။
- ၅။ ရှေ့ပုဒ် နောက်ပုဒ် မတူရှိလျှင် ပတိသေခနောဟုလော၊ မောယပဉ္စာ မေးလေမြဲပ၊ အလိုရှိက ဤလင်္ကာ၊ နှုတ်မှာ အာဂုံဆောင်ကြမလွှဲ။ ရှေ့ကျမ်း ယမိုက် ဆယ်ဆောင်တွင် ကြီးဘိဂုဏ်အင် ထွန်းလိမ့်ရဲရဲ။

ဇယားပါအရ ဝိဘင်း ထွက်နည်း နမူနာ ပါဠိတော်

- ၁။ ယတ္ထ ရူပက္ခန္ဓော နုပ္ပဇ္ဇတိ၊ တတ္ထ ဝေဒနာက္ခန္ဓော နုပ္ပဇ္ဇတိဘိ
'ဥပ္ပဇ္ဇတိ'။

(အရူပ လေးဘုံ ရ၏။)

ထိုအရူပ လေးဘုံသည် ဝေဒနာက္ခန္ဓော ဖြစ်ရာဘုံဖြစ်၍ တတ္ထ ဝေဒနာက္ခန္ဓော နုပ္ပဇ္ဇတိ ဟူသော သံသယပုဒ်အရ မရှိခြင်းကြောင့် နုပ္ပဇ္ဇတိ၌ 'န' ကိုပယ်၍ အနုလုံပါဠိသို့ လိုက်၍ ဥပ္ပဇ္ဇတိဟု ပါဠိ ဂတိ ဝိသဇ္ဇနာဖြင့် ဖြေတော်မူသည်။

ပစ္စနိကံ သံသယ အရမရှိ၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ပုရေပဉ္စာ၊ ပါဠိဂတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ ပုရိမကောဋ္ဌာသ။

အမှတ်-၁-ပုံစံ ပြီး

- ၂။ က ယတ္ထ ဝေဒနာက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ တတ္ထသညာက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိဘိ
အာမန္တာ။

(စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက် ဘုံ ရ၏။)

သန္တိဋ္ဌာန်၊ သံသယနှစ်ပုဒ် အရတူခြင်းကြောင့် အေးဟုတ်၏ ဟု စကားတုံ့ပြန်ကာ 'အာမန္တာ' ဟုပတိဝစန ဝိသဇ္ဇနာဖြင့် ဖြေတော် မူသည်။

(သဒ္ဓိဋ္ဌာန်၊ သံသယတူ၊ အာမန္တာ၊ ပစ္ဆိမာပဉ္စ၊ ပတိဝစန ဝိသဇ္ဇနာ၊ ပစ္ဆိမကောဋ္ဌာသ။)

အမှတ်(၂)-က-ပုံစံ ပြီး၏။

၂။ ခ ယေဝါပန ကုသလမူလာ သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ ကုသလာတိ အာမန္တာ။
(ကုသလမူ သုံးခုရ၏။)

ကုသလမူလာအရက၊ ကုသလမူ-၃-ခုရ၍၊ ကုသလာ အရက၊ ကုသိုလ် ၂၁-စေတသိက်-၃၀-ရသဖြင့် သံသယပုဒ်က အရများခြင်းကြောင့် သဒ္ဓိဋ္ဌာန်ပုဒ် အရကို ဝန်ခံသောအားဖြင့်၊ အေး-ဟုတ်၏ ဟု စကားတုံ့ပြန်ကာ အာမန္တာဟု ပတိဝစန ဝိသဇ္ဇနာဖြင့် ဖြေတော်မူသည်။

(သံသယကများ၊ အာမန္တာ၊ ပစ္ဆိမာပဉ္စ၊ ပတိဝစန ဝိသဇ္ဇနာ၊ ပစ္ဆိမကောဋ္ဌာသ။)

အမှတ်(၂)-ခ-ပုံစံ ပြီး

၃။ က ယေဝါပန ကုသလမူလေန ကေမူလာ၊ သဗ္ဗေတေဓမ္မာ ကုသလာတိ၊ ကုသလ သမုဋ္ဌာနံ ဣပိ ကုသလမူလေန ကေမူလံ၊ နကုသလံ။ ကုသလံ ကုသလမူလေန ကေမူလဉ္စေဝ ကုသလဉ္စ။

(ကုသလမူလေန ကေမူလာ၊ သဒ္ဓိဋ္ဌာန်ပုဒ် အရက ကုသိုလ် စိတ္တဇရုပ်၊ ကုသိုလ်စိတ်-၂၁-စေတသိက်-၃၀-ရ၏။ ကုသလာ သံသယပုဒ် အရက ကုသိုလ်စိတ်-၂၁-စေတသိက်-၃၀-သာရ၏။)

သံသယပုဒ်ထက် သဒ္ဓိဋ္ဌာန်ပုဒ်က ကုသိုလ်စိတ္တဇရုပ် သာခြင်းကြောင့်၊ သာသည်ကို ရှေ့ထုတ်၊ နှစ်ပုဒ်ရ နောက်မှထုတ်၍ တဘက်ရ နှစ်ဘက်ရ (ဝိဘင်းရှည်) ထွက် သရုပ်ကို ပြလျက် သရူပ ဒဿန ဝိသဇ္ဇနာဖြင့် ဖြေတော်မူသည်။

(သဒ္ဓိဋ္ဌာန်က အရသာ၊ တဘက်ရ-နှစ်ဘက်ရ ဝိဘင်းရှည်၊ ပရိပုဏ္ဏပဉ္စ၊ သရူပဒဿန ဝိသဇ္ဇနာ၊ ပုရိမ ပစ္ဆိမကောဋ္ဌာသ။)

၃။ ခ ယတ္ထ ဣပက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ တတ္ထ ဝေဒနာက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ၊
 အသညသတ္တေ တတ္ထ ဣပက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ နောမ တတ္ထ ဝေဒ
 နာက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ပဉ္စဝေါကာရေ တတ္ထ ဣပက္ခန္ဓောမ ဥပ္ပဇ္ဇတိ
 ဝေဒနာက္ခန္ဓောမ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

ယတ္ထဝါ ပန ဝေဒနာက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တတ္ထ ဣပက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ
 တိ၊ အဣပေတတ္ထ ဝေဒနာက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ နောမ တတ္ထ ဣပက္ခန္ဓော
 ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ပဉ္စဝေါကာရေ တတ္ထ ဝေဒနာက္ခန္ဓောမ ဥပ္ပဇ္ဇတိ
 ဣပက္ခန္ဓောမ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

(သဠိဋ္ဌာန်ပုဒ်က အသညသတ်ဘုံ ရသည်။ သံသယပုဒ်က အဣပဘုံ
 ရသည်။ ပဉ္စဝေါကာရဘုံက နှစ်ဘက်ရ။)

သဠိဋ္ဌာန် သံသယ နှစ်ဘက်ရချင်းတူ၍ တဘက်ရချင်းမတူသဖြင့်
 အချို့တူ-အချို့မတူ ဖြစ်နေ ခြင်းကြောင့် တဘက်ရ-နှစ်ဘက်ရ
 (ဝိဘင်းရှည်) ထွက်ခါ သရုပ် ကိုပြလျက် သဣပဒဿန ဝိသဇ္ဇနာဖြင့်
 ဖြေတော်မူသည်။

(သဠိဋ္ဌာန် သံသယ အချို့တူ၍ အချို့မတူ၊ တဘက်ရ-နှစ်ဘက်ရ
 (ဝိဘင်းရှည်) ပရိပုဏ္ဏပဉ္စာ၊ သဣပဒဿန ဝိသဇ္ဇနာ၊ ပုရိမ ပစ္ဆိမ
 ကောဋ္ဌာသ။)

အမှတ်(၃)ပုံစံပြီး

၄။ ယဿ ဣပက္ခန္ဓော နိပ္ပဇ္ဇိတ္တ၊ တဿ ဝေဒနာက္ခန္ဓော နိပ္ပဇ္ဇိတ္တာတိ၊
 နတ္ထိ။

ဘဝပေါင်းများစွာ ဖြစ်ခဲ့ရလှသဖြင့် ဣပက္ခန္ဓာ မဖြစ်ဘူ သော
 ပုဂ္ဂိုလ်မည်သည် မရှိ၊ ခန္ဓာ-၅-ပါး ဖြစ်ဘူးကြလသောကြောင့်
 သဠိဋ္ဌာန်ပုဒ် အရကောက်စရာ မရှိ၊ သံသယပုဒ် အရလဲဘဲ ကောက်
 စရာမရှိ၊ သဠိဋ္ဌာန်ပုဒ်အရကို ပယ်ဖြစ်တော်မူသောအားဖြင့် ‘နတ္ထိ’
 ဟု ပဋိက္ခေပ ဝိသဇ္ဇနာဖြင့် ဖြေတော်မူသည်။

(သဠိဋ္ဌာန်အရ မရှိ၊ နတ္ထိ၊ မောဃပဉ္စာ၊ ပဋိက္ခေပ ဝိသဇ္ဇနာ၊ ပုရိမ
 ပစ္ဆိမ။)

အမှတ်(၄)ပုံစံပြီး

၅။ ယောဂူပက္ခန္ဓံ ပရိဇာနာတိ၊ သောဝေဒနာက္ခန္ဓံ ပရိဇာနိတ္ထာတိ၊
နော။

(အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏)

အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်သည် ရူပက္ခန္ဓာကို သိဆဲမြင်ခြင်းကြောင့်၊ ယောဂူပက္ခန္ဓံ ပရိဇာနာတိ၊ ဟူသော သိဋ္ဌာန်ပုဒ် အရသာရှိ၍၊ သောဝေဒနာက္ခန္ဓံ ပရိဇာနိတ္ထာ—ဟူသော သံသယပုဒ် အရကောက်စရာ မရှိခြင်းကြောင့် သံသယပုဒ် အရကို တားမြစ်တော်မူလျက် ‘န’ ဟု ပတိသေဝေ ဝိသဇ္ဇနာဖြင့် ဖြေတော်မူသည်။

(အနုလုံ သံသယအရမရှိ၊ နော၊ မောဃပဉ္စာ၊ ပတိသေဝေ ဝိသဇ္ဇနာ၊ ပုရိမကောဋ္ဌာသ။)

အမှတ်(၅)ပုံစံပြီး

★ (င) ပဋိ၊ အနု၊ လှည့်လည်ပြု၊ ကောက်မှုနားလည်စေ

ဟူသောလင်္ကာနှင့်အညီ။ အနုလောမ— ပဋိလောမအရကောက် တူပုံကို လေးချက်သေစက်လှည့်၍ ပြမည်။

၁။ အနုလောမကလည်း တဘက်ရ-နှစ်ဘက်ရ ထုတ်၍၊ ပဋိလောမကလည်း တဘက်ရ-နှစ်ဘက်ရ ထုတ်လျှင် တဘက်ရချင်းသာ အရကောက်ကွဲ၍၊ နှစ်ဘက်ရဝိဘင်းချင်း အရကောက်တူကြ၏။

၂။ အနုလောမက၊ တဘက်ရ၊ နှစ်ဘက်ရထုတ်၍၊ ပဋိလောမက၊ အာမန္တာထုတ်လျှင်၊ အနုလောမ နှစ်ဘက်ရနှင့် ပဋိလောမ အာမန္တာသည် အရကောက်တူ၏။

၃။ အနုလောမက၊ အာမန္တာ ထုတ်၍၊ ပဋိလောမက၊ တဘက်ရ နှစ်ဘက်ရ ထုတ်လျှင်၊ အနုလောမ အာမန္တာသည် ပဋိလောမ နှစ်ဘက်ရနှင့် အရကောက် တူ၏။

၄။ အနုလောမက၊ လည်း အာမန္တာထုတ်၍၊ ပဋိလောမက၊ လည်း အာမန္တာထုတ်လျှင်၊ အာမန္တာချင်း အရကောက် တူကြ၏။

(၈) ဝိဘင်းနေထိုင်၊ မှတ်ပုံကို၊ ခြံရံကျ-နဝေ

ဟူသော လင်္ကာနှင့်အညီ၊ ဝိဘင်းနေထိုင်ပုံကား။

- ၁။ အနုလုံ၊ အနုလောမက၊ လည်း တဘက်ရ၊ နှစ်ဘက်ရ ဝိဘင်း ထုတ်
ရှု၊ ပဋိလောမက၊ လည်း တဘက်ရ နှစ်ဘက်ရ ဝိဘင်း ထုတ်လျှင်၊
ကြွင်းကျန်သောတရားရှိက ပစ္စနိကံ၊ အနုလောမ- ပဋိလောမ
နှစ်ပါးလုံး တဘက်ရ-နှစ်ဘက်ရ ဝိဘင်းချည်းသာ နေရိုး။

ကြွင်းကျန်သောတရား မရှိက၊ အနုလောမ၊ ပဋိလောမနှစ်ပါးလုံး၊
ပါဠိဂတိ ဝိဘင်းနေရိုး။

- ၂။ အနုလုံ အနုလောမက၊ တဘက်ရ နှစ်ဘက်ရထုတ်၍၊ ပဋိလောမ
က၊ အာမန္တာထုတ်လျှင်၊ ကြွင်းကျန်သောတရားရှိက၊ ပစ္စနိကံ-
အနုလောမက၊ အာမန္တာ၊ ပဋိလောမက၊ တဘက်ရ နှစ်ဘက်ရ
ဝိဘင်းနေရိုး။

ကြွင်းကျန်သောတရားမရှိက။ အနုလောမ၊ နတ္ထိ။ ပဋိလောမ၊
ပါဠိဂတိ ဝိဘင်းနေရိုး။

- ၃။ အနုလုံ အနုလောမက၊ အာမန္တာထုတ်၍၊ ပဋိလောမက၊
တဘက်ရ နှစ်ဘက်ရထုတ်လျှင်။ ကြွင်းကျန်သောတရားရှိက ပစ္စနိကံ-
အနုလောမက၊ တဘက်ရ နှစ်ဘက်ရ၊ ပဋိလောမက၊ အာမန္တာ
ဝိဘင်းနေရိုး။

ကြွင်းကျန်သောတရားမရှိက- အနုလောမပါဠိဂတိ၊ ပဋိလောမ
'နတ္ထိ' ဝိဘင်း နေရိုး။

- ၄။ အနုလုံ အနုလောမက၊ လည်း အာမန္တာထုတ်၍၊ ပဋိလောမက
လည်း အာမန္တာထုတ်လျှင်၊ ကြွင်းကျန်သောတရားရှိက- ပစ္စနိကံ-
အနုလောမ၊ ပဋိလောမ နှစ်ပါးလုံး အာမန္တာ ဝိဘင်း ချည်းသာ
နေရိုး။

ကြွင်းကျန်သော တရားမရှိက- အနုလောမ၊ ပဋိလောမနတ္ထိ
ဝိဘင်းချည်းသာ နေရိုး။

၅။ အနုလုံ.....အနုလောမ၊ ပဋိလောမ 'နော' ထွက်၍။ ကြွင်းကျန်သော
တရားရှိအံ့။ ပစ္စနိက၌.....တဘက်ရ နှစ်ဘက်ရ ဝိဘင်းနေရိုး။

ကြွင်းကျန်သော တရားမရှိအံ့၊ ပါဠိဂတိဝိဘင်းနေရိုး။

သတိ ပြုရန်မှတ်ချက်

ဤဝိဘင်းနေထိုင်ပုံများသည်-ပဏ္ဏတ္တိဝါရစက်နှင့်- သုဒ္ဓဝါရတို့၌၊ များသော
အားဖြင့် မရဟုမှတ်။ အကြောင်းကား.....

အနုလောမ၊ ပဋိလောမ ပြန်လှန်၍ မဟောဘဲ၊ မူလ-မူလီ သွတ်၍ဟောတော်
မူသောကြောင့်တည်း။

★ (ဆ) တဘက်ရ-နှစ်ဘက်ရ။ ပစ္စနိက။ မုချ ခွဲနိုင်စေ-
ဟူသော လင်္ကာနှင့် အညီ၊ တဘက်ရ၊ နှစ်ဘက်ရ၊ ပစ္စနိက
လှည့်လည် (လဲလှယ်) ထုတ်ပုံကား။

၁။ အနုလုံ.....အနုလောမ တဘက်ရ ဝိဘင်းကို ပစ္စနိက ပဋိလောမ
တဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်။

၂။ အနုလုံ..... ပဋိလောမ တဘက်ရ ဝိဘင်းကို ပစ္စနိက အနုလောမ
တဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်။

၃။ အနုလုံ-နှစ်ဘက်ရတရားကို ပစ္စနိကမှာ ဟောရိုးထုံးစံမရှိ။

၄။ အနုလုံက-ဟော၍ မကုန်ဘဲ ကြွင်းကျန်နေသော တရားကို ပစ္စနိက
နှစ်ဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်။

ဤနေရာ၌ သတိထား၍ မှတ်သားရန်ကား

၁။ အနုလုံ အနုလောမတဘက်ရ

၂။ အနုလုံ ပဋိလောမ တဘက်ရ

၃။ အနုလုံ နှစ်ဘက်ရ

၄။ ပစ္စနိက နှစ်ဘက်ရ

ဤသို့ လေးပုံသာ ပုံထားပြီးလျှင်၊ ပဒ၊ ယမက အားလျော်စွာ ဟောသော
တရားများကို၊ ၎င်းလေးပုံသည်းသို့ ရသင့်သလို သွင်း၍ကောက်ပါလေ။

ပစ္စနိက်၊ အနုလောမ တဘက်ရနှင့် အနုလုံ၊ ပဋိလောမ တဘက်ရသည် အရ
ကောက်တူကြ၏။

ပစ္စနိက်၊ ပဋိလောမ တဘက်ရနှင့် အနုလုံ၊ အနုလောမ တဘက်ရသည် အရ
ကောက်တူကြ၏။ တဘက်ရ ဝိဘင်းကို အနုလုံ ပစ္စနိက် ရှေ့နောက် ပြန်ထုတ် ရုံမျှ
သာ ထူးခြားသည်။

သို့ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ‘၄-ပုံသာ’ ပုံရသည်။

ဤမူလ ယမိက်၌ ရှေ့ဦးစွာ သိမှတ်ရန် ဝါရကြီး-၁၀-ပါး။

မူလဝါ	ဟေတုဝါရ
နိဒါနဝါရ	သမ္ဘဝဝါရ
ပဘဝဝါရ	သမုဋ္ဌာနဝါရ။
အာဟာရဝါရ	အာရမ္မဏဝါရ။
ပစ္စယဝါရ	သမုဒယဝါရ။

မူလံ ဟေတု နိဒါနဉ္စ၊ သမ္ဘဝေါ ပဘဝေန။

သမုဋ္ဌာနာ ဟာရာရမ္မဏံ၊ ပစ္စယော သမုဒယေန။

ဝါရ တပါးတပါး၌ ‘ပဒ’ လေးပါးစီ ရှိ၏။

‘ပဒ’-၄-ပါး

ကုသလပဒ	အကုသလပဒ
အဗျာကတပဒ	နာမပဒ

‘ပဒ’တပါးပါး၌ နယ-၄-ပါးစီ ရှိပြန်၏။

နယ-၄-ပါး

မူလနယ	မူလကနယ
မူလ မူလနယ	မူလ မူလကနယ

နယ တပါးတပါး၌ ယမက-၃-ပါးစီ ရှိပြန်၏။
ယမက-၃-ပါး

မူလယမက ကေမူလယမက အညမည မူလယမက

ကုသလပဒ၌ ရှေ့ဦးစွာ မူလနယ တခုလုံးနှင့် ဆိုင်ရာ တရား-၄-မျိုး ခွဲထားရမည်။

(ခွဲထားပုံမှာ အောက်ပါအတိုင်းပင်)

အောက်ပါအတိုင်း စာချပုဂ္ဂိုလ်က တရက်က ကြိုတင်၍ နှုတ်ငိုက်ချပေးရမည်။

စာသင်သားဖြစ်က အရကျက်၍ နှုတ်တက်အောင် ရှုတ်ထားရမည်။

ကုသလပဒ မူလနယ၌ ဟောတော်မူအပ်သော တရားတို့သည်။ ။

- (က) ကုသိုလ်မည်သောတရား
- (ခ) ကုသိုလ် မူလမည်သော တရား
- (ဂ) ကုသိုလ် ကေမူလ မည်သော တရား
- (ဃ) ကုသိုလ် အညမည မူလမည်သောတရား

အားဖြင့် လေးပါးအပြားရှိကုန်၏။

ထိုလေးပါးတို့တွင်

- (က) ကုသိုလ်စိတ် ကေဝိသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံသတို့သည် ကုသိုလ်မည်သော တရားတို့မည်ကုန်၏။
- (ခ) အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဟ၊ ဤတရား သုံးပါး တို့သည် ကုသိုလ် မူလမည်သော တရားတို့မည်ကုန်၏။
- (ဂ) ကုသိုလ်စိတ် ကေဝိသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ၊ ပဉ္စဝေါကာရ ဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ။ ကုသိုလ်စိတ် ကေဝိသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ၊ နာမက္ခန္ဓာတို့သည် ယထာရဟ ပြုအပ်သော နိတ္တဇရုပ် သတ္တရသတို့သည် ကုသိုလ် ကေမူလမည်သော တရားတို့မည်ကုန်၏။
- (ဃ) ကုသလမူ သုံးခုတို့သည် ကုသိုလ် အညမညမူလ မည်သောတရားတို့မည်ကုန်၏။

မူလနယ, မူလယမက-ယေကေဝိ ကုသလာဓမ္မာ၊ သဗ္ဗေတေ ကုသလမူလာ-
ဟူသော ပါဠိတော်၌ ပြဆိုလတံ့အတိုင်း၊ ၃-ချက် စက်လှည့်ပြီးလျှင်။

၁.....အနုလောမ တဘက်ရ	} ဤသုံးပုံထည်းသို့ (၁-၂-၃)
အစဉ်လိုက်သွင်းရသည်ဟု
အမြဲမှတ်။
၂.....ပဋိလောမ တဘက်ရ	
၃.....နှစ်ဘက်ရ	

နောက်ယမကများ၌လည်း ဤနည်းအတိုင်းမှတ်ပါ။

စက်လှည့်ပုံ ဆိုရိုးကား

ယေကေဝိ ကုသလာဓမ္မာ၊ သဗ္ဗေတေ ကုသလမူလာ- ဟူသော ပါဠိတော်၌
ဟောတော်မူအပ်သော တရားတို့သည်။

- ၁ ကုသိုလ်သာမဉ်၍၊ ကုသိုလ်မူလ မမည်သောတရား
- ၂ ကုသိုလ်မူလသာမဉ်၍၊ ကုသိုလ် မမည်သောတရား
- ၃ ကုသိုလ်လည်းမည်, ကုသိုလ်မူလလည်းမည်သောတရား

အားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိကုန်၏။

ထိုသုံးပါးတို့တွင်

- ၁ ကုသိုလ်စိတ် ကေဝိသ၊ ကုသလမူ သုံးခု ကြည်သော စေတသိက် ပဉ္စတိံသ
တို့သည် ကုသိုလ်သာမဉ်၍၊ ကုသိုလ်မူလ မမည်သော တရားတို့မည်ကုန်
၏။ ထိုတရားတို့ကို (ဩဝသေသာ ကုသလာဓမ္မာ န ကုသလမူလာ) ဟု
အနုလောမ တဘက်ရစီဘင်းထုတ်။
- ၂ ကုသိုလ်မူလသာမဉ်၍၊ ကုသိုလ်မမည်သောတရားကားမရှိ။ ကုသိုလ် မူလ
မည်လျှင် ကုသိုလ်မည်ကုန်၏။ ထိုတရားကို ‘အာမန္တာ’ ဟု ပဋိလောမ
စီဘင်းထုတ်။
- ၃ ကုသလမူ သုံးခုတို့သည် ကုသိုလ်လည်းမည်၊ ကုသိုလ်မူလလည်းမည်သော
တရားတို့မည်ကုန်၏။ ထိုတရားတို့ကို (တိဏေဝ ကုသလမူလာနိ) ဟု
အနုလောမ နှစ်ဘက်ရစီဘင်းထုတ်။

မူလယမက ပြီး၏။

မူလနယ , ကေမူလ ယမက

ယေကေစိ ကုသလာ ဓမ္မာ သဗ္ဗေတေ ကုသလမူလေန ကေမူလာ ဟူသော ပါဠိ
တော်၌ ဟောတော်မူအပ်သော တရားတို့သည်။

- ၁ ကုသိုလ်သာမဉ်၍၊ ကုသိုလ် ကေမူလ မမည်သောတရား
- ၂ ကုသိုလ် ကေမူလသာမဉ်၍၊ ကုသိုလ် မမည်သောတရား
- ၃ နှစ်ပါးစုံမည်သောတရား

အားဖြင့် သုံးပါး အပြားရှိကုန်၏။

ထိုသုံးပါးတို့တွင်

- ၁ ကုသိုလ်သာမဉ်၍၊ ကုသိုလ်ကေမူလ မမည်သောတရားကားမရှိ။ ကုသိုလ်
မည်လျှင် ကုသိုလ် ကေမူလ မည်တော့၏။ ထိုတရားကို ‘အာမန္တာ’ ဟု
အနုလောမ ဝိဘင်းထုတ်။
- ၂ ကုသိုလ် စိတ္တဇရုပ်တို့သည်၊ ကုသိုလ် ကေမူလသာမဉ်၍၊ ကုသိုလ် မမည်
သော တရားတို့မည်ကုန်၏။ ထိုတရားတို့ကို (ကုသလ သမုဋ္ဌာနံ ရူပံ ကုသ
လ မူလေန ကေမူလံ နကုသလံ) ဟု ပဋိလောမ တဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်။
- ၃ ကုသိုလ်စိတ် ကေဝိသ စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ တို့သည်၊ နှစ်ပါးစုံမည်သော
တရားတို့မည်ကုန်၏။ ထိုတရားတို့ကို (ကုသလံ ကုသလမူလေန ကေမူ
လဉ္ဇေဝ , ကုသလဉ္ဇ) ဟု နှစ်ဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်။

ကေမူလ ယမက ပြီး၏။

မူလနယ , အညမည မူလ ယမက

ယေကေစိ ကုသလမူလေန ကေမူလာ ဓမ္မာ၊

သဗ္ဗေတေ ကုသလမူလေန အညမည မူလာ ဟူသော

ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူအပ်သော တရားတို့သည်။

- ၁ ကုသိုလ် ကေမူလသာမဉ်၍၊ ကုသိုလ် အညမညမူလ မမည်သောတရား
- ၂ ကုသိုလ် အညမည မူလသာမဉ်၍၊ ကုသိုလ် ကေမူလ မမည်သောတရား
- ၃ နှစ်ပါးစုံမည်သောတရား

အားဖြင့် သုံးပါး အပြားရှိကုန်၏။

ထိုသုံးပါးတို့တွင်

၁ ကုသိုလ်စိတ် ကေဝိသ၊ ကုသလမူ သုံးခု ကြည့်သော စေတသိက် ပဉ္စတိံသ ကုသိုလ် စိတ္တရုပ်တို့သည်၊ ကုသိုလ် ကေမူလသမာ မည်၍၊ ကုသိုလ် အညမည မူလမမည်သောတရားတို့ မည်ကုန်၏။ ထိုတရားတို့ကို (အဝသေသာကု သလမူလ သဟဇာတဓမ္မာ ကုသလမူလေန ကေမူလာနစ အညမည မူလာ)ဟု အနုလောမ တဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်။

၂ ကုသိုလ် အညမည မူလသမာမည်၍၊ ကုသိုလ် မမည်သောတရားကားမရှိ။ ကုသိုလ် အညမည မူလမည်လျှင် ကုသိုလ်မည်တော့သည်သာ၊ ထိုတရားကို ပဋိလောမ ဝိဘင်းထုတ်။

၃ ကုသလမူ သုံးခုတို့သည်၊ နှစ်ပါးစုံမည်သောတရားတို့မည်ကုန်၏။ ထိုတရား တို့ကို (မူလာနိယာနိ ကေတော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ကုသလမူလာနိ ကေမူလာနိ စေဝ အညမည မူလာနိစ)ဟု-နှစ်ဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်။

အညမည မူလယမက ပြီး၏။

မှတ်ချက်။ ဉာဏ်နုသေးသော ပုဂ္ဂိုလ်များအား ဝိဘင်းပါဠိတော်ကို မချ၊ ဘဲ-ထိုတရားတို့ကို အနုလောမ တဘက်ရထုတ် စသည် ဖြင့်သာ ပို့ချရာ၏။

ဤပြဆိုခဲ့ပြီးသော မူလနယရှိ ယမက-သုံးပါး ဆို၍၊ ကြေညွှန်မှ-နောက်နယ များမှာ လွယ်ကူ၍ နည်းမှီ သွားနှိုင်းမည်ဖြစ်ရာ ကြေညွှန်အောင် ပို့ချ-လေ့လာ နှိုင်းကြပါစေ။

(မူလနယ ပြီးပြီ)

ဤနေရာ၌ ဆင်ခြင်စဉ်းစားစရာ အချက် ပေါ်ထွက်လာ ပေမည်။ မူလယမိုက် တကျမ်းလုံးကုန်အောင် ဤကဲ့သို့ စက်လှည့်ခဲ့ဝေပို့ချနေရလျှင်၊ အကောက်ကျက်ရ သည့်ထက်-ပိုမိုများပြား ဆင်းရဲ ပွားနေဦးမည်လားဟု-စဉ်းစားစရာ ဖြစ်သော် လည်း၊ မဆင်းရဲပါ။ ဤပြဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ကုသလပဒ၊ မူလနယ၊ ယမက၊ -၃- ပါးကို အင်္ဂုဏ်တက် ညက်ညက်ကျေနေလျှင်၊ နောက်-နယ-ယမက-တို့၌ ကုသိုလ် နေရာမှာ အကုသိုလ်၊ အဗျာကတ-နာမ-လဲလှယ်၍ ဆိုရုံမျှသာထူးသဖြင့် စာသွား နည်း၊ တူနေသောကြောင့်-အလွန်လွယ်ကူပါတော့သည်။ ။ (ရေလဲနဲ့သုံးရုံသာ ထူး၏။)

အဘိဓမ္မာ 'ညဝါ' ဟောရာမှာ နည်းရဘို့ရာနှင့် သပြီဟ်ရရှိ ထားရန်သာ လိုရင်းအချက်အချာ ပဓာန ဖြစ်ပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ နည်းကိုသာ ပဓာနထား၍ ရေးသားပါမည်။

(ပြောမယုံ-ကြံမသိမည်။)

ကြွင်းသော-မူလ မူလနယ၊ မူလကနယ၊ မူလ မူလကနယများ၌လည်း 'မူလနယ' နည်းတူ။ ယမကတပါးတပါး၌-၃-ချက်စီ စက်လှည့်၍ ခွဲခြမ်း ဝေဘန်ကြပါကုန်။

အထူးမှတ်သားရန်မှာ

ဝိဘင်းပါဠိရှုတ်ဆိုရာတွင် 'မူလ' သဒ္ဒါပါသော နေရာဝယ် မူလ-မူလ-ဟု-မူလ သဒ္ဒါ-နှစ်ကြိမ်ထပ်ခါ ရှုတ်ဆိုရသည်သာ ထူးတော့၏။

ဝိဘင်းထုတ် အရကောက်စသည်မှာ ယခင် မူလနယနှင့်တူပြီ။

(မူလ မူလ နယ ပြီး၏။)

မူလက, နယ

ဤနယ၌-မူလသဒ္ဒါ နောက်မှာ-က-သဒ္ဒါထည့်၍ မူလ 'က' ဟု ဝိဘင်းပါဠိရှုတ်ဆိုရမည်။ ။

ယမက-သုံးပါး ရှိရာ-မူလယမကသည်-ဧကမူလယမကနှင့် အရကောက်တူ၍ ပဋိလောမဝိဘင်းထုတ်ရာ- 'ကုသလမူလေန' သဒ္ဒါမပါခြင်းမျှသာထူး၏။

မူလက, ယမက ပါဠိရှုတ်ဆိုပုံ အထူးကိုပြဆိုဦးအံ့။

ကုသလသမုဋ္ဌာနံ ရူပံ ကုသလမူလကံ၊ န ကုသလံ။

ကုသလံ ဧကမူလကဉ္စေ၊ ကုသလဉ္စေ။

(မူလက, နယ ပြီး၏)

မူလ မူလက, နယ

ဤနယ၌ မူလက-နေရာ၌-မူလ-သဒ္ဒါတခုတိုး၍-မူလ မူလကဆိုရုံ မျှသာထူးတော့၏။

မူလက, နယနှင့် အရကောက်-ဝိဘင်းထုတ်တူပြီ။

(မူလ မူလက, နယ ပြီး၏။)

(ကုသလပဒ ပြီးပြီ။)

အကုသလပဒ

ဤအကုသလပဒ၌လည်း ရှေးဦးစွာ မူလနယ တခုလုံးနှင့် ဆိုင်ရာတရားကို
အောက်ပါအတိုင်း ၄-မျိုးခွဲထားရမည်။

အကုသလပဒမူလနယ၌ ဟောတော်မူအပ်သော တရားတို့သည်။

- က..... အကုသိုလ် မည်သောတရား
 - ခ..... အကုသိုလ် မူလမည်သောတရား
 - ဂ..... အကုသိုလ် ဧကမူလ မည်သောတရား
 - ဃ..... အကုသိုလ် အညမည မူလ မည်သောတရား
- အားဖြင့် လေးပါးအပြားရှိကုန်၏။

ထိုလေးပါးတို့တွင်

- က အကုသိုလ်စိတ် ဥါဒသ စေတသိက် သတ္တဝီသ တို့သည် အကုသိုလ်
မည်သော တရားတို့မည်ကုန်၏။
- ခ လောဘ-ဒေါသ-မောဟ-ဤတရား သုံးပါး တို့သည် အကုသိုလ်
မူလ မည်သော တရားတို့မည်ကုန်၏။
- ဂ အကုသိုလ်စိတ် ဥါဒသ မောဟမူခွေး၌ မောဟ ကြည်သော စေတ
သိက် သတ္တဝီသ၊ ပဉ္စဝေါကာရသို့၌ ဖြစ်သောအခါ အကုသိုလ်စိတ်
ဥါဒသ စေတသိက် သတ္တဝီသနာမက္ခန္ဓာတို့သည် ယထာရဟပြုအပ်
သော စိတ္တဇရုပ် သတ္တရသတို့သည် အကုသိုလ် ဧကမူလ မည်သော
- ဃ တရားတို့မည်ကုန်၏။မောဟမူခွေး၌ မောဟကြည်သောအကုသလ
မူ သုံးခုတို့သည် အကုသိုလ် အညမည မူလ မည်သော တရားတို့
မည်ကုန်၏။

မူလနယ , မူလယမက

ယေကေစိ အကုသလာမ္မော သဗ္ဗေတေ အကုသလ မူလာ ဟူသော ပါဠိတော်၌
ဟောတော်မူအပ်သော တရားတို့သည်။

ခ.....အကုသိုလ်သာမည်၍ အကုသိုလ် မူလ မမည်သော တရား။

- ၂ အကုသိုလ် မူလသာမဉ်၍၊ အကုသိုလ် မမည်သောတရား။
 ၃ နှစ်ပါးစုံ မည်သောတရား

အားဖြင့် သုံးပါးအပြား ရှိကုန်၏။

ထိုသုံးပါးတို့တွင်

- ၁ အကုသိုလ်ဇိတ် ခွါဒသ အကုသလမူ သုံးခု ကြဉ်သော စေတသိက် စတုရိ
 သတို့သည် အကုသိုလ်သာမဉ်၍၊ အကုသိုလ်မူလ မမည်သောတရားတို့
 မည်ကုန်၏။ ထိုတရားတို့ကို (အဝသေသာ အကုသလော ဓမ္မာန အကုသလ
 မူလော) ဟု အနုလောမ တဘက်ရိဘင်းထုတ်။
 ၂ အကုသိုလ် မူလသာမဉ်၍၊ အကုသိုလ် မမည်သော တရားကား မရှိ၊
 အကုသိုလ်မူလ မည်လျှင် အကုသိုလ်မည်တော့ သည်သာ၊ ထိုတရားကို
 ‘အာမန္တာ’ ဟု ပဋိလောမ ဝိဘင်းထုတ်။
 ၃ အကုသလ မူ သုံးခုတို့သည် နှစ်ပါးစုံ မည်သော တရားတို့ မည်ကုန်၏။
 ထိုတရားတို့ကို (တိဏေဝ အကုသလမူလောနိ) ဟု နှစ်ဘက်ရ ဝိဘင်း
 ထုတ်။

(မူလ ယမက ပြီး၏။)

မူလနယ , ကေမူလ ယမက

ယေကေစိ အကုသလောဓမ္မာ သဗ္ဗေတေ အကုသလမူလေန ကေမူလော
 ဟူသော ပါဠိတော်၌ ဟောတော် မူအပ်သော တရားတို့သည်.....

- ၁ အကုသိုလ်သာမဉ်၍၊ အကုသိုလ် ကေမူလ မမည်သောတရား။
 ၂ အကုသိုလ် ကေမူလသာမဉ်၍၊ အကုသိုလ် မမည်သောတရား။
 ၃ နှစ်ပါးစုံ မည်သောတရား။

အားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိကုန်၏။

ထိုသုံးပါးတို့တွင်

- ၁ မောဟမူဇွေး၌ မောဟသည် အကုသိုလ်သာမဉ်၍၊ အကုသိုလ် ကေမူလ
 မမည်သော တရား မည်၏။ ထိုတရားကို (အဟေတုကံ အကုသလံ
 အကုသလ မူလေန န ကေမူလံ) ဟု အနုလောမ တဘက်ရိဘင်းထုတ်။

၂.....အကုသိုလ် ဝိတ္တဇရုပ်တို့သည်၊ အကုသိုလ် ကေမူလသာမည်၍၊ အကုသိုလ် မမည်သော တရားတို့မည်ကုန်၏။ ထိုတရားတို့ကို (အကုသလသမုဋ္ဌာနံ ရူပံ အကုသလမူလေန ကေမူလံ၊ န အကုသလံ) ဟု ပဋိလောမ တဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်။

၃.....အကုသိုလ်စိတ် ဒွါဒသ၊ မောဟမူ ခွေး၌ မောဟ ကြဉ်သော စေတသိက် သတ္တဝီသတို့သည်၊ နှစ်ပါးစုံမည်သော တရားတို့မည်ကုန်၏။ ထိုတရားတို့ကို (သဟေတုကံ အကုသလံ အကုသလမူလေန ကေမူလံ) ဟု အနုလောမ နှစ်ဘက်ရ (အကုသလံ အကုသလမူလေန ကေမူလဉ္စေဝ, အကုသလဉ္စ) ဟု ပဋိလောမ နှစ်ဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်။

မှတ်ချက်။ အနုလုံ, အနုလောမ၊ ပဋိလောမ တဘက်ရ၊ နှစ်ဘက်ရ ဝိဘင်း ျုည်ထုတ်ရာ၊ နှစ်ဘက်ရချင်း အရကောက်တူ၍၊ နှစ်ဘက်ရ ဝိ

ဘင်းနှစ်မျိုး ထုတ်ပြသည်။

မူလ နယ, ကေမူလ ယမက ပြီး၏။

မူလနယ, အညမည မူလ ယမက

ယေကေစိ အကုသလ မူလေန ကေမူလာ ဓမ္မာ၊

သဗ္ဗေတေ အကုသလ မူလေန အညမညမူလာ ဟူသော ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူအပ်သော တရားတို့သည်။

၁.....အကုသိုလ် ကေမူလသာမည်၍၊ အကုသိုလ်အညမည မူလ မမည်သော တရား။

၂.....အကုသိုလ် အညမည မူလသာမည်၍၊ အကုသိုလ် မမည်သော တရား။

၃.....နှစ်ပါးစုံမည်သော တရား။

အားဖြင့် သုံးပါး အပြားရှိကုန်၏။

ထိုသုံးပါးတို့တွင်

၁.....အကုသိုလ်စိတ် ဒွါဒသ၊ အကုသလမူ သုံးခု ကြဉ်သော စေတသိက် စတုရိသ၊ အကုသိုလ်ဝိတ္တဇရုပ်တို့သည်၊ အကုသိုလ် ကေမူလသာမည်၍ အကုသိုလ် အညမည မူလ မမည်သော တရားတို့မည်ကုန်၏။ ထိုတရား တို့ကို (အဝသေသာ အကုသလမူလ သဟဇာတာ ဓမ္မာ အကုသလ

မူလေန ကေမူလာနဝ အညမညမူလာ) ဟု အနုလောမ တဘက်ရ
ဝိဘင်းထုတ်။

၂ အကုသိုလ် အညမည မူလသမည်၍၊ အကုသိုလ် ကေမူလ မမည်သော
တရားကားမရှိ။ အကုသိုလ် အညမည မူလမည်လျှင်၊ အကုသိုလ် ကေ
မူလ မည်တော့၏။ ထိုတရားတို့ကို ‘အာမန္တာ’ ဟု ပဋိလောမ
ဝိဘင်းထုတ်။

၃ မောဟမူ ခွေး၌ မောဟ ကြည်သော အကုသလမူ သုံးခုတို့သည်၊ နှစ်
ပါးစုံမည်သော တရားတို့မည်ကုန်၏။ ထိုတရားတို့ကို (မူလာနိယာနိ
ကေတော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ အကုသလမူလာနိ ကေမူလာနိဝေဝ အညမည
မူလာနိဝ) ဟု နှစ်ဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်။

မူလ နယ , အညမည မူလ ယမက ပြီး၏။

ကြွင်း နယ-သုံးပါးတို့၌လည်း၊ ကုသလပဒက , ပြဆိုခဲ့ပြီးသော နည်းကိုမှီ၍
ဟောကြလေ။

ဤကား-နယူပဒေသ-ပင်တည်း။

အကုသလပဒပြီးပြီ။

အဗျာကတပဒ

ဤအဗျာကတပဒ၌လည်း၊ ရှေးဦးစွာ မူလနယ တခုလုံးနှင့် ဆိုင်ရာတရားကို
အောက်ပါအတိုင်း လေးမျိုးခွဲထားရမည်။

အဗျာကတပဒ မူလနယ၌ ဟောတော်မူအပ်သော တရားတို့သည်။

က အဗျာကတမည်သောတရား

ခ အဗျာကတမူလမည်သောတရား

ဂ အဗျာကတ ကေမူလမည်သောတရား

ဃ အဗျာကတ အညမည မူလမည်သောတရား

အားဖြင့် လေးပါး အပြားရှိကုန်၏။

ထိုလေးပါးတို့တွင်

(က) ဝိပင်္ဂါနိဝိတံ ဆတ္တိံသ၊ ကြိယာနိဝိတံ ဝိသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန် ဤတရားတို့သည်၊ အဗျာကတ မည်သော တရားတို့မည်ကုန်၏။

(ခ) အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဟ၊ ဤတရားသုံးပါးတို့သည်၊ အဗျာကတ မူလမည်သောတရားတို့မည်ကုန်၏။

(ဂ) သဟိတ်ဝိပင်္ဂါနိ ကေဝိသ၊ သဟိတ် ကြိယာသတ္တရသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ၊ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ၊ အဂ္ဂပ ဝိပင်္ဂါနိလေးခု၊ ရဟန္တာတို့ ရဟိတိတ် ကြဉ်သော သဟိတ် ဝိပင်္ဂါနိ ကေဝိသ၊ သဟိတ် ကြိယာသတ္တရသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ နာမက္ခန္ဓာတို့သည် ယထာရဟ ပြုဆင်သော သဟိတ် ဝိတ္တဇရုပ်၊ သဟိတ် ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ တေရသန္တံ ယထာရဟ အတူဥပါဒ်သော သဟိတ် ကမ္မဇရုပ်၊ ဤတရားတို့သည်၊ အဗျာကတ ကေမူလမည်သော တရားတို့မည်ကုန်၏။

(ဃ) အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဟ ဤတရားသုံးပါးတို့သည်၊ အဗျာကတ အညမည မူလမည်သော တရားတို့မည်ကုန်၏။

မှတ်ချက်။ ဓမ္မသင်္ဂဏီ မာတိကာ၊ ကုသလတိက်၊ အဗျာကတ ဓမ္မာ ပုဒ်အရ၊ ဝိပင်္ဂါနိ ဆတ္တိံသ၊ ကြိယာနိဝိတံ ဝိသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန်ကို အဟိတ်အဗျာကတ၊ သဟိတ်အဗျာကတ ခွဲ၍၊ သဟိတ် အဗျာကတသည်သာ အဗျာကတ ကေ မူလ မည်၏ဟု မှတ်လေ။

အဟိတ် အဗျာကတများ

အဟိတ်ဝိတံ အဋ္ဌာရ၊ ဆန္ဒ ကြဉ်သော အညသမန်း စေတသိက် ဥပါဒသ၊ အဟိတ် ဝိတ္တဇရုပ်၊ အဟိတ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်၊ ဗျာဟိရ ရုပ်၊ အာဟာရဇရုပ်၊ ဥတုဇရုပ်၊ အသညသတ် ကမ္မဇရုပ်၊ ပဝတ္တိ ကမ္မဇရုပ်၊ နိဗ္ဗာန်၊ ဤတရားတို့သည်၊ အဟိတ် အဗျာကတ တရားတို့မည်ကုန်၏။

သဟိတ် အဗျာကတများ

သဟိတ်ဝိပါက် ကေဝိသ၊ သဟိတ် ကြိယာသတ္တရသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ၊ ပဉ္စဝေါကာရတုံ၌ ဖြစ်သောအခါ၊ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ အရူပဝိပါက်လေးခု၊ ရဟန္တာတို့စုတိစိတ်ကြည့်သော သဟိတ်ဝိပါက်၊ သဟိတ် ကြိယာ နာမက္ခန္ဓာတို့သည် ယထာရဟ ပြုအပ်သော သဟိတ် စိတ္တဇရုပ်၊ သဟိတ် ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ တေရသနှင့် ယထာရဟ အတူ ဥပါဒ်သော သဟိတ် ကမ္မဇရုပ်၊ ဤတရားတို့သည် သဟိတ် အဗျာကတ တရားတို့မည်ကုန်၏။

ဤမှတ်ချက်ဆိုရိုးကိုလည်း နှုတ်တိုက် ချပေးရမည်။

မူလ နယ၊ မူလယမက

ယေကေစိ အဗျာကတာ ဓမ္မာ သဗ္ဗေတေ အဗျာကတမူလာ ဟူသော ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူအပ်သော တရားတို့သည်။

၁.....အဗျာကတသာမည်၍၊ အဗျာကတမူလမမည်သောတရား။

၂.....အဗျာကတ မူလသာမည်၍၊ အဗျာကတ မမည်သောတရား။

၃.....နှစ်ပါစုံမည်သောတရား။

အားဖြင့် သုံးပါး အပြားရှိကုန်၏။

ထိုသုံးပါးတို့တွင်

၁.....ဝိပါက်စိတ် ဆတ္တိံသ၊ ကြိယာစိတ် ဝိသ၊ အဗျာကတမူ သုံးခု ကြည့်သော စေတသိက် ပဉ္စတိံသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ ဤတရားတို့သည် အဗျာကတသာ မည်၍၊ အဗျာကတမူလ မမည်သော တရားတို့မည်ကုန်၏။ ထိုတရားတို့ကို (အဝသေသာ အဗျာကတာ ဓမ္မာ န အဗျာကတမူလာ) ဟု အနူလောမ တဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်။

၂.....အဗျာကတ မူလသာမည်၍၊ အဗျာကတ မမည်သော တရားကား မရှိ၊ အဗျာကတ မူလမည်လျှင် အဗျာကတ မည်တော့သည်သာ၊ ထိုတရားကို ‘အာမန္တာ’ ဟု ပဋိလောမ ဝိဘင်းထုတ်။

၃ အဗျာကတမူ သုံးခုသည် နှစ်ပါးစုံ မည်သော တရားမည်၏ ထိုတရားကို
(တိဏေဝ အဗျာကတမူလင်္ကာ) ဟု အနုလောမ နှစ်ဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်။

(မူလယမက ပြီး၏။)

ကေမူလ ယမက

ယေကေဝိ အဗျာကတဓမ္မာ သဗ္ဗေတေ အဗျာကတ မူလေန ကေမူလာ
ဟူသော ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူအပ်သောတရားတို့သည်။

၁ အဗျာကတသာမည်၍၊ အဗျာကတ ကေမူလ မမည်သောတရား။

၂ အဗျာကတ ကေမူလသာမည်၍၊ အဗျာကတ မမည်သောတရား။

၃ နှစ်ပါးစုံ မည်သောတရား။

အားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိကုန်၏။

ထိုသုံးပါးတို့တွင်

၁ အဟိတ် အဗျာကတ တရားတို့သည် အဗျာကတ သာမည်၍၊ အဗျာကတ
ကေမူလ မမည်သော တရားတို့ မည်ကုန်၏။ ထိုတရားတို့ကို (အဟေတုကံ
အဗျာကတံ အဗျာကတ မူလေန န ကေမူလံ) ဟု အနုလောမ တဘက်ရ
ဝိဘင်းထုတ်။

၂ အဗျာကတ ကေမူလသာမည်၍၊ အဗျာကတ မမည်သောတရားကားမရှိ၊
အဗျာကတ ကေမူလမည်လျှင် အဗျာကတ မည်တော့သည်သာ၊ ထိုတရား
ကို (‘အာမန္တာ’ ဟု ပဋိလောမ ဝိဘင်းထုတ်။

၃ သဟိတ် အဗျာကတသည်၊ နှစ်ပါးစုံ မည်သောတရားမည်၏။ ထိုတရားကို
(သဟေတုကံ အဗျာကတံ အဗျာကတ မူလေန ကေမူလံ) ဟု နှစ်ဘက်
ရ ဝိဘင်းထုတ်။

(ကေမူလ ယမက ပြီး၏။)

အညမည မူလ ယမက

၁။ ယေကေဝိ အဗျာကတ မူလေန ကေမူလာ ဓမ္မာ သဗ္ဗေတေ အဗျာကတ
မူလေန အညမညမူလာ။ ။ ဟူသော ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူအပ်
သော တရားတို့သည်။

၁.....အချာကတ ကေမူလသာမည်၍၊ အချာကတ အညမည မူလမမည်သော တရား။

၂—အချာကတ အညမည မူလသာမည်၍၊ အချာကတ ကေမူလ မမည်သော တရား။

၃.....နှစ်ပါးစုံမည်သောတရား။

အားဖြင့် သုံးပါးအပြား ရှိကုန်၏။

ထိုသုံးပါးတို့ကွင်

၁ အချာကတမူ သုံးခု ကြည့်သော သဟိတ်အချာကတ တရားတို့သည်၊ အချာကတ ကေမူလသာမည်၍၊ အချာကတ အညမညမူလ မမည်သောတရားတို့မည်ကုန်၏။ ထိုတရားတို့ကို (အဝသေသာ အချာကတ မူလ သဟဇာတာ မဗ္ဗာ အချာကတ မူလေန ကေမူလာ၊ နစ အညမညမူလာ) ဟု အနုလောမတဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်။

၂.....အချာကတ အညမည မူလသာမည်၍၊ အချာကတ ကေမူလ မမည်သော တရားကားမရှိ၊ အချာကတ အညမည မူလမည်လျှင် အချာကတ ကေမူလမည်တော့သည်သာ၊ ထိုတရားကို ‘အာမန္တာ’ ဟု ပဋိလောမဝိဘင်း ထုတ်။

၃ အချာကတ မူသုံးခုသည်၊ နှစ်ပါးစုံမည်သော တရားမည်၏။ ထိုတရားကို (မူလာနိယာနိ ကေဘော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ကေမူလာနိဝေဝ အညမည မူလာနိဝ) ဟု နှစ်ဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်။

အညမညမူလ ယမက ပြီး၏။

(မူလ နယ ပြီးပြီ။)

ကြွင်း-နယ-သုံးပါးတို့၌လည်း၊ ကုသလပဒက၊ ပြဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းကို မှီ၍ ဟောကြလေ။

ဤကား နယူပဒေသ ပင်တည်း။

(အချာကတပဒ ပြီးပြီ)

နာမ ပဒ

ဤနာမပဒ၌လည်း ရှေးဦးစွာ မူလနယ တခုလုံးနှင့် ဆိုင်ရာတရားကိုအောက် ပါအတိုင်း—လေးမျိုးခွဲထားရမည်။

နာမပဒ မူလနယ၌ ဟောတော်မူအပ်သော တရားတို့သည်

- က..... နာမ မည်သော တရား
 - ခ နာမမူလ မည်သော တရား
 - ဂ နာမဧကမူလမည်သောတရား
 - ဃ နာမ အညမည မူလ မည်သောတရား
- အားဖြင့် လေးပါး အပြားရှိကုန်၏။

ထိုလေးပါးတို့တွင်

- က စိတ်တခုယူ၍ ကိုးဆယ်၊ စေတသိက်ခွေး ပညာသ၊ နိဗ္ဗာန် ဤတရား တို့သည် နာမ မည်သော တရားတို့ မည်ကုန်၏။
- ခ လောဘ-ဒေါသ-မောဟ-အလောဘ-အဒေါသ၊ အမောဟ၊ ဤနာမမူ ကိုးခုတို့သည်၊ နာမမူလ မည်သော တရားတို့ မည်ကုန်၏။
- ဂ သဟိတ်စိတ် ဧကသတ္တတိ၊ မောဟမူခွေး၌မောဟကြဉ်သော စေတသိက် ခွေးပညာသ၊ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ၊ အရူပဝိပါက်လေးခု ရဟန္တာတို့ စုတိကြဉ်သော ကုသိုလ်—အကုသိုလ်သဟိတ်ဝိပါက်၊ သဟိတ် ကြိယာနာမက္ခန္ဓာတို့သည်၊ ယထာရဟ ပြုအပ်သော သဟိတ် စိတ္တဇရုပ်၊ သဟိတ် ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေတရသနှင့်၊ ယထာရဟအတူ ဥပါဒ် သော သဟိတ် ကမ္မဇရုပ်၊ ဤတရားတို့သည် နာမ ဧကမူလ မည်သော တရားတို့မည်ကုန်၏။
- ဃ။ မောဟမူခွေး၌ မောဟကြဉ်သော နာမမူ ကိုးခု၊ ဤတရား တို့သည်၊ နာမ အညမည မူလမည်သော တရားတို့ မည်ကုန်၏။

✽ မှတ်ချက်.....နာမ—မည်သောတရားကို အဟိတ်နာမ်၊ သဟိတ်နာမ် ခွဲခြား ထားရမည်။

အဟိတ် နာမ်များ

အဟိတ်စိတ် အဋ္ဌာရသ၊ ဆန္ဒကြည်သော အညသမာန်း စေတသိက် ခွါဒသ၊
မောဟမူဒွေး၌ မောဟ၊ နိဗ္ဗာန်၊ ဤတရားတို့သည် အဟိတ်နာမ်မည်သော တရား
တို့ မည်ကုန်၏။

သဟိတ် နာမ်များ

သဟိတ်စိတ် ကေသဋ္ဌတိ၊ မောဟမူဒွေး၌ မောဟကြည်သော စေတသိက်
ဒွေ ပညာသ၊ ဤတရားတို့သည် သဟိတ် နာမ်တရားတို့ မည်ကုန်၏။

※ ဤမှတ်ချက်ဆိုပြီးကိုလည်း နှုတ်တိုက်ချပေးရမည်။

မူလ နာမ မူလ ယမက

ယေကေဝိ နာမာ ဓမ္မာ သဗ္ဗေတေ နာမ မူလာ ဟူသော
ပါဠိတော်၌ ဟောတော် မူအပ်သော တရားတို့သည်။

- ၁ နာမသာမည်၍၊ နာမမူလ မမည်သော တရား
- ၂ နာမမူလသာမည်၍၊ နာမ မမည်သော တရား
- ၃ နှစ်ပါးစုံ မည်သော တရား

အားဖြင့် သုံးပါးအပြား ရှိကုန်၏။

ထိုသုံးပါးတို့ကွင်

- ၁ စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ နာမမူ ကိုးခု ကြည်သော စေတသိက် ဆ၊ စတ္တာ
လီသ၊ နိဗ္ဗာန်၊ ဤတရားတို့သည် နာမသာမည်၍၊ နာမမူလ မမည်သော
တရားတို့ မည်ကုန်၏။ ထိုတရားတို့ကို (အဝသေသာနာမာ ဓမ္မာ န နာမ
မူလာ) ဟု အနုလောမ တဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်။
- ၂ နာမမူလသာ မည်၍၊ နာမ မမည်သော တရားကား မရှိ၊ နာမမူလမည်
လျှင် နာမ မည်တော့သည်သာ၊ ဤတရားကို ‘အာမန္တာ’ ဟု ပဋိလောမ
ဝိဘင်းထုတ်။
- ၃ နာမမူ ကိုးခုတို့သည် နှစ်ပါးစုံ မည်သောတရားတို့ မည်ကုန်၏။ ထိုတရား
တို့ကို (နဝေဝ နာမမူလာနိ) ဟု အနုလောမ နှစ်ဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်။

(မူလ ယမကပြီး)

ကေမူလ ယမက

ယေကေစိ နာမာဓမ္မာ သဗ္ဗေတေ နာမမူလေန ကေမူလာ
ဟူသော ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူအပ်သော တရားတို့သည်၊

- ၁ နာမသာမည၍၊ နာမကေမူလ မမည်သော တရား
- ၂ နာမကေမူလသာမည၍၊ နာမ မမည်သော တရား
- ၃ နှစ်ပါးစုံမည်သော တရား

အားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိကုန်၏။

ထိုသုံးပါးတို့တွင်

- ၁ အဟိတ်နာမ်သည် နာမသာမည၍၊ နာမကေမူလ မမည်သော တရား
မည်၏။ ထိုတရားကို (သဟေတုကံ နာမံ နာမမူလေန န ကေမူလံ) ဟု
အနုလောမ တဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်။
- ၂ ပဉ္စဝေါကာရသုံ၌ ဖြစ်သောအခါ၊ အရူပဝိပါက် လေးခု၊ ရဟန္တာတို့
စုတိ ကြင်သော ကုသိုလ်-အကုသိုလ် သဟိတ်ဝိပါက် သဟိတ်ကြိယာ
နာမက္ခန္ဓာတို့သည် ယထာရဟ ပြုအပ်သော သဟိတ် ဖိတ္တဇရုပ်၊ သဟိတ်
ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်-ဤတရား တို့သည် နာမ ကေမူလသာမည၍၊ နာမ
မမည်သော တရားတို့ မည်ကုန်၏။ ထိုတရားတို့ကို (နာမသမုဋ္ဌာနံ ရူပံ
နာမမူလေန ကေမူလံ န နာမံ) ဟု ပဋိလောမ တဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်။
- ၃ သဟိတ်နာမ်သည် နှစ်ပါးစုံမည်သော တရားမည်၏။ ထိုတရားကို (သဟေ
တုကံ နာမံ နာမမူလေန ကေမူလံ) ဟု အနုလောမ နှစ်ဘက်ရ ဝိဘင်း
ထုတ်၍၊ နာမံ နာမမူလေန ကေမူလဉ္စေ နာမဉ္စေ) ဟု ပဋိလောမ
နှစ်ဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်။

(ကေမူလ ယမက ပြီး၏။)

အညမည မူလ ယမက

ယေကေစိ နာမ မူလေန ကေမူလာ ဓမ္မာ သဗ္ဗေတေ နာမ မူလေန
အညမညမူလာ ဟူသော ပါဠိတော်၌ ဟောတော် မူအပ်သောတရား
တို့သည်။

- ၁ နာမ ကေမူလသာမည၍၊ နာမ အညမညမူလ မမည်သောတရား

- ၂ နာမ အညမညမူလသာမည်၍၊ နာမ ကေမူလ မမည်သောတရား
 ၃ နှစ်ပါးစုံမည်သောတရား

အားဖြင့် သုံးပါး အပြားရှိကုန်၏။

ထိုသုံးပါးတို့တွင်

- ၁.....သဟိတ်စိတ် ကေသတ္တတိ—နာမမူ— ကိုးခု ကြည့်သော စေတသိက်
 ဆ, စတ္တာလီသ၊ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ၊ အရူပဝိပါက်
 လေးခု၊ ရဟန္တာတို့ စုတိ ကြည့်သော ကုသိုလ်, အကုသိုလ် သဟိတ်
 ဝိပါက် သဟိတ် ကြိယာနာမက္ခန္ဓာတို့သည်၊ ယထာရဟ ပြုအပ်သော
 သဟိတ် စိတ္တဇရုပ်၊ သဟိတ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်၊ ဤတရားတို့သည်
 နာမ ကေမူလသာမည်၍၊ နာမအညမညမူလ မမည်သောတရားတို့
 မည်ကုန်၏။ ထိုတရားတို့ကို (အဝသေသာ နာမမူလ သဟဇာတာ
 မ္မော နာမမူလေန ကေမူလာ နစအညမညမူလာ) ဟု အနုလောမ
 ဝိဘင်းထုတ်။
- ၂ နာမ အညမညမူလသာမည်၍၊ နာမ ကေမူလ မမည်သောတရား
 ကား မရှိ။ နာမ အညမညမူလမည်လျှင်၊ နာမ ကေမူလမည်တော့
 သည်သာ။ ထိုတရားတို့ကို ‘အာမန္တာ’ ဟု ပဋိလောမ ဝိဘင်းထုတ်။
- ၃ မောဟမူဒွေး၌ မောဟကြည့်သော နာမမူ ကိုးခုတို့သည်၊ နှစ်ပါးစုံ
 မည်သော တရားတို့မည်ကုန်၏။ ထိုတရားတို့ကို (မူလ၁နိ ယာနိ ကေ
 တော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ကေမူလာနိစေပ အညမည မူလာနိစ) ဟု အနု
 လောမ နှစ်ဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်။

အညမည မူလ ယမက ပြီး၏။

မူလ နယ ပြီးပြီ။

ကြွင်းနယ သုံးပါးတို့၌လည်း ကုသလပဒက, ပြဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းကိုမှီ၍
 ဟောကြလေ။

ဤကား—နယူပဒေသ ပင်တည်း။

နာမပဒ ပြီးပြီ။

မူလ ယမက နယူပဒေသ စကားရပ် အပြီးသတ်။

ခန္ဓာယမကပဏ္ဏတ္တိဝါရ

ဥဒ္ဒေသ

ဝါရကြီးလေးပါးတို့၏ ယမက၊ ပုစ္ဆာ၊ အတ္တပေါင်းများကို
အင်းစာလျား (ဇယား) ချပုံ။

ဝါရ	ယမက	ပုစ္ဆာ	အတ္တ
ပဒသောဓန	၁၀	၂၀	၄၀
ပဒသောဓန မူလစက္က	၄၀	၈၀	၁၆၀
သုဒ္ဓဓန္ဓ	၁၀	၂၀	၄၀
သုဒ္ဓဓန္ဓ မူလစက္က	၄၀	၈၀	၁၆၀
လေးပါးပေါင်း	၁၀၀	၂၀၀	၄၀၀

သောဓန ဝိသ သုဒ္ဓဓန္ဓ၊ စက္ကေသွာသီတိ ဝိနိဗ္ဗိတာ။

ပုစ္ဆာ ခန္ဓာယမကဿ၊ ပဏ္ဏတ္တိမိ သတာနိဋ္ဌေ။

ခန္ဓာယမကပဏ္ဏတ္တိဝါရ နိဒ္ဒေသ

ဤကဲ့သို့ ခယားပွင့် ပြထားသော နေရာမျိုး၌ ဆရာက-တညဉ့်က ကြိုတင်၍၊
အနည်းဆုံး-၃-၅-ခေါက်လောက် နှုတ်တိုက် ချပေးလိုက်ရမည်။

※ ခန္ဓာယမကပဏ္ဏတ္တိဝါရ နိဒ္ဒေသ၌။

ပရမတ္ထတရား လေးပါးနှင့် ပညတ်ကိုဟောတော်မူ၏။

(တနည်း) ခန္ဓာ ငါးပါးနှင့် နိဗ္ဗာန်-ပညတ်ကို ဟောတော်မူ၏။

ဤသို့ ဟောတော် မူရင်းတရားကို ရှေးဦးစွာ သိထားမှသာလျှင်၊ အနုလုံကို ဟောပြီးနောက်၊ ကြွင်းကျန်နေသော တရားကိုသိ၍၊ ပစ္စနိက နှစ်ဘက်ရ၌-မကျက် ရဘဲနှင့် ကောက်တပ်မည်။

သတိထား၍ မှတ်သားရန်

ယမက တပါးတပါး၌ လေးချက်-လေးချက် စိစက်
လှည့်၍ ခွဲထားပြီးလျှင်

- ၁.....အချက်ကို အနုလောမ တဘက်ရ ထည်းသို့ သွင်း
- ၂.....အချက်ကို ပဋိလောမ တဘက်ရ ထည်းသို့ သွင်း
- ၃.....အချက်ကို အနုလုံ နှစ်ဘက်ရ ထည်းသို့ သွင်း
- ၄.....အချက်ကို ပစ္စနိက နှစ်ဘက်ရ ထည်းသို့ သွင်း

ပဒသောဓန ဝါရ

ရှေးဦးစွာ ရူပက္ခန္ဓယမက၌-၄-ချက် စက်လှည့်၍၊ သွင်းကောက်ပုံ ဆိုရိုးကို ပေးအံ့။

ရူပက္ခန္ဓ ယမက

※ ရူပံ ရူပက္ခန္ဓော ဟူသော ပါဠိတော်၌ဟောတော်မူအပ်သောတရားတို့သည်

- ၁.....ရူပသာမည်၍၊ ရူပက္ခန္ဓာ မမည်သောတရား။
- ၂.....ရူပက္ခန္ဓာသာမည်၍၊ ရူပ မမည်သော တရား။
- ၃.....ရူပလည်းမည်-ရူပက္ခန္ဓာလည်း မည်သောတရား။
- ၄.....ရူပလည်းမမည်၊ ရူပက္ခန္ဓာလည်းမမည်သောတရား။

ဤသို့ အားဖြင့် လေးပါးအပြား ရှိကုန်၏။

ထိုလေးပါးတို့တွင်

- ၁.....လောကီစိတ် ကောသီတိ၊ စေတသိက်ဌေးပညာသ တို့သည်-ရူပသာမည်၍၊ ရူပက္ခန္ဓာ မမည်သော တရားတို့မည်ကုန်၏။ ထိုတရားတို့ကို (ဝိယရူပံ သာတရူပံ၊ ရူပံ၊ န ရူပက္ခန္ဓော)ဟု အနုလောမ တဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်။

- ၂.....ရူပက္ခန္ဓာ, သာမဉ်၍၊ ရူပ, မမဉ်သော တရားကားမရှိ၊ ရူပက္ခန္ဓာမဉ်လျှင်၊ ရူပမဉ်ဘော့၏။ ထိုတရားကို ‘အာမန္တာ’ ဟု ပဋိလောမ တဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်။
- ၃ ရုပ် အဋ္ဌဝိသသဉ် ရူပလည်းမဉ်၊ ရူပက္ခန္ဓာ လည်းမဉ်သော တရားမဉ်၏။ ထိုတရားကို (ရူပက္ခန္ဓာ ရူပဇ္ဇေဝ ရူပက္ခန္ဓာစ) ဟု အနုလုံ နှစ်ဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်။
- ၄ လောကုတ္တရာ ဝိတ်ရှစ်ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံသ၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်၊ ဤတရားတို့သည်၊ ရူပလည်း မမဉ်၊ ရူပက္ခန္ဓာလည်းမမဉ်သော တရားတို့မဉ်ကုန်၏။ ထိုတရားတို့ကို (ရူပဉ္စ ရူပက္ခန္ဓဉ္စ ထပေတွာ အဝသေသာ န စေဝရူပံ၊ နစ ရူပက္ခန္ဓာ) ဟု ပစ္စနိက် နှစ်ဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်။

မှတ်ချက်

ပစ္စနိက် အနုလောမ တဘက်ရဝိဘင်းသည်၊ အနုလုံ ပဋိလောမ တဘက်ရ ဝိဘင်းနှင့်တူ၏။

ပစ္စနိက် ပဋိလောမ တဘက်ရဝိဘင်းသည်၊ အနုလုံ အနုလောမ တဘက်ရ ဝိဘင်းနှင့်တူ၏။

ယင်းသို့ဖြစ်၍-ပစ္စနိက် တဘက်ရ တရားကို သီးခြား မခွဲရတော့ဘဲ။ အနုလုံ တဘက်ရ တရားများကို ရှေ့နောက်လဲ၍၊ ဟောရခြင်းသည်သာ ထူး၏ဟုမှတ်။

ဝေဒနာက္ခန္ဓာ ယမက

※ ဝေဒနာဝေဒနာက္ခန္ဓောဟူသော ပါဠိတော်၌ဟောတော်မူအပ်သောတရားတို့သည်

- ၁.....ဝေဒနာသာမဉ်၍၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ မမဉ်သော တရား။
- ၂.....ဝေဒနာက္ခန္ဓာသာမဉ်၍၊ ဝေဒနာ မမဉ်သော တရား။
- ၃ နှစ်ပါးစုံ မဉ်သောတရား။
- ၄.....နှစ်ပါးစုံ မမဉ်သော တရား။

ဤသို့ အားဖြင့် လေးပါးအပြား ရှိကုန်၏။

ထိုလေးပါးတို့တွင်

- ၁.....ဝေဒနာသာမည၍၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ မမည်သော တရားကားမရှိ၊ ဝေဒနာ မည်လျှင် ဝေဒနာက္ခန္ဓာ မည်တော့၏။ ထိုတရားကို ‘အာမန္တာ’ ဟု အနုလောမ တဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်။
- ၂.....ဝေဒနာက္ခန္ဓာသာမည၍၊ ဝေဒနာ မမည်သော တရားကားမရှိ၊ ဝေဒနာ က္ခန္ဓာမည်လျှင် ဝေဒနာမည်တော့သည်သာ၊ ထိုတရားကို ‘အာမန္တာ’ ဟု ပဋိလောမ တဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်။
- ၃.....ဝေဒနာက္ခန္ဓာသည် နှစ်ပါးစုံ မမည်သော တရားမည်၏။ ထိုတရားကို ‘အာမန္တာ’ ဟု နှစ်ဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်။
- ၄.....ဝေဒနာက္ခန္ဓာမှ တပါး-ခန္ဓာ လေးပါးနိဗ္ဗာန် ပညတ် ဤတရားတို့သည် နှစ်ပါးစုံ မမည်သော တရားတို့ မည်ကုန်၏။ ထိုတရားတို့ကို (ဝေဒနဉ္စ ဝေဒနာက္ခန္ဓဉ္စ ထပေတွာ အဝသေသာ နစေဝ ဝေဒနာ, နစ ဝေဒနာက္ခန္ဓော) ဟု ပစ္စနိက် နှစ်ဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်။

သညာက္ခန္ဓ ယမက

✽ သညာ သညာက္ခန္ဓော—ဟူသော ပါဠိတော်၌ ဟောတော် မူအပ်သော တရားတို့သည်။

- ၁.....သညာသာမည၍၊ သညာက္ခန္ဓာ မမည်သော တရား။
- ၂.....သညာက္ခန္ဓာသာမည၍၊ သညာ မမည်သော တရား။
- ၃.....နှစ်ပါးစုံ မမည်သော တရား။
- ၄.....နှစ်ပါးစုံ မမည်သော တရား။

ဤသို့ အားဖြင့် လေးပါးအပြားရှိကုန်၏။

ထိုလေးပါးတို့တွင်

- ၁.....ဒိဋ္ဌိစေတသိက်ဟု ဆိုအပ်သော သညာသည် သညာသာမည၍၊ သညာက္ခန္ဓာ မမည်သော တရားမည်၏။ ထိုတရားကို (ဒိဋ္ဌိသညာသညာ၊ နသညာက္ခန္ဓော) ဟု အနုလောမ တဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်။
- ၂.....သညာက္ခန္ဓာသာမည၍၊ သညာ မမည်သော တရားကားမရှိ၊ သညာက္ခန္ဓာ မည်လျှင် သညာမည်တော့ သည်သာ၊ ထိုတရားကို ‘အာမန္တာ’ ဟု ပဋိလောမ ဝိဘင်းထုတ်။

၃.....သညာက္ခန္ဓာသည် နှစ်ပါးစုံ မည်သော တရားမည်၏။ ထိုတရားကို (သညာက္ခန္ဓော သညာဇေဝ သညာက္ခန္ဓာစ) ဟု အနုလုံ နှစ်ဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်။

၄.....ဒိဋ္ဌိသညာ၊ သညာက္ခန္ဓာမှ တပါး- ခန္ဓာလေးပါး- နိဗ္ဗာန်- ပညတ်၊ ဤတရားတို့သည် နှစ်ပါးစုံ မမည်သောတရားတို့မည်ကုန်၏။ ထိုတရားတို့ကို (သညဉ္စ သညာက္ခန္ဓဉ္စ ထပေတွာ အဝသေသာ နဇေဝသညာ နစ သညာက္ခန္ဓော)ဟု ပစ္စနိက်နှစ်ဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်။

သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ယမက

※ သင်္ခါရသင်္ခါရက္ခန္ဓော ဟူသော ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူအပ်သော တရားတို့သည်။

၁.....သင်္ခါရသာမည်၍၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ မမည်သော တရား

၂.....သင်္ခါရက္ခန္ဓာသာ မည်၍၊ သင်္ခါရ မမည်သောတရား

၃.....နှစ်ပါးစုံမည်သော တရား

၄.....နှစ်ပါးစုံ မမည်သောတရား

ဤသို့အားဖြင့် လေးပါးအပြားရှိကုန်၏။

ထိုလေးပါးတို့တွင်

၁.....စိတ်တခု ယုတ်ကိုးဆယ်-ဝေဒနာ-သညာ-ရုပ်အဋ္ဌဝီသ-ဤတရားတို့သည် သင်္ခါရသာမည်၍၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ မမည်သော တရားတို့ မည်ကုန်၏။ ထိုတရားတို့ကို (သင်္ခါရက္ခန္ဓံ ထပေတွာ အဝသေသာ သင်္ခါရ န သင်္ခါရက္ခန္ဓော)ဟု အနုလောမ တဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်။

၂.....သင်္ခါရက္ခန္ဓာ သာမည်၍၊ သင်္ခါရ မမည်သော တရားကားမရှိ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာမည်လျှင် သင်္ခါရမည်တော့သည်သာ၊ ထိုတရားကို 'အာမန္တာ'ဟု ပဋိလောမ ဝိဘင်းထုတ်။

၃.....သင်္ခါရက္ခန္ဓာသည် နှစ်ပါးစုံမည်သော တရားမည်၏။ ထိုတရားကို (သင်္ခါရက္ခန္ဓော သင်္ခါရဇေဝ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာစ)ဟု အနုလုံနှစ်ဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်။

၄.....နိဗ္ဗာန်-ပညတ်-ဤတရားတို့သည်။ နှစ်ပါးစုံ မမည်သော တရားတို့မည်ကုန်၏။ ထိုတရားတို့ကို (သင်္ခါရဉ္စ သင်္ခါရက္ခန္ဓ ယပေတွာ အဝသေသာ နဝေဝ သင်္ခါရာ၊ နစ သင်္ခါရက္ခန္ဓော) ဟု ပစ္စနိက် နှစ်ဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်။

ဝိညာဏက္ခန္ဓ ယမက

※ ဝိညာဏံ ဝိညာဏက္ခန္ဓော ဟူသော ပါဠိတော်၌
ဟောတော်မူအပ်သော တရားတို့သည်

- ၁.....ဝိညာဏ်သာမည်၍၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ မမည်သော တရား
- ၂.....ဝိညာဏက္ခန္ဓာသာမည်၍၊ ဝိညာဏ် မမည်သော တရား
- ၃.....နှစ်ပါးစုံ မမည်သော တရား
- ၄.....နှစ်ပါးစုံ မမည်သော တရား

ဤသို့အားဖြင့် လေးပါးအပြားရှိကုန်၏။

ထိုလေးပါးတို့တွင်

- ၁.....ဝိညာဏ်သာ မည်၍၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ မမည်သော တရားမရှိ၊ ဝိညာဏ်မည်လျှင်၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာမည်တော့သည်သာ၊ ထိုတရားကို ‘အာမန္တာ’ ဟု အနုလောမ တဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်။
- ၂.....ဝိညာဏက္ခန္ဓာ သာမည်၍၊ ဝိညာဏ် မမည်သော တရားမရှိ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာမည်လျှင် ဝိညာဏ်မည်တော့သည်သာ၊ ထိုတရားကို ‘အာမန္တာ’ ဟု ပဋိလောမ တဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်။
- ၄.....ဝိညာဏက္ခန္ဓာသည် နှစ်ပါးစုံ မမည်သော တရားမည်၏။ ထိုတရားကို ‘အာမန္တာ’ ဟု နှစ်ဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်။
- ၄.....ဝိညာဏက္ခန္ဓာမှတစ်ပါး၊ ခန္ဓာလေးပါး၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ် ဤတရားတို့သည်၊ နှစ်ပါးစုံ မမည်သော တရားတို့မည်ကုန်၏။ ထိုတရားကို (ဝိညာဏဉ္စ ဝိညာဏက္ခန္ဓ ယပေတွာ အဝသေသာ နဝေဝ ဝိညာဏံ နစ ဝိညာဏက္ခန္ဓော) ဟု ပစ္စနိက် နှစ်ဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်။

ဝိညာဏက္ခန္ဓ ယမက ပြီး၏။

ပဒသောဓန ဝါရ ပြီးပြီ။

ပဒ သောဓန မူလ စက္က ဝါရ

ဤဝါရ၌ မူလဟု ခေါ်သော အနုလောမပုစ္ဆာ-ဝိသဇ္ဇနာသည်၊ ပဒ သောဓန ဝါရ-အနုလောမနှင့် အတူတူပင်။

၎င်းအတိုင်း ခွဲ၍၊ ၎င်းအတိုင်းဟောလေ။

(ဤသည်ကား၊ ဂန္ထဂရု၊ ပုနရုတ္တိ၊ အနတ္တက ဒေါသတို့ကို ပယ်ခြင်းငှါ နယူ ပဒေသ နည်းညွှန်ပြခြင်းပင်တည်း။)

မူလဟု ခေါ်သော ပဋိလောမ၌၊ ပုစ္ဆာ-ဝိသဇ္ဇနာတို့သည်၊ အနုလုံ၌ ၂၀၊ ပစ္စနိက်၌ ၂၀-စီ ရှိကြသော်လည်း၊ သဘောတူရာ ပေါင်း၍ ရေတွက်လျှင်၊ အနု လုံ၌ ၅-ပါး၊ ပစ္စနိက်၌ ၅-ပါးစီသာ ရှိကြကုန်၏။

ဤစက် မူလိတရားတို့ကို အနုလုံ၊ ပစ္စနိက်၊ ပဋိလောမထည်းသို့သာ သွင်းရသည်။

ရူပက္ခန္ဓမူ-ဝေဒနာက္ခန္ဓ မူလိ

ခန္ဓာ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ ဟူသော ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူအပ်သော တရားတို့သည်-

- ၁.....ခန္ဓာသာမည်၍၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ မမည်သောတရား
- ၂.....ဝေဒနာက္ခန္ဓာသာမည်၍၊ ခန္ဓာ မမည်သောတရား
- ၃.....နှစ်ပါးစုံမည်သောတရား
- ၄.....နှစ်ပါးစုံ မမည်သောတရား

ဤသို့အားဖြင့် လေးပါး အပြားရှိကုန်၏။

ထိုလေးပါးတို့တွင်

- ၁.....ဝေဒနာက္ခန္ဓာမှတစ်ပါး၊ ခန္ဓာလေးပါးတို့သည်။ ခန္ဓာသာမည်၍၊ ဝေဒနာ က္ခန္ဓာ မမည်သော တရားတို့မည်ကုန်၏။ ထိုတရားတို့ကို (အဝသေသာ ခန္ဓာ န ဝေဒနာက္ခန္ဓာ)ဟု အနုလုံ၊ ပဋိလောမ တဘက်ရိဘင်းထုတ်။
- ၂.....ဝေဒနာက္ခန္ဓာသာမည်၍၊ ခန္ဓာ မမည်သော တရားကားမရှိ။
- ၃.....ဝေဒနာက္ခန္ဓာသည်၊ နှစ်ပါးစုံမည်သော တရားမည်၏။ ထိုတရားကို (ဝေဒနာက္ခန္ဓာ ခန္ဓော စေဝ ဝေဒနာက္ခန္ဓာစ)ဟု အနုလုံ ပဋိလော မ နှစ်ဘက်ရ ရိဘင်းထုတ်။

၄.....နိဗ္ဗာန်-ပညတ်-ဤတရားတို့သည် နှစ်ပါးစုံ မမည်သောတရားတို့မည်ကုန်၏။ ထိုတရားတို့ကို 'အာမန္တာ' ဟု ပစ္စနိက ပဋိလောမနှစ်ဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်။

ဝေဒနာက္ခန္ဓ မူလီ ပြီး၏။

သညာက္ခန္ဓ-သင်္ခါရက္ခန္ဓ-ဝိညာဏက္ခန္ဓ မူလီတို့၌လည်း ဤနည်းတူ-၄-ချက်ခွဲ၍ သွင်းကြလေ။

ဝေဒနာ-နေရာ၌ သညာ-သင်္ခါရ-ဝိညာဏ-လဲလှယ်ရုံမျှသာ ထူးတော့၏။ (ရေးနေလျှင် ဉာဏ်ရှုတ်နေတော့မည်။)

ဤဝေဒနာက္ခန္ဓမူလီ ဟောရိုးခွဲ၍ သွင်း ပုံကို အာရုံနှုတ်တက်ရအောင် ကျက်လျှင် ကျန်မူလီများ မကျက်ဘဲနဲ့ တသက်စွဲအောင်၊ ချက်ခနဲ-ချက်ခနဲ ဟောနိုင်တော့သည်သာ။

ရူပံ ရူပက္ခန္ဓော၌ ဝိယ ရူပံ သာတရူပံ ပုဒ်ဝယ် 'ရူပ'သဒ္ဒါကို 'သဘော'ဟောယူ၍ ချစ်အပ်သော သဘော၊ သာယာအပ်သောသဘော ရှိသော လောကီစိတ် ၈၁-စေတသိက်-၅၂- ရုပ်-၂၈-ကိုယူရသည် (ရုပ်-၂၈-ကိုသာ မယူရဟုမှတ်) လောကီစိတ်-၈၁-စေတသိက်-၅၂-တို့သည် ချစ်အပ်သော သဘော၊ သာယာအပ်သော သဘောရှိခြင်းကြောင့် ရူပသာမည်သည်။ ရူပနုလက္ခဏာ မရှိခြင်းကြောင့် ရူပက္ခန္ဓာ မဖွဲ့ရ၊ စိတ်က ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၊ စေတသိက်က စေတသိက် ခန္ဓာ ၃-ပါးဖွဲ့ရသည်။

ရူပက္ခန္ဓမူ ပြီးပြီ

ဝေဒနာက္ခန္ဓာမူတည်၍ ရူပက္ခန္ဓာစသည်ကို မူလီသွတ်ရာ၌လည်း ဝေဒနာက္ခန္ဓမူလီ၌ ခွဲခဲ့သည့်အတိုင်းခွဲ၍ သွင်းလေ၊ အထူးမရှိတော့ချေ။

ကြွင်းကျန်သောမူ၊ မူလီတို့၌လည်း ဤနည်းကို ခို၍ ဟောကြလေ၊ သိနိုင်လောက်ပြီ။

မှတ်ချက်။ ဤပဏ္ဏတ္တိဝါရစက်သည် ဗဒ္ဓစက်မျိုးဖြစ်၍ ဖွဲ့စပ်မိအောင်၊ မူတည်ပြီး၊ ခန္ဓာများကိုပါ ပြန်၍ မူလီသွတ် ဟောတော်မူခြင်းကြောင့် ဝိညာဏက္ခန္ဓာကိုပါ မူတည်၍၊ ရူပက္ခန္ဓာ စသည်ကို မူလီသွတ် ဟောရသည်ဟုမှတ်။

ပဏ္ဏတ္တိဝါရစက်များသည် ခဏ္ဍစက်မျိုးဖြစ်၍၊ မနွဲ့မစပ် ပြတ်လေသောကြောင့် မူတည်ပြီး ခန္ဓာကို ပြန်၍ မူလည် မသွတ်ရကား— ဝိညာဏက္ခန္ဓာကို မူတည်၍ မဟောရ။

ပဒသောဓန မူလ စက္ခုဝါရ ဖြီးပြီ။

သုဒ္ဓခန္ဓဝါရ

ဤသုဒ္ဓခန္ဓ ဝါရ၌ အနုလောမ၊ ပဋိလောမ ခွဲပြီးလျှင် တခြားမီ စက် ၄-ချက် လှည့်၍ အနုလောမ စက်အရတရားကို၊ အနုလုံ၊ ပဗ္ဗနိက်၊ အနုလောမထဲသို့ သွင်းရမည်။ (ပဋိလောမထဲ မသွင်းရ) ပဋိလောမ စက်အရ တရားကိုလည်း၊ ထိုနည်းတူ အနုလုံ၊ ပဗ္ဗနိက်၊ ပဋိလောမထဲသာ သွင်းရမည်။ (အနုလောမထဲ မသွင်းရ။)

ဤသုဒ္ဓခန္ဓဝါရ၌ ပဋိလောမ—ဟုဆိုသော်လည်း ပဒသောဓနဝါရကဲ့သို့—အနုလောမကို ပြောင်းပြန်-ပြန်လှန်သည် မဟုတ်ဘဲ၊ ရူပခန္ဓော ဟူသော အနုလောမကို ခန္ဓာရူပက္ခန္ဓော-ဟုပဋိလောမ ပြု၍ဟောသည်။ ။

ထို့ကြောင့် အနု-ပဋိ-တခြားမီ ခွဲ၍ စက်လှည့်ရသည်။

ခန္ဓာရူပက္ခန္ဓောစသော ပဋိလောမများမှာ—ပဒသောဓနမူလစက္ခုဝါရ၊ မူလီခေါ် ပဋိလောမအတိုင်းခွဲ၍ သွင်းလေ။ အလုံးစုံတူတော့၏။

အနုလုံ—အနုလောမ၌၊ ‘အာမန္တာ’ ဝိဘင်းချည်း ထုတ်လေ။ ယမကစဉ် အတိုင်း—ရူပ-ဝေဒနာ-သညာ-သင်္ခါရ-ဝိညာဏ၊ မည်သောတရားတို့ကိုချည်း ကောက်လေ။ ။

အနုလုံ-ပဋိလောမများ၌၊ တဘက်ရ-နှစ်ဘက်ရ ဝိဘင်းချည်း ထုတ်လေ။ နှစ်ဘက်ရ၌-ရူပက္ခန္ဓာ၊ တဘက်ရ၌ ကြွင်း-ခန္ဓာ-၄-ပါးကို ကောက်၊ (ကြွင်း ယမက-၄-ပါး၌ နည်းတူကောက်လေ။

ရူပက္ခန္ဓ ယမက

ရူပခန္ဓော ဟူသော ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူအပ်သော တရားတို့သည်

၁.....ရူပသာမည်၍၊ ခန္ဓာ မမည်သောတရား

၂.....ခန္ဓာသာမည၍၊ ရူပ မမည်သောတရား

၃.....နှစ်ပါးစုံ မည်သောတရား

၄.....နှစ်ပါးစုံ မမည်သောတရား

ဤသို့အားဖြင့် လေးပါးအပြားရှိကုန်၏။

ထိုလေးပါးတို့တွင်

၁.....ရူပသာမည၍၊ ခန္ဓာမမည်သော တရားကားမရှိ၊

၂.....လောကုတ္တရာ ဝိတ်-ရှစ်ခု၊ စေတသိက်-ဆတ္တိံသ၊ ဤတရားတို့သည် ခန္ဓာသာမည၍၊ ရူပ မမည်သော တရားတို့မည်ကုန်၏။ ထိုတရားတို့ကို (ရူပံ ထပေတွာ အဝသေသာ ခန္ဓာ န ရူပံ ခန္ဓော) ဟု ပစ္စနိက် အနုလောမ တဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်။

၃.....လောကီဝိတ် ကောသီတိ စေတသိက် ဌေ ပညာသ၊ ရုပ်အဋ္ဌဝီသ၊ ဤတရားတို့သည် နှစ်ပါးစုံမည်သော တရားတို့မည်ကုန်၏။ ထိုတရားတို့ကို (‘အာမန္တာ’ ဟု အနုလောမ နှစ်ဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်။

၄.....နိဗ္ဗာန်-ပညတ်-ဤတရားတို့သည် နှစ်ပါးစုံ မမည်သော တရားတို့မည်ကုန်၏။ ထိုတရားတို့ကို (ရူပဉ္စခန္ဓေစ ထပေတွာ အဝသေသာ နစေဝ ရူပံ န စ ခန္ဓော) ဟု ပစ္စနိက် အနုလောမ နှစ်ဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်။

ခန္ဓာ ရူပက္ခန္ဓော ဟူသော ပဋိလောမမှာ-ပဒသောဓန မူလ စက္ကဝါရ ပဋိလောမအတိုင်း-၄-ချက် စက်လှည့်၍၊ ပဋိလောမထည်းသို့သာ ဆိုင်ရာသွင်းလေ။ ဝိဘင်းစသည် အလုံးစုံတူတော့၏။

(ဤကား နယူပဒေသ-နည်းညွှန်ပြခြင်းပင်တည်း)

ဝေဒနာက္ခန္ဓ ယမက

ဝေဒနာ ခန္ဓော ဟူသောပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူအပ်သော တရားတို့သည်

၁.....ဝေဒနာသာမည၍၊ ခန္ဓာ မမည်သောတရား

၂.....ခန္ဓာသာမည၍၊ ဝေဒနာ မမည်သောတရား

၃.....နှစ်ပါးစုံ မည်သောတရား

၄ နှစ်ပါးစုံ မမည်သောတရား

ဤသို့အားဖြင့် လေးပါးအပြားရှိကုန်၏။

ထိုလေးပါးတို့တွင်

၁ ဝေဒနာသာမည်၍၊ ခန္ဓာမမည်သော တရားကားမရှိ၊

၂.....ဝေဒနာက္ခန္ဓာမှတစ်ပါး၊ ခန္ဓာလေးပါးတို့သည်၊ ခန္ဓာသာမည်၍၊ ဝေဒနာ မမည်သော တရားတို့မည်ကုန်၏။ ထိုတရားတို့ကို (ဝေဒနံ ထပေတွာ အဝ သေသာခန္ဓာ၊ န ဝေဒနာ ခန္ဓော) ဟုပစ္စနိက်အနုလောမတဘက်ရိဝိဘင်း ထုတ်။

၃ ဝေဒနာက္ခန္ဓာသည် နှစ်ပါးစုံ မည်သောတရား မည်၏။ ထိုတရားကို ‘အာမန္တာ’ဟု အနုလုံနှစ်ဘက်ရိဝိဘင်းထုတ်။

၄.....နိဗ္ဗာန်-ပညတ်၊ ဤတရားတို့သည်၊ နှစ်ပါးစုံမမည်သောတရားတို့ မည်ကုန် ၏။ ထိုတရားတို့ကို (ဝေဒနဉ္စ ခန္ဓေစ ထပေတွာ အဝသေသာ နစေဝ ဝေဒ နာ၊ န စ ခန္ဓော) ဟု ပစ္စနိက်အနုလောမနှစ်ဘက်ရိဝိဘင်းထုတ်။

ဝေဒနာက္ခန္ဓာ ယမက ပြီး၏။

သညာက္ခန္ဓာ ယမက

သညာခန္ဓော ဟူသော ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူအပ်သောတရားတို့သည်

၁ သညာသာမည်၍၊ ခန္ဓာမမည်သောတရား

၂ ခန္ဓာသာမည်၍၊ သညာမမည်သောတရား

၃.....နှစ်ပါးစုံမည်သောတရား

၄ နှစ်ပါးစုံမမည်သောတရား

ဤသို့အားဖြင့် လေးပါးအပြားရှိကုန်၏။

ထိုလေးပါးတို့တွင်

၁ သညာသာမည်၍၊ ခန္ဓာမမည်သော တရားကားမရှိ။

၂.....ဒိဋ္ဌိသညာ သညာက္ခန္ဓာမှ တစ်ပါး၊ ခန္ဓာလေးပါးတို့သည်၊ ခန္ဓာသာမည်

၍၊ သညာမမည်သောတရားတို့ မည်ကုန်၏။ ထိုတရားတို့ကို (သညံ ထပေတွာ အဝသေသာ ခန္ဓာနသညာ၊ ခန္ဓော) ဟုပစ္စနိက်အနုလောမ တဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်။

၃..... ဗိဠိသညာသညာက္ခန္ဓာတို့သည်၊ နှစ်ပါးစုံ မည်သော တရားမည်ကုန်၏။ ထိုတရားတို့ကို ‘အာမန္တာ’ ဟု အနုလုံနှစ်ဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်။

၄..... နိဗ္ဗာန်-ပညတ်၊ ဤတရားတို့သည်၊ နှစ်ပါးစုံ မမည်သောတရားတို့ မည်ကုန်၏။ ထိုတရားတို့ကို (သညဉ္စ ခန္ဓေစ ထပေတွာ အဝသေသာ နစေဝသညာ န စ ခန္ဓော) ဟု ပစ္စနိက်အနုလောမ နှစ်ဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်။

သညာက္ခန္ဓ ယမက ပြီး၏။

သင်္ခါရက္ခန္ဓ ယမက

သင်္ခါရ ခန္ဓော ဟူသော ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူအပ်သောတရားတို့သည်

၁..... သင်္ခါရသာမည်၍၊ ခန္ဓာမမည်သောတရား

၂..... ခန္ဓာသာမည်၍၊ သင်္ခါရ မမည်သောတရား

၃..... နှစ်ပါးစုံ မည်သောတရား

၄..... နှစ်ပါးစုံ မမည်သောတရား

ဤသို့အားဖြင့် လေးပါးအပြားရှိကုန်၏။

ထိုလေးပါးတို့တွင်

၁..... သင်္ခါရသာမည်၍၊ ခန္ဓာမမည်သော တရားကားမရှိ။

၂..... ခန္ဓာသာ မည်၍၊ သင်္ခါရ မမည်သော တရားလဲမရှိ၊

၃..... သင်္ခါရတို့သည်၊ နှစ်ပါးစုံ မည်သော တရားတို့ မည်ကုန်၏။ ထိုတရားတို့ကို ‘အာမန္တာ’ ဟု အနုလုံ နှစ်ဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်။

၄..... နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်၊ ဤတရားတို့သည်၊ နှစ်ပါးစုံ မမည်သော တရားတို့မည်ကုန်၏။ ထိုတရားတို့ကို ‘အာမန္တာ’ ဟု ပစ္စနိက် နှစ်ဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်။

သင်္ခါရက္ခန္ဓ ယမက ပြီး၏။

ဝိညာဏက္ခန္ဓာ ယမက

ဝိညာဏံ ခန္ဓော ဟူသော ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူအပ်သော
တရားတို့သည်

- ၁.....ဝိညာဏ်သာမည်၍၊ ခန္ဓာ မမည်သောတရား
 - ၂ ခန္ဓာသာ မည်၍၊ ဝိညာဏ် မမည်သောတရား
 - ၃.....နှစ်ပါးစုံမည်သောတရား
 - ၄ နှစ်ပါးစုံ မမည်သောတရား
- ဤသို့အားဖြင့် လေးပါး အပြားရှိကုန်၏။

ထိုလေးပါးတို့တွင်

- ၁.....ဝိညာဏ်သာ မည်၍၊ ခန္ဓာ မမည်သောတရားကား မရှိ။
- ၂.....ဝိညာဏက္ခန္ဓာမှ တပါး၊ ခန္ဓာလေးပါး တို့သည်။ ခန္ဓာသာ မည်၍၊
ဝိညာဏ် မမည်သောတရားတို့ မည်ကုန်၏။ ထိုတရားတို့ကို (ဝိညာဏံ
ထပေတွာ အဝသေသာ ခန္ဓာ န ဝိညာဏံ၊ ခန္ဓော)ဟု ပဋ္ဌနိက်၊ အနု
လောမ၊ တဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်။
- ၃.....ဝိညာဏက္ခန္ဓာသည်၊ နှစ်ပါးစုံ မည်သော တရားမည်၏။ ထိုတရားကို
'အာမန္တာ'ဟု အနုလုံ နှစ်ဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်။
- ၄ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်၊ ဤတရားတို့သည်၊ နှစ်ပါးစုံ မမည်သော တရားတို့မည်ကုန်
၏။ ထိုတရားတို့ကို (ဝိညာဏဉ္စ ခန္ဓေစ ထပေတွာ အဝသေသာ နစေဝ
ဝိညာဏံ နစ ခန္ဓော)ဟု ပဋ္ဌနိက်၊ အနုလောမ နှစ်ဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်။

ဝိညာဏက္ခန္ဓာ ယမက ပြီး၏။

သုဒ္ဓ ခန္ဓဝါရ ပြီးပြီ။

သုဒ္ဓ ခန္ဓ မူလစက္ကဝါရ မူများဝယ်၊ သုဒ္ဓ ခန္ဓ ဝါရ အနုလုံ အနုလောမအတိုင်း၊
အာမန္တာဝိဘင်းထွက်၍ ကောက်လေ။

မူလများဝယ်၊ သုဒ္ဓ ခန္ဓ အနုလုံပဋိလောမအတိုင်း၊ တဘက်ရ၊ နှစ်ဘက်ရ ဝိဘင်း
ထွက်၍ ကောက်လေ။

ဤ ကား-ဂန္ထ ဂရုဒေါသ-ပုနရုတ္တိ ဒေါသကိုပါယ်ခြင်းငှါ
နယူပဒေသ စကားရပ် ပင်တည်း။

နည်းညွှန်ပြရုံမျှသာ မဟုတ်ဘဲ၊ မူလီ၊ မူလတွေကို အကျယ်ရေးပြနေလျှင်၊
 ‘‘ယမက နယူပဒေသ’’ အမည်နဲ့ ဆန့်ကျင်သည်သာ မဟုတ်သေး၊ ကျမ်းရေး
 သူက၊ လောဘကြီးပြီး၊ သူချည်း အကုန်ရေးသွားသည်၊ ငါတို့ ဉာဏ်နဲ့ ကြံစည်
 စဉ်းစား ဟောစရာများ ချန်မထားခဲ့တော့၊ ငါတို့ဉာဏ် မပွားရလေဟု ဂရဟံ
 စကား၊ မူပစ်ကွာအောင်၊ ဥပေက္ခာပြုလိုက်ရပေတော့သတည်း။

ခန္ဓ ယမက ပဏ္ဏတ္တိဝါရ နိဒ္ဒေသ နယူပဒေသ စကားရပ် အပြီးသတ်။

ဤခန္ဓယမက ပဏ္ဏတ္တိဝါရ၌

၁.....ဥပပဇ္ဇန္တ ပုဂ္ဂိုလ် } ဟူ၍ အကျဉ်းအားဖြင့်-နှစ်ပါးသာ
 ၂.....စဝန္တပုဂ္ဂိုလ် } ဟောတော်မူ၏။

ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်

၁.....ဥပပဇ္ဇန္တ အရ-ပဋိသန္ဓေ စိတ်၏ ဥပါဒ်-ဋီ-ဘင်-သုံးပါးတို့တွင်၊ ဥပါဒ်
 ခဏတခုကိုသာ ယူရမည်။ (ဋီနှင့် ဘင်-ကိုမယူရ)
 ၂.....စဝန္တ အရ-စုတိ စိတ်၏ ဥပါဒ်-ဋီ-ဘင်သုံးပါး တို့တွင် ဘင်ခဏတခု
 ကိုသာ ယူရမည်။ (ဥပါဒ် နှင့် ဋီကိုမယူရ)

✽ ဒု-သု-ဋီ-တိ။ ယာအရိ။ ပေါင်းးဘိဒ္ဓါဒသာ။ (ပုဂ္ဂိုလ်-၁၂)

ပုထုဇဉ်လေးယောက်။ အရိယာ-ရှစ်ယောက် (ပေါင်း-၁၂)

ထိုပုဂ္ဂိုလ်-၁၂-ယောက်တို့တွင်

ဤခန္ဓယမက ပဏ္ဏတ္တိဝါရ၌-ပုထုဇဉ်-၄-ယောက်။ ဖလဋ္ဌာန် -၄-ယောက်။
 ဤ-၈-ယောက်ကိုသာ ဟောတော်မူ၏။ (မဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်-၄-ယောက်ကိုကား
 ဟောတော်မမူ)

အကြောင်းကား

ပဏ္ဏတ္တိဝါရ၌ ပဋိသန္ဓေနှင့် စုတိကိုသာ ဟောတော်မူသည်ဖြစ်၍၊ ပုထုဇဉ်နှင့်
 ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သာ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း စုတေခြင်း ရှိခြင်းကြောင့်ပင်တည်း။

မဂ္ဂဿ ကေစိတ္တက္ခန္ဓာကတ္တာ အရ-မဂ်ဏိစိတ္တက္ခန္ဓာ တချက်သာ ရှိသည်ဖြစ်၍၊
မဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်ဖြင့် ပဋိသန္ဓေနေခြင်း-စုတေခြင်း မရှိသောကြောင့်တည်း။

※ အရှင်ခုနစ်ယောက်၊ သေ ရှစ်ယောက်၊ ခွဲကောက်ယူတတ်စေ.....
ဟူသော လင်္ကာအရ။

ပဋိသန္ဓေ နေဆဲဖြစ်သော ပုထုဇဉ်-၄-ယောက်။အောက် ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်
သုံးယောက်။ဤ-၇-ယောက်တို့သည် အရှင် ဥပပဇ္ဇန္တိ။

စုတေဆဲဖြစ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်။ဖလဋ္ဌာန် လေးယောက်။
ဤ-၈-ယောက်တို့သည် အသေဝေဝန္တိ။

ဥပပဇ္ဇန္တိ အရကောက်သော အခါ ပဋိသန္ဓေနေဆဲ အရှင်(၇)ယောက်သည်းက,
ယမကအားလျော်စွာ-ရသင့်ရာပုဂ္ဂိုလ်ကိုကောက်၊

ဝေဝန္တိ အရကောက်သောအခါ စုတေဆဲ အသေ(၈)ယောက်သည်းက,
ယမကအားလျော်စွာ ရသင့်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုကောက်၊

ဤခန္ဓာယမက ပဝတ္ထိဝါရ၌ ဘုံ, ပုဂ္ဂိုလ်အားလျော်စွာ ခန္ဓာကို ခွဲခြားပြဦးအံ့။

၁ အသညသတ်ဘုံ၌ ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ‘ရှင်ချည်းသာ’ ပဋိသန္ဓေ
နေခြင်းကြောင့် ‘ရူပက္ခန္ဓာ’တပါးသာဖြစ်သည်။

(သုဂတိအဟိတ် ပုဂ္ဂိုလ် တယောက်)

အသညသတ္တာနံ ပန ဇိဝိတ နဝကမေဝ ပဋိသန္ဓိ ဘာဝေန ပတိဋ္ဌာတိ၊
တဿှာ တေ ရူပပဋိသန္ဓိကာနာမ။

(အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ ဝိထိမုတ်ပိုင်း မရဏုပ္ပတ္တိ စတုက္က)

၂ အရူပလေးဘုံ၌ ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ‘နာမ်ချည်းသာ’ ပဋိသန္ဓေ
နေခြင်းကြောင့် ‘နာမက္ခန္ဓာ’လေးပါးသာ ဖြစ်သည်။

(တိဟိတ် ပုထုဇဉ်နှင့် ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက်)

အရူပဂါ အရူပပဋိသန္ဓိကာ
(ဝိထိမုတ်ပိုင်း မရဏုပ္ပတ္တိ စတုတ္ထ)

၃.....ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံ၌ ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ‘ရှင်၊ နာမ်’နှစ်ပါးစုံ ပဋိသန္ဓေ နေခြင်းကြောင့် ‘ခန္ဓာငါးပါးလုံး’ဖြစ်သည်။
(ပုထုဇဉ် လေးယောက်နှင့် ဖလဋ္ဌာန်လေးယောက်)

သေသာ ရူပဂါ-ရူပ ပဋိသန္ဓိကာ
(ဝိထိမုတ်ပိုင်း မရဏုပ္ပတ္တိ စတုတ္ထ)

သင်္ဂြိုဟ်ပါဠိ အသုံးချ ပြလိုက်သည်။ ညဝါ-ညဝါ ဆိုပေမဲ့ သင်္ဂြိုဟ်သည်၊
က ချည်းဘာဘဲ။

ဘေတုကထာ ဥဒ္ဓေသ ဘဝကြီး-၉-ပါးကို သဘောကျပြီး ဖြစ်လျှင် သဲ
အတူတူဘာဘဲ။

ပြဆိုခဲ့ပြီးသော သင်္ဂဟ ပါဠိ အရ

- ၁.....ရူပက္ခန္ဓာသော၊ ဖြစ်နိုင်က အသညသတ်ကောက်။
- ၂.....နာမက္ခန္ဓာသော၊ ဖြစ်နိုင်က အရူပကောက်။
- ၃.....ခန္ဓာ ငါးပါးလုံးဖြစ်နိုင်က ပဉ္စဝေါကာရကောက်။

ရှေးဦးစွာ အပုံ-၄-ပုံ ပုံထားရမည်

၁.....အနုလောမ တဘက်ရ	} ဟူ၍ ၄-ပုံ ပုံထားပြီးလျှင်၊ ဝါရ
အားလျော်စွာ ဟောသော၊ ပုဂ္ဂိုလ်
ဘုံများကို၍ ၄-ပုံထည်းသို့ ရသင့်သလို
သွင်းကောက်ပါ။
၂.....ပဋိလောမ တဘက်ရ	
၃.....အနုလုံ နှစ်ဘက်ရ	
၄.....ပစ္စနိက် နှစ်ဘက်ရ	

ထိုနောက် ဟောတော်မူသော ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဘုံများကို သိရမည်။ ၎င်းတို့ကို အနု
လောမ၊ ပဋိလောမ၊ အနုလုံထည်းသို့ ရသင့်သလို သွင်းပြီးနောက်၊ ကြွင်းကျန်နေ
သော ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဘုံများ ကိုပစ္စနိက် နှစ်ဘက်ရ ထုတ်ရသည်။

- ၁.....မူသာဖြစ်နိုင်က အနုလောမ တဘက်ရ
- ၂.....မူလီသာဖြစ်နိုင်က ပဋိလောမ တဘက်ရ

၃ နှစ်ပါးစုံဖြစ်နိုင်က အနုလုံ

၄ နှစ်ပါးစုံဖြစ်နိုင်က ပစ္စနိက်

ဆရာကဖြစ်စေ၊ တပည့်ကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေ၊ ပို့ချ၊ အရကျက်ထားရန်

ဆိုရိုးတခုကို ရေးပြပေအံ့။

ခန္ဓ ယမက-ပဝတ္ထိ-ပစ္စပုဒ်။ ပုဂ္ဂလဝါရ-ရူပက္ခန္ဓမူ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓမူလိ၌ ဟောတော်မူအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ အသညသတ်၊ ဥပပဇ္ဇန္တပုဂ္ဂိုလ်။ အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တပုဂ္ဂိုလ်၊ ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တပုဂ္ဂိုလ်၊ အသညသတ်စေတီပုဂ္ဂိုလ်၊ အရူပစေတီပုဂ္ဂိုလ်။ ပဉ္စဝေါကာရ စေတီပုဂ္ဂိုလ်အားဖြင့်- ခြောက်ပါး အပြားရှိကုန်၏။

ထိုခြောက်ပါးတို့တွင် အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တ ပုဂ္ဂိုလ်ကို (အသညသတ္တံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ ရူပက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ နောစ တေသံ ဝေဒနာက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ) ဟု အနုလောမ တဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်။

အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တ ပုဂ္ဂိုလ်ကို (အရူပံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ ဝေဒနာက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ နောစတေသံ ရူပက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ) ဟု ပဋိလောမ တဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်။

ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ ပုဂ္ဂိုလ်ကို (ပဉ္စဝေါကာရာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ ရူပက္ခန္ဓောစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓောစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ) ဟု အနုလုံ နှစ်ဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်။

စေတီ-သုံးမျိုးကို သဗ္ဗေသံ စေတီအနံ တေသံ ရူပက္ခန္ဓောစ နုပ္ပဇ္ဇတိ။ ဝေဒနာက္ခန္ဓောစ နုပ္ပဇ္ဇတိ) ဟု ပစ္စနိက် နှစ်ဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်။

ဤဆိုရိုးကို အာဂုံ နှုတ်တက်ရအောင်ကျက်လျှင် နောက်-မူ-မူလီချားမှာ ဤအသွားအတိုင်း ခန္ဓာနှင့် သွင်းပုံကို ရသင့်ရာ ကြည်ဆိုငုံမျှသာ လူးတော့၏။

ဤနည်းသည် အလွယ်ဆုံးသော နည်းဖြစ်၏။

ပစ္စနိက်-အနုလောမ တဘက်ရ၌ အနုလုံ ပဋိလောမ တဘက်ရ ကိုထုတ်။ ပဋိလောမတဘက်ရ၌ အနုလုံ အနုလောမ တဘက်ရကိုထုတ်။

အနုလုံ အနုလောမ ပဋိလောမ တဘက်ရ တရားများကို ပစ္စနိက် အနုလောမ ပဋိလောမ တဘက်ရတို့၌ ရှေ့နောက်လဲလှယ်၍ ထုတ်လေ။ အထူးမဟုတ်တော့ပေ။

ထို့ကြောင့် အပုံ-၄-ပုံသာ ပုံထားရသည်။

ပစ္စ၊ ပဋိ၊ ပုဂ္ဂလဝါရ၌ ပုဂ္ဂိုလ်-၆-မျိုးသာ ခွဲရမည်။ ဤ-၆-မျိုးကို ယခင်ပုံပြခဲ့ပြီးသော ၄-ပုံထဲသို့ ခန္ဓာ၊ ယမက အားလျော်စွာ ရသင့်သလို ကြည့်သွင်းကောက်ရမည်။

{ စန္ဒ-သုံးမျိုးကိုပေါင်း၍ ခပ်သိမ်းသော စန္ဒ
ပုဂ္ဂိုလ်ဟု တပေါင်းထည်း ပြု၍ ပုဂ္ဂိုလ်-၄-မျိုး
သာခွဲလျှင်လည်း သင့်သည်ပင်။ }

ဤပစ္စ၊ ပဋိ၊ ပုဂ္ဂလဝါရ၌-၄-မျိုးခွဲလျှင် ပြီးပါလျက်နှင့် ၆-မျိုးခွဲခြင်း သည်ကား၊ ဝါရတွဲမှာ-၆-မျိုးခွဲမှ ပြည့်စုံသဖြင့် တမျိုးတည်းဖြစ်၍၊ လွယ်ကူရန် ယခုကပင် ၆-မျိုးခွဲသွင်းသည်။

(နောက် ဤနည်းတူ ယူကြလေ)

ထင်လျှားအောင် စာလျား (ဇယား) ဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းအံ့

ပစ္စ၊ ပဋိ၊ ပုဂ္ဂလ ဂူပက္ခန္ဓမူ ဝေဒနာက္ခန္ဓမူလီ

၁	အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တိ	အနုလောမ	ဥပပဇ္ဇန္တိ ၃
၂	အဂ္ဂပ ဥပပဇ္ဇန္တိ	ပဋိလောမ	ခပ်သိမ်းသော
၃	ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တိ	အနုလုံ	စန္ဒ.....၁
၄	အသညသတ် စန္ဒ	ပစ္စနိက်	
၅	အဂ္ဂပ စန္ဒ	။	၄-မျိုးခွဲ
၆	ပဉ္စဝေါကာရ စန္ဒ	။	အကောက်အတိုင်း

သညာ-သင်္ခါရ-ဝိညာဏ်-မူလီတို့၌လည်း၊ ၎င်းအတိုင်းပင်

ဝေဒနာက္ခန္ဓမူ သညာက္ခန္ဓမူလီ

၁-အသညသတ်	ဥပပဇ္ဇန္တိ	ပစ္စနိက်	} ဥပပဇ္ဇန္တိ.....၃ စန္ဒိ.....၁ ၄-မျိုးလဲခွဲနိုင်သည် နောက်ကအကြောင်း ပြခဲ့ပြီ။
၂-အဂ္ဂပ	၎င်း	အနုလုံ	
၃-ပဉ္စဝေဝါကာရ	၎င်း	အနုလုံ	
၄-အသညသတ်	စန္ဒိ	ပစ္စနိက်	
၅-အဂ္ဂပ	၎င်း	၎င်း	
၆-ပဉ္စဝေဝါကာရ	၎င်း	၎င်း	

ကြွင်း-မူ-မူလီတို့၌လည်း ဤနည်းတူ ယူကြလေ။

အထူးမှတ်ချက်။ ပစ္စုပ္ပန်ဝါရ၌ စန္ဒိပုဂ္ဂိုလ် များသည်၊
ပစ္စနိက်ကချည်းနေသည်။

ဝေဒနာက္ခန္ဓမူ သညာက္ခန္ဓ မူလီ၌ ဟောတော်မူအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တိပုဂ္ဂိုလ် စသော ဆိုရိုးကို ‘ရူပက္ခန္ဓ’မူ ဆိုရိုးကို နည်း၌၍ ဆိုကြလေ။

‘ညဝါ’ ပို့ချသော ဆရာက၊ အရင်တရက်က ဆိုရိုးအတိုင်း ပို့ချပေးလိုက်ရ ရမည်၊ သို့မှသာလျှင် တပည့်များမှာ၊ နောက်တရက်၊ နက်ဖြန်ခါ ကျက်၍ ရလွယ် ပေမည်။

သို့မှသာလျှင် ဆရာလည်းမပန်း၊ တပည့်လည်း မနွမ်း၊ ချမ်းချမ်းသာသာ၊ လွယ် ကူစွာဖြင့်၊ အဘိဓမ္မာ ပင်လယ် ပြင်အကျယ်၌၊ တွင်ကျယ်အောင် ဉာဏ်ကျက်စား နိုင်ကြသဖြင့်၊ ပရိယတ္တိသာသနာ အဓိနိဂ္ဂည်စွာ၊ စည်ပင်ပြန့်ပွား ထွန်းကား တည်နေရာပေသတည်း။

ဤကား ဥဇျောဇဉ် စကားရပ်
ပစ္စုပ္ပန် ပုဂ္ဂလဝါရ ပြီးပြီ။

သြကာသဝါရ

ပစ္စုပ္ပန်-အတိတ်-အနာဂတ်-သုံးဝါရလုံးရအောင်
ရှေးဦးစွာ ခွဲထားရမည်

- (က) ဘုံ, ပဓာနထား၍ ခွဲနည်း }
 - (ခ) ခန္ဓာ, ပဓာနထား၍ ခွဲနည်း }
- အားဖြင့် နှစ်မျိုးရှိ၏။

ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်

(က) ဘုံ,ကို ပဓာနထား၍ ခွဲနည်းကား

၁.....အသညသတ်ဘုံ၌, ဣပက္ခန္ဓာ ဖြစ်ဆဲ၊ ဖြစ်ဘူးပြီ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။

၂.....အရူပဘုံ၌, နာမက္ခန္ဓာ လေးပါးဖြစ်ဆဲ၊ ဖြစ်ဘူးပြီ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။

၃.....ပဉ္စဝေါကာရ နှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံ၌, ခန္ဓာ ငါးပါး, ဖြစ်ဆဲ၊ ဖြစ်ဘူးပြီ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။

(ခ) ခန္ဓာကို ပဓာနထား၍ ခွဲနည်းကား

၁.....ဣပက္ခန္ဓာသည် အသညသတ်ဘုံ ပဉ္စဝေါကာရ-နှစ်ဆဲ့ ခြောက်ဘုံတို့၌, ဖြစ်ဆဲ၊ ဖြစ်ဘူးပြီ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။

၂.....နာမက္ခန္ဓာလေးပါးတို့သည် အရူပလေးဘုံ, ပဉ္စဝေါကာရနှစ်ဆဲ့ခြောက်ဘုံတို့၌, ဖြစ်ဆဲ၊ ဖြစ်ဘူးပြီ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။

ဩကာသဝါရ ဟူသမျှ-ကာလ-၃-ပါးနှင့် ဆိုင်အောင် ခွဲ ရသည်။

ဤဩကာသ ဝါရ၌-ဘုံ-၃-မျိုးခွဲ

$\left\{ \begin{array}{l} ၁-အသညသတ်ဘုံ \\ ၂-အရူပဘုံ \\ ၃-ပဉ္စဝေါကာရဘုံ \end{array} \right\}$	ဤ ၃ ဘုံကို ခန္ဓာယမက အား လျော်စွာ ရသင့်သလို သွင်းလေ။
---	--

ဩကာသ ဝါရ-ဣပက္ခန္ဓမူ ဝေဒနာက္ခန္ဓမူလီ

$\left\{ \begin{array}{l} ၁-အသညသတ်ဘုံ \\ ၂-အရူပဘုံ \\ ၃-ပဉ္စဝေါကာရဘုံ \end{array} \right\}$	$\left\{ \begin{array}{l} အနုလောမ \\ ပဋိလောမ \\ အနုလုံ \end{array} \right\}$	$\left\{ \begin{array}{l} ၃၁-ဘုံကုန်၍ \\ ပစ္စနိက်ထုတ်စရာ \\ မရှိတော့ \end{array} \right\}$
---	--	--

အနုလုံက အနုလောမ ပဋိလောမ တဘက်ရ နှစ်ဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်၍၊ ကြွင်း
ကျန်သော တရားရှိက ပစ္စနိက်၌ တဘက်ရ နှစ်ဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်။ ကြွင်း ကျန်
သော တရားမရှိက ပါဠိဂတိ ဝိဘင်းထုတ်ဟု အောက်က ပြဆိုခဲ့သော ဝိဘင်းနေ
ထိုင်ပုံကို သတိပြုရမည်။

ကြွင်းမူလီများ ၎င်းအတိုင်းပင်

၎င်းဆိုရိုးတခုကို ရေးပြပေးဦးအံ့

ဩကာသဝါရ ရူပက္ခန္ဓမူ ဝေဒနာက္ခန္ဓမူလိ၌ ဟောတော်မူအပ်သော ဘုံတို့ သည် အသညသတ်ဘုံ-အရူပဘုံ-ပဉ္စဝေါကာရဘုံ အားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိကုန် ၏။ ထိုသုံးပါးတို့တွင် အသညသတ်ဘုံကို (အသညသတ္တေတတ္ထ ရူပက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ နောစ တတ္ထ ဝေဒနာက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ) ဟု အနုလောမ တဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်၊ အရူပဘုံကို (အရူပေတတ္ထ ဝေဒနာက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ နောစ တတ္ထ ရူပက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ) ဟု ပဋိလောမတဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်။ ပဉ္စဝေါကာရဘုံကို (ပဉ္စဝေါကာရေတတ္ထ ရူပက္ခန္ဓောစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓောစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ) ဟု အနုလုံနှစ်ဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်။

ဝေဒနာက္ခန္ဓမူ သညာက္ခန္ဓမူလိ

{	၁-အသညသတ်ဘုံ	ပစ္စနိက်	}
	၂-အရူပဘုံ	အနုလုံ	
	၃-ပဉ္စဝေါကာရဘုံ	အနုလုံ	

ကြွင်းမှုနှင့် မူလီများ၊ ၎င်းအတိုင်းပင်
ဩကာသဝါရ ပြီး၏။

ပစ္စုပ္ပန်-ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

ဤပုဂ္ဂလော ကာသဝါရသည်၊ ပုဂ္ဂလဝါရနှင့် ဝိဘင်းထုတ် အရကောက် အတူ ဟူပင်။ အဆုံး၌ ဘုံသတ်ရသည်သာ ထူးတော့၏။

ဟောခဲ့ပြီးသော ပုဂ္ဂလနှင့် ဩကာသဝါရကို ယှဉ်တွဲရောနှော တပေါင်းထည်း ဟောခြင်းမျှသာ ထူးသည်။

ဖြစ်ဆဲပုဂ္ဂိုလ်

ကိန်းသေမှတ်ရန်-အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟခေါ် ဆို သင်္ဂြိုဟ်နည်းအတိုင်း-ဘုံပုဂ္ဂိုလ်- ယှဉ်တွဲပြဆိုပေအံ့။

အသညသတ်ဘုံ၌ ဖြစ်ဆဲ-အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တိ၊ သုဂတိ အဟိတ် ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်ကိုကောက်။ ။

အရူပဘုံ၌ ဖြစ်ဆဲ အရူပဥပပဇ္ဇန္တိ တိဟိတ်ပုထုဇဉ် အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်ကိုကောက်။

ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်ဆဲ ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တိ၊ ပုထုဇဉ် လေးယောက်
အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်ကိုကောက်။

စုတေဆဲ ပုဂ္ဂိုလ်

အသညသတ်ဘုံ၌ စုတေဆဲ-အသညသတ် စဝန္တိ၊ သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်
ပုဂ္ဂိုလ်ကိုကောက်။

အရူပဘုံ၌ စုတေဆဲ-အရူပစဝန္တိ၊ တိဟိတ်ပုထုဇဉ် ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် လေး
ယောက်ကိုကောက်။

ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ စုတေဆဲ-စဝန္တိ၊ ပုထုဇဉ် လေးယောက် ဖလဋ္ဌာန် လေး
ယောက်ကိုကောက်။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရကို ရွတ်ဆိုလျှင် ပုဂ္ဂလဝါရကို ရပြီးဖြစ်တော့သည်။
ပါဠိ၌-ယတ္ထ-တတ္ထ၊ အရကောကံ၌၊ ဘုံကိုချန်ထားရုံသာ ထူးတော့၏။ ။

ပစ္စုပ္ပန်ဝါရ ပြီးပြီ

အဇိတဝါရ

အဇိတ ပုဂ္ဂလဝါရ

၁.....ခပ်သိမ်းသော ဥပပဇ္ဇန္တိ ပုဂ္ဂိုလ်	အနုလုံ	} ဤသို့-၂-မျိုးခွဲ။
၂.....ခပ်သိမ်းသော စဝန္တိ ပုဂ္ဂိုလ်	၎င်း	

ချပေးရန် ဆိုရိုးကိုရေးပြဦးအံ့

အဇိတပုဂ္ဂလဝါရ၌ ဟောတော် မူအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ခပ်သိမ်းသော
ဥပပဇ္ဇန္တိ ပုဂ္ဂိုလ်၊ ခပ်သိမ်းသော စဝန္တိ ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍၊ နှစ်မျိုးရှိကုန်၏။ ထိုနှစ်မျိုး
တို့ကို 'အာမန္တာ' ဟု အနုလုံ နှစ်ဘက်ရိပ်ဘင်းထုတ်။

ပစ္စနိကံ၌ ကြွင်းကျန်သော တရားမရှိ၊ နတ္ထိထုတ်။

အနုလုံ အနုလောမ ပဋိလောမ အာမန္တာ ဝိဘင်းထုတ်၍-ပစ္စနိကံ၌ ကြွင်း
ကျန်သော တရားရှိက အာမန္တာပင်ထုတ်။ ကြွင်းကျန်သော တရားမရှိက-နတ္ထိထုတ်
ဟူသော အောက်က ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ဝိဘင်းနေထိုင်ပုံကို သတိပြုရမည်။

ဤအဇိတပုဂ္ဂလ ဝါရ၌-မည်သည့်မူ၊ မည်သည့်မူလီ မဆို ၎င်းအတိုင်းပင်
ကောက်။

ပုဂ္ဂလ ပြီး၏။

သြကသဝါရ
ဤအတိတ် သြကသကို၊ ပစ္စုပ္ပန္န သြကသအတိုင်းဟော။

အတိတ် ပုဂ္ဂလောကသ ဝါရ

ပုဂ္ဂလောကသ ဝါရ၌ ပုဂ္ဂိုလ်(၈)မျိုးခွဲ

ပစ္စုပ္ပန္န-ပုဂ္ဂလဝါရ၌ ခွဲပြခဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ်-၆-မျိုးတို့တွင် ပဉ္စဝေါကာရ ပုဂ္ဂိုလ်ကို သုဒ္ဓါဝါသပုဂ္ဂိုလ် ကြွင်းပဉ္စဝေါကာရ ပုဂ္ဂိုလ်ဟု-၂-မျိုး ခွဲရခြင်းကြောင့် အတိတ်ဝါရ၌ ပုဂ္ဂိုလ်-၈-မျိုးဖြစ်လာသည်။

{ သုဒ္ဓါဝါသ, ဘူးမရ
 အကနိဋ္ဌ, တုမရ
 အပါယိက, စစ်မရ }

သုဒ္ဓါဝါသ, ဘူးမရ, တုမရဆိုကြသည့် အတိုင်း သုဒ္ဓါဝါသပုဂ္ဂိုလ်ကို ဖြစ်ဘူးပြီး မရခြင်းကြောင့် ခွဲထုတ်ရသည်။ ။

အတိတ်ပုဂ္ဂလောကသဝါရ ဟူသမျှမှာ, သုဒ္ဓါဝါသပုဂ္ဂိုလ် ပစ္စနိကက အမြဲ နေသည်။

ဣပက္ခန္ဓမူ ဝေဒနာက္ခန္ဓမူလီ

{	၁-အသညသတ်	ဥပပဇ္ဇန္တိ	အနုလောမ	}	ဥပပဇ္ဇန္တိ ၄-မျိုး
	၂-အရူပ	ဥပပဇ္ဇန္တိ	ပဋိလောမ		
	၃-သုဒ္ဓါဝါသ	၎င်း	ပစ္စနိက		
	၄-ကြွင်း ပဉ္စဝေါကာရ	၎င်း	အနုလုံ		
{	၅-အသညသတ်	စဝန္တိ	အနုလောမ	}	စဝန္တိ ၄-မျိုး
	၆-အရူပ	၎င်း	ပဋိလောမ		
	၇-သုဒ္ဓါဝါသ	၎င်း	ပစ္စနိက		
	၈-ကြွင်း ပဉ္စဝေါကာရ	၎င်း	အနုလုံ		

ပေါင်း(၈)ရှစ်မျိုးခွဲ

ဥပပဇ္ဇန္တိနှင့် စဝန္တိပေါင်း၍-၄-မျိုးသာ ခွဲလျှင်လည်း သင့်၏။ အကြောင်းကား ဖြစ်ဘူးခြင်း အသွင်းတူသောကြောင့်တည်း။

၄.....ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော

အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တိ

အနုလုံ

၅.....ပစ္ဆိမဘဝက ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တိ

ပစ္စနိက်

၆.....ကမသုဂတိ ၇-ဘုံ၊ သုဘကိဏှာတိုင်အောင်သော

ရူပါဝစရ ၉-ဘုံမှ အောက်မဂ်ကိုရ၍၊ အရူပဘုံသို့

ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ပဉ္စဝေါကာရ

ဥပပဇ္ဇန္တိ

ပဋိလောမ

၇.....ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော

ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တိ

အနုလုံ

စန္ဒိဋ္ဌိလည်း ၎င်းအတိုင်း ၇-မျိုးစွဲ၍ ၎င်းအတိုင်းသွင်းလေ။

(ပေါင်း ၁၄-မျိုး။)

ဥပပဇ္ဇန္တိ နှင့် စန္ဒိဋ္ဌိ ဖြစ်ကြွင်းခြင်း တူ၍၊ သာမည၇-မျိုးသာ ခွဲလျှင်လည်း အတူတူပင်။

ဥပပဇ္ဇန္တိ နှင့် ဖြစ်လတ္တံ့ခြင်း တူ၍ ပေါင်းသွင်းနိုင်သည်။

ပစ္ဆိမဘဝကပုဂ္ဂိုလ် ပစ္စနိက် အမြဲနေ

အကြောင်းကား-နောင် , ဘယ်ခန္ဓာမျှ မဖြစ်လတ္တံ့သောကြောင့်တည်း။

ဤခန္ဓ ယမက၌ ဖြစ်လတ္တံ့ဟူသည်၊ နောင် , ဘဝ-ပဋိသန္ဓေ စုတိ၏ အစွမ်း အားဖြင့် ဖြစ်လတ္တံ့ကို ဆိုသည်။ (ယခုဘဝဖြစ်လတ္တံ့ကိုမဆို။)

ကြွင်းမှုလီများ၌လည်း ၎င်းအတိုင်းသွင်းကောက်လေ။

ဝေဒနာ , သညာစသောမူ၊ မူလီများ၌လည်း ယခင် ၁၄-မျိုး၊ သို့မဟုတ် ၇-မျိုးကို ရသင့်သလို ကြည့်သွင်းလေ။

ဆိုရိုးနှင့်တကွ ခွဲ , သွင်းပြနေက 'ညဝါ' ဟောသော ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ဉာဏ်ကြံ

စိစရာမရှိ တုံးအောင် ပြုဘိသကဲ့သို့ဖြစ်၍၊ ဉာဏ်ထက်သန်ရန် ချင်းချန်ထားကာ
ညွှန်ပြရုံသာ ပြခဲ့ပေသတည်း။ ။

ပုဂ္ဂလဝါရ ပြီး၏

ဩကာသဝါရမှာ ပစ္စုပ္ပန်ဩကာသဝါရအတိုင်းပင်
ဩကာသဝါရပြီး၏။

အနာဂတ-ပုဂ္ဂလော ကာသဝါရ ပုဂ္ဂိုလ်-၁၆-မျိုး

ဣပက္ခန္ဓမူ-ဝေဒနာက္ခန္ဓမူလီ

၁.....မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော	အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တိ	အနုလောမ
၃.....မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော	အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တိ	ပစ္စနိက်
၃.....ပစ္ဆိမဘဝက အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တိ		ပစ္စနိက်
၄.....မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော	အရူပဥပပဇ္ဇန္တိ	ပစ္စနိက်
၆.....မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော	အရူပဥပပဇ္ဇန္တိ	ပဋိလောမ
၆.....ပစ္ဆိမဘဝက ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တိ		ပစ္စနိက်
၇.....မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော	ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တိ	ပစ္စနိက်
၈.....မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော	ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တိ	အနုလုံ

စဝန္တ၌လည်း ၎င်းအတိုင်း-၈-မျိုးခွဲ၍ ၎င်းအတိုင်းသွင်း

ဥပပဇ္ဇန္တိနှင့်စဝန္တကိုပေါင်း၍သာမည(၈)မျိုးသာခွဲလျှင်လည်း အတူတူပင်။

မှတ်ချက်။ အနာဂတပုဂ္ဂလော ကာသဝါရဟူသမျှမှာ အစစ်အတု ခွဲရမည်။
ပစ္ဆိမဘဝကပုဂ္ဂိုလ်သည်အစစ်၊ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်း ပုဂ္ဂိုလ်
များသည် အတု။ ။

အစစ် ပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာ ပါဠိတော်၌ ဘုရားဟောတော်မူသည်။ အတူ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ကား-ပါဠိတော်၌ ဘုရားဟောတော်မူခဲ့ချေ။ အဋ္ဌ ကထာဆရာ ဖွင့်ပြချက်အရ အကောက်ဆရာတော်များ ထည့်သွင်း၍ ကောက်ထားခြင်းမျှသာ ဖြစ်လေသည်။

အတူ ကောက်ပုဂ္ဂိုလ် ဟူသမျှမှာ ပါဠိမရှိ ၊ အစစ်ပုဂ္ဂိုလ်ပြ ပါဠိကိုသာမှီ၍ ရသင့်ရာ ကြည့်ကောက်ရလေသည်။

ပစ္ဆိမဘဝကနှင့် အတူ ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ပစ္စနိကအဖြစ်နေသည်။

ပစ္ဆိမဘဝက အစစ်ကောက်သောအခါ အပါယ်ဘုံကြည့်လေ။

အတူကောက်သောအခါ အကနိဋ္ဌဘုံကြည့်လေ။

※ ထို့ကြောင့်.....အပါယ်က စစ်မရ၊ အကနိဋ္ဌ တုမရဟု မိန့်မှာတော်မူခဲ့ ကြလေသည်။

ဘုံ-၃၁-တို့တွင် အပါယ် လေးဘုံနှင့်-အသညသတ်ဘုံ၌ ပစ္ဆိမဘဝက ပုဂ္ဂိုလ် မရ။ (ကြွင်း-၂၆-ဘုံတို့၌သာရသည်)

ကြွင်း မူလီများသည်၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ မူလီနှင့်တူ၏။

ဝေဒနာ-သညာစသောမူ မူလီများ၌လည်း ယခင်အတိုင်း ၁၆-မျိုး (သို့မဟုတ် ၈-မျိုး)ခွဲ၍ ရသင့်သလို ကြည့်သွင်း ကောက်ကြလေ။

ပုဂ္ဂလောကာသ ဝါရပြီး၏။

အနာဂတဝါရ ပြီးပြီ

သုခ-သုံးဝါရ ပြီးပြီ

မိဿက သုံးဝါရ (ဝါရတွဲ)

ရှေးဦးအစ ဝါရတွဲ၌ အရကောက်တူပုံ မှတ်ရန်ကိုပြပေအံ့
က အနုလုံ အနုလောမ တဘက်ရနှင့် ပစ္စနိကနှစ်ဘက်ရသည် ပုဂ္ဂိုလ်ရ အတူတူပင်မှတ်။ (ဥပပဇ္ဇန္တိ စဝန္တိမျှသာ ထူး၏။)

ခ အနုလုံနှစ်ဘက်ရနှင့် ပဋိလောမ တဘက်ရသည်လည်း ပုဂ္ဂိုလ်ရအတူတူ ပင်မှတ်။ (ဥပပဇ္ဇန္တိ စဝန္တိမျှသာထူး၏။)

ပစ္စုပ္ပန်ဘဝတဝါရ

ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ-ပုဂ္ဂလဝါရ ၆-မျိုးခွဲ

၁.....အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တိ	အနုလုံ	} ဥပပဇ္ဇန္တိ ၃-မျိုး
၂.....အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တိ	ပဋိလောမ	
၃.....ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တိ	အနုလုံ	

၄.....အသညသတ် စန္ဒ	ပဋိလောမ	} စန္ဒ ၃-မျိုး
၅.....အရူပ စန္ဒ	၄င်း	
၆.....ပဉ္စဝေါကာရ စန္ဒ	၄င်း	

{ ဥပပဇ္ဇန္တိမှာ ၃-မျိုးခွဲ၍၊ စန္ဒမှာ ၁-မျိုးထည်းသာ ခွဲပြီးလျှင်
ပေါင်း ၄-မျိုးသာ ခွဲလျှင်လည်း၊ အသွင်းအတူတူပင် ဖြစ်၏။ }

ပစ္စုပ္ပန်ဝါရ နှင့် ပုဂ္ဂိုလ်ခွဲ တူသည်၊ အသွင်းသာ ထူး၏။

ဤကား-ရူပက္ခန္ဓမူ၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ် မူလီများအတွက်၊
သွင်းပြခြင်းပင်တည်း။

ဝေဒနာမူ၊ သညာမူ စသည်တို့၌ အထက်ကအတိုင်းခွဲ၍၊ ရသင့်သလို ကြည့်
သွင်းကြလေ။

ဩကာသဝါရများကို ပစ္စုပ္ပန်၊ ဩကာသဝါရအတိုင်း ဟောကြလေ။ အထူး
မရှိတော့ပေ။

ပုဂ္ဂလဝါရပြီး၏။

ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ ၈-မျိုးခွဲ

ရူပက္ခန္ဓမူ-ဝေဒနာက္ခန္ဓမူလီ

၁.....အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တိ	အနုလောမ	} ဥပပဇ္ဇန္တိ ၄-မျိုး
၂.....အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တိ	ပဋိလောမ	
၃.....သုဒ္ဓါဝါသ ဥပပဇ္ဇန္တိ	အနုလောမ	
၄.....ကြွင်း ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တိ	အနုလုံ	

၅ အသညသတ် စေတနာ	ပစ္စနိက်	} စေတနာ ၄-မျိုး
၆ အရူပ စေတနာ	ပဋိလောမ	
၇ သုဒ္ဓါဝါသ စေတနာ	ပစ္စနိက်	
၈ ကြွင်း ပဉ္စဝေါကာရ စေတနာ	ပဋိလောမ	

အတိတ ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ နှင့် ပုဂ္ဂိုလ်ခွဲ တူသည်။ အသွင်းသာထူး၏။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ ပြီး၏။

ပစ္စုပ္ပန်တိတဝါရ ပြီးပြီ။

ပစ္စုပ္ပန်နာဂတဝါရ

ပုဂ္ဂလဝါရ ရူပက္ခန္ဓမူ ဝေဒနာက္ခန္ဓမူလီ-၁၀-မျိုးခွဲ၊

၁ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တိ	အနုလုံ	} ဥပပဇ္ဇန္တိ ၅-မျိုး
၂ ပစ္ဆိမဘဝိက အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တိ	ပစ္စနိက်	
၃ ကြွင်း အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တိ	ပဋိလောမ	
၄ ပစ္ဆိမဘဝိက ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တိ	အနုလောမ	
၅ ကြွင်း ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တိ	အနုလုံ	

၆ အသညသတ် စေတနာ	ပဋိလောမ	} စေတနာ ၅-မျိုး
၇ ပစ္ဆိမဘဝိက အရူပ စေတနာ	ပစ္စနိက်	
၈ ကြွင်း အရူပ စေတနာ	ပဋိလောမ	
၉ ပစ္ဆိမဘဝိက ပဉ္စဝေါကာရ စေတနာ	ပစ္စနိက်	
၁၀ ကြွင်း ပဉ္စဝေါကာရ စေတနာ	ပဋိလောမ	

ပုဂ္ဂလဝါရ ပြီး၏။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

ဂူပက္ခန္ဓမူ ဝေဒနာက္ခန္ဓမူလီ

၁.....	ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တိ	အနုလောမ	ဥပပဇ္ဇန္တိ (၈)မျိုး
၂.....	မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တိ	၎င်း	
၃.....	ပစ္ဆိမဘဝိကအရူပ ဥပပဇ္ဇန္တိ	ပစ္စနိက်	
၄.....	မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အရူပဥပပဇ္ဇန္တိ	၎င်း	
၅.....	မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အရူပဥပပဇ္ဇန္တိ	ပဋိလောမ	
၆.....	ပစ္ဆိမဘဝိက ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တိ	အနုလောမ	
၇.....	မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရဥပပဇ္ဇန္တိ	၎င်း	
၈.....	မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တိ	အနုလုံ	

အနာဂတ ပုဂ္ဂလောကာသဝါရနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်ခွဲတူသည်။ အသွင်းသာထူး၏။

စဝန္တ၌လည်း-၎င်းအတိုင်း-၈-မျိုးခွဲ

၁.....	ပစ္စနိက်	၅.....	ပဋိလောမ	အနုလောမ.....	၄
၂.....	၎င်း	၆.....	ပစ္စနိက်	ပဋိလောမ.....	၃
၃.....	၎င်း	၇.....	၎င်း	အနုလုံ.....	၁
၄.....	၎င်း	၈.....	ပဋိလောမ	ပစ္စနိက်.....	၈

ပေါင်း.....၁၆

ကြွင်းကျန်သော မူလီနှင့် မူများ၌ ဤနည်းကိုမှီ၍၊ ဥပပဇ္ဇန္တိ-၈-စဝန္တ-၈-ပေါင်း-၁၆-မျိုးကို၊ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် မှန်ကန်အောင်-၄-ပုံထဲ သွင်းကြလေ။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရပြီး၏။

အတိတာနာဂတ-ပုဂ္ဂလဝါရ-၄-မျိုးခွဲ

ရူပက္ခန္ဓမူ ဝေဒနာက္ခန္ဓမူလီ

{	၁ ပန္နိမဘဝိက ဥပပဇ္ဇန္တိ	အနုလောဘမ	}	ဥပပဇ္ဇန္တိ
	၂ ပန္နိမဘဝိကမှတပါးသော ဥပပဇ္ဇန္တိ	အနုလုံ		၂-မျိုး
{	၃ ပန္နိမဘဝိက စဝန္တိ	အနုလောဘမ	}	စဝန္တိ
	၄ ပန္နိမဘဝိကမှတပါးသော စဝန္တိ	အနုလုံ		၂-မျိုး

(ဥပပဇ္ဇန္တိနှင့်စဝန္တိကို ပေါင်း၍၊ နှစ်မျိုးသာခွဲသွင်းလျှင်လည်း အတူတူပင်)

ကြွင်းကျန်သမျှ ၎င်းအတိုင်းဟောလေ။
ပုဂ္ဂလဝါရ ပြီး၏။

အတိတာနာဂတ ပုဂ္ဂလောကာသ ဝါရ
ရူပက္ခန္ဓမူ ဝေဒနာက္ခန္ဓမူလီ

၁ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသောအသညသတ်	ဥပပဇ္ဇန္တိ	အနုလောဘမ
၂ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အသညသတ်	ဥပပဇ္ဇန္တိ	၎င်း
၃ ပန္နိမဘဝိက အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တိ		ပစ္စနိက်
၅ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တိ		၎င်း
၅ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တိ		ပဋိလောဘမ
၆ သုဒ္ဓါဝါသ ဥပပဇ္ဇန္တိ		ပစ္စနိက်
၇၎င်းကြည် ပန္နိမဘဝိက ပဉ္စဝေါကာရ	ဥပပဇ္ဇန္တိ	အနုလောဘမ
၈ မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တိ		၎င်း

၉.....မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
ပဉ္စဝေါကာရဥပပဇ္ဇန္တိ အနုလုံ

၈၀ နှစ်၌လည်း-၎င်းအတိုင်းခွဲသွင်းလေ။

(ဥပပဇ္ဇန္တိနှင့် ၈၀ နှစ်ပေါင်း၍၊ ၉-မျိုးသာခွဲ၍ သွင်းလျှင်
လည်း အတူတူပင်။)

မှတ်ချက်။ အနာဂတဝါရထက်-သုခ္ခါဝါသ-ပိုခွဲရသည်သာ ထူးတော့၏။

ပုဂ္ဂလော ကာသဝါရပြီး၏။

အတိတာနာဂတ ဝါရပြီးပြီ

ဝါရတွဲ-ခေါ်ဆိုကြသော

မိဿက-သုံးဝါရပြီးပြီ

နိရောဓဝါရနှင့်-ဥပ္ပါဒ်နိရောဓဝါရကိုကား-ဥပ္ပါဒ်ဝါရ ဟောနည်းရလျှင်
ဟောတတ်လောက်ကြပြီ ဖြစ်၍၊ လျစ်လျူရှုကာ-ဥပေက္ခာပြု၍၊ ဂန္ထဂရုဒေါသ
ပယ်ချထားခဲ့ပေတော့သတည်း။

ပရိညာဝါရ

ဤ ပရိညာဝါရ၌ အရိယာရှစ်ယောက်၊ ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်တယောက်
မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်တယောက်။

ဤ ၁၀-ယောက်ကိုသာ ဟောတော်မူသည်။

ဆိုရိုးကို ပြဦးအံ့

ပရိညာဝါရ၌ ဟောတော်မူအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်

၁.....အရဟတ္တ မဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်

၂.....အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်

၃.....ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်, မဂ္ဂဋ္ဌာန်သုံးယောက်
အောက်, ဖလဋ္ဌာန် သုံးယောက်။

၄.....မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်

ဟူ၍ လေးမျိုး ရှိကုန်၏။

ထိုလေးမျိုးတို့တွင်

- ၁.....အရဟတ္တ မဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ‘သိဆဲ’ ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။
ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို (အဂ္ဂမဂ္ဂသမဏိ) ဟု ဝိဘင်းထုတ်။
- ၂.....အရဟတ္တ ဗလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ‘သိဘူးပြီး’ ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။
ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို (အရဟာ) ဟု ဝိဘင်းထုတ်။
- ၃.....ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊ အောက်, မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက်။
အောက်, ဗလဋ္ဌာန် သုံးယောက်၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ‘သိလတ္တံ’
ပုဂ္ဂိုလ်တို့မည်ကုန်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို (ယေ မဂ္ဂံ ပဒ္ဓိလဘိဿန္တိ)
ဟု ဝိဘင်းထုတ်။
- ၄.....မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ‘မသိလတ္တံ’ ပုဂ္ဂိုလ်
မည်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို (ယေ ပုထုဇ္ဇနာ မဂ္ဂံ န ပဒ္ဓိလဘိဿန္တိ) ဟု
ဝိဘင်းထုတ်။

ဤပရိညာ, သုဒ္ဓဝါရ ၃-ပါး၌ အနုလုံ, ပစ္စနိက်, အာမန္တာ ဝိဘင်းချည်း
သာထုတ်။

မိဿက ဝါရ ၃-ပါး

- (က) အနုလုံ၌ ‘နော’ ဝိဘင်းထုတ်။
- (ခ) ပစ္စနိက်၌ ဝိဘင်းရှည် ခေါ်ဆိုကြသော (တဘက်ရ,
နှစ်ဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်။)

သိခြင်းကြိယာသည်၊ ပုဂ္ဂိုလ်၌သာ ဖြစ်၏။ ဘုံ၌ မဖြစ်။ ထို့ကြောင့် ပုဂ္ဂလ
ဝါရကိုသာ ဟောရ၏။ ဩကာသဝါရကို မဟောရ။ ဩကာသဝါရကို မဟောရ
သဖြင့်၊ ၎င်းနှင့် ယှဉ်တွဲ ဟောရသော ပုဂ္ဂလောကာသ ဝါရကိုလည်း မဟောရ
တော့ချေ။

အောက်, မဂ္ဂဋ္ဌာန်၊ အောက်, ဗလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ‘သိဆဲ’ သိဘူးပြီး ဖြစ်
ကြသော်လည်း၊ သိခြင်းကိစ္စ အပြီး, အဆုံးသို့ ပရောက်သေးခြင်းကြောင့်၊ သိခြင်း

ကိစ္စ အထွဋ်အထိပ်, အပြီးအဆုံးသို့ ရောက်သော အရဟတ္တ မဂ္ဂဋ္ဌာန်နှင့် အရဟတ္တ
မလဋ္ဌာန်ကိုသာ သိဆဲ, သိဘူးပြီး အရကောက်ယူရ၏ဟု မှတ်လေ။

ပရိညာဝါရ ဟူသမျှမှာ ဤနည်းအတိုင်းသာ မှတ်သား၍

ဟောကြားကြပါကုန်

ပရိညာဝါရပြီး၏။

(ခန္ဓယမက ပြီးပြီ။)

အာယတန ယမက

ပဏ္ဏတ္တိဝါရ ဥဒ္ဒေသ

ဝါရကြီး-၄-ပါးတို့၏ ယမက-ပုစ္ဆာ-အတ္ထ ပေါင်းကို

ဇယားကွက်ချ၍၊ သွင်းပြပုံ

အမှတ်	ဝါရကြီး	ယမက	ပုစ္ဆာ	အတ္ထ
၁	ပဒသောဓန	၂၄	၄၀	၉၆
၂	ပဒသောဓနမူလစက္က	၂၆၄	၅၂၀	၁၀၅၆
၃	သုဒ္ဓါယတန	၂၄	၄၀	၉၆
၄	သုဒ္ဓါယတနမူလစက္က	၂၆၄	၅၂၀	၁၀၅၆
	ပေါင်း.....	၅၇၆	၁၁၅၂	၂၃၀၄

ဤအာယတန ယမက ပဏ္ဏတ္တိဝါရ ဥဒ္ဒေသ၌ အာယတန (၁၂)ပါး ရှိခြင်း
ကြောင့် ယမက-၁၂-ပါး။ အနုလောမ ပုစ္ဆာ၊ ပဋိလောမ ပုစ္ဆာ-၂-ပါး ရှိခြင်း
ကြောင့် ယမက တပါးတပါး၌-ပုစ္ဆာ-နှစ်ပါးစီ။ စက္ခု, စက္ခာယတနံ, စသည်
ဖြင့် အတ္ထနှစ်ပါးစီ ရှိခြင်းကြောင့် ပုစ္ဆာ တပါးတပါး၌-အတ္ထနှစ်ပါးစီ, ရ၍၊
ပဒသောဓနဝါရ အနုလုံ၌-ယမက-၁၂။ ပုစ္ဆာ-၂၄။ အတ္ထ-၄၀, ရသည်။
ပစ္စနိက်၌လည်း-၄င်းနည်းရ၍၊ ပဒသောဓနဝါရ၌ ယမက-၂၄။ ပုစ္ဆာ-၄၀။ အတ္ထ
၉၆-ရသည်။ ကျန်ဝါရများ၌ ဤနည်းမှီသိလေ။

စက္ခု၊ စက္ခာယတနံ၊ စက္ခာယတနံ။ စက္ခု၊ ဤပါဠိတော်များကို
အတ္ထ-ဟုခေါ်သည်။

အာယတန ယမက

ပဏ္ဏတ္တိဝါရ နိဒ္ဒေသ

အာရုံနှုတ်တက်အရကျက်ရန် ဆိုရိုးကို ပြဆိုပေအံ့။

အာယတန ယမက ပဏ္ဏတ္တိဝါရ နိဒ္ဒေသ၌၊ ပရမတ္ထတရား လေးပါးနှင့် ပညတ်
ကို ဟောတော်မူ၏။ ။

(တနည်း) အာယတန တဆဲ့နှစ်ပါးနှင့် ပညတ်ကိုဟောတော်မူ၏။

ဓန္ဓယမကက၊ ပြဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း—လေးချက်စက်လှည့်၍၊

၁.....အနုလောမ	တဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်
၂.....ပဋိလောမ	တဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်
၃.....အနုလုံ	နှစ်ဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်
၄.....ပစ္စနိက်	နှစ်ဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်

စက္ခာယတန ယမကကို စက်လှည့်ပြပေအံ့

စက္ခာယတန ယမက၌ ဟောတော်မူအပ်သော တရားတို့သည်။

၁.....စက္ခု၊ သာမည်၍၊ စက္ခာယတန မမည်သောတရား
၂.....စက္ခာယတန သာမည်၍၊ စက္ခု၊ မမည်သောတရား
၃.....နှစ်ပါးစုံမည်သောတရား
၄.....နှစ်ပါးစုံ မမည်သောတရား
ဤသို့အားဖြင့် လေးပါးအပြားရှိကုန်၏။

ထိုလေးပါးတို့တွင်

ဗိဗ္ဗစက္ခု၊ ပညာစက္ခု၊ သည် စက္ခု၊ သာမည်၍၊ စက္ခာယတန မမည်သောတရား
မည်၏။ ထိုတရားကို (ဗိဗ္ဗစက္ခု၊ ပညာစက္ခု၊ စက္ခု၊ နှင့် စက္ခာယတနံ) ဟု အနုလော
မ တဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်။

စက္ခာယတနသမည်၍၊ စက္ခမမည်သောတရားကားမရှိ၊ ‘အာမန္တ’ ဟု ပဋိ
လောမ ဝိဘင်းထုတ်။

စက္ခာယတနသည် နှစ်ပါးစုံမည်သော တရားမည်၏။ ထိုတရားကို (စက္ခာယတ
နံ စက္ခမ္ပေ စက္ခာယတနဉ္စ) ဟု အနုလုံ နှစ်ဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်။

စက္ခသုံးပါးမှတစ်ပါး အာယတန တဆုံတပါးပညတ်။ ဤတရားတို့သည် နှစ်ပါး
စုံမမည်သောတရားတို့ မည်ကုန်၏။ ထိုတရားတို့ကို (စက္ခမ္ပ စက္ခာယတနဉ္စ ထပေ
တွာ အဝသေသာ နစေစ စက္ခမ္ပ န စက္ခာယတနံ) ဟု ပစ္စနိက် နှစ်ဘက်ရ ဝိဘင်း
ထုတ်။

သောတုဇနတို့၏ ဉာဏဝဇန အကျိုးငှါ၎င်း၊ ဂန္ထ ဂရုဒေါသကို

ပယ်ချခြင်းငှါ၎င်း၊ နယူပဒေသ, ကို ပြပေအံ့။

သောတ-ဃာနစသော ယမကများ၌လည်း၊ ဤစက္ခာယတန ယမက နည်းတူ။
လေးချက်စီစက်လှည့်၍၊ ခွဲပြီးလျှင်။ အနုလောမ-ပဋိလောမ-အနုလုံ-ပစ္စနိက်ထဲ
သို့ အစဉ်အတိုင်းသွင်းကြလေ။

ပဒသောဓန ဝါရပြီး၏။

မူတည်၍၊ မူလီသွတ်ရာဝယ်၊ မူ၌ အနုလုံ-ပစ္စနိက်-အနုလောမ-ပုစ္ဆာ-ဝိသဇ္ဇ
နာကို ပဒသောဓနဝါရ အနုလောမအတိုင်းဟောကြလေ။ အလုံးစုံတူ၏။

မူလီခေါ်သော ပဋိလောမမှာသာ- အနုလုံ-ပစ္စနိက်- ပုစ္ဆာ-ဝိသဇ္ဇနာ ထူး
တော့၏။

မူတည်၍ မူလီသွတ်ရာ၌-မူစက်လှည့်ရသော တရားကို အနုလောမထဲသွင်းပါ။
မူလီစက်လှည့်ရသော တရားကို ပဋိလောမထဲသွင်းပါ။

အထူးမှတ်သားရန်မှာ

စက်ဝါရများမှာ သုဒ္ဓါဝါရများကဲ့သို့ - ၁ - အနုလောမ။ ၂ - ပဋိလောမ။ ၃ -
အနုလုံ။ ၄ - ပစ္စနိက်။ ဤသို့မသွင်းရဟု မှတ်လေ။

စက်ဝါရ-ပဋိလောမ-၄-ချက်သွင်းပုံကို ပြဦးအံ့

၁, ကို အနုလုံ ပဋိလောမ တဘက်ရထဲသွင်းပါ။

၂, ကို ပစ္စနိက် ပဋိလောမ တဘက်ရထဲသွင်းပါ။

၃,ကို အနုလုံ ပဋိလောမ နှစ်ဘက်ရထဲသွင်းပါ။
 ၄,ကို ပစ္စနိက် ပဋိလောမ နှစ်ဘက်ရထဲသွင်းပါ။

မူလိ၌ စက်လှည့်၍၊ သွင်းပြဦးအံ့

စက္ကာယတနမူ သောတာယတနမူလီ အာယတနာ သောတာယတနံ
 ဟူသော ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူအပ်သောတရားတို့သည်

- ၁ အာယတနသာမည၍၊ သောတာယတန မမည်သောတရား
- ၂ သောတာယတနသာမည၍၊ အာယတန မမည်သောတရား
- ၃ နှစ်ပါးစုံ မည်သောတရား
- ၄ နှစ်ပါးစုံ မမည်သောတရား

ဤသို့အားဖြင့် လေးပါးအပြားရှိကုန်၏။

ထိုလေးပါးတို့တွင်

- ၁ သောတာယတနမှ တပါး၊ အာယတန တဆဲ့တပါး၊ ဤတရားတို့သည်
 အာယတနသာမည၍၊ သောတာယတနမမည်သောတရားတို့မည်ကုန်၏။
 ထိုတရားတို့ကို (အဝသေသာ အာယတနာ န သောတာယတနံ) ဟု အနုလုံ
 ပဋိလောမ တဘက်ရစိဘင်းထုတ်။
- ၂ သောတာယတနသာ မည်၍၊ အာယတန မမည်သော တရားကားမရှိ၊
- ၃ သောတာယတနသည် နှစ်ပါးစုံ မည်သော တရားမည်၏။ ထိုတရားကို
 (သောတာယတနံ အာယတနဉ္စေဝ သောတာယတနဉ္စ) ဟု အနုလုံ
 ပဋိလောမ နှစ်ဘက်ရစိဘင်းထုတ်။
- ၄ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်၊ ဤတရားတို့သည်၊ နှစ်ပါးစုံ မမည်သောတရားတို့ မည်ကုန်
 ၏။ ထိုတရားတို့ကို ‘အာမန္တာ’ ဟု ပစ္စနိက် ပဋိလောမ နှစ်ဘက်ရ စိဘင်း
 ထုတ်။

ပဋိလောမခေါ်သော မူလီများ၌၊ ပါဠိတော်ကား၊ အာယတနာ သောတာ
 ယတနန္တိ သောတာယတနံ အာယတနဉ္စေဝ သောတာယတနဉ္စ၊ အဝသေသာ
 အာယတနာ၊ န သောတာယတနံ။ ။

ကြွင်းသော ယာန-ဇိ၌၊ မူလီ စသည်တို့၌လည်း။ သောတနေရာ၌ ယာန-ဇိ၌-စသည် လှည့်လည်ရုံသာ ထူးတော့၏။

သောတမူ-ယာနမူ စသည်တို့၌လည်း ဤနည်းယူ၍ ဟောကြလေ၊ ဟောနိုင်လောက်ပြီ။

သုဒ္ဓါယတန ဝါရ၊ သုဒ္ဓါယတန မူလစက္ကဝါရများသည်လည်း-သုဒ္ဓဓန္ဓဝါရ။ သုဒ္ဓဓန္ဓမူလစက္ကဝါရများနှင့် စက်လှည့်ပုံ တူနေပြီ။ အရကောက်မျှသာ ခြားနားတော့၏။ အရကောက်များသည် အကောက်စာအုပ်ကြီးရှိတိုင်းပင်ဖြစ်၏။

သောတုဇနများအား အဘိဓမ္မာအရာ ဉာဏ်ပညာပွားအောင် အကျယ်ကို ချန်လှပ်ထားကာ စက်လှည့်ပုံနည်းကိုသာ ညွှန်ပြလိုက်ပါသတည်း။

ပဏ္ဏတ္တိဝါရ နိဒ္ဒေသ ပြီးပြီ

အာယတန ယမက ပဝတ္တိဝါရ

ဤအာယတန ယမက ပဝတ္တိဝါရ၌ ‘ပဋိသန္ဓေ’လေးမျိုးနှင့်တကွ ချို့ကောင်းသော အာယတနတို့ကို အဘိဓာန်နှင့်သင်္ဂဟ ပါဠိအရ ရှေးဦးစွာ ခွဲခြားဖော်ပြပေအံ့။

အဏ္ဏဇာ ပက္ခိ၊ သပ္ပာဒိ၊ နရာဇိတု ဇလာဗုဇာ။
သေဒဇာ ကိမိ၊ ခုံသာဒိ၊ ဒေဝါဒိတော ပပိတိကာ။

(အဘိဓာန် ဝိသေသျှာဒိနဝဂ်)

၁.....ကျီးငှက်၊ ဆဲ၊ ကြက်၊ ဂဓဗ္ဗတိထေရ် စသည်တို့သည် ‘အဏ္ဏဇာ’ ဥထေမှာ ပဋိသန္ဓေ နေသောသတ္တဝါ။

၂.....လူ၊ နွား၊ မြင်း စသည်တို့သည် ‘ဇလာဗုဇာ’ ရေကြည်၊ သားအိမ်ထဲမှာ ပဋိသန္ဓေ နေသော သတ္တဝါ။

၃.....ပိုး၊ လောက်၊ မှက်၊ မြင်၊ ပဒုမဒေဝီ စသည်တို့သည် ‘သံသေဒဇာ’ ဖိုစွတ်ရာ အညှို့၊ အပုပ်ထဲမှာ ပဋိသန္ဓေ နေသော သတ္တဝါ။

၄.....နတ်၊ ငြိဟွာ၊ ပြိတ္တာ စသည်တို့သည် ‘ဩပပိတိကာ’ ကိုယ်ကောင် ထင်ထင်ရှားရှား-၁၆-နှစ်သားအရွယ်အားဖြင့် ဖြစ်ပေါ်လာသောသတ္တဝါ။

ဤဂါထာဖြင့် ပဋိသန္ဓေလေးမျိုးနှင့်တကွ ပဋိသန္ဓေတည်နေသော သတ္တဝါကို ပြဆိုသည်။

ဂါထာတပုဒ်သည်းနဲ့ ဌာန၊ ဌာနီနှင့်လီစုံအောင် ပြဆိုထားခဲ့သော အဘိဓာန် ကျမ်းပြု အသျှင် မြတ်အား ဤဂါထာ မြန်မာဘာသာပြန်ဖြင့် ချီးကျူး၊ ဂုဏ်ပြု ပါ၏။

ပဋိသန္ဓေ-၄-မျိုး

- ၁.....အဏ္ဏဇ ပဋိသန္ဓေ
- ၂.....ဇလဗုဇ ပဋိသန္ဓေ
- ၃.....သံသေဒဇ ပဋိသန္ဓေ
- ၄.....ဩပပါတိက ပဋိသန္ဓေ

ဤကား အဘိဓာန်လာ ပဋိသန္ဓေ-၄-မျိုးပင်တည်း။

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ ကျမ်းလာ
ပဋိသန္ဓေ-၃-မျိုးကို ပြဦးအံ့

- (က) ပဋိသန္ဓိယံ ပန သံသေဒဇာနဉ္စေဝ ဩပပါတိကာနဉ္စ စက္ခုသောတ ဃာနဇိဂ္ဂါ ကာယ ဘာဝ ဝတ္ထုဒသကဝသေန သတ္တဒသကာနိ ပါတု ဘဝန္တိ ဥက္ကဋ္ဌဝသေန။
- (ခ) ဩမကဝသေန ပန စက္ခုသောတ ဃာန ဘာဝ ဒသကာနိ ကဒါစိပိ န လဗ္ဘန္တိ။ တဗ္ဗာ တေသံ ဝသေန ကလာပ ဟာနိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။
- (ဂ) ဂဗ္ဘသေယျကသတ္တာနံ ပန ကာယ ဘာဝ ဝတ္ထု ဒသကသင်္ခါတာနိ ဇီဏိဒသကာနိ ပါတုဘဝန္တိ။
- (ဃ) တတ္ထာပိ ဘာဝဒသကံ ကဒါစိပိ န လဗ္ဘတိ။

(အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ ရုပ်ပိုင်း ရူပပဝတ္ထိက္ကမ)

ဤလူကံဟ ပါဠိအရ

- ၁ သံသေဒဇ ပဋိသန္ဓေ
- ၂ ဩပပါတိက ပဋိသန္ဓေ

၃.....ဂဗ္ဘသေယျက ပဋိသန္ဓေ
အားဖြင့်-၃-မျိုးအပြားရှိ၏။

ဤ၌ ပဋိသန္ဓေ သုံးမျိုးသာ ပြဆိုခြင်းသည် အဓိဝမ်းတိုက်၌ ဖြစ်ခြင်းတူသော
ကြောင့် အဏ္ဏဇန္တနှင့် ဇလဝဗုဇကို ပေါင်း၍၊ ဂဗ္ဘသေယျက ပဋိသန္ဓေဟု တမျိုး
တည်း ပြဆိုထားသဖြင့် သုံးမျိုးဖြစ်သည်။ အဏ္ဏဇန္တနှင့် ဇလဝဗုဇ ခွဲယူလျှင် လေး
မျိုးဘာဘဲ။

(က) ပဋိသန္ဓေအခါ သံသေဒဇန္တသြပပါတိက ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၊ မချို့ပါ
မူ စက္ခု သောတ ဃာနဇိဝှါ ကာယ ဘာဝ ဝတ္ထုဒသက အားဖြင့်
၇-ပါးစီဖြစ်ကြကုန်၏ဟု သာမည ပေါင်း၍ ဆိုတော်မူသည်။

(ခ) ချိုတဲ့ပါမူ စက္ခု သောတ ဃာန ဘာဝ ဒသက တို့ကို တခါတရံ မရ
အပ်ဟု သာမညပင် ဆိုတော်မူသည်။

ဤပါဠိရှိတိုင်း ယူမူ.....ဒုဂ္ဂတိ သံသေဒဇန္တအား ၇-ပါးဖြစ်၊ သုဂတိ သံသေဒဇ
အား-၇-ပါးဖြစ်။

ဒုဂ္ဂတိ ဥပပတ်အား-၇-ပါးဖြစ်၊ သုဂတိ ဥပပတ်အား-၇-ပါးဖြစ်။

ဒုဂ္ဂတိ သံသေဒဇန္တအား-၄-ပါးချို့

သုဂတိ သံသေဒဇန္တအား-၄-ပါးချို့

ဒုဂ္ဂတိ ဥပပတ်အား-၄-ပါးချို့

သုဂတိ ဥပပတ်အား-၄-ပါးချို့

ဤကားပါဠိရှိတိုင်းသရုပ်

ယထာလာဘ နည်းအားဖြင့် ယူမှသာ ကျမ်းပြု ဆရာတော်၏ အာဘော်ကျ
ယထာဘူတ ဖြစ်ပေမည်။

ယထာလာဘနည်း ယူပုံ
သံသေဒဇ-၂-မျိုး

၁.....ဒုဂ္ဂတိ သံသေဒဇန္တအား.....၇-ပါးလုံးဖြစ်နိုင်၏။

၂.....သုဂတိ သံသေဒဇန္တအား.....၇-ပါးလုံးဖြစ်နိုင်၏။

၁.....ဒုဂ္ဂတိ သံသေဒဇန္တအား.....၄-ပါးလုံးချို့နိုင်၏။

၂.....သုဂတိ သံသေဒဇန္တအား.....၄-ပါးလုံးချို့နိုင်၏။

✽ ဒုန္တံ သုပါ၊ သံသေဒါ၊ လေးဖြာဒသက ချို့ကောင်းစွ။

ဥပပတ်-၂-မျိုး

၁.....ဒုဂ္ဂတိ ဥပပတ်အား.....၇-ပါးလုံး ဖြစ်နိုင်၏။

၂.....သုဂတိ ဥပပတ်အား.....၇-ပါးလုံး ဖြစ်နိုင်၏။

၁.....ဒုဂ္ဂတိ ဥပပတ်အား.....ဃာနမချိုရ၊ ကြွင်း စက္ခု၊ သောတ- ဘာဝ-၃-ပါးသာ ချိုနိုင်သည်။

※ ဒုဂ္ဂတိမှာ၊ သြပပါ၊ ဃာနာ မချိုရ၊

ကြွင်းသုံးပါးမှာ၊ သြပပါ၊ ဒုမှာချိုသင့်စွ။

၂.....သုဂတိ ဥပပတ်အား.....ကမ္ဘာဦးအစမှာသာ ဘာဝချိုတဲ့သည်၊ ကြွင်း သုဂတိ ဥပပတ်မှာ ၄-ပါးလုံး မချိုရ။

※ ကမ္ဘာဦးမှာ၊ သြပပါ၊ ဘာဝါ ချိုကောင်းလှ။

ကြွင်း သြပပါ၊ သုဒ္ဓိမှာ၊ လေးဖြာ ဒသက မချိုရ။

(ဂ) ဂန္ထသေယျက ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဋိသန္ဓေအခါ ကာယ ဘာဝ ဝတ္ထု၊ ဒသကအားဖြင့် ၃-ပါးဖြစ်၏။

(ဃ) ချိုတဲ့ပါမူ ဘာဝ ဒသကကို တခါတရံ မရအပ်ဟု ဆိုတော်မူသည်။

ဂန္ထသေယျက-၂-မျိုး

၁.....ဒုဂ္ဂတိ ဂန္ထသေယျကအား.....၃-ပါးလုံး ဖြစ်နိုင်၏။

၂.....သုဂတိ ဂန္ထသေယျကအား.....၃-ပါးလုံး ဖြစ်နိုင်၏။

ချိုတဲ့ပါမူ

၁.....ဒုဂ္ဂတိ ဂန္ထသေယျကအား.....ဘာဝ ချိုနိုင်၏။

၂.....သုဂတိ ဂန္ထသေယျကအား.....ဘာဝ ချိုနိုင်၏။

※ ဒုနှင့် သုပါ၊ ဂန္ဓမှာ၊ ဘာဝါ ချိုသင့်လှ၊

ကြွင်း နှစ်ပါးမှာ၊ ဒု၊ သုပါ၊ ဂန္ဓာ မချိုရ။

(င) တတော ပရံ ပဝတ္တိကာလေ ကမေန စက္ခု၊ ဒသကာ ဒိနိစ ပါတု အဝတ္တိ။

(ရှင်ပိုင်း ရူပပဝတ္တိတ္ထမံ)

ဂန္ထသေယျက ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဋိသန္ဓေတည်နေပြီးသည်မှ နောက်ပဝတ္တိအခါ သတ္တမသတ္တဘဟ (၄၉) ရက်မြောက်၌ အစဉ်အတိုင်း စက္ခု၊ သောတ ဃာန ဇိဌါ ဒသကတို့သည် ဖြစ်ပေါ်လာကြကုန်၏။

ပဋိသန္ဓေ တည်နေပြီးနောက်

{	၁ သတ္တမသတ္တဘဟ - ၄၉ - ရက်၌, စက္ခု ဖြစ်။
	၂ အဋ္ဌမသတ္တဘဟ - ၅၆ - ရက်၌, သောတ ဖြစ်။
	၃ နဝမ သတ္တဘဟ - ၆၃ - ရက်၌, ဃာန ဖြစ်။
	၄ ဒသမသတ္တဘဟ - ၇၀ - ရက်၌, ဇိဌါ ဖြစ်။

အသျှင် အနုရုဒ္ဓါဆရာသည် ဂန္ထသေယျက ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စက္ခု, သောတ, ဃာန, ဇိဌါတို့သည် တပါးနှင့်တပါး ၇-ရက်စီခြား၍ ဖြစ်ခြင်းကိုသာ ပြဆိုတော်မူ၏။ ချို့တဲ့ကောင်းသည်, မချို့တဲ့ကောင်းသည်ကိုတော့ ပြဆိုတော်မမူခဲ့ပါ။

ဂန္ထသေယျက ပုဂ္ဂိုလ်

စက္ခု, သောတ, ဃာန ၃-ပါး ချို့ကောင်း၏။
ဇိဌါ မချို့ကောင်းဟု အမြဲမှတ်

ဂန္ထသေယျက - ၂ - မျိုး

- ၁ ဒုဂ္ဂတိ ဂန္ထသေယျကအား - ၄ - ပါးလုံး ဖြစ်နိုင်၏။
၂ သုဂ္ဂတိ ဂန္ထသေယျကအား - ၄ - ပါးလုံး ဖြစ်နိုင်၏။

ချို့တဲ့ပါမူ

- ၁ ဒုဂ္ဂတိ ဂန္ထသေယျကအား - ၃ - ပါးလုံး ချို့နိုင်၏။
၂ သုဂ္ဂတိ ဂန္ထသေယျကအား - ၃ - ပါးလုံး ချို့နိုင်၏။

တတောပရံ ပဝတ္တိကာလေ (လ) ပါတုဘဝန္တိ - ၌ ကမေနကို ကမ္မေန။ ပဝတ္တိကာလေအရ-သတ္တသတ္တတိ ရတ္တိမိ-၇၇-ညည၌ စက္ခု၊ သောတ ဃာန ဇိဌါတို့ တဖြိုင်နက် အတူတကွ ဖြစ်ကြ၏။ စသည့်ဖြင့် ဝါဒကွဲ ရှိသေး၏။ ကျမ်းလေး (စာအုပ်ကြီး) နေမည်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဤ၌ မရေးတော့ပါ။

ဤကျမ်းပြု ပုဂ္ဂိုလ်ရေးသော မစိုးရိမ် အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ နယူပဒေသကျမ်းမှာ
အကျယ်ရေးထားပြီး ရှိနေပါသည်။

ဝိဇ္ဇတ္ထ လိုရင်းအရမှာ

သံသေဒဇ၊ ဂန္ထသေယျက၊ ဒုဂ္ဂတိ အဟိတ် သုဂတိ အဟိတ် ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့
အား စက္ခု၊ သောတ ယာန ၃-ပါး မဖြစ်ကောင်းရ၏။

ဥပပတ် ဒုဂ္ဂတိ အဟိတ် ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စက္ခု၊ သောတ သာမဖြစ်
ကောင်းရ၏။

ဂန္ထသေယျက ဒုဂ္ဂတိ၊ သုဂတိ အဟိတ် ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အားသာ စက္ခု၊
သောတ၊ ယာန၊ ဇိဌာ မဖြစ်မီ စုတေကောင်းရ၏။

စက္ခု၊ သောတ၊ ယာန၊ ဇိဌာ

သံသေဒဇ၊ ဥပပတ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဋိသန္ဓေအခါ တဖြိုင်နက်အတူတကွ ဖြစ်
ခြင်းကြောင့် စက္ခုသာဖြစ်၍ သောတစသည် မဖြစ်မီ စုတေကောင်းမရ။

ဂန္ထသေယျက ပုဂ္ဂိုလ်တို့အားသာ စက္ခု၊ သောတတို့-၇-ရက်စီခြား၍ တပါး
ဖြစ်ပြီးမှ တပါးဖြစ်ခြင်းကြောင့် မဖြစ်မီ စုတေကောင်းရ၏။

အဓိပ္ပာယ်ကို သင်္ဂြိုဟ်ကပင် ကျေပြန်အောင် သိထားရမည်။ ဤအဓိပ္ပာယ်
သဘောကျလျှင် အာယတန ယမိက်မှာ အဟောရလွယ်ပါတော့သည်။

ပြဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောစကားရပ်များသည် ကာမာဝစရအဟေတုက ပုဂ္ဂိုလ်များ
အဘို့သာ ဖြစ်ပါသည်။

သဟေတုက ပုဂ္ဂိုလ်များအဘို့

စက္ခု၊ သောတ စသော အာယတနတို့ဖြစ်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဘုံများကို ဓာတုကထာ
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဥဒ္ဓေသ ဘဝကြီး-၉-ပါးရှိရာ ကာမဘဝ၊ ရူပဘဝ၊ အရူပဘဝ၊
အသညီဘဝ၊ ပဉ္စဝေါကာရဘဝ၊ ဤဘဝတို့၌ ပြဆိုခဲ့သည့်အတိုင်းပင်မှတ်။

ဆိုရိုးကို ပြဆိုဦးအံ့

၁.....စက္ခု၊ သောတတို့သည် ပဉ္စဝေါကာရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဖြစ်ကုန်၏။

၂.....ယာန၊ ဇိဌာ၊ ကာယ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖေါဋ္ဌဗ္ဗတို့သည် ကာမပုဂ္ဂိုလ်တို့အား
ဖြစ်ကုန်၏။

- ၃.....ရူပါယတနသည် အသညသတ်၊ ပဉ္စဝေါကာရ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဖြစ်၏။
၄.....မနာယတနသည် အရူပါပဉ္စဝေါကာရပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဖြစ်၏။
၅.....ဓမ္မာယတနသည် အသညသတ်၊ အရူပါ ပဉ္စဝေါကာရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဖြစ်၏။

-
- ၁.....ဘယ်အာယတန ချို့ကောင်းသည်။
၂.....ဘယ်အာယတန မဖြစ်မီ စုတေကောင်းရသည်။
၃.....ဘယ်အာယတန ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဖြစ်သည်။
၄.....ဘယ်အာယတန ဘယ်ဘုံမှာဖြစ်သည်။

ဤအချက်များကို နားလည်၊ သဘောကျက အဟောရလွယ်သည်။

အာယတန-၁၂-ပါးတို့တွင်

- (က) စက္ခာယတန-သောတာယတန။ ဃာနာယတန။ ဤသုံးပါးသော အာယတနတို့သည်။ ချို့ကောင်းသော အာယတနတို့မည်ကုန်၏။
(ခ) စက္ခာယတန-သောတာယတန-ဃာနာယတန-ဇိဝှါယတန။ ဤလေးပါးသော အာယတနတို့သည်။ မဖြစ်မီ စုတေကောင်းသော အာယတနတို့မည်ကုန်၏။

ပုဂ္ဂိုလ်-၁၂-ယောက်တို့တွင်

- (ဂ) ဒုဂ္ဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်။ သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်။ ဤပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ယောက်တို့သည်။ အာယတန ချို့ကောင်းသောပုဂ္ဂိုလ်တို့မည်ကုန်၏။

ဘုံ-၃၁-တို့တွင်

- (ဃ) အပါယ်လေးဘုံ။ မနုဿဘုံ။ ဘုမ္မနိဿိတ ဝိနိပါတိကာ အသုရာဟု ဆိုအပ်သော စတုမဟာရာဇ်ဘုံအားဖြင့် ကာမာဝေရ ခြောက်ဘုံတို့သည် အာယတန ချို့ကောင်းသော ဘုံတို့မည်ကုန်၏။

ပဋိသန္ဓေ-၄-မျိုး

- (င) ပဋိသန္ဓေတို့သည်။ သံသေဒဇပဋိသန္ဓေ။ သြပပါတိကပဋိသန္ဓေ
ဂဗ္ဘသေယျကပဋိသန္ဓေ-အားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိကုန်၏။

ထိုသုံးပါးတို့တွင်

သံသေဒဇပဋိသန္ဓေနေသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ခုဂ္ဂတိသံသေဒဇ။ သုဂတိသံသေဒဇ
ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍၊ နှစ်မျိုးရှိ၏။

ထိုနှစ်မျိုးသော သံသေဒဇ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စက္ခာယတန၊ သောတာယတန၊
ဃာနာယတန၊ သုံးပါးလုံးမျိုးကောင်း၏။

- (စ) ဂဗ္ဘသေယျကပဋိသန္ဓေနေသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ ခုဂ္ဂတိဂဗ္ဘသေ
ယျက သုဂတိဂဗ္ဘသေယျက။ ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍၊ နှစ်မျိုးရှိ၏။ ထိုနှစ်မျိုး
သော ဂဗ္ဘသေယျကပုဂ္ဂိုလ် တို့အား စက္ခာယတန-သောတာယတန
ဃာနာယတန။ သုံးပါးလုံးမျိုးကောင်း၏။

- (ဆ) သြပပါတိက ပဋိသန္ဓေနေသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ ခုဂ္ဂတိသြပပါတိ
က သုဂတိသြပပါတိက။ ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍၊ နှစ်မျိုးရှိ၏။

ထိုနှစ်မျိုးတို့တွင်

ခုဂ္ဂတိသြပပါတိကပုဂ္ဂိုလ်အား စက္ခာယတန-သောတာယတန- နှစ်ပါးသာ
မျိုးကောင်း၏။ ။ (ဃာနာယတန မမျိုးကောင်း)

သုဂတိ သြပပါတိက ပုဂ္ဂိုလ်အား စက္ခာယတန-သောတာယတန။ ဃာနာ
ယတန။ သုံးပါးလုံး မမျိုးကောင်း။

ကျက်ရန် သံပေါက်

- ၁ ခု နှင့် သုပါ။ သံသေဒါ။ လေးဖြာ ခဿက မျိုးကောင်းစွ။
- ၂ ခုဂ္ဂတိမှာ။ သြပပါ။ ဃာနာ မမျိုးရ။
- ၃ ကြွင်းသုံးပါးမှာ။ သြပပါ။ ခု မှာမျိုးသင့်စွ။
- ၄ ကမ္ဘာဦးမှာ။ သြပပါ။ အာဝါ မျိုးကောင်းလှ။
- ၅ ကြွင်းသြပပါ။ သုဒ္ဓိမှာ။ လေးဖြာ ခဿက မမျိုးရ။

ပဝတ္ထိဝါရဥပ္ပါဒ

ပဌ၊ ပဉ္စ ဝါရ

‘ဥပပဇ္ဇန္တိ ပုဂ္ဂိုလ်’ ‘စဝန္တိ ပုဂ္ဂိုလ်’—ဟူ၍၊ နှစ်မျိုးသော ဟော၏။
ဥပပဇ္ဇန္တိ သည်လည်း။

၁.....အဟေတုက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ

၂.....သဟေတုက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ

၃.....အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တိ

၄.....အသညသတ်မှတပါးသော ဥပပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ

၅.....အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တိ

ဟူ၍-၅-မျိုးရှိ၏။

၁.....စဝန္တိ မှာ ခပ်သိမ်းသောစဝန္တိ၊ တမျိုးတည်းသာ။

ပေါင်း-၆-မျိုးစွဲပါ။

အဟေတုက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ—သည်လည်း

၁.....အစက္ခလက အဟေတုက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ

၂.....အသောတက အဟေတုက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ

၃.....အဃာနက အဟေတုက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ

၄.....အဇိဝှက အဟေတုက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ

ဟူ၍-၄-မျိုးရှိ၏။

ထို-၄-မျိုးတို့တွင်

အစက္ခလက အဟေတုက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ-၃-မျိုး

၁.....အပါယ်သြပပါတိကဥပပဇ္ဇန္တိ ဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်

၂—သံသေဒဇ ဂဗ္ဘသေယျကဥပပဇ္ဇန္တိ ဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်၊ သုဂတိ
အဟိတ်ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်။

၃.....စက္ခာယတနမဖြစ်မီ စုတေလတ္တံသော ဂဗ္ဘသေယျကဥပပဇ္ဇန္တိ ဖြစ်သော
ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်—သုဂတိအဟိတ်ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်။

၁.....သဝဏ္ဏုက အသောတက အဟေတုက (ကာမာဝဇရ ဥပပဇ္ဇန္တိ)		အနုလောမ
၂.....သသောတက အဝဏ္ဏုက အဟေတုက	။	ပဋိလောမ
၃.....သဝဏ္ဏုက သသောတက—အဟေတုက	။	အနုလုံ
၄.....အဝဏ္ဏုက အသောတက—အဟေတုက	။	ပစ္စနိက်
၅.....သဟေတုက ကာမာဝဇရ ဥပပဇ္ဇန္တိ	။	အနုလုံ

၆.....အသညသတ်မှတပါးသော ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ	အနုလုံ
၇.....အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တိ	ပစ္စနိက်
၈.....အရူပဥပပဇ္ဇန္တိ	ပစ္စနိက်
၉.....ခပ်သိမ်းသော စန္ဒိ	ပစ္စနိက်

ဟူ၍၊ ၉-မျိုးခွဲ

စက္ခာယတနမူ ဃာနာယတနမူလီ

၁.....သစက္ခက အဃာနက အဟေတုက (ကမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ)	အနုလောမ
၂.....သဃာနက အစက္ခက အဟေတုက	ပဋိလောမ
၃.....သစက္ခက သဃာနက အဟေတုက	အနုလုံ
၄.....အစက္ခက အဃာနက အဟေတုက	ပစ္စနိက်
၅.....သဟေတုက ကမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ	အနုလုံ
၆.....အသညသတ်မှတပါးသော ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ	အနုလောမ
၇.....အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တိ	ပစ္စနိက်
၈.....အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တိ	ပစ္စနိက်
၉.....ခပ်သိမ်းသော စန္ဒိ	ပစ္စနိက်

ဟူ၍-၉-မျိုးခွဲ

(ဇိ၅၂မူလိ၌-ဃာနမူလိနှင့်အတူ-၉-မျိုးခွဲလေ။)

ကာယမူလီ

၁.....အစက္ခက အဟေတုက ကမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ	ပဋိလောမ
၂.....သစက္ခက အဟေတုက ကမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ	အနုလုံ
၃.....သဟေတုက ကမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ	၎င်း
၄.....အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တိ	ပစ္စနိက်
၅.....အသညသတ်မှတပါးသော ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ	အနုလောမ
၆.....အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တိ	ပစ္စနိက်
၇.....ခပ်သိမ်းသော စန္ဒိ	၎င်း

ဟူ၍-၇-မျိုးခွဲ

(ရူပါဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗ၊ မန၊ ဓမ္မ၊ မူလီများ၌၊ ဤနည်းတူ-၇-မျိုးခွဲ၍၊ ရသင့်သလို-သွင်းလေ။)

ဃာနမူ ဇိဝ္ဗါမူလီ

၁.....သဃာနက အဇိဝ္ဗကအဟိတ် ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ	အနုလောမ
၂.....သဇိဝ္ဗက အဃာနကအဟိတ် ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ	ပဋိလောမ
၃.....သဃာနက သဇိဝ္ဗကအဟိတ် ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ	အနုလုံ
၄.....အဃာနက အဇိဝ္ဗကအဟိတ် ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ	ပဗ္ဗနိက်
၅.....သဟိတ်ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ	အနုလုံ
၆.....ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ	ပဗ္ဗနိက်
၇.....အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ	၎င်း
၈.....ခပ်သိမ်းသော စန္ဒန္တိ	၎င်း

ပုဂ္ဂိုလ် ဟူ၍ (၈) မျိုးခွဲ

ဃာန-ဇိဝ္ဗါမူ ဖြစ်ခြင်း တူသောကြောင့် အသညသတ်ကို ရူပထည်း
သွင်း၍ (၈) မျိုးခွဲသည်။

ကာယမူလီ

၁.....အဃာနကအဟိတ် ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ	ပဋိလောမ
၂.....သဃာနကအဟိတ် ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ	အနုလုံ
၃.....သဟိတ်ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ	အနုလုံ
၄.....ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ	ပဗ္ဗနိက်
၅.....အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ	၎င်း
၆.....ခပ်သိမ်းသော စန္ဒန္တိ	၎င်း

ပုဂ္ဂိုလ် ဟူ၍ (၆) မျိုးခွဲ

ရူပမူလီ၌-ကာယနည်းတူ (၆) မျိုးခွဲ၍၊ ရသင့်သလိုသွင်း၊
မနမူလီ၌-အသညသတ်-တခြားထုတ်၍-၇-မျိုးခွဲ သွင်းလေ။
ဓမ္မမူလီ၌-ကာယနည်းတူ-၆-မျိုးခွဲ၍၊ ရသင့်သလိုသွင်း၊
ဇိဝ္ဗါမူလီ၌-ဃာနမူ အတိုင်းခွဲ-သွင်းလေ။ ။ (မထူးတော့ပြီ)

ကာယမူ-ရူပမူလီ၌

၁.....ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ	အနုလုံ
၂.....အသညသတ်ဥပပဇ္ဇန္တိ	ပဋိလောမ

၃ အသညသတ်မှတပါးသော ရူပဂါဝစရဥပပဇ္ဇန္တိ ၎င်း
 ၄ အရူပဂါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ ပစ္စနိက်
 ၅ ခပ်သိမ်းသော စဝန္တိ ၎င်း

ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ (၅)မျိုးခွဲ

ကြွင်းသောမူလီ။ ပူလများ၌၊ ဤနည်းတူ-၅-မျိုးစီခွဲ ဝေ၍ ရသင့်
 သလို သွင်းကောက်လေ။ ။

ပုဂ္ဂလဝါရပြီး၏။

ဩကာသဝါရ

ဘုံဖြင့်မှတ်၍-အာယတနကို ခွဲခြားပြပုံ။

၁ ကာမ-၁၁-ဘုံ၌၊ အာယတန-၁၁-ပါးလုံး။ ဖြစ်ဆဲ၊ ဖြစ်ဘူးပြီ၊ ဖြစ်
 လတ္တံ့။ (ဖြစ်ဆဲ၊ ဖြစ်ဘူးပြီ၊ ဖြစ်လတ္တံ့၊ မဟုတ်သော အာယတန မည်
 သည်မရှိ)

၂ အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပ-၁၅-ဘုံ၌ စက္ခာယတန-သောတာယတန-
 ရူပါယတန-မနာယတန-ဓမ္မာယတန။ ဤငါးပါးသော အာယတနတို့
 သည်။ ဖြစ်ဆဲ၊ ဖြစ်ဘူးပြီ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ (ကြွင်းသော အာယတန-၆-ပါးတို့
 သည်။ ဖြစ်ဆဲ၊ ဖြစ်ဘူးပြီ၊ ဖြစ်လတ္တံ့၊ မဟုတ်)

၃ အသညသတ်ဘုံ၌- ရူပါယတန-ဓမ္မာယတန-၂-ပါးတို့သည်။ ဖြစ်ဆဲ၊
 ဖြစ်ဘူးပြီ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ (ကြွင်းသော အာယတန-၉-ပါးတို့သည်။ ဖြစ်ဆဲ၊
 ဖြစ်ဘူးပြီ၊ ဖြစ်လတ္တံ့၊ မဟုတ်)

၄ အရူပ-၄-ဘုံ၌၊ မနာယတန-ဓမ္မာယတန-၂-ပါးတို့သည်။ ဖြစ်ဆဲ၊ ဖြစ်
 ဘူးပြီ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ (ကြွင်းသော အာယတန-၉-ပါးတို့သည်။ ဖြစ်ဆဲ၊ ဖြစ်
 ဘူးပြီ၊ ဖြစ်လတ္တံ့၊ မဟုတ်)

အာယတနဖြင့်မှတ်၍-ဘုံကိုခွဲခြားပြပုံ

၁ စက္ခာယတန၊ သောတာယတန-၂-ပါးတို့သည်။ ပဉ္စဝေါကာရ-၂၆-ဘုံ၌။ ဖြစ်ဆဲ၊ ဖြစ်ဘူးပြီ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ (ကြွင်းသော-၅-ဘုံ၌၊ ဖြစ်ဆဲ၊ ဖြစ်ဖြစ်ဘူးပြီ၊ ဖြစ်လတ္တံ့၊ မရ)

၂ ဃာနာယတန-ဇိဝှါယတန၊ ကာယာယတန၊ ဂန္ဓာယတန၊ ရသာယတန၊ ဖေါဋ္ဌဗ္ဗာယတန။ ဤ ၆-ပါးသော အာယတနတို့သည်။ ကာမ ၁၁-ဘုံ၌ ဖြစ်ဆဲ၊ ဖြစ်ဘူးပြီ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ (ကြွင်းသော ဘုံ-၂၀-တို့၌၊ ဖြစ်ဆဲ၊ ဖြစ်ဖြစ်ဘူးပြီ၊ ဖြစ်လတ္တံ့၊ မရ)

၃ ရူပါယတနသည်။ ပဉ္စဝေါကာရ-၂၆-ဘုံ။ အသညသတ်ဘုံ။ ဤ ၂၇-ဘုံတို့၌ ဖြစ်ဆဲ၊ ဖြစ်ဘူးပြီ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ (ကြွင်းသော အရူပ-၄-ဘုံ၌၊ ဖြစ်ဆဲ၊ ဖြစ်ဖြစ်ဘူးပြီ၊ ဖြစ်လတ္တံ့၊ မရ)

၄ မနာယတနသည်၊ စတုဝေါကာရ ၄ ဘုံ။ ပဉ္စဝေါကာရ ၂၆ ဘုံ။ ဤဘုံ ၃၀ တို့၌ ဖြစ်ဆဲ၊ ဖြစ်ဘူးပြီ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ (ကြွင်းသော အသညသတ်ဘုံ၌ ဖြစ်ဆဲ၊ ဖြစ်ဖြစ်ဘူးပြီ၊ ဖြစ်လတ္တံ့၊ မရ)

၅ ဓမ္မာယတနသည်၊ ၃၁ ဘုံ၌။ ဖြစ်ဆဲ၊ ဖြစ်ဘူးပြီ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ ဖြစ်ဆဲ၊ ဖြစ်ဖြစ်ဘူးပြီ၊ ဖြစ်လတ္တံ့၊ မရသော ဘုံမည်သည်မရှိ။

စက္ခာယတနမူ-သောတာယတနမူလီ

၁ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ	အနုလုံ
၂ အသညသတ်ဘုံ	ပဗ္ဗနိက်
၃ အရူပဘုံ	ပဗ္ဗနိက်

ဟူ၍ ၃-မျိုးခွဲ

ဃာနမူလီ

၁ ကာမာဝစရဘုံ	အနုလုံ
၂ အသညသတ်မှတပါးသော ရူပါဝစရဘုံ	အနုလောမ
၃ အသညသတ်ဘုံ	ပဗ္ဗနိက်
၄ အရူပဘုံ	၎င်း

ဟူ၍ ၄-မျိုးခွဲ
 (ဇိဉ္ဇာ-ကာယ-ဂန္ဓ-ရသ-ဗေဒိဋ္ဌတို့သည်၊ ယာနနှင့် တူကြ၏။)
 (ဂူပ-မန-ဓမ္မတို့သည်၊ သောတမူလီနှင့် ခွဲနည်းတူကြ၏။)
 သြကာသဝါရပြီး၏။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရသည်၊ ပုဂ္ဂလဝါရနှင့် တူပြီ။
 ဘုံသတ်ဉ်းမျှသာ ထူးတော့၏။
 ဘုံသတ်ပုံကို ပြဆိုပေအံ့။

ဘုမ္မဝဇ္ဇေသု ဒေဝေသု၊ ပေတေ နိဇ္ဈာမတဏှိကေ၊
 နိရယေသုစ သမ္ဘောတိ၊ ယောနေကော ဝေါပပါတိကော၊
 ဘုမ္မဒေဝ မနုဿေသု၊ တိရစ္ဆာနေ ပရေ တထာ၊
 ပေတေသု စာဝသေသေသု၊ စတဿောဝိစ ယောနိယော၊

ဥပပတ် ပဋိသန္ဓေ တမျိုးသာ ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်များ

၁ ဘုမ္မဇိုးနတ် ကြည်သော နတ်များ

၂ နိဇ္ဈာမတဏှိက ပြိတ္တာများ

၄ ငရဲသူ၊ ငရဲသားများ

ပဋိသန္ဓေ လေးမျိုးလုံး ဖြစ်နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်များ

၁ ဘုမ္မဇိုးနတ်များ

၂ လူများ

၃ တိရစ္ဆာန်များ

၄ နိဇ္ဈာမတဏှိက ကြည်သော ပြိတ္တာများ

လေးချိုး

နတ်ဘုမ္မာ ပယ်ရှင်းလို့၊ ကြွင်းသမျှ ဒေဝါ။

ငရဲအောက်ရွာနှင့်၊ နိဇ္ဈာမာ၊ ပြိတ္တာစု၊ သွင်းမှုမှန်စွာ။ ။

သန္ဓေမှာ ဥပပတ်သာ အမြဲ။ ။ ကြွင်းပြိတ္တာ၊ ဘုမ္မာနတ်ကယ်နှင့်၊

တိရစ္ဆာန်၊ လူတရပ်ကယ်တို့၊ လေးပါးစုံ သန္ဓေကပ်သတဲ့၊

ထူးမှတ်လို့စွဲ။ ။

ပြဆိုခဲ့သော စကားရပ်များအရ .ဘုံသတ်ရမည်

စက္ခု,သောတ မဖြစ်သော အဟိတ် ကာမာဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်အံ့။ အပါယ်လေးဘုံ၊ မနုဿဘုံ၊ ဘုဗ္ဗသိတ ဝိနိပါတိက အသူရာဟုဆိုအပ်သော စတုမဟာရာဇ်ဘုံအားဖြင့်၊ ကာမာဝစရ ခြောက်ဘုံကိုကောက်။

ဃာန,မဖြစ်သော အဟိတ် ကာမာဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်အံ့။ နိရယ ကြည့်သော အပါယ်သုံးဘုံ၊မနုဿဘုံ၊ ဘုဗ္ဗသိတ ဝိနိပါတိက အသူရာဟု ဆိုအပ်သော စတုမဟာရာဇ်ဘုံအားဖြင့်၊ ကာမာဝစရ ငါးဘုံကိုကောက်။

ငရဲဘုံမှာ ဥပပတ် ပဋိသန္ဓေတမျိုးသာ ရှိနေသည်။ ဥပပတ် ပဋိသန္ဓေ နေသူများအား၊ ဃာန မချို့ရခြင်းကြောင့်၊ ဃာနမဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဘုံ သတ်သောအခါ၊ ငရဲဘုံကို ကြည့်၍ ကာမာဝစရ ငါးဘုံ ကိုသာ ကောက်ရသည်။

စက္ခု,သောတ,ဃာန,ဇိဝှါတို့မဖြစ်မီ စုတေလတ္တံ့သော၊ ဂစ္ဆသေ ယျကပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်အံ့,နိရယကြည့်.....ကာမာဝစရငါးဘုံကိုကောက်။ ။

ဂစ္ဆသေယျကမှာသာ စက္ခု,သောတ,ဃာန,ဇိဝှါတို့ တပါးဖြစ်ပြီးမှ တပါးစီ အစဉ်လိုက် ဖြစ်ခြင်းကြောင့် မဖြစ်မီ စုတေကောင်း ဆိုလျှင် ဂစ္ဆသေယျကကိုသာ ကောက်ရသည်။

သံသေဒဇ၊ဥပပတ်တို့မှာ ပဋိသန္ဓေနှင့်အတူ စက္ခုစသည်တို့ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် မဖြစ်မီ စုတေကောင်း၌ မကောက်ရ။

ငရဲဘုံမှာ ဥပပတ် ပဋိသန္ဓေတမျိုးသာ ရှိနေသည်။ ဥပပတ်ပဋိသန္ဓေနှင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား ပဋိသန္ဓေနှင့်အတူ စက္ခုစသည်တို့ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် မဖြစ်မီ စုတေကောင်းမရ၍၊ ငရဲဘုံကိုကြည့်သည်။ ။

ပုဂ္ဂလောကာသ ပါရုဇိဒ္ဓိ။

ပစ္စုပ္ပန်ဝါရဗြီးဇီ

အတိတဝါရ

ပုဂ္ဂလ

စက္ခာယတနမူ သောတာယတနမူလီ

၁ ခပ်သိမ်းသော ဥပပဇ္ဇန္တိ စဝန္တပုဂ္ဂိုလ် အနုလုံ၊

ပစ္စနိက်နတ္ထိ, (အာယတန-၁၁-ပါးလုံး-အတူတူပင်။)

ဩကာသ ဝါရဟူသမျှကို ပစ္စုပ္ပန် ဩကာသဝါရ အတိုင်းဟောကြလေ။

ပုဂ္ဂလောကဘဿ

စက္ကယတနမူ-သောတယတနမူလိ

၁.....သုန္ဒါဝါသကြည်သော	ပဉ္စဝေါကာရပုဂ္ဂိုလ်	အနုလုံ
၂.....သုန္ဒါဝါသ ပုဂ္ဂိုလ်		ပစ္စနိက်
၃.....အသညသတ် ပုဂ္ဂိုလ်		၎င်း
၄.....အရူပ ပုဂ္ဂိုလ်		၎င်း

၂၇(၄) မျိုးစုံ

ယနေ့မူလီ

၁.....ကမာဝစရပုဂ္ဂိုလ်	အနုလုံ
၂.....သုဒ္ဓါဝါသပုဂ္ဂိုလ်	ပစ္စနိက်
၃.....အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ်	၎င်း
၄.....သုဒ္ဓါဝါသ အသညသတ်မှတပါးသော ဂူပါဝစရ
ပုဂ္ဂိုလ်	အနုလောမ
၅.....အဂူပပုဂ္ဂိုလ်	ပစ္စနိက်

ဟူ၍(၅)မျိုးခွဲ

- ၂ ဂူပ၊မနံ၊ဓမ္မ၊မူလီ၊သောတနှင့်တူ၏။
 ၃ ဇိဝှါ၊ကာယ၊ဂန္ထ၊ရသ၊ဖေါဋ္ဌဗ္ဗမူလီ၊သံနနှင့်တူ၏။

အတိတ် ဝါရပြီးပြီ

အနာဂတ ဝါရ

၄၄၃

စက္ကယတနမူ-သောတာယတနမူလိ

၁.....	ပစ္ဆိမဘဝိက ပဉ္စဝေါကာရ ပုဂ္ဂိုလ်	ပစ္စနိက်
၂.....	အဂ္ဂပဘုံ၌ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော
ပဉ္စဝေါကာရ ပုဂ္ဂိုလ်	၎င်း
၃.....	ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ နောင်မြှင်ပြန်ကောင်းသော
ပဉ္စဝေါကာရ ပုဂ္ဂိုလ်	အနုလုံ
၄.....	ပစ္ဆိမဘဝိက အဂ္ဂပပုဂ္ဂိုလ်	ပစ္စနိက်

- ၅.....အရူပဘုံချင်းချင်းဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော
အရူပပုဂ္ဂိုလ် ၎င်း
- ၆.....ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
အရူပပုဂ္ဂိုလ် အနုလုံ
- ၇.....အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ် အနုလုံ

ဟူ၍(၇)မျိုးစွဲ

စက္ခာယတနမူ—သဘာယတနမူလီ

- ၁.....ပစ္ဆိမဘဝိက ကာမာဝစရ ပုဂ္ဂိုလ် ပစ္စနိကံ
- ၂.....အရူပဘုံ၌ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော
ကာမာဝစရ ပုဂ္ဂိုလ် ၎င်း
- ၃.....ရူပါဝစရဘုံ၌ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော
ကာမာဝစရ ပုဂ္ဂိုလ် အနုလောမ
- ၄.....ကာမာဝစရဘုံ၌ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
ကာမာဝစရ ပုဂ္ဂိုလ် အနုလုံ
- ၅.....ပစ္ဆိမဘဝိက ရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ် ပစ္စနိကံ
- ၆.....အရူပဘုံ၌ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော
ရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ် ၎င်း
- ၇.....ရူပါဝစရဘုံချင်းချင်းဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော
ရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ် အနုလောမ
- ၈.....ကာမာဝစရဘုံ၌ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
ရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ် အနုလုံ
- ၉.....ပစ္ဆိမဘဝိက အရူပ ပုဂ္ဂိုလ် ပစ္စနိကံ
- ၁၀.....အရူပဘုံချင်းချင်းဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော
အရူပ ပုဂ္ဂိုလ် ၎င်း
- ၁၁.....ကာမဘုံ၌ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
အရူပ ပုဂ္ဂိုလ် အနုလုံ

ဟူ၍(၁၁)မျိုးစွဲ

မနာယတနမူ-ဓမ္မာယတနမူလီ

၁ ပစ္ဆိမဘဝိက ပုဂ္ဂိုလ်

ပစ္စနိကံ

၂ ပစ္ဆိမဘဝိကမှတပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်

အနုလုံ

ဟူ၍(၂)မျိုးခွဲ

{ ကြွင်းသောမူလ-မူလီများမှာ-ဤ-၃-မျိုးနည်းရှိ၍
 { ထိုက်သည်အားလျော်စွာ။ ၇-မျိုး-၁၁-မျိုးခွဲ၍သွင်းလေ။ }

ပုဂ္ဂလဝါရ ဖြီးဖြီ

ပုဂ္ဂလောကာသ

စက္ခာယတနမူ-သောတာယတနမူလီ

၁ ပစ္ဆိမဘဝိက ပဉ္စဝေါကာရ ပုဂ္ဂိုလ်

ပစ္စနိကံ

၂ မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
 ပဉ္စဝေါကာရ ပုဂ္ဂိုလ်

၎င်း

၃ မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
 ပဉ္စဝေါကာရ ပုဂ္ဂိုလ်

အနုလုံ

၄ ပစ္ဆိမဘဝိက အာရူပ ပုဂ္ဂိုလ်

ပစ္စနိကံ

၅ မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
 အာရူပ ပုဂ္ဂိုလ်

၎င်း

၆ မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
 အာရူပ ပုဂ္ဂိုလ်

၎င်း

၇ အသညသတ်ဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
 အသညသတ် ပုဂ္ဂိုလ်

၎င်း

၈ အသညသတ်ဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
 အသညသတ် ပုဂ္ဂိုလ်

၎င်း

ဟူ၍(၈)မျိုးခွဲ

ယာနမူလီ

၁ ပစ္ဆိမဘဝိက ကာမာဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်

ပစ္စနိကံ

- ၂.....မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
ကမာဝစရ ပုဂ္ဂိုလ် ၎င်း
- ၃.....မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌၊ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
ကမာဝစရ ပုဂ္ဂိုလ် အနုလုံ
- ၄.....ပစ္ဆိမဘဝက ဂူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ် ပစ္စနိက်
- ၅.....မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
ဂူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ် ၎င်း
- ၆.....မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
ဂူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ် အနုလောမ
- ၇.....ပစ္ဆိမဘဝက အဂ္ဂပ ပုဂ္ဂိုလ် ပစ္စနိက်
- ၈.....မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
အဂ္ဂပ ပုဂ္ဂိုလ် ၎င်း
- ၉.....မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
အဂ္ဂပ ပုဂ္ဂိုလ် ပစ္စနိက်
- ၁၀.....အသညသတ်ဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
အသညသတ် ပုဂ္ဂိုလ် ၎င်း
- ၁၁.....အသညသတ်ဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
အသညသတ် ပုဂ္ဂိုလ် ၎င်း

ဟူ၍ ၁၁-မျိုးစွဲ

{ ဂူပ-မန-ဓမ္မ။သောတ, မူလီနှင့် အတူ-၈-မျိုးစွဲ
ဇိဝှါ-ကာယ-ဂန္ဓ-ရသ-ဖေါဋ္ဌဗ္ဗ၊ သာနနှင့်အတူ-၁၁-မျိုးစွဲ }

{ ကြွင်းသော မူ, မူလီများကိုလည်း၊ ဤနည်းကို ဖို့၍၊
၄-ပုံထဲသို့ သွင်းကြည့်ကြပါ။ }

မှတ်ချက်

၁.....ပစ္စုပ္ပန် ဝါရဖြစ်လျှင်၊ ကမာဝစရ၊ ဂူပါဝစရ၊ အဂ္ဂပ၊
စတုဝေါကာရ၊ ဗုဒ္ဓဝေါကာရဟု သာမည ပုံရသည်။

၂ အဇိတဝါရဖြစ်လျှင်၊ သုဒ္ဓါဝါသကို သီးခြားခွဲပုံရသည်။
 ၃ အနာဂတဝါရဖြစ်လျှင်၊ ပစ္ဆိမဘဝကကို သီးခြားခွဲပုံရသည်။

အနာဂတဝါရပြီးပြီ။

ပစ္စုပ္ပန်ဘဝတပုဂ္ဂလ
 စက္ခုယတနမူ-သောတာယတနမူလီ

၁ သ, စက္ခုက ဥပပဇ္ဇန္တိ	အနုလုံ
၂ အ, စက္ခုက ဥပပဇ္ဇန္တိ	ပဋိလောမ
၃ ခပ်သိမ်းသော စဝန္တိ	ပဋိလောမ

ဤ ၃-မျိုးခွဲနည်းသည်၊ ဝိသဇ္ဇနာပါဠိ ရှိသည့်အတိုင်းကို ကြည့်၍ ခွဲနည်းဖြစ်သည်။ ကောက်ရန်ပုဂ္ဂိုလ် မထင်ရှား မသိသာပေ။

၁ အ, စက္ခုက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ	ပဋိလောမ
၂ သ, စက္ခုက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ	အနုလုံ
၃ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တိ	ပဋိလောမ
၄ အသညသတ်မှ တပါးသော ဣပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ	အနုလုံ
၅ အဇ္ဈပ ဥပပဇ္ဇန္တိ	ပဋိလောမ
၆ ခပ်သိမ်းသော စဝန္တိ	ပဋိလောမ

ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ ၆-မျိုးခွဲ

ဤ ၆-မျိုးခွဲနည်းသည် အရကောက်ကိုကြည့်၍ ခွဲနည်းဖြစ်သည်။ ကောက်ရန် ပုဂ္ဂိုလ် ထင်ရှားသိသာသည်။

၁ အရ-သ, စက္ခုက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ၊
 အသညသတ် ကြင် ဣပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ။
 ၂ အရ-အ, စက္ခုက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ၊
 အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တိ၊ ဧဇ္ဈပ ဥပပဇ္ဇန္တိ။
 ၃ အရ-ခပ်သိမ်းသော စဝန္တိ၊

ဤ ၆-မျိုးကို ကောက်ရသည်။

သုံးမျိုးခွဲလျှင် ပါဠိကျက်၍ ရလွယ်သည်၊
 ခြောက်မျိုးခွဲလျှင် အရကောက်လွယ်သည်။
 ကြိုက်နှစ်သက်ရာခွဲပါ၊ လိုရင်းအရမှာ အတူတူပါဘဲ။

သုံးမျိုးချည်း ခွဲလျှင် စက္ခု၊ နေရာ၌၊ သောတ၊ ယာန
 စသည်ထည့်ရုံသာ ထူး၏။

အရကောက်မှာတော့ ရသင့်သလို ကြည့်ကောက်ရသည်။

ယခု ခွဲပြလတ္တံ့သော (၆-၅-၄) မျိုးတို့မှာတော့ ခွဲပြထားသည့်အတိုင်း
 ကောက်ရုံပါဘဲ။

ကျန်မူလီများကိုလည်း ဤနည်းမှီသွင်းကြလေ။

ယာနာယတနမူ၊ ဇိဂ္ဂါယတန မူလီ

- ၁.....အ, ယာနက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ
- ၂.....သ, ယာနက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ
- ၃.....ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ
- ၄.....အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တိ
- ၅.....ခပ်သိမ်းသော စဝန္တိ

ပဋိလောမ
 အနုလုံ
 ပဋိလောမ
 ၎င်း
 ၎င်း

ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ ၅-မျိုးခွဲ
 ကျန်မူလီများကို ဤနည်းမှီကြလေ။

ကာယာယတနမူ-ရူပါယတနမူလီ

- ၁.....ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ
- ၂.....ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ
- ၃.....အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တိ
- ၄.....ခပ်သိမ်းသော စဝန္တိ

အနုလုံ
 ပဋိလောမ
 ၎င်း
 ၎င်း

ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ (၄) မျိုးခွဲ
 ကျန်မူလီများကို ဤနည်းမှီကြလေ။

ရူပါယတနမူ-ဂန္ဓာယတနမူလီ

၁.....ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တိ	အနုလုံ
၂.....အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တိ	၎င်း
၃.....အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တိ	ပဋိလောမ
၄.....ခပ်သိမ်းသော စဝန္တိ	၎င်း

ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍(၄)မျိုးခွဲ
ကျန်မူလီများကို ဤနည်းမှီကြလေ။

မနာယတနမူ-ဓမ္မာယတနမူလီ

၁.....ပဉ္စဝေါကာရ (ဥပပဇ္ဇန္တိ)	အနုလုံ
၂.....စတုဝေါကာရ	၎င်း
၃.....အသညသတ်	ပဋိလောမ
၄.....ခပ်သိမ်းသော စဝန္တိ	၎င်း

ကျန်မူလီများကို ဤနည်းမှီကြလေ။
ပုဂ္ဂလဝါရပြီး၏

ပစ္စုပ္ပန္နာတိတ ပုဂ္ဂလောကာသ
စက္ခာယတနမူ-သောတာယတနမူလီ

၁.....အ,စက္ခုကာ ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ	ပဋိလောမ
၂.....သ,စက္ခုကာ ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ	အနုလုံ
၃.....အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တိ	ပစ္စနိက်
၄.....သုဒ္ဓါဝါသ ဥပပဇ္ဇန္တိ	အနုလောမ
၅.....အသညသတ်-သုဒ္ဓါဝါသမှတပါးသောရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ	အနုလုံ
၆.....အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တိ	ပစ္စနိက်
၇.....အ,စက္ခုကာ ကာမာဝစရ စဝန္တိ	ပဋိလောမ
၈.....သ,စက္ခုကာ ကာမာဝစရ စဝန္တိ	အနုလုံ
၉.....အသညသတ် စဝန္တိ	ပစ္စနိက်
၁၀.....သုဒ္ဓါဝါသ စဝန္တိ	ပစ္စနိက်

၁၁.....အသညသတ်သုဒ္ဓါဝါသမှတပါးသော ရူပါဝစရ

စေတန

ပဋိလောမ

၁၂.....အရူပစေတန

ပစ္စနိက်

ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ (၁၂) ပါးအပြားရှိကုန်၏။

ကြွင်းမူလီများ၌-၁၂-မျိုးခွဲ၍ရ သင့်သလိုသွင်းလေ။

ဃာနမူ-ဇိဝှါမူလီ

၁.....အ, ဃာနက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ

ပဋိလောမ

၂.....သ, ဃာနက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ

အနုလုံ

၃.....ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ

ပစ္စနိက်

၄.....အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တိ

၎င်း

၅.....အ, ဃာနက ကာမာဝစရ စေတန

ပဋိလောမ

၆—သ, ဃာနက ကာမာဝစရ စေတန

အနုလုံ

၇—ရူပါဝစရ စေတန

ပစ္စနိက်

၈—အရူပ စေတန

၎င်း

ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ (၈) မျိုးခွဲ

ရူပါမန၊ ဓမ္မမူလီများမှာ ဓက္ခ၊ မူနည်းဟူ၍ -၁၂-မျိုးခွဲ

ကာယမူ-ရူပမူလီ

၁—ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ

အနုလုံ

၂—အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တိ

ပဋိလောမ

၃.....သုဒ္ဓါဝါသ ဥပပဇ္ဇန္တိ

ပစ္စနိက်

၄.....အသညသတ်သုဒ္ဓါဝါသမှတပါးသော ရူပါဝစရ

ဥပပဇ္ဇန္တိ

ပဋိလောမ

၅.....အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တိ

ပစ္စနိက်

၆.....ကာမာဝစရ စေတန

ပဋိလောမ

၇.....အသညသတ် စေတန

ပဋိလောမ

၀.....သုဒ္ဓါဝါသ စတုတ္ထိ

ပစ္စုပ္ပန်

၉.....အသညသတ်သုဒ္ဓါဝါသမှတပါးသော ရူပါဝဝရ

၁၅၆၁

၁၀ ၁၇၀ ၀၀၆

၁၅၆၁

ပုဂ္ဂိုလ်တို့ (၁၀) ခုကိုး

မန-ဓမ္မ-နည်းတူစွဲ၍ ရသင့်သလိုသွင်း

၂၀၁-မန်ဂလာဘုံ-၁၀-မျိုးခွဲ

မင်းလူကတို့က ဝါရပြီးပြီ။

ပစ္စုပ္ပန် နာဂတ ပုဂ္ဂလဝါရ

၀ ကွဲ | မူ - သောတမူလီ

၁ ပစ္စိမတိက ပဉ္စဝေါကဘရ ဥပပဇ္ဇန္တိ

အနုလောမ

၂.....အရူပဘုံသို့ဖြတ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော

ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇိတိ

93:

၃.....ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော

သ, စက္ကန ပဉ္စဝေါကာရ ဥပပဏ္ဍိ

အနုလုံ

၄ ပဉ္စဝေါကာရတို့၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော

အ, ကွက် ပညာဝါကရ ဥပပဏ္ဍိတ

ငယ်လေးမ

၅.....ပရိမတိက အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တိ

ပစ္စုပ္ပန်

၆.....အရပ်ဘုံချင်းချင်းဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော

အရပ်ရပ်ပေ

၄၃:

၇.....ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ နောင်မြစ်ပြန်ကောင်းသော

အရပ် ဥပပဇ္ဇိတိ

ပဋိလောမ

၈ အသညသတ် ဥပပဇ္ဇိ

938

ဥပပဇ္ဇိ (၈) မျိုး

.....

စန္ဒကိုလည်း ၎င်းအတိုင်း-ဂ-မျိုးခွဲ သွင်းပုံသာထူး၏။

၁.....	ပစ္စုပ္ပန်	၅.....	ပစ္စုပ္ပန်
၂.....	။	၆.....	။
၃.....	ပဋိလောမ	၇.....	ပဋိလောမ
၄.....	။	၈.....	။

အနုလောမ ၂၊ ပဋိလောမ ၇၊ အနုလုံ ၁၊ ပစ္စုပ္ပန် ၆၊

ပေါင်းပုဂ္ဂိုလ်-၁၆-မျိုး

ဣပါမန၊ဗေဗုလီတို့သည် သောတမူလီနှင့် ‘ပုဂ္ဂိုလ်’ခွဲတူပြီး
သွင်းဟောကြည့်ကြလေ။

စက္ခုမူ-ဃာနမူလီ

၁.....	ပစ္ဆိမဘဝိက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ	အနုလောမ
၂.....	အဥပဘုံသို့ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ	၎င်း
၃.....	ဣပါဝစရဘုံသို့ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ	၎င်း
၄.....	ကာမဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော သ,စက္ခုက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ	အနုလုံ
၅.....	ကာမဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အ,စက္ခုက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ	ပဋိလောမ
၆.....	ပစ္ဆိမဘဝိက ဣပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ	အနုလောမ
၇.....	အဥပဘုံသို့ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ဣပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ	၎င်း
၈.....	ဣပါဝစရဘုံချင်းချင်းဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ဣပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ	၎င်း
၉.....	ကာမဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော သ,စက္ခုက ဣပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ	အနုလုံ

၁၀.....ကမတုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အ, ဝက္ခက

ဥပပဇ္ဇန္တိ

ပဋိလောမ

၁၁.....ပစ္ဆိမဘဝက အဇ္ဈပ ဥပပဇ္ဇန္တိ

ပစ္စနိက်

၁၂.....အဇ္ဈပတုံချင်းချင်းဖြစ်၍၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော

အဇ္ဈပ ဥပပဇ္ဇန္တိ

၎င်း

၁၃.....ကမတုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော အဇ္ဈပ

ဥပပဇ္ဇန္တိ

ပဋိလောမ

ဥပပဇ္ဇန္တိ-၁၃-မျိုး

ဝတ္ထုကိုလည်း ၎င်းအတိုင်း-၁၃-မျိုး ခွဲသွင်းပုံသာထူး၏။

၁..... ပစ္စနိက်

၈..... ပစ္စနိက်

၂..... ။

၉..... ပဋိလောမ

၃..... ။

၁၀..... ။

၄..... ပဋိလောမ

၁၁..... ပစ္စနိက်

၅..... ။

၁၂..... ။

၆..... ပစ္စနိက်

၁၃..... ပဋိလောမ

၇..... ။

အနုလောမ-၆၊ ပဋိလောမ-၈၊ အနုလုံ-၂၊ ပစ္စနိက်-၁၀၊

ပေါင်းပုဂ္ဂိုလ်-၂၆-မျိုး

ဇိဝှါ၊ ကာယ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖေါဋ္ဌဗ္ဗမူလီတို့သည် ဃာနမူလီနှင့် ပုဂ္ဂိုလ် ခွဲတူပြီး သွင်းကြည့်ကြလေ။

ဃာနမူ၊ ဇိဝှါမူ-ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဃာနမူလီကဲ့သို့ ၂၆-မျိုးခွဲပါ။ သ, ဝက္ခက အ, ဝက္ခက နေရာ၌၊ သ, ဃာနက အ, ဃာနက၊ သ ဇိဝှက အ ဇိဝှက ဆိုရုံမျှသာထူး၏။

ကာယစသောမူများ၌ သ, ကာယက အ, ကာယကစသည် မထည့်ရ၊ သာမည ခွဲကြလေ။

မှတ်ချက်။ ခန္ဓ ယမိုက် အနာဂတဝါရ, ကျေပြန်ဆိုလိုသည်။

ပုဂ္ဂလဝါရ၊ ပြီး၏။

စက္ခု-သောတမူလီ

- ၁.....ပစ္ဆိမဘဝိက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ အနုလောမ
- ၂.....မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
သ,စက္ခုက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ ၎င်း
- ၃.....မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
အ,စက္ခုက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ ပစ္စနိက်
- ၄.....မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
သ,စက္ခုက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ အနုလုံ
- ၅.....မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
အ,စက္ခုက ကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ ပဋိလောမ
- ၆.....ပစ္ဆိမဘဝိက ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ အနုလောမ
- ၇.....မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ ၎င်း
- ၈.....မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
ရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တိ အနုလုံ
- ၉.....ပစ္ဆိမဘဝိက အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တိ ပစ္စနိက်
- ၁၀.....မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တိ ၎င်း
- ၁၁.....မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
အရူပ ဥပပဇ္ဇန္တိ ၎င်း
- ၁၂.....အသညသတ်ဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တိ ၎င်း
- ၁၃.....အသညသတ်ဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
အသညသတ် ဥပပဇ္ဇန္တိ ၎င်း

ဥပပဇ္ဇန္တိ-၁၃-မျိုး

စာန္တကိုလည်း ၎င်းအတိုင်း-၁၃-မျိုးခွဲပါ။ သွင်းပုံသာထူး၏။

၁.....ပစ္စနိက်	၈.....ပဋိလောမ
၂..... "	၉.....ပစ္စနိက်
၃..... "	၁၀..... "
၄.....ပဋိလောမ	၁၁..... "
၅..... "	၁၂..... "
၆.....ပစ္စနိက်	၁၃..... "
၇..... "	

အနုလောမ-၄၊ ပဋိလောမ-၄၊ အနုလုံ-၂၊ ပစ္စနိက်-၁၆

ပေါင်းပုဂ္ဂိုလ်-၂၆-မျိုး

ကြွင်းမူလီ၊ မူများကို ဤနည်းမှီ၍ သွင်းကြလေ

ပုဂ္ဂလောကသဝါရ ပြီး၏။

ပစ္စုပ္ပန်ဘာဝတဝါရ ပြီးပြီ။

အတိတာ နာဂတ-ပုဂ္ဂလဝါရ

စက္ခုမူ-သောတမူလီ

၁.....ပစ္ဆိမဘဝိက ကာမာဝစရ	(ဥပပဇ္ဇန္တိ, စာန္တ) အနုလောမ
၂.....အရူပဘုံသို့ ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော	
ကာမာဝစရ	။ ၎င်း
၃.....ရူပါဝစရဘုံသို့ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော	
ကာမာဝစရ	။ အနုလုံ
၄.....ကာမဘုံ၌ ဖြစ်လတ္တံ့သော ကာမာဝစရ	။ အနုလုံ
၅.....ပစ္ဆိမဘဝိကရူပ	။ အနုလောမ
၆.....အရူပဘုံသို့ ဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော ရူပ	။ ၎င်း
၇.....ရူပဘုံချင်းချင်းဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော ရူပ	။ အနုလုံ
၈.....ကာမဘုံ၌ ဖြစ်လတ္တံ့သော ရူပ	။ ၎င်း
၉.....ပစ္ဆိမဘဝိကအရူပ	။ အနုလောမ

- ၁၀ အရူပဘုံချင်းချင်းဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော အရူပ
(ဥပပဇ္ဇန္တိ စဝန္တိ) ၎င်း
- ၁၁ ကာမဘုံ၌ ဖြစ်လတ္တံ့သော အရူပ ။ အနုလုံ
- ၁၂ အသညသတ် ။ ၎င်း

ပုဂ္ဂိုလ်-၁၂-မျိုး
ဥပပဇ္ဇန္တိနှင့် စဝန္တိ အသွင်းတူ၍ပေါင်းရသည်
ပစ္စနိက်, အရမရှိ
ကြွင်းမူလီ မူလများသည်လည်း အဘူတူပင်
ပုဂ္ဂလဝါရ ပြီး၏။

(အတိတာနာဂတ-ပုဂ္ဂလောကသ)
စက္ခုမူ-သောတမူလီ

- ၁ ပစ္ဆိမဘဝိက ကာမာဝစရ (ဥပပဇ္ဇန္တိ စဝန္တိ) အနုလောမ
- ၂ မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
ကာမာဝစရ ။ ၎င်း
- ၃ မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
ကာမာဝစရ ။ အနုလုံ
- ၄ သုဒ္ဓါဝါသ ။ ပစ္စနိက်
- ၅ မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
အသညသတ် ။ ၎င်း
- ၆ မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
အသညသတ် ။ ၎င်း
- ၇ ကြွင်း-ပစ္ဆိမဘဝိက ရူပါဝစရ ။ အနုလောမ
- ၈ မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
ရူပါဝစရ ။ ၎င်း
- ၉ မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
ရူပါဝစရ ။ အနုလုံ
- ၁၀ ပစ္ဆိမဘဝိက အရူပ ။ ပစ္စနိက်
- ၁၁ မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
အရူပ ။ ၎င်း

၁၂ မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော
အရူပ(ဥပပဇ္ဇန္တ ၈၀၀)ပစ္စနိက်

ပုဂ္ဂိုလ်-၁၂-မျိုး

ဥပပဇ္ဇန္တနှင့် ၈၀၀ အသွင်းတူ၍ပေါင်းရသည်

ကြွင်းမူလီ, မူလများ၌ ဤ-၁၂-မျိုးကို ရသင့်သလို, အများ မဆိုင်ကိုယ်ပိုင်
ဉာဏ်ဖြင့် သွင်းကြည့်ကြလေ။

ပုဂ္ဂလောကသဝါရ ပြီး၏။

အတိတာနာဂတဝါရ ပြီးပြီ။

ဥပ္ပါဒဝါရပြီးပြီ။

နိရောဓဝါရ၊ ဥပ္ပါဒနိရောဓဝါရတို့ကို ဥပ္ပါဒဝါရနည်း၌၍ ဟောကြလေ။

ပရိညာဝါရသည် ခန္ဓပရိညာဝါရနှင့်တူပြီ၊

အာယတန ယမက နယူပဒေသ

စကားရပ် အပြီးသတ်။

ဓာတု ယမက
ပဏ္ဏတ္တိဝါရ - ဥဒ္ဒေသ
ဓာတု ယမက ဝါရကြီးလေးပါး
ယမက၊ ပုစ္ဆာ၊ အတ္တ ဇယားချပုံ

ဝါရ	ယမက	ပုစ္ဆာ	အတ္တ
ပဒသောဓန	၃၆	၇၂	၁၄၄
ပဒသောဓန မူလစက္က	၆၁၂	၁၂၂၄	၂၄၄
သုဒ္ဓဓာတု	၃၆	၇၂	၁၄၄
သုဒ္ဓဓာတု မူလစက္က	၆၁၂	၁၂၂၄	၂၄၄၀
ပေါင်း.....	၁၂၉၆	၂၅၉၂	၅၁၀၄

သဟဿာနံ ဌယံပဉ္စ-သတန်စ ဌိနဂုတိ။

ပုစ္ဆာဓာတု ယမကဿ-ပဏ္ဏတ္တိဝါရဇာမတာ။

ဓာတုယမက ပဏ္ဏတ္တိဝါရ နိဒ္ဒေသ၌

ပရမတ္ထတရားလေးပါးနှင့် ပညတ်ကို ဟောတော်မူ၏။

တနည်း..... ဓာတ်တဆဲ့ရှစ်ပါးနှင့် ပညတ်ကို ဟောတော်မူ၏။

ရုပ်ဓာတ် ၁၀ ပါး၊ မနောဋိညာဏဓာတ်၊ ဓမ္မဓာတ်တို့သည်၊ အာယတန ၁၂ ပါးနှင့်တူပြီး၊ အာယတနနေရာ၌ ဓာတု ဆိုရုံမျှသာ ထူးတော်၏။

ကျန်စိတ်ဓာတ် ၆ ပါးတို့တွင် ပဉ္စဋိညာဏဓာတ်များကို ‘‘ အာမန္တာ ’’ ဝိသင်းချည်းထုတ်၍ စက္ခုဝိညာဏ် စသည်ကို အသီးအသီးကောက်ကြလေ။

မနောဓာတ်မှာ.....မနော မနောဓာတ်တို့၊ မနောဓာတ်တို့ ထပေက္ခာ အဝသေ
သော မနော၊န ,မနောဓာတ်၊မနောဓာတ် မနောစေဝ,မနော ဓာတ်စ။ မနော
ဓာတ်မနောတိ ‘အာမန္တာ’ဟု ဝိဘင်းထုတ်ကောက်လေ။

ဤမျှလောက်သာ အာယတန ယမက နှင့် ထူးခြားတော့၏။

ပဏ္ဏတ္တိဝါရ ပြီးပြီ။

ဓာတ်ယမက ပဏ္ဏတ္တိဝါရ

ဤဝါရ၌ သဒ္ဓဓာတ်နှင့် ဆဝိညာဏဓာတ်ကို ပဋိသန္ဓေအခါ ရုတိအခါတို့၌
မမြင်ခြင်းကြောင့် မူလ,မူလီသွတ်၍ မဟောရဟု မှတ်ကြပါလေ။

ကျန်ဓာတ်-၁၁-ပါးကို အာယတနယမိုက်အတိုင်းဟောရသည်။ အာယတန
နေရာ၌ ဓာတ်ဟု ဆိုရုံမျှသာ ထူးတော့၏။

ဓာတ်ယမက နယူပဒေသ စကားရပ် အပြီးသတ်။

သန္ဓယမက

ပဏ္ဏတ္တိဝါရ-ဥဒ္ဒေသ

သန္ဓယမကဝါရကြီးလေးပါး

ယမက၊ပုစ္ဆာ၊အတ္တ ဇယားချပုံ

ဝါရ	ယမက	ပုစ္ဆာ	အတ္တ
ပဒသောဓန	၈	၁၆	၃၂
ပဒသောဓန မူလစက္က	၂၄	၄၈	၉၆
သုဒ္ဓသစ္စ	၈	၁၆	၃၂
သုဒ္ဓသစ္စ မူလစက္က	၂၄	၄၈	၉၆
ပေါင်း.....	၆၄	၁၂၈	၂၅၆

အဋ္ဌဗီဿာဓိကံသတံ၊ ပုစ္ဆာ ပဏ္ဏတ္တိဝါရကေ။
သမ္ဘဝန္တိဂဏနာယ၊ ပဉ္စမေ သစ္စယမကေ။

သစ္စယမက ပဏ္ဏတ္တိဝါရ နိဒ္ဒေသ၌

ပရမတ္ထတရားလေးပါးနှင့် ပညတ်ကို ဟောတော်မူ၏။
တနည်း သစ္စာလေးပါးနှင့် သစ္စဗီဇုတ် ဖြစ်သော မဂ်စိတ္တ၊ ပွါဒ် ၂၉-ခု၊
ဗိုလ်စိတ္တ၊ ပွါဒ်-၃၇-ခု၊ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓ ဖြစ်သော ဥတုဇရုဂ်ကလာပ် ၂ ခု၊ ပညတ်ကို
ဟောတော်မူ၏။

ပဏ္ဏတ္တိဝါရ နိဒ္ဒေသ၌ ဘယ်တရားများကို ဟောသည်ဟု သိထားလျှင်၊ အနုလုံ
ကို ဟောပြီးနောက် ပဉ္စနိဂ်နှစ်ဘက်ရ၌ ဘယ်တရားကို ထုတ်ရမည်ဟု မူချသိနိုင်
တော့၏။

ပဒသောမနဝါရ

ဒုက္ခသစ္စယမက၌-၄-မျိုးခွဲ

ဒုက္ခံ-ဒုက္ခသစ္စံ

- ၁ ဒုက္ခသာမဉ်၍-ဒုက္ခသစ္စာ မမည်သောတရား
- ၂ ဒုက္ခသစ္စာသာမဉ်၍-ဒုက္ခမမည်သောတရား
- ၃ ဒုက္ခလည်းမည်-ဒုက္ခသစ္စာလည်းမည်သော တရား
- ၄ ဒုက္ခလည်းမမည်-ဒုက္ခသစ္စာလည်းမမည်သောတရား

ဤသို့အားဖြင့် လေးပါးအပြားရှိကုန်၏။

ထိုလေးပါးတို့တွင်

- ၁ ဒုက္ခသာမဉ်၍ ဒုက္ခသစ္စာမမည်သောတရားကား မရှိ။
- ၂ ကာယိကဒုက္ခ-စေတသိကဒုက္ခမှတပါး-လောကီစိတ်ကောသီတိ-လော
ဘကြဉ်-စေတသိက ကေပညာသ-ဇ္ဇန္တိယဗဒ္ဓရုပ်-၂၀-ခုတို့သည် ဒုက္ခသစ္စာသာ
မဉ်၍-ဒုက္ခမမည်သောတရားတို့မည်ကုန်၏။ ထိုတရားတို့ကို ပဋိလောမ တဘက်ရ
ဝိဘင်းထုတ်။
- ၃ ကာယိက ဒုက္ခစေတသိက ဒုက္ခတို့သည် နှစ်ပါးစုံမည်သော တရားတို့
မည်ကုန်၏။ ထိုတရားတို့ကို အနုလုံနှစ်ဘက်ရဝိဘင်းထုတ်။

၄ ...ကထိကဒုက္ခ- စေတသိကဒုက္ခ၊ ဒုက္ခသစ္စာမှတပါး၊ သစ္စာသုံးပါး၊ သစ္စာ
ဝိမုတ် ဖြစ်သော မဂ်စိတ္တ၊ ပွါဒ်-၂၉-ဖိုလ်စိတ္တ၊ ပွါဒ်-၃၇-ခု အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓ ဖြစ်
သော-ဥတုဇရုပ်ကလာပ်-၂-ခု ပညတ်-ဤတရားတို့သည်။ နှစ်ပါးစုံမမည်သော
တရားတို့ မည်ကုန်၏၊ ထိုတရားတို့ကို ပစ္စနိက် နှစ်ဘက်ရ ဝိဘင်းထုတ်။

ကျန်သစ္စာ-၃- ပါး၌ ဆိုရိုးကို ဒုက္ခသစ္စာ ဆိုရိုးနည်းမှ ဆိုကြလေ။ လေးချက်
စက်လှည့်ပြီးလျှင်၊ အကျဉ်းမျှကောက်၍ သွင်းပြတော့မည်။ နယူပဒေသ ရှုစေ
ရန် ယမက ‘‘ကထိက’’ များအဘို့ ချန်ခဲ့ဦးမည်။

သမုဒယသစ္စာ ယမက
သမုဒယော-သမုဒယသန္တံ

- ၁.....သမုဒယ သာမည်၍ သမုဒယသစ္စာမမည်သောတရား
 - ၂ သမုဒယသစ္စာသာမည်၍ သမုဒယ မမည်သောတရား
 - ၃ နှစ်ပါးစုံမမည်သောတရား
 - ၄ နှစ်ပါးစုံမမည်သောတရား
- ဤသို့အားဖြင့် လေးပါးအပြားရှိကုန်၏။

ထိုလေးပါးတို့တွင်

၁.....သမုဒယသာမည	အနုလောမ
၂ အရကောက်မရှိ	
၃.....သမုဒယသစ္စာ	အနုလုံ
၄ ကြွင်းသောတရားများ	ပစ္စနိက်

ပစ္စနိက်အဖြေထုတ်ရသော တရားများ

မဂ်စိတ္တ၊ ပွါဒ် ၂၉၊ ဖိုလ်စိတ္တ၊ ပွါဒ် ၃၇၊ အနိန္ဒြိယ ဗဒ္ဓ ဖြစ်သော ဥတုဇ ရုပ်က
လာပ် ၂ ခု၊ ပညတ်တို့ကို ပစ္စနိက် အဖြေထုတ်ပါ။

မဂ်စိတ္တ၊ ပွါဒ်နှင့် ဖိုလ်စိတ္တ၊ ပွါဒ်သစ္စာဝိမုတ်ထုတ်ရခြင်းအကြောင်းကို ဤကျမ်း
ရေးသောပုဂ္ဂိုလ်သည် မစိုးရိမ်မတိကာနယူပဒေသကျမ်း၌ ပြဆိုခဲ့လေပြီ။

သမုဒယသစ္စာ တည်းဟူသော ‘‘ လောဘကြောင့် ’’ ဖြစ်ပေါ်လာသော
လောကီတရားကိုသာ ‘‘ဒုက္ခသစ္စာ’’ ဖွဲ့သည်။

အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓဖြစ်သော ဥတုဇရုပ်ကလာပ် ၂ ခု၊ ပညတ်တို့ကို သမုဒယသစ္စာ
တည်းဟူသော လောဘကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော တရားမဟုတ်ခြင်းကြောင့်
ဒုက္ခသစ္စာ မဖွဲ့ရပါ။

နိရောဓ သစ္စာယမက

နိရောဓော-နိရောဓသစ္စံ

- ၁.....နိရောဓသာမည၍ နိရောဓသစ္စာ မမည်သောတရား
- ၂.....နိရောဓသစ္စာသာမည၍ နိရောဓ မမည်သောတရား
- ၃.....နှစ်ပါးစုံ မည်သောတရား
- ၄.....နှစ်ပါးစုံ မမည်သောတရား

ဤသို့အားဖြင့် လေးပါးအပြားရှိကုန်၏။

ထိုလေးပါးတို့တွင်

၁.....နိရောဓ သာမည	အနုလောမ
၂.....အရကောဏ် မရှိ	
၃.....နိရောဓ သစ္စာ	အနုလုံ
၄.....ကြွင်းသောတရားများ	ပစ္စနိက်

မဂ္ဂ သစ္စာယမက

မဂ္ဂေါ-မဂ္ဂသစ္စံ

- ၁.....မဂ္ဂသာမည၍ မဂ္ဂသစ္စာ မမည်သော တရား
- ၂.....မဂ္ဂသစ္စာသာမည၍ မဂ္ဂမမည်သောတရား
- ၃.....နှစ်ပါးစုံမည်သောတရား
- ၄.....နှစ်ပါးစုံ မမည်သောတရား

ဤသို့အားဖြင့် လေးပါးအပြားရှိကုန်၏။

ထိုလေးပါးတို့တွင်

၁.....မဂ္ဂသာမည	အနုလောမ
၂.....အရကောဏ်မရှိ	
၃.....မဂ္ဂသစ္စာ	အနုလုံ
၄.....ကြွင်းသောတရား	ပစ္စနိက်

သမုဒယ သာမည၊ နိရောဓ သာမည၊ မဂ္ဂသာမညတရားများကို အရကောဏ်
စာအုပ်ကြီးမှာ ကြည့်ကြပါ။ ဤ၌ရေးက ကျမ်းလေးနေပါမည်။

ပဒသောဓန ဝါရ ပြီးပြီ

ပဒသောဓန မူလစက္ကဝါရ

ဗုဒ္ဓသစ္စမူ-သမုဒယသစ္စမူလီ

မူမှာ ပဒသောဓနအတိုင်း ဟော၊ မူလီကိုစက်လှည့်ပြဦးအံ့

သစ္စာ သမုဒယသစ္စံ

- ၁ သစ္စာသာမည်၍ သမုဒယသစ္စာ မမည်သောတရား
- ၂ သမုဒယသစ္စာသာမည်၍ သစ္စာမမည်သောတရား
- ၃ သစ္စာလည်းမည် သမုဒယသစ္စာလည်းမည်သောတရား
- ၄ သစ္စာလည်းမမည် သမုဒယသစ္စာလည်း မမည်သောတရား

ဤသို့အားဖြင့် လေးပါးအပြားရှိလှန်၏။

ထိုလေးပါးတို့တွင်

၁ သမုဒယသစ္စာမှတစ်ပါး သစ္စာသုံးပါး	ပဋိလောမ
၂ အရကောဏ်မရှိ	မရှိ
၃ သမုဒယသစ္စာ	အနုလုံ
၄ သစ္စာမုတ်တရားများ	ပစ္စနိက်

နိရောဓ၊ မဂ္ဂ မူလီများကိုလည်း-၄-မျိုးစီ ခွဲ၍ သွင်းကြပါ။ သမုဒယနေရာ၌
နိရောဓ၊ မဂ္ဂဟု 'ရေလဲ' နဲ့သုံးလို့မျှသာ ထူးတော့၏။

ဤမူနှင့်မူလီ အကြောင်းကို ခန္ဓယမက ပဒသောဓန မူလ စက္ကဝါရက ပြဆိုခဲ့ပြီ၊
ပြန်ကြည့်ကြပါကုန်။

မှတ်ချက်

စက်၌-မူ အနုလောမ-၄-ပုံအရ တရားများကို အနုလောမထဲသို့သာ သွင်းရ
သည်။ ပဋိလောမထဲသို့ မသွင်းရပါ။

မူလီ ပဋိလောမ-၄-ပုံအရ တရားများကို ပဋိလောမထဲသို့သာ သွင်းရသည်။
အနုလောမထဲသို့ မသွင်းရပါ။

ပဒသောဓန မူလ စက္ကဝါရပြီး၏။

သုန္ဒ-သတ္တ-ဝါရ

ဗုဒ္ဓသန္တယမဂ္ဂ-အနုလောဘဝဂ် ၄ ခု။

၇၇-သံ

၁.....ကုသမည်၍-သစ္စာမမည်သောကရား

၂ သိပ္ပံသမ္မတမဏိ-စုတွင်မပါသောတရား

၃.....နိက္ခလည်းမည်-သစ္စာလည်း မည်သောတရား

၄ ခုက္ခလည်းမမည်-သစ္စာလည်းမမည်သောတရား

ဤသို့အားဖြင့် ၄ ပါးအပြားရှိတူ၏။

ထို ၄-ပုဒ်တို့တွင်

၁.....အရကောက်မရှိ

691

၂.....ကဝိကုဏ္ဍ စေတသိကုဏ္ဍဌတပါး

သက္ကရာဇ် ၁၂၆၈ ခု

ပစ္စုပ္ပန်အနုလောကမ

၃.....ကယိကနက္ခ, စေတသိကနက္ခ

အနုလုံ

၄.....သစ္စာမုတ်တရားများ

ပစ္စုပ္ပန်

ပဏ္ဍိတလောကမဉ္ဇ ၄-မျိုး

သစ္စာ-ဒုက္ခသစ္စာ

ဤ၌ ခုက္ခံသစ္စံ၊ သစ္စာခုက္ခံဟု ပြန်မဟောဘဲ သစ္စာ ခုက္ခံ သစ္စံဟု၊ သစ္စာထည့်၍ ပဋိလောမ၌ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်-အနုလောမ ၄ ပုံ၊ ပဋိလောမကလဲ ၄ ပုံ၊ တမျိုးစီပုံ၍ သွင်းကောက်ရသည်။

သန္တာ ဒုက္ခသန္တံ-ပဋိလောမ ၄ ပုံ ပုံ၍ ကောက်နည်းသည် ‘‘ပဒသောဓန’’
ဝါရပဋိလောမနှင့် လုံးဝ ဟူနေပြီ။ဟုတ်၊ မဟုတ်သိရန် နောက်နားပြန်ကြည့်
ပေတော့၊ ဤ၌ မရေးတော့ပေ။

ကျန်ယမက ၃-ပါး အနုလောကမ၌ ၄-မျိုး ခွဲလိုက် အကျဉ်းမျှ ရေးပြပါမည်။
အကျယ်ကို ဒုက္ခသန္တယမကအတိုင်း ဆိုကြလေ။

သမုဒ္ဒယော သန္တိ

၁ အရဇကဘက်မရှိ

99

၂.....သမုဒယသမဗည,သမုဒယသစ္စာမှ

တပီး သစ္စာ နှစ်ပီး

ပစ္စိန်ဘန်ဇာမ

၃.....သမုဒယသမည, သမုဒယသစ္စာ

အနုလုံ

၄.....သပ္ပဝိမုတ်တရားများ

ပစ္စနိက်

နိရောဓော သစ္စံ

၁.....အရကောကမရှိ

၂.....နိရောဓသမည, နိရောဓသဒ္ဓါမှ

တပါးသစ္စာ ၃-ပါး

ပစ္စနိက်အနုလောမ

၃.....နိရောဓ, သမည နိရောဓသစ္စာ

အနုလုံ

၄.....သပ္ပဝိမုတ်တရားများ

ပစ္စနိက်

မဂ္ဂေါ သစ္စံ

၁.....အရကောကမရှိ

၂.....မဂ္ဂသမည, မဂ္ဂသစ္စာမှတပါး

သပ္ပာ ၃ ပါး

ပစ္စနိက်အနုလောမ

၃.....မဂ္ဂသမည, မဂ္ဂသစ္စာ

အနုလုံ

၄.....သပ္ပဝိမုတ်တရားများ

ပစ္စနိက်

သပ္ပာထိုက်သော နိရောဓနှင့် မဂ္ဂတို့ကို ရည်ယွယ်၍ နိရောဓော သစ္စန္တိ၊
 ‘‘အာမန္တာ’’ မဂ္ဂေါသစ္စန္တိ ‘‘အာမန္တာ’’ဟု ဟောတော်မူသည်။

သစ္စာ သမုဒယသစ္စံစသော ပဋိလောမများကို ပဒသောဓနဝါရ ပဋိလောမ
 အတိုင်းဟောကြပါလေ။

သုဒ္ဓသစ္စဝါရပြီး၏။

သုဒ္ဓသစ္စမူလစက္ကဝါရ

ဤဝါရ၌ မူသည် သုဒ္ဓသစ္စဝါရ အနုလောမနှင့်တူပြီး၊ မူလီသည် ပဒသောဓန
 ဝါရ ပဋိလောမနှင့်တူပြီး

ဤနည်းကိုမှတ်၍ ဟောကြည့်ပါ

သုဒ္ဓသစ္စမူလစက္ကဝါရ ပြီး၏။

သစ္စယမကပဏ္ဏတ္တိဝါရ နယူပဒေသ စကားရပ် အပြီးသတ်။

သစ္စာယမက ပဝတ္ထိဝါရ

ဤဝါရ၌-ခုက္ကဋ်သမုဒယနှစ်ပါးကိုသာမူတည်ရသည်။ မဂ္ဂကို မူမတည်ရ။

အကြောင်းကား

ဤသစ္စာယမက ပဝတ္ထိဝါရ၌ ဥပါဒ်၊ ဘင်ဟုခေါ်သော ခဏဇယ၏ အစွမ်း
အားဖြင့် ဖြစ်၊ ချုပ်ကိုဟောတော်မူသည်ဖြစ်၍ နိရောဓသစ္စာဟုခေါ်သော နိဗ္ဗာန်
မှာ ဥပါဒ်ဘင်ဟုခေါ်သော ဖြစ်၊ ချုပ် မရှိခြင်းကြောင့် မဟောရပါ။

ပဋိသန္ဓေ-ပဝတ္ထိ-စုတိ-၃-ဌာနလုံးမှာ ဖြစ်သော စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်တရား
များကိုဟော၏

ပဋိသန္ဓေ-စုတိ-၏ အစွမ်းအားဖြင့်-ဖြစ်ဆဲ- ဖြစ်ပြီး- ဖြစ်လတ္တံ့-ကို မဟော၊
ခဏဇယ-အားဖြင့်-ဖြစ်ဆဲ-ဖြစ်ပြီး-ဖြစ်လတ္တံ့ ကိုသာ ဟောတော်မူ၏။

ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြင့်ကား။

$\left\{ \begin{array}{l} \text{ပုတုဇဉ်-၄-ယောက်} \\ \text{မဂ္ဂဌာန်-၄-ယောက်} \\ \text{ဖလဌာန်-၄-ယောက်} \end{array} \right\}$	ဤ-၁၂-ယောက်
	လုံးကိုပင်ဟော၏

ပဝတ္ထိဝါရ ဥပ္ပါဒ်

ပစ္စုပ္ပန်-ပုဂ္ဂလ

ခုက္ကဋ်သစ္စမူ-သမုဒယသစ္စမူလီ

$\left\{ \begin{array}{l} \text{(က) ဥပ္ပါဒ်ကမ္မသမဓိ ပုဂ္ဂိုလ်} \\ \text{(ခ) ဘင်္ဂကမ္မသမဓိ ပုဂ္ဂိုလ်} \end{array} \right\}$	ဟူ၍-၂-မျိုးခွဲထားပါ
--	---------------------

ထိုတွင်-က-၌ ၃ မျိုးခွဲ

၁.....တဏှာ၏ဥပ္ပါဒ်ကမ္မသမဓိ ပုဂ္ဂိုလ်	အနုလုံ
၂.....အရူပဘုံ၌-မဂ်စိတ်၊ ဖိုလ်စိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒ်ကမ္မသမဓိ ပုဂ္ဂိုလ်	ပစ္စနိက်

၃ တဏှာအာရုံပစ္စည်း-မဂ်၊ ဖိုလ်မှတပါး-မိတ်-၈၁-တို့၏
ဥပ္ပါဒကွဏသမင်္ဂပုဂ္ဂိုလ်

အနုလောမ

(ခ) ခပ်သိမ်းသော မိတ်၏ ဘင်္ဂကွဏသမင်္ဂပုဂ္ဂိုလ်

ပစ္စနိက

မှတ်ရန်။ ၃-ဥပ္ပါဒကွဏမှာ-၂-မျိုးခွဲ၍ ဝိဘင်းထုတ်သည်။

(၁) ပဋိသန္ဓေ၏ ဥပ္ပါဒကွဏသမင်္ဂ

(၂) ပဝတ္တိ၏ ဥပ္ပါဒကွဏသမင်္ဂ

(ခ) ဘင်္ဂကွဏသမင်္ဂမှာ-၂-မျိုးခွဲ၍ ဝိဘင်းထုတ်

(၁) စုတိ၏ ဘင်္ဂကွဏသမင်္ဂပုဂ္ဂိုလ်

(၂) ပဝတ္တိ၏ ဘင်္ဂကွဏသမင်္ဂပုဂ္ဂိုလ်

တဏှာ၏ ဥပ္ပါဒကွဏနှင့် ပဝတ္တိ၏ ဥပ္ပါဒကွဏကို ပဉ္စဝေါကာရ၊ စတုဝေါကာရ၊ ဥပ္ပါဒကွဏဟူ၍-၂-မျိုးခွဲ ကောက်ပါ။

ပဉ္စဝေါကာရ ဥပ္ပါဒကွဏမှာရှင်ရှိသည်။ စတုဝေါကာရမှာ ရှင်မရှိ။

ထို့ကြောင့် ခွဲကောက်ရသည်။

ဥက္ခသစ္စမူ မဂ္ဂသစ္စမူလီ

(က) | ဥပ္ပါဒကွဏသမင်္ဂပုဂ္ဂိုလ် |
(ခ) | ဘင်္ဂကွဏသမင်္ဂပုဂ္ဂိုလ် |

‘က’၌-၅-မျိုးခွဲ

၁ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌၊ မဂ်မိတ်၏ ဥပ္ပါဒကွဏသမင်္ဂပုဂ္ဂိုလ်

အနုလုံ

၂ စတုဝေါကာရဘုံ၌၊ မဂ်မိတ်၏ ဥပ္ပါဒကွဏသမင်္ဂပုဂ္ဂိုလ်

ပဋိလောမ

၃ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌၊ ဖိုလ်မိတ်၏ ဥပ္ပါဒကွဏသမင်္ဂပုဂ္ဂိုလ်

အနုလောမ

၄ စတုဝေါကာရဘုံ၌၊ ဖိုလ်မိတ်၏ ဥပ္ပါဒကွဏသမင်္ဂပုဂ္ဂိုလ်

ပစ္စနိက

၅ အလုံးစုံသော လောကီမိတ်၏ ဥပ္ပါဒကွဏသမင်္ဂပုဂ္ဂိုလ်

အနုလောမ

(ခ) ခပ်သိမ်းသော မိတ်၏ ဘင်္ဂကွဏသမင်္ဂပုဂ္ဂိုလ်

ပစ္စနိက

သမုဒယသစ္စပု-မဂ္ဂသစ္စပုလိ

- (က) ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဇီ ပုဂ္ဂိုလ်
 - (ခ) ဘင်္ဂက္ခဏသမဇီ ပုဂ္ဂိုလ်
 - (ဂ) နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားခိုက် ပုဂ္ဂိုလ်
 - (ဃ) အသညသတ် ပုဂ္ဂိုလ်
- ပစ္စုပ္ပန်
၎င်း
၎င်း

‘က’၌-၃-မျိုးခွဲ

- ၁.....တဏှာ၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဇီ ပုဂ္ဂိုလ်
 - ၂.....မဂ်စိတ်၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဇီ ပုဂ္ဂိုလ်
 - ၁.....တဏှာကင်း-မဂ်ကင်းသောစိတ်-၇-တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမဇီ^၁ ပုဂ္ဂိုလ်-
- အနုလောမ
ပဋိလောမ
ပစ္စုပ္ပန်

ပုဂ္ဂလဝါရပြီး၏။

(ပုဂ္ဂလောကာသလည်း-ခွဲနည်းတူပြီ။)

ဩကာသဝါရ

သစ္စာဖြင့်မှတ်၍ ဘုံကိုခွဲနည်း

- ၁.....ဒုက္ခသစ္စာသည်-၃၁-ဘုံမှာ ဖြစ်ဆဲ၊ ဖြစ်ဘူးပြီ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။
- ၂.....သမုဒယသစ္စာသည်-၃၀-ဘုံမှာ ဖြစ်ဆဲ၊ ဖြစ်ဘူးပြီ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။
- (အသညသတ်ဘုံကြည့်)
- ၃.....မဂ္ဂသစ္စာသည်-၂၆-ဘုံ၌ ဖြစ်ဆဲ၊ ဖြစ်ဘူးပြီ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။
- (အပါယ်နှင့်အသညသတ်ဘုံကြည့်)

ဘုံဖြင့်မှတ်၍ သစ္စာခွဲနည်း

- ၁.....အသညသတ်ဘုံ၌၊ ဒုက္ခသစ္စာ ဖြစ်ဆဲ၊ ဖြစ်ဘူးပြီ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။
- ၂.....အပါယ်-၄-ဘုံ၌၊ ဒုက္ခ-သမုဒယသစ္စာ ဖြစ်ဆဲ၊ ဖြစ်ဘူးပြီ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။
- ၃.....စတုဝေါကာရ-၄-ဘုံ-အပါယ်ကြည့် ပဉ္စဝေါကာရ-၂၂- ဘုံ၌-သစ္စာ ၃-ပါးလုံး ဖြစ်ဆဲ၊ ဖြစ်ဘူးပြီ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။

ဒုက္ခသစ္စပု-သမုဒယသစ္စပုလိ

- ၁.....အသညသတ်ဘုံ
 - ၂.....စတုဝေါကာရ-၄-ဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ-၂၆-ဘုံ
- အနုလောမ
အနုလုံ

ဒုက္ခသစ္စမူ-မဂ္ဂသစ္စမူလီ

- ၁ အပါယ်-၄-ဘုံ-အသညသတ်ဘုံ အနုလောမ
 ၂ စတုဝေါကာရ-၄-ဘုံ-အပါယ်ကြည်-ပဉ္စဝေါကာရ ၂၂-ဘုံ အနုလုံ

သမုဒယသစ္စမူ-မဂ္ဂသစ္စမူလီ

- ၁ အပါယ်-၄-ဘုံ အနုလောမ
 ၂ စတုဝေါကာရ-၄-ဘုံအပါယ်ကြည် ပဉ္စဝေါကာ-၂၂-ဘုံ အနုလုံ
 ၃ အသညသတ် ပစ္စနိက်

ဩကာသဝါရ ဖြီး၏။

အတိတဝါရ

ပုဂ္ဂိုလ်-၁၂-ယောက်ကို ပိုင်းခြားပြချက်

- ၁ အစမထင် သံသရာမှစ၍၊ သောတာပတ္တိမဂ်၏ရှေ့ ဝေါကြဘူတိုင်အောင်
 (ဖြစ်ထိုက်သော ရုပ်တရား-နာမ်တရား တို့၏ အခိုက် အတန့်သည်)
 ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။
- ၂ သောတာပတ္တိမဂ်စိတ်၏ ခဏတ္တယသမဏီ၊ အခိုက်အတန့်သည် သောတာ
 ပတ္တိ မဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။
- ၃ သောတာပတ္တိ မဂ္ဂါနန္တရ ဖိုလ်မှစ၍၊ သကဒါဂါမိမဂ်၏ ရှေ့ဝေါဒါန်
 တိုင်အောင် (လ)သောတာပတ္တိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။
- ၄ သကဒါဂါမိမဂ်စိတ်၏ ခဏတ္တယသမဏီ၊ အခိုက်အတန့်သည် သကဒါဂါ
 မိမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။
- ၅ သကဒါဂါမိမဂ္ဂါနန္တရ ဖိုလ်မှစ၍၊ အနာဂါမိမဂ်၏ ရှေ့ဝေါဒါန်တိုင်
 အောင် (လ)သကဒါဂါမိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။
- ၆ အနာဂါမိမဂ်စိတ်၏ ခဏတ္တယသမဏီ၊ အခိုက်အတန့်သည် အနာဂါမိ
 မဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။
- ၇ အနာဂါမိ မဂ္ဂါနန္တရ ဖိုလ်မှစ၍၊ အရဟတ္တမဂ်၏ရှေ့ ဝေါဒါန်တိုင်
 အောင် (လ)အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။
- ၈ အရဟတ္တမဂ်စိတ်၏ ခဏတ္တယ သမဏီ၊ အခိုက်အတန့်သည် အရဟတ္တမဂ္ဂ
 ဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။
- ၉ အရဟတ္တ မဂ္ဂါနန္တရ ဖိုလ်မှစ၍၊ ပစ္ဆိမစိတ်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော

ရုပ်တရား-နာမ်တရား တို့၏ အခိုက်အတန့်သည် အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။

အတိတ်-ပုဂ္ဂလဝါရ

ဒုက္ခသစ္စာမူ-သမုဒယသစ္စာမူလီ

အစမထင် သံသရာမှစ၍၊ ပစ္ဆိမစိတ်တိုင်၊ ခပ်သိမ်းသော ပုဂ္ဂိုလ် အနုလုံ
ပစ္စနိက်-အနု-ပဋိ-နတ္ထိ။

ဒုက္ခသစ္စာမူ-မဂ္ဂသစ္စာမူလီ

အစမထင် သံသရာမှစ၍-သောတာပတ္တိမဂ်တိုင်-တပိုင်း၊ အနုလောမ
သောတာပတ္တိ မဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်မှစ၍၊ ပစ္ဆိမစိတ်တိုင်-တပိုင်း၊ အနုလုံ
(သံသရာကြီးကို-၂-ပိုင်း ပိုင်းသည်)

ပစ္စနိက်-အနု-နတ္ထိ-ပဋိ- ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ။

{ သမုဒယသစ္စာမူ-မဂ္ဂသစ္စာမူလီကို
ဒုက္ခနှင့်မဂ္ဂ အတိုင်းပိုင်းကြလေ။ }

ပုဂ္ဂလဝါရပြီး၏။

ပုဂ္ဂလောကာသဝါရ

ဒုက္ခ နှင့် သမုဒယ

(က) သုဒ္ဓါဝါသ ပုဂ္ဂိုလ်

(ခ) သုဒ္ဓါဝါသမှတစ်ပါးသောစတုဝေါကာရ၊ ပဉ္စဝေါကာရ ပုဂ္ဂိုလ်

(ဂ) အသညသတ် ပုဂ္ဂိုလ်

(က-၅-၃-ပိုင်း ပိုင်း)

၁.....ပဋိသန္ဓေ တပိုင်း

အနုလုံ
အနုလောမ

ပစ္စနိက်

၂.....ပဋိသန္ဓေ နောင်ပထမတွင်မှစ၍၊ ဘဝနိကန္တိက ပထမဇော
တပိုင်း

အနုလောမ

၃ ဘဝနိကန္တိက ဒုတိယဇောမှစ၍၊ စုတိတိုင် တပိုင်း

အနုလုံ

မှတ်ချက်

(က)-၂-၌ အစစ်အတု(၂-မျိုး

သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌၊ ပဋိသန္ဓေ နောင်ပထမတွင်စိတ်သည် အစစ်မူချ၊ ဒုတိယစိတ်
မည်၏။ ။ ဒုတိယတွင်မှစ၍၊ ဘဝနိကန္တိက ပထမဇောတိုင်(၁၇)အတု၊ ဒုတိယ
စိတ်မည်၏။

ပထမတွင်စိတ်နှင့် သမုဒယသစ္စာ မဖြစ်ဘူးခြင်း တူသောကြောင့် ဒုတိယတွင်
စသောစိတ်(၁၇)သည် သဒိယူပစာ၊ အားဖြင့် ဒုတိယစိတ်မည်၏မှတ်လေ။

ဒုက္ခနှင့် သမုဒယပြီး

ဒုက္ခ-နှင့်-မဂ္ဂ

(က) သုဒ္ဓါဝါသပုဂ္ဂိုလ်

(ခ) သုဒ္ဓါဝါသမှတစ်ပါးသောစတုဝေါကာရ-ပဉ္စဝေါကာရပုဂ္ဂိုလ်

(ဂ) အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ် (အနုလောမ)

(က ၌ ၂ မျိုးခွဲ)

၁.....အရဟတ္တမဂ်ကို မရလတ္တံ့သော အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်

၂ အရဟတ္တမဂ်ကိုရတ္တံ့သော အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်

(၁-မရလတ္တံ့၌-၂-ပိုင်း)

၁.....ပဋိသန္ဓေစိတ်တပိုင်း

ပစ္စနိက်

၂ ပဋိသန္ဓေနောင် ပထမတွင်မှစ၍၊ စုတိတိုင် တပိုင်း

အနုလောမ

(၂-ရလတ္တံ့၌-၃-ပိုင်း)

၁.....ပဋိသန္ဓေစိတ် တပိုင်း

ပစ္စနိက်

- ၂.....ပဋိသန္ဓေနေောင် ပထမတွင်မှစ၍ အရဟတ္တမဂ်တိုင် တပိုင်း အနုလောမ
- ၃ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်မှစ၍ ပစ္ဆိမမိတ်တိုင်တပိုင်း အနုလုံ

က-ပြီး၏။

(၁-၌ ၃-မျိုးခွဲ)

- ၁ မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌ ဤဘဝ မဂ်ကို,မရသော ပုဂ္ဂိုလ်
- ၂ မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌ ရှေးဘဝက မဂ်ကို,ရဘူးပြီးပုဂ္ဂိုလ်
- ၃ မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌ ဤဘဝတွင်မှသာ မဂ်ကို,ရဘူးပြီးသောပုဂ္ဂိုလ်

(မှတ်ရန် စကားရပ်)

- ၁ ပုထုဇဉ်-၄-ယောက်-သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပေါင်း-၅ -ယောက် (အစစ်)
- ၂ တပါးတုံကပင်-မဂ်ကိုရဘူးငြားသော်လည်း၊ မိမိဖြစ်နိုင်သော ဘုံ၌-မဂ်ကို မရဘူးသေးသော-အထက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်-၃-ယောက် အောက် ဖလဋ္ဌာန်-၃-ယောက်-(အတု)

(၁-၁၌ တပိုင်းတည်းသာယူ)

ပဋိသန္ဓေမှစ၍-စုတိတိုင်အောင် အနုလောမ

(၁-၂-၌-တပိုင်းတည်း)

ပဋိသန္ဓေမှစ၍-စုတိတိုင်အောင် အနုလုံ

(၁-၃-၌ ၂-ပိုင်း)

- ၁ ပဋိသန္ဓေမှစ၍-ရခါစမဂ်တိုင်အောင် အနုလောမ
- ၂ ရခါစမဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်မှစ၍-စုတိတိုင်အောင် တပိုင်း အနုလုံ

ဒုက္ခနှင့်မဂ္ဂပြီး

သမုဒယ-နှင့်-မဂ္ဂ

- (က) သုဒ္ဓါဝါသ ပုဂ္ဂိုလ်
 (ခ) သုဒ္ဓါဝါသမှတပါးသော စတုဝေါကာရ ပဉ္စဝေါကာရ ပုဂ္ဂိုလ်
 (ဂ) အသညသတ် ပုဂ္ဂိုလ် ပစ္စနိက်

(က-၌-၂-မျိုးခွဲ)

- ၁.....မဂ်ကို မရလတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်
 ၂.....မဂ်ကို ရလတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်

(က-၁-၌-၂-ပိုင်း)

- ၁.....ပဋိသန္ဓေမှစ၍-ဘဝနိကန္တိက ပဋ္ဌမဇောတိုင် တပိုင်း ပစ္စနိက်
 ၂.....ဘဝနိကန္တိက ဒုတိယဇောမှစ၍-စုတိတိုင် တပိုင်း အနုလောမ

(က-၂-၌ ၃-ပိုင်း)

- ၁.....ပဋိသန္ဓေမှစ၍ ဘဝနိကန္တိက ပထမဇောတိုင်တပိုင်း ပစ္စနိက်
 ၂.....ဘဝနိကန္တိက ဒုတိယဇောမှစ၍-အရဟတ္တမဂ်တိုင် တပိုင်း အနုလောမ
 ၃.....အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်မှစ၍-ပစ္ဆိမဓိတ်တိုင် တပိုင်း အနုလုံ

သုဒ္ဓါဝါသ ဘုံ၌-ဘဝနိကန္တိက ဒုတိယဇောသည်-ပုချ ဒုတိယ အကုသိုလ်
 တတိယဇောမှစ၍ စုတိ တိုင်စိတ်များသည် သဒိယူပဝာရ အားဖြင့်-ဒုတိယ
 အကုသိုလ်မည်၏မှတ်၊ မဂ္ဂမဖြစ်ဘူးချင်း တူကြသည်။

(ခ-မှာ-ဒုက္ခနှင့် မဂ္ဂ-အတိုင်းခွဲ)

အနာဂတဝါရ-ပုဂ္ဂလ

ဒုက္ခ-နှင့်-သမုဒယ

- (က) ကျွတ်ထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်
 (ခ) မကျွတ်ထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ် အနုလုံ

က-၌-၃-ပိုင်း ပိုင်း

- ၁.....အစမထင် သံသရာမှစ၍ အဆုံးစွန်သောတဏှာ၏ရှေ့အနန္တရ
ဆဋ္ဌဇော-တိုင်အောင်တိုင်ပိုင်း အနုလုံ
- ၂.....အဆုံးစွန်သောတဏှာ သတ္တမဇောမှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်၏ ရှေ့အနန္တရ
ဒုတိယတဒါရုံ-မရဏာသန္တ ပဉ္စမဇောဘဝင်တိုင်တိုင်ပိုင်း အနုလောမ
- ၃.....ပစ္ဆိမစိတ်တိုင်ပိုင်း ပစ္စနိက်

မှတ်ရန်စကားရပ်

(က-၁-၌-၄-မျိုးခွဲ)

- ၁.....အစမထင် သံသရာမှစ၍ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၏ အဆုံးစွန်သော
တဏှာ၏ရှေ့အနန္တရ ဆဋ္ဌဇောတိုင်
- ၂.....အစမထင် သံသရာမှစ၍ သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်၏ အဆုံးစွန်သော
တဏှာ၏ ရှေ့အနန္တရ ဆဋ္ဌဇောတိုင်
- ၃.....အစမထင် သံသရာမှစ၍ သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်၏ အဆုံးစွန်သော
တဏှာ၏ ရှေ့အနန္တရ ဆဋ္ဌဇောတိုင်
- ၄.....အစမထင် သံသရာမှစ၍ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်၏ အဆုံးစွန်သော
တဏှာ၏ ရှေ့အနန္တရ ဆဋ္ဌဇောတိုင်

(က-၂-၌-အတု-အစစ်-၄-မျိုးခွဲ)

- ၁.....အဆုံးစွန်သောတဏှာ သတ္တမဇောမှစ၍ အရဟတ္တမဂ်၏ရှေ့
ဝေါဒါန်၏ အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံတိုင် (အတု)
- ၂.....၎င်းဝေါဒါန်မှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်၏ အနန္တရတိုင် (အစစ်)

(၁-အတု၌-၄-မျိုးခွဲ)

- ၁.....ဣန္ဒြိယထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၏ အဆုံးစွန်သောတဏှာမှစ၍
အရဟတ္တမဂ်၏ရှေ့ ဝေါဒါန်၏ အနန္တရဖြစ်သော အနုလုံတိုင်
- ၂ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၏ အဆုံးစွန်သောတဏှာမှစ၍(လ)အနုလုံ

- ၃ သကဝါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်၏ အဆုံးစွန်သောတဏှာမှစ၍(လ)အနုလုံ
 ၄ အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်၏ အဆုံးစွန်သော တဏှာမှစ၍(လ)အနုလုံ

ဒုက္ခ-နှင်း-မဂ္ဂ

- (က) ကျွတ်ထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်
 (ခ) မကျွတ်ထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်

အနုလောမ

(က-၌-၃-ပိုင်း ပိုင်း)

- ၁ အစမထင် သံသရာမှစ၍ အရဟတ္တမဂ်ရှေ့ ဝေါဒါန်တိုင်
 ၂ အရဟတ္တမဂ်မှစ၍ ပစ္ဆိမဓိတ်အနန္တရတိုင်တိုင်
 ၃ ပစ္ဆိမဓိတ် တိုင်

အနုလုံ

အနုလောမ

ပစ္စနိက်

မှတ်ရန်စကားရပ်

(က-၁-၌-၂-ပိုင်း ပိုင်း)

- ၁ အစမထင် သံသရာမှစ၍ အရဟတ္တမဂ်ရှေ့ ဝေါဒါန်၏ အနန္တရ
 ဖြစ်သော အနုလုံတိုင် တိုင် (ယေစညေမဂ္ဂံ ပဋိလဘိဿန္တိ)
 ၂ ဝေါဒါန် ဖိတ်ကို တိုင် (ယဿစိတ္တဿအနန္တရာ အဂ္ဂမဂ္ဂံ ပဋိ
 လဘိဿန္တိ)

သမုဒယ နှင့် မဂ္ဂ

- (က) ကျွတ်ထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်
 (ခ) မကျွတ်ထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်

အနုလောမ

(က-၌ ၃-ပိုင်း ပိုင်း)

- ၁ အစမထင် သံသရာမှစ၍ အဆုံးစွန်သောတဏှာ၏ရှေ့
 အနန္တရ ဆဋ္ဌဇောတိုင်တိုင်

အနုလုံ

- ၂ အဆုံးစွန်သောတဏှာမှစ၍ အရဟတ္တမဂ်ရှေ့ ဝေါဒါန်(ရှင် ပဋိလောမ

- ၃ အရဟတ္တမဂ်မှစ၍-ပစ္ဆိမဓိတ်တိုင် တိုင်

ပစ္စနိက်

မှတ်ရန်စကားရပ်
(က-၁-၌ ၄-မျိုးစွဲ)

- ၁.....ပုထုဇဉ်အဖြစ်မှ-တဏှာကင်းပြတ်သူ
- ၂.....သောတာပန်အဖြစ်မှ-တဏှာကင်းပြတ်သူ
- ၃.....သကဒါဂါမ်အဖြစ်မှ တဏှာကင်းပြတ်သူ
- ၄.....အနာဂါမ်အဖြစ်မှ-တဏှာ ကင်းပြတ်သူ

ပုဂ္ဂလဝါရပြီး၏။

ပုဂ္ဂလောကသဝါရ

ဒုက္ခ နှင့် သမုဒယ

- (က) အသညသတ် ပုဂ္ဂိုလ်
- (ခ) ပစ္ဆိမဘဝက ပုဂ္ဂိုလ်
- (ဂ) ပစ္ဆိမဘဝကမှတပါးသော စတုဝေါကာရ၊ ပဉ္စဝေါကာရ ပုဂ္ဂိုလ်

(က-၌-၂-မျိုးစွဲ)

- ၁.....မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌ ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ် အနုလောမ
- ၂.....မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသောပုဂ္ဂိုလ် ပစ္စနိက

(ခ-၌ ၃-ပိုင်းပိုင်း)

- ၁.....ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်သောတဏှာ၏ အနန္တရ
ဆဋ္ဌဇောတိုင် တပိုင်း အနုလုံ
- ၂.....အဆုံးစွန်သောတဏှာ သတ္တမဇောမှစ၍ ပစ္ဆိမစိတ်၏
၅၅.အနန္တရတိုင် တပိုင်း အနုလောမ
- ၃.....ပစ္ဆိမစိတ်တပိုင်း ပစ္စနိက

(၂-၌-အဝစ်-အတု-၂-မျိုးစွဲ)

(ဂ-၌-၂ မျိုးစွဲ)

- ၁.....မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်း ပုဂ္ဂိုလ်
- ၂.....မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌ နောင် ဖြစ်ပြန်ကောင်း ပုဂ္ဂိုလ်

(၈-၁-၌ ၂-မျိုးခွဲ)

- ၁ မရဏာသန္တဇော လောဘဇောစော၍ စုတိလတ္တံသော ပုဂ္ဂိုလ်
 ၂ မရဏာသန္တဇောဒေါသဇော၊မောဟဇော၊မဟာကုသိုလ်ဇော
 စော၍ စုတိလတ္တံသော ပုဂ္ဂိုလ်

(၄င်း-၁-၌ ၃-ပိုင်း ပိုင်း)

- ၁ ပဋိသန္ဓေမှစ၍၊မရဏာသန္တ စတုတ္ထဇောတိုင် အနုလုံ
 ၂ မရဏာသန္တ ပဉ္စမဇောမှစ၍ စုတိအနန္တရတိုင် အနုလောမ
 ၃ စုတိစိတ် တပိုင်း ပစ္စနိက်

(၄င်း ၂-၌ ၃-ပိုင်း ပိုင်း)

- ၁ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်သောတဏှာ၏ အနန္တရတိုင် အနုလုံ
 ၂ အဆုံးစွန်သောတဏှာမှစ၍ စုတိအနန္တရတိုင် အနုလောမ
 ၄ စုတိစိတ် တပိုင်း ပစ္စနိက်

(၈-၂-၌-တပိုင်း)

- ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင် အနုလုံ
 (အနုလောမ ၄၊အနုလုံ ၄၊ပစ္စနိက် ၄၊ပေါင်း ၁၂)

ဒုက္ခမူ-သမုဒယမူလီပြီး

ဒုက္ခနှင့် မဂ္ဂ

- (က) ပဋိမဘဝက ပုဂ္ဂိုလ်
 (ခ) ပဋိမဘဝကမှတပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်

(က-၌ ၃-ပိုင်းပိုင်း)

- ၁ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အရဟတ္တမဂ်ဈေးဝေါဒါန်တိုင် အနုလုံ
 ၂ အရဟတ္တမဂ်မှစ၍ ပဋိမစိတ်အနန္တရတိုင် အနုလောမ
 ၃ ပဋိမစိတ် တပိုင်း ပစ္စနိက်

(ခ-၌ ၂-မျိုးစွဲ)

- ★ ၁ မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌ မဂ်ကိုရလတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်
- ★ ၂ မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌ မဂ်ကိုမရလတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်

(ခ ★ ၁-၌ ၃-မျိုးစွဲ)

- ၁ မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌ ဤဘဝမဂ်ကိုမရမှု၍ နောင်ဘဝမှရလတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်
- ၂ မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌ ဤဘဝအောက်မဂ်ကိုသာရ၍ နောင်ဘဝမှ အထက်မဂ်ကိုရလတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်
- ၃ မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌ ဤဘဝသာ အောက်မဂ်ကိုရ၍ တပါးဘုံမှာမှ အထက်မဂ်ကိုရလတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်

(ခ-၂-မျိုးမှာ-တိုင်းစီသာ)

- ၁ ပဋိသန္ဓေမှစ၍-စုတိတိုင် တိုင်းတည်းစီသာပိုင်း အနုလုံ

(၃-ပုဂ္ဂိုလ်မှာ-၂-မျိုးစွဲ)

- ၁ မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌-နောင် ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်
- ၂ မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌-နောင် မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်

(ခ-ဖြစ်ပြန်ကောင်းမှာ-၂-ပိုင်းပိုင်း)

- ၁ ပဋိသန္ဓေမှစ၍-အဆုံးစွန်ရသော မဂ်၏ရှေ့၊
ဂေါတြဘူဝေါဒါန်တိုင် အနုလုံ
- ၂ အဆုံးစွန်ရသော မဂ်မှစ၍ စုတိတိုင် အနုလောမ

(၂-မဖြစ်ပြန်ကောင်းမှာ-၃-ပိုင်းပိုင်း)

- ၁ ပဋိသန္ဓေမှစ၍- အဆုံးစွန်ရသော မဂ်၏ရှေ့၊
ဂေါတြဘူဝေါဒါန်တိုင် အနုလုံ
- ၂ အဆုံးစွန်သော မဂ်မှစ၍-စုတိ၏ အနန္တရတိုင် အနုလောမ
- ၃ စုတိစိတ် ပါပိုင်း ပစ္စနိက်

(မဂ်ရလတ္တံ့ပုဂ္ဂိုလ်-၁၀-ဖြီး)

၃-၌ ၃-မျိုးခွဲ

- ၁ မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌-ဤဘဝ သောတာပတ္တိမဂ်ကိုသာရ၍တပါးဘုံမှာမှ အထက်မဂ်-၃-ပါးကို ရ၍-ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သောပုဂ္ဂိုလ်
- ၂ မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌-ဤဘဝအောက်မဂ်-၂-ပါး ကိုသာရ၍-တပါးဘုံမှာမှ အထက်မဂ်-၂-ပါးကိုရ၍-ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့ပုဂ္ဂိုလ်
- ၃.....မိမိဖြစ်နိုင်သော ဘုံ၌-ဤဘဝ-အောက်မဂ်-၃-ပါးကိုသာရ၍ တပါးဘုံမှာမှ အရဟတ္တမဂ်ကိုရ၍-ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သောပုဂ္ဂိုလ်

(ထိုတွင် ၁-၌ ၂-မျိုးခွဲ)

- ၁ မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသောပုဂ္ဂိုလ်
- ၂ မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌-နောင် မဖြစ်ပြန်ကောင်းသောပုဂ္ဂိုလ်

(ထိုနှစ်မျိုးတွင် ၁-၌ ၂-ပိုင်း)

- ၁ ပဋိသန္ဓေမှစ၍-သောတာပတ္တိမဂ်ရှေ့ ဂေါတြဘူတိုင် အနုလုံ
- ၂ သောတာပတ္တိမဂ်မှစ၍-သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၏ စုတိတိုင် အနုလောမ

(၂-၌ ၃-ပိုင်း)

- ၁ ပဋိသန္ဓေမှစ၍-သောတာပတ္တိမဂ်ရှေ့ ဂေါတြဘူတိုင် အနုလုံ
- ၂ သောတာပတ္တိမဂ်မှစ၍-သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၏စုတိ၏ အနန္တရတိုင် အနုလောမ
- ၃ စုတိစိတ်တပိုင်း ပစ္စနိက်

★၂★၃★ ကြယ်ပြထားသော ပုဂ္ဂိုလ်များမှာလည်း-ဖြစ်ပြန်ကောင်း မဖြစ်ပြန်ကောင်း-၂-မျိုး ခွဲ၍-ဖြစ်ပြန်ကောင်းမှာ-၂-ပိုင်း-မဖြစ်ပြန်ကောင်းမှာ-၃-ပိုင်း-★၁★ ကြယ်ပြ-ပုဂ္ဂိုလ်နည်းအတိုင်းခွဲ၍သွင်း။

(ခ-၂-မဂ်ကိုမရလတ္တံ့၌-အစစ်-အတု ၂-မျိုးခွဲ)

(★၁★ အစစ်၌ ၃-မျိုးခွဲ)

- ၁ စတုဝေဂီကာရ ၄-ဘုံ-ကာမသုဂတိ ၇-ဘုံ ဝေဟဒ္ဓိလ်တိုင်အောင်သော ဣပါဝစရ-၁၀-ဘုံ၌ ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်

- ၂ အပါယ်ဘုံ၌ ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်
- ၃.....အသညသတ်ဘုံ၌ ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်

(ထို-၃-မျိုးတွင် ၁-၌ ၂-မျိုးစွဲ)

- ၁ မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌-နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်။
- ၂ မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌-နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်။

(၁-၌ တပိုင်းသာ)

ပဋိသန္ဓေမှစ၍-စုတိတိုင် တဘဝလုံးယူ

အနုလောမ

(၂-၌ ၂-ပိုင်းပိုင်း)

- ၁ ပဋိသန္ဓေမှစ၍-စုတိ၏ရှေ့ အနန္တရတိုင်
- ၂ စုတိစိတ်တပိုင်း

အနုလောမ
ပစ္စနိက်

(၂-၌-၂-မျိုးစွဲ)

- ၁ မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌-နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသောပုဂ္ဂိုလ်
- ၂ မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌-နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသောပုဂ္ဂိုလ်

(၁-၌-တပိုင်းသာ)

ပဋိသန္ဓေမှစ၍-စုတိတိုင် တဘဝလုံး

အနုလောမ

(၂-၌-၂-ပိုင်းပိုင်း)

- ၁ ပဋိသန္ဓေမှစ၍-စုတိ၏ရှေ့ အနန္တရတိုင်တပိုင်း
- ၂ စုတိစိတ်တပိုင်း

အနုလောမ
ပစ္စနိက်

(၃-၌-၂-မျိုးစွဲ)

- ၁ အသညသတ်ဘုံ၌-နောင် ဖြစ်ပြန်ကောင်းပုဂ္ဂိုလ်
- ၂.....အသညသတ်ဘုံ၌-နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းပုဂ္ဂိုလ်

အနုလောမ
ပစ္စနိက်

(မဂ်မရလတ္တံ့.-အစစ်ပြီး၏။)

(★၂★မရလတ္တံ့-အတု၌-၂-မျိုးခွဲပါ)

- ★၁ မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌ ရှေးဘဝကသာ အောက်မဂ်ကိုရ၍ တပါးဘုံမှာမှ အထက်မဂ်ကိုရ၍-ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်
- ★၂ တပါးဘုံကသာ အောက်မဂ်ကို ရ၍- မိမိ ဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌ မဂ်ကိုမရ လတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်

(★၁★၌-၂-မျိုးခွဲပါ)

- ၁ မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌-နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းပုဂ္ဂိုလ်
- ၂.....မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌-နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းပုဂ္ဂိုလ်
- (၁-၌-တပိုင်းသာ)

ပဋိသန္ဓေမှစ၍-စုတိတိုင် တဘဝလုံး

အနုလောမ

(၂-၌ ၂-ပိုင်းပိုင်း)

၁.....ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏ရှေ့ အနန္တရတိုင်တပိုင်း

အနုလောမ

၂ စုတိစိတ်တပိုင်း

ပစ္စနိက်

(၂-၌ ၂-မျိုးခွဲပါ)

- ၁.....မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းပုဂ္ဂိုလ်
- ၂ မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းပုဂ္ဂိုလ်

(၁-၌-တပိုင်းသာ)

ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင် တဘဝလုံး

အနုလောမ

(၂-၌ ၂-ပိုင်းပိုင်း)

၁ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိ၏ရှေ့ အနန္တရတိုင်တပိုင်း

အနုလောမ

၂ စုတိစိတ်တပိုင်း

ပစ္စနိက်

ဒုက္ခမူ-မဂ္ဂမူလီပြီး

သမုဒယမူ-မဂ္ဂမူလီ

- (က) ပဋိမ္မဘဝိက ပုဂ္ဂိုလ်
- (ခ) ပဋိမ္မဘဝိကမှ တပါးသောပုဂ္ဂိုလ်

(က-၌-၃-ပိုင်း)

- ၁.....ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်သောတဏှာ၏ အနန္တရတိုင် အနုလုံ
- ၂.....အဆုံးစွန်သောတဏှာမှစ၍ အရဟတ္တမဂ်ရှေ့ဝေါဒါန်တိုင် ပဋိလောမ
- ၃.....အရဟတ္တမဂ်မှစ၍ ပဋိမဓိတ်တိုင် ပစ္စနိက

(ခ-၌-၂-မျိုးခွဲ)

- ၁.....မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌ မဂ်ကိုရလတ္တံ့ပုဂ္ဂိုလ်
- ၂.....မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌ မဂ်ကိုမရလတ္တံ့ပုဂ္ဂိုလ်

(ခ-၌-၃-မျိုးခွဲ)

- ၁.....မိမိဖြစ်နိုင်သော ဘုံ၌ ဤဘဝမဂ်ကို မရမူ၍ နောင်ဘဝမှ ရလတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်
- ၂.....မိမိဖြစ်နိုင်သော ဘုံ၌ ဤဘဝ အောက်မဂ်ကိုသာရ၍ နောင်ဘဝမှ အထက်မဂ်ကို ရလတ္တံ့ပုဂ္ဂိုလ်
- ၃.....မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌ ဤဘဝ အောက်မဂ်ကိုသာ ရ၍ တပါးဘုံမှမှ အထက်မဂ်ကို ရလတ္တံ့ပုဂ္ဂိုလ်

(၁-၂-များမှာ တပိုင်းစီသာ)

- ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင် တဘဝလုံးယူ အနုလုံ

(၃-၌-၂ မျိုးခွဲ)

- ★၁.....မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်း ပုဂ္ဂိုလ်
- ★၂.....မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်း ပုဂ္ဂိုလ်

(၁ ၌ ၂ ပိုင်း)

- ၁.....ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်ရသောမဂ်ရှေ့ ဝေါဒါနတိုင် အနုလုံ
- ၂.....အဆုံးစွန်ရသောမဂ်မှစ၍ စုတိတိုင် အနုလောမ

(၂ ဌ ၂ မျိုးခွဲ)

၁—မဂ်ရပြီးမှ တဏှာဥပါဒ်လတ္တံ့သောသူ

၂.....မဂ်ရပြီးမှ—တဏှာမဥပါဒ်လတ္တံ့သောသူ

(ထိုတွင် ၁ ဌ ၃ ပိုင်း)

၁.....ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်ရသော မဂ်ရှေ့ဂေါတြဘူဝေါဒါန် အနုလုံ

၂.....အဆုံးစွန်ရသော မဂ်မှစ၍ အဆုံးစွန်သောတဏှာ၏

အနန္တရတိုင်

အနုလောမ

၃.....အဆုံးစွန်သောတဏှာမှစ၍ စုတိတိုင်

ပစ္စနိက်

(၂ ဌ ၃ ပိုင်း)

၁.....ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်သောတဏှာ၏ အနန္တရတိုင်

အနုလုံ

၂.....အဆုံးစွန်သောတဏှာမှစ၍—အဆုံးစွန်ရသောမဂ်၏ရှေ့
ဂေါတြဘူဝေါဒါန်တိုင်

ပဋိလောမ

၃.....အဆုံးစွန်ရသောမဂ်မှစ၍—စုတိတိုင်

ပစ္စနိက်

မဂ်ရလတ္တံ့ပြီး၏

(၁၂—မရလတ္တံ့၌ အစစ်အတု ၂-မျိုးခွဲ)

(၁-အစစ်၌ ၃-မျိုးခွဲ)

၁.....အသညသတ်ဘုံ၌ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်

၂.....အပါယ်ဘုံ၌ ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်

၄.....စတုဝေါကာရ ၄-ဘုံ ကာမသုဂတိ ၇-ဘုံ ဝေဟပ္ဖိုလ်တိုင်အောင်သော
ဣပါဝစရ- ဆယ်ဘုံ၌ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်

(ထိုတွင် ၁-၌ တပိုင်းသာ)

ပဋိသန္ဓေမှစ၍—စုတိတိုင်—တဘဝလုံး

ပစ္စနိက်

အသညသတ် ၁ ပြီး

(၂ ဌ ၂-မျိုး—ခွဲ အပါယ်ပုဂ္ဂိုလ် ၅)

၁.....မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌—နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသောပုဂ္ဂိုလ်

၂.....မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌—နောင်ပဖြစ်ပြန်ကောင်းသောပုဂ္ဂိုလ်

(ထို-တွင် ၁-၌ တပိုင်းသာ)

ပဋိသန္ဓေမှစ၍-စုတိတိုင်-တဘဝလုံး

အနုလောမ

(၂-၌ ၂-မျိုးစွဲ)

၁.....မရဏာသန္ဓေဇော-စော၍-စုတိလတ္တံ့သောပုဂ္ဂိုလ်

၂.....မရဏာသန္ဓေဇော-ဒေါသမူ-မောဟမူ-မဟာကုသိုလ်ဇော
စော၍-စုတိလတ္တံ့သောပုဂ္ဂိုလ်

(ထိုတွင် ၂-ပိုင်း)

၁.....ပဋိသန္ဓေမှစ၍-မရဏာသန္ဓေတုတ္တဇောတိုင်

အနုလောမ

၂.....မရဏာသန္ဓေပဉ္စမဇောမှစ၍-စုတိတိုင်

ပစ္စနိက်

(၂-၌ ၂-ပိုင်း)

၁.....ပဋိသန္ဓေမှစ၍-အဆုံးစွန်သောတဏှာ၏အနန္တရတိုင်

အနုလောမ

၂.....အဆုံးစွန်သောတဏှာမှစ၍-စုတိတိုင်

ပစ္စနိက်

အပါယ် ၅-ယောက်ပြီး

(၃-၌ ၂-မျိုးစွဲ-ကြွင်းပုဂ္ဂိုလ်-၅)

၁.....မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌-နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသောပုဂ္ဂိုလ်

၂.....မိမိဖြစ်ခိုက်သောဘုံ၌-နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသောပုဂ္ဂိုလ်

(ထိုတွင် ၁-၌ တပိုင်းသာ)

ပဋိသန္ဓေမှစ၍-စုတိတိုင်-တဘဝလုံး

အနုလောမ

(၂-၌ ၂-မျိုးစွဲ)

၁.....မရဏာသန္ဓေဇောသည်-လောဘဇောစော၍ စုတိလတ္တံ့သောပုဂ္ဂိုလ်

၂.....ဒေါသဇော မောဟဇော မဟာကုသိုလ်ဇောစော၍-စုတိ
လတ္တံ့သောပုဂ္ဂိုလ်

(ထိုတွင် ၁-၌ ၂-ပိုင်း)

၁.....ပဋိသန္ဓေမှစ၍ မရဏာသန္ဓေတုတ္တဇောတိုင်

အနုလောမ

၂.....မရဏာသန္ဓေပဉ္စမဇောမှစ၍-စုတိတိုင်

ပစ္စနိက်

(၂-၌ ၂-ပိုင်း)

- ၁ ပဋိသန္ဓေမှစ၍-အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ အနန္တရတိုင် အနုလောမ
 ၂ အဆုံးစွန်သော တဏှာမှစ၍-စုတိတိုင် ပစ္စနိက်
 မဂ်- မရလတ္တံ့-အစစ် ပြီး၏

မဂ်မရလတ္တံ့ အတု၌ ၂-မျိုးခွဲ

- ၁ မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌ ရှေးဘဝကသာအောက်မဂ်ကိုရ၍ တပါးဘုံမှာမှ
 အထက်မဂ်ကိုရ၍-ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့ ပုဂ္ဂိုလ်
 ၂ တပါးဘုံကသာ အောက်မဂ်ကို ရ၍ မိမိ ဖြစ်နိုင်သော ဘုံ၌ မဂ်ကို မရ
 လတ္တံ့ ပုဂ္ဂိုလ်

(ထိုတွင် ၁-၌ ၂-မျိုးခွဲပါ)

- ၁ မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌ နောင်ဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်
 ၂ မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန်ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်
 (၁-၌ ၁-ပိုင်းသာ)

ပဋိသန္ဓေမှစ၍-စုတိတိုင်-တဘဝလုံး

အနုလောမ

(၂-၌ ၂-ပိုင်း)

- ၁ ပဋိသန္ဓေမှစ၍-အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ အနန္တရတိုင် အနုလောမ
 ၂ အဆုံးစွန်သော တဏှာမှစ၍-စုတိတိုင် ပစ္စနိက်

(★၂★၌ ၂-မျိုးခွဲ)

- ၁ မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌ နောင် ဖြစ်ပြန်ကောင်း ပုဂ္ဂိုလ်
 ၂ မိမိဖြစ်နိုင်သောဘုံ၌ နောင် မဖြစ်ပြန်ကောင်း ပုဂ္ဂိုလ်
 (ထိုတွင် ၁-၌ တပိုင်းသာ)

ပဋိသန္ဓေမှစ၍-စုတိတိုင် တဘဝလုံး

အနုလောမ

(၂-၌ ၂-ပိုင်း)

၁ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ အဆုံးစွန်သော တဏှာ၏ အနန္တရတိုင် အနုလောမ

၂ အဆုံးစွန်သောတဏှာမှစ၍ စုတိတိုင် ပစ္စနိက်

အတု ၆-ယောက်ပြီး

၁ အနု- ၁၂ က-ပစ္ဆိမဘဝိက ၃

၂ အနုလုံ-၆ ခ-မဂ်ရလတ္တံ့ ၁၀

၃ ပဋိ- ၂ ဂ-မဂ်မရ(အစစ်) ၁၁

၄ ပစ္စနိက်-၁၀ ဃ-မဂ်မရ(အတု) ၆

(ပေါင်း ပုဂ္ဂိုလ် ၃၀)

သမုဒယမူ မဂ္ဂမူလီပြီး

ပုဂ္ဂလောကသဝါရပြီး၏

အနာဂတဝါရ ပြီးပြီ

မိဿကဝါရများ၌ သုဒ္ဓဝါရ ပုဂ္ဂိုလ်ခွဲနည်း ပိုင်းနည်းကို ခို၍ ခွဲ၊ ပိုင်းသွင်း
ဟောကြလေ။

ပရိညာဝါရ၌ ခုက္ခမူ သမုဒယမူလီတပါးကိုသာ ဟောရသည်။

ပရိညာကိစ္စသည် လောကီတရား၌သာ ရှိ၍ လောကုတ္တရာ တရား၌ မရှိခြင်း
ကြောင့် လောကီဖြစ်သောခုက္ခနှင့် သမုဒယသစ္စာ ၂ ပါးကိုသာ ဟောရသည်။

လောကုတ္တရာဖြစ်သော နိရောဓနှင့် ဗုဒ္ဓသစ္စာကို မဟောရပါ။

ယောခုက္ခသစ္စံ ပရိဇာနာတိ၊ သောသမုဒယသစ္စံ ပဇာဟတိတိ၊ အာမန္တာဟု
ဟောရသည်။

ဒုက္ခသစ္စာကို သိ၊ သမုဒယသစ္စာကို ပယ်၊ ထိုကြောင့် အသျှင် အနုရုဒ္ဓါ ဆရာက
ဒုက္ခသစ္စာ ပရိဇာနဇ္ဇော၊ သမုဒယသစ္စာ ပဇာဟဇ္ဇော၊ ဟုမိန့်ဆိုတော်မူသည်။
အရကောကံစသည်မှာ ခန္ဓပရိညာဝါရအတိုင်းပင်ဖြစ်သည်။

ပရိညာဝါရပြီးပြီ

သစ္စ ယမက နယူပဒေသ

စကားရပ် အပြီးသတ်

မစိုးရိမ် ယမက နယူပဒေသကျမ်း

ပြီးပြီ

သိဝံ ပပ္ဖေါမ ဧတေန၊ ဘာဇေမ သဗ္ဗပါဏိနံ။

သဗ္ဗေ ပူရေန္တ၊ သင်္ကပ္ပါ၊ မဏိဇောတရသော ယထာ။ ။

သာသနာတော်နှစ် ၂၄၉၇-နှစ်၊ ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၃၁၅-ခု၊

ဝါခေါင်လွန်း ၈-ရက်၊ အင်္ဂါနေ့တွင်

စက်တင်ပုံနှိပ်ပြီးစီးခြင်းသို့ ရောက်ပါသည်။

မိုးဝိုးစကား

မေရူဗဟို မြင့်မိုရ်စက္ကဝါ ဒက္ခိဏာဝယ် ယူဇနာ တသောင်း ကျယ်သော ဇုမ္မာ
ဒီပါ လက်ျာတောင်ကျွန်းတွင် အဝန်းယူဇနာ ကိုးရာရှိသော ပဏ္ဍိတဒေသ အလယ်
ဗဟိုဌာနဖြစ်သော မဟာဗောဓိညောင်ပင်ရင်း၌ တုဘက်ပြိုင်ကင်း တရားမင်းစစ်
ဖြစ်တော်မူသော သကျပုတ္တ ဂေါတမနွယ်ဘွား ပြတ်ဘုရား၏ သုံးပါးသာသနာ
တည်ထွန်းရာဖြစ်သော၊ ရှေးခေတ် မြန်မာဘုရင်မင်းများလက်ထက် ‘ပုခန်းကြီးမြို့
ကျေး’ အနောက်လက်။ အလယ်ခေတ် အင်္ဂလိပ်လက်ထက် ပခုက္ကူဒီစဉ်တော်၊ ယခု
နောက်ခေတ် ပြည်ထောင်စုသမ္မတလက်ထက် ‘ပခုက္ကူ’ ခရိုင်အတွင်း အင်္ဂလိပ်မိုင်
၂၆-မိုင်ကျော် မြန်မာတိုင် တဆယ့်သုံးတိုင်ကျော် ကွာဝေးသော၊ အဘိဓာန်
နိဿယကျမ်းစသော ကျမ်းပြု ‘ဇိနစက္ကဘိရာမ’ နာမတံဆိပ်တော်၊ ‘ကျော်
အောင်စံထား’ ဌာနတံဆိပ်တော်ရ ပဌမကျော်အောင်စံထား ဆရာတော်
ရှင်ဉာဏဝရ။ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ ‘သင်္ဂြိုဟ်နိဿယ’ ကျမ်းစသော ကျမ်းပြုပဌမ
ဗားကရာဆရာတော် ရှင်နန္ဒမာလာ။ အမရပူရမြို့ ‘ကျုံး’ အနောက်ဘက် ကား
လမ်းဘေးကပ်လျက် ယခုထက်ထိရှိနေသေးသော ဗားကရာကျောင်းတိုက်ကြီး၏
အရှင် ‘ပညာဇောတာဘိ သီရိသဒ္ဓမ္မဇော မဟာ ဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု’ ပဌမတံဆိပ်
တော် ‘ပညာဇောတာဘိဝံသ သီရိပဝရာလင်္ကာရဓမ္မသေနာပတိ မဟာဓမ္မရာဇာဓိ
ရာဇဂုရု’ ဒုတိယ တံဆိပ်တော်ရ ဒုတိယ ဗားကရာ ‘သာသနာပိုင်’ ဆရာတော်
ရှင်ပညာဇောတ။ ပခုက္ကူနည်းဟု သီးခြား ထင်ရှားလျက် ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊
ဋီကာနက်တို့ကို အဓိပ္ပာယ် ပေါ်ထွက်အောင်ပို့ချ လျှင်မြန်စွာ စာပေါက်စေနိုင်
သောနည်းကို တည်ထွင်ပြသတော်မူသော ပခုက္ကူမြို့ ကိုးဂိုဏ်းချုပ် ‘ရေစကြို
ဆရာတော် ‘ဦးဂန္ထသရ’ စသော ကမ္ဘာကျော် ဆရာတော်ဘုရားကြီးများ၏ ဖြစ်
ထွန်းပေါ်ပေါက်ရာဌာနရှေ့မြင်တင်စေတော်ကြီး၏တည်ရာ ‘မြိုင်မြိုင်’။ ထိုမြိုင်မြိုင်
အပိုင် (မိုင် ၆ မိုင်) တိုင် ၃ တိုင်ကျော် အကွာ မြို့သာ ၉ ရွာတွင် အဝင်အပါ
(ငွေပင်ရွာ) လျှင် ဘွားရာဇာတိရှိ၍ ‘ပဝတ္တိ’ မန္တလေးမြို့ အနောက်မျက်နှာတွင်
ရတနာသုံးတန် ကံ၊ ကံ၏အကျိုး ယုံကြည်ကိုးစား အမျိုးကောင်း သား-သွီး များ
ဖြစ်ကြသော ကျောင်းဒါယကာ ပွဲစားကြီး အဘ-ဦးသက်ရှေ့နှင့်၊ သား၊ ကျောင်း
ဒါယကာ ပွဲစား ဦးကျော်၊ ဇနီး-ကျောင်းအမ ခေါ်မမလေး၊ သား-ကိုမောင်
မောင်တို့က၊ အနာထဝိဇ္ဇာ သူဌေးကြီးသည် သာဝတ္ထိပြည် ဇေတမင်းသား၏
ဥယျာဉ်ကို အသပြာငွေ တဆယ့်ရှစ်ကုဋေ ခပး၍ ဝယ်ယူပြီးလျှင်၊ တဆယ့်ရှစ်ကုဋေ
ကုန် ဇေတဝန်ကျောင်းတော် ကြီးကို ဆောက်လုပ်၍၊ တဆယ့်ရှစ်ကုဋေကုန်
ကျောင်းရေစက်ချ (ဝိဟာရမဟာ-ကျောင်းပူဇော်) ပွဲသဘင် ဆင်ယင် ပြုလုပ်ကာ

ပေါင်း ငါးဆယ့်လေး(၅၄) ကုဋေသော ငွေအသပြာတို့ကို သာသနာတော်အား
စွန့်ကြဲလှူဒါန်းသည်နှင့် အလားတူစွာ။ မန္တလေးမြို့ အနောက်ပြင်၊ ဒေးဝန်း အ
ရှေ့ပိုင်း၊ မစိုးရိမ်ကျောင်း မြောက်ဘက်ရှိ၊ မြို့ဝန်မင်း ဦးပေစိ၏ မစိုးရိမ်ဥယျာဉ်ကို
ထောင်ပေါင်းများစွာ ငွေအသပြာပေး၍ ဝယ်ယူပြီးလျှင်၊ ၁၂၆၉-ခုနှစ်မှစ၍
သိန်းပေါင်းများစွာ၊ ငွေအသပြာ အကုန်ခံလျက်၊ မိုဃ်းယံပါးနီး ရွှေကျောင်း
ကြီးတို့ကို ဆောက်လုပ်၍ (ဇေတမင်းသား၏ ဥယျာဉ်ထဲ၌ ကျောင်းဆောက်လုပ်
ထားခြင်းကြောင့် ‘‘ဇေတဝန်ကျောင်းတော်’’ ဟု ခေါ်ဝေါ်သလို) မစိုးရိမ်
ဥယျာဉ်ထဲ၌ ကျောင်းဆောက်လုပ်ထားခြင်းကြောင့် ‘မစိုးရိမ်ကျောင်းတိုက်’ ဟု
သမိုက် ပညတ်တော်သက်သုတိ မင်္ဂလာရှိသော အမည်ကိုမှည့်၍ ‘‘အာဂတနာဂ
တဿ စာတုဒ္ဓိသဿ သံဃဿ ဒေမ’’ ဟု စာတုဒ္ဓိသသံဃိက အဖြစ်ဖြင့် လှူဒါန်း၍
သင်္ကန်း၊ ဆွမ်း၊ ကျောင်း၊ ဆေး၊ ပစ္စည်းလေးပါးတို့ဖြင့်၊ နေ့စဉ် မပြတ် နိဗ္ဗာန်
မဇ္ဈိမစေတီ၊ အမြဲတစေ သာသနာတော်ကြီး ကြီးမြင့်အောင်၊ ချီးမြှင့် ထောက်ပံ့
ခြင်းကို ခံယူရရှိနေသော သံဃာတော် ငါးရာကျော်ရှိ မစိုးရိမ် ကျောင်းတိုက်
ကြီးအတွင်းဝယ် သီတင်းသုံး နေထိုင်လျက် ‘‘နေဝါ၊ ညဝါ’’ အဖြာဖြာတို့ဖြင့်၊
အစဉ်မပြတ် အထပ်ထပ် ပို့ချလျက် ရှိနေပေသော၊ မစိုးရိမ်ကျောင်းတိုက် မဟာ
နာယက တိုက်အုပ်ဆရာတော် ‘‘ဦးကောသလ္လ’’ ပို့ချဆဲအခါတွင် စီစဉ်ရေးသား
အပ်သော မစိုးရိမ် ဓာတုကထာ နယူပဒေသကျမ်းနှင့် မစိုးရိမ်ယမက နယူပဒေသ
ကျမ်းသည် သာသနာတော်နှစ် ၂၄၉၇-နှစ်၊ ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၃၁၅-ခု၊
ဝါခေါင်လွန်း ၈-ရက်အင်္ဂါနေ့တွင်၊ ရန်ကုန်မြို့၊ ဒါလဟိုဇီလမ်း နှင့် မော်တင်
လမ်းထိပ်၊ လူပျံတော်ပတ္တမြားစာပုံနှိပ်တိုက်၌ ရိုက်နှိပ်ပြီးစီး အောင်မြင်ပါသ
တည်း။ ။

